

The [illegible]

[illegible]

Almanach sněmu království Českého

(1895—1901).

Sestavil

JUDr. **Michael Navrátil.**

S životopisy a podobiznami poslanců.

Tiskem a … Beauforta.

Předmluva.

Příznivé přijetí, jakého se dostalo »**Parlamentární Rukojeti**«, podávající obraz rady říšské, přimělo mě k tomu, bych podobnou knihu vydal též o sněmu českém. Jeť u nás příručních knih v tomto směru citelný nedostatek.

Připojil jsem ke spisu svému životopisy a podobizny všech poslanců, kteří byli tak laskavi a mi je zaslali.

Nebudu zde vypisovati, jak obtížným to bylo. Mnozí páni, kteří svého času ochotně německým publicistům Dr. Kohnovi ve Vídni pro »Parlamentarisches Jahrbuch« a J. Kürschnerovi ve Štutgartě pro »Das Abgeordnetenhaus des Reichsrats« poskytli životopisná dáta a fotografii, českého spisovatele přes několikerou písemnou žádost neuznali ni hodna odpovědi.

Za to však obzvláštními díky jsem zavázán za vzácnou ochotu, jakou mi projevil c. k. dvorní a komorní fotograf v Praze, pan **Jindřich Eckert**, z jehož uměleckého atelieru vyšel značný počet obrazů, v této knize reprodukovaných.

Podávaje Almanach českému obecenstvu, přeji si, by byl praktickou pomůckou všem, kdož o politický život náš se zajímají.

V PRAZE, na den sv. Václava 1896.

JUDr. Michael Navrátil.

1. Sněm království Českého.

Rok 1878 jest důležitým mezníkem v dějinách našeho života politického nové doby. Tehdy po dlouhé passivní oposici odhodlali se zástupcové českého národa po všeobecných volbách vstoupit opět do sněmu, v němž nalezali se v menšině proti majoritě německých liberálů, spojených s ústavověrnými velkostatkáři.

Když na to r. 1883 sněm předčasně byl hrabětem Taaffem rozpuštěn, zvítězila v kurii velkostatkářské historická šlechta, jež pak s poslanci českými utvořila novou věčinu. Význačnou událostí této periody byl exodus Němců v roce 1886, kteří do sněmu v tomto složení se nevrátili, nýbrž až po vídeňských punktacích r. 1890.

Při všeobecných volbách r. 1889 dobyla strana svobodomyslná netušeného vítězství zejména ve venkovských obcích, od které doby počíná úplná přeměna politické situace.

Působnost tohoto sněmu vypršela v roce 1895 a c. k. místodržitelství vypsalo vyhláškou ze dne 8. října nové volby ve

venkovských obcích na den 20. listopadu, v městech na 22. listopad, v obchodních komorách na 25. listopad a ve velkostatcích na 26. listopad. Při těchto volbách Staročeši nepostavili žádného oficielního kandidáta.

* * *

V následujícím podáváme ve stručném výtahu nejdůležitější ustanovení ze zřízení zemského, ze zákonů volebních a jednacího řádu sněmovního.

Ze zřízení zemského ze dne 26. února 1861:

§ 3. Sněm království Českého skládá se ze 242 poslancův, a sice:

a) z knížete-arcibiskupa pražského a biskupů litoměřického, královéhradeckého a budějovického,

b) z rektorů české a německé university v Praze a

c) z 236 poslanců volených a to:

I. v kurii velkostatkářské 70,

II. v městech a obchod. komorách 87.

III. v obcích 79.

§ 6. Doba úřadování maršálka a jeho náměstka, jakož i doba sněmovní vyměřena na 6 let.

§ 17. Ke každému zemskému zákonu jest potřebí, by ho schválil sněm a císař potvrdil.

§ 18. Za záležitosti zemské pokládají se všeliké zákonodárné věci, které v zákoně ze dne 21. prosince 1867 říš. zák. č. 114 o zastupitelstvu říše nejsou vyhrazeny radě říšské (§ 11.). Je to hlavně zemědělství, stavby veřejné a ústavy dobročinné z prostředků zemských, zemský rozpočet, záležitosti obecní, dále záležitosti církevní a školní v mezích zákonův obecných, konání přípřeže a opatřování i ubytování vojska atd.

§ 22. Na potřeby zemské má sněm právo rozvrhovat a vybírati přirážky k přímým daním až do 10%. K větším přirážkám jest potřebí císařského schválení.

§ 31. Schůze sněmu jsou veřejné. Důvěrná schůze může se konati, když o to požádá předseda nebo 5 poslancův a když sněm po odchodu posluchačů k tomu svolí.

§ 38. Aby se mohl sněm platně usnášeti, k tomu potřebí jest přítomnosti polovice poslancův a absolutní věčiny hlasů. Při rovnosti hlasů pokládá se návrh za zamítnutý.

Má-li se učiniti změna ve zřízení zemském a ve volebním řádu, vyjma změny vzniklé zřízením, zrušením nebo přeměněním soudních okresů, potřebí jest přítomnosti tří čtvrtin poslancův a věčiny dvoutřetinové.

Z řádu volení do sněmu ze dne 26. února 1861:

§ 2. Velkostatkáři volí poslance ve dvou sborech a sice 16 poslanců za svěřenský a 54 za nesvěřenský velkostatek.

§ 6. Obchodní komory v Praze a v Liberci volí po 4, v Chebu po 3, v Budějovicích a v Plzni po 2 poslancích.

§ 13. Poslance v městech má právo voliti ten, kdo platí nejméně 5 zl. daní přímých, počítajíc v to také mimořádné přirážky, není-li vyloučen z práva voličského dle § 3. zákona ze dne 17. ledna 1870 č. 8 z. z.

§ 15. Ve venkovských obcích volí se voliteli. Na 500 občanů připadá 1 volitel. Malé obce s méně než 500 obyvateli volí též 1 volitele.

§ 52. Místodržitel vydá zvolenému poslanci certifikát, není-li proti volbě jeho nijaké příčiny, pro kterou není volitelným.

§ 53. Místodržitel zašle spisy volební zemskému výboru, který má podati zprávu sněmu, jemuž přísluší rozhodovati, zdaliž poslancové zvolení se mají do sněmu připustiti.

Ze zákona ze dne 17. ledna 1870 č. 8 zem. zák. stran změny volebního řádu do sněmu:

§ 3. Do sněmu nemohou volit, aniž mohou do něho voleni býti:

a) ti, kdož pro nějaký zločin nebo pro přestupky krádeže, zpronevěření, účastenství v nich nebo podvodu (§§ 460, 461, 463, 464 z. tr.) odsouzeni byli k nějakému trestu. Tento následek odsouzení pominouti má při zločinech, v § 6. pod číslem 1. až 10. zákona ze dne 15. listopadu 1867 č. 131 říš. zákona uvedených, zároveň s přestáním trestu, při jiných zločinech po projití 10 let, byl-li vinník odsouzen aspoň na 5 let a v jiných případech po projití 5 let. Byl-li však kdo odsouzen pro přestupky svrchu dotčené, pomine následek ten po projití 3 let od přestání trestu.
b) ti, o jichž jmění bylo konkursní řízení zavedeno, pokud řízení to trvá.

Ze zákona ze dne 9. ledna 1873. č. 1. zem. zák. stran volebního řádu.

§ 2. V kurii velkostatkářské mají právo voliti knihovní držitelové statků do desk zemských nebo manských vložených, z nichž bud o sobě, neb ze všech dohromady se platí ročně aspoň 250 zl. realních daní, vyjímajíc mimořádnou přirážku. Mezi daněmi musí být aspoň 200 zl. daně pozemkové bez přirážky mimořádné.

Knihovní držitelé těchto statků mají býti rakouskými občany, 24 let staří, svéprávní, a byl-li převod držebnosti vykonán

mezi živými, mají aspoň rok býti v knihovním držení statku; mimo to nesmějí býti vyloučeni z voličského práva dle zákona z r. 1870.

§ 6. Tuzemské korporace mají právo voliti v kurii velkostatkářské, když jsou aspoň rok v knihovním držení statku.

Jiné osoby právnické, pak obce nemohou ohledně svého velkostatku vykonávati právo voličské.

§ 9. Každý volič má právo volební vykonat osobně. Výjimkou může se v kurii velkostatkářské voliti skrze plnomocníky.

§ 10. Ženské, pak osoby konající skutečnou službu vojenskou, vyjímajíc vojenské úředníky, mohou voliti v kurii velkostatkářské jen skrze plnomocníky.

§ 13. Každý volič může právo své vykonati toliko jedenkrát. Kdo má právo voliti v kurii velkostatkářské, nemůže voliti v ostatních kuriích.

Je-li volič z města neb obce údem několika obcí, může právo své vykonati jen v té obci, kde bydlí a nemá-li v žádné z těchto obcí své řádné bydliště, tam, kde platí nejvyšší daň.

§ 15. Za poslance může býti zvolen rakouský občan, 30 let starý, svéprávný, mající právo voličské do sněmu, nebo čestný občan některého města neb obce, není-li vyloučen dle zákona z r. 1870.

Ze zákona ze dne 3. října 1861 č. 98 říš. zák. o immunitě poslanců:

§ 1. Členové říšské rady a sněmů nejsou nikomu zodpovědni pro své hlasování a své projevy ve sněmovně, kromě této.

§ 2. Žádný poslanec během zasedání nesmí býti pro trestný čin bez přivolení sněmu zatčen nebo soudem stíhán, vyjma byl-li dopaden při činu samém. V tomto případě má soud předsedovi sněmovny o zatčení podati zprávu. Zatčení musí býti zrušeno a pronásledování odročeno na celou dobu zasedání, když si toho sněmovna žádá.

Totéž právo má sněmovna v příčině zatčení nebo vyšetřování, které stihlo poslance mimo dobu zasedání.

Z jednacího řádu pro český sněm ze dne 2. března 1864, s dodatky ze dne 30. září 1884, a ze dne 12. října 1889:

§ 14. Oběma jazykům zemským vyhrazuje se v jednání sněmovním rovné právo.

§ 18. Ke vzdálení se poslance ze sídelního města sněmu na 8 dní jest třeba povolení maršálka, který to oznámí sněmu.

Delší dovolení dává sněm. Je-li poslanec nemocen, oznámí to prostě maršálkovi.

§ 20. Diéty počnou se bráti po zahá-

jení, jakož i po odročení sněmu přes 10 dní dnem, kdy poslanec zapsal se do presenční listiny, nebo v pádu nemoci, kdy příjezd svůj sněmovní kanceláři ohlásil a přestávají po skončeném zasedání. Byla-li dána dovolená, neberou se po čas dovolené.

Odročí-li se sněm přes 10 dní, přestanou bráti diéty poslancové, kteří nenáležejí komisi, jež v čas odročení jest činnou.

Po čas nemoci, oznámí-li to poslanec maršálkovi, béře diéty.

V tom případě, když byl sněm odročen, anižby se přestaly platiti diéty, jakož i při cestách na dovolenou, nenahrazuje se cestovné.

§ 32. Každý poslanec, který byl do komise zvolen, musí volbu přijati.

Nepřijde-li bez omluvy do 3 schůzí po sobě, neb obdrží-li delší dovolenou, jest povinností předsedy, by opatřil novou volbu.

Přísedící zem. výboru a ti, kdož jsou členy dvou komisí nebo ti, jimž to sněm z důležitých příčin povolí, mohou odepříti přijetí volby nebo z komise vystoupiti.

§ 38. Předlohy vládní nemusejí býti podporovány a nemohou se odmítnouti bez předběžné porady.

§ 39. Návrhy poslanců musejí se podati písemně maršálkovi a vyhlásiti nejdéle v nejbližší schůzi.

Každému návrhu musí býti připojen návrh formální o způsobu předběžné porady. Je-li návrh opatřen aspoň 20 podpisy, má ho maršálek dát ihned vytisknouti.

Nemá li návrh tolik podpisů, má se otázati sněmu, a vysloví-li se 20 poslanců pro, musí býti vytištěn. Nedojde-li návrh dostatečné podpory, uloží se.

§ 45. Vládní předlohy a samostatné návrhy, které byly zamítnuty, nesmějí se v tomtéž zasedání bráti v poradu.

§ 50. Mluví-li vládní zástupce po skončeném rokování, jest tím debata opětně zahájena.

§ 52. Kdo předsedou sněmu vyzván, aby mluvil, není přítomen, ztrácí slovo.

§ 56. Poslancům nedovoluje se řeči čísti. Má-li poslanec čísti nějaký spis nebo listinu, na kterouž se řeč jeho vztahuje, o tom usnáší se sněm bez debaty.

§ 60. Maršálek může volati řečníka »k věci«, »k pořádku« neb odejmouti mu slovo.

§ 70. Nejvyšší maršálek nehlasuje nikdy, kromě při volbách nebo dosazování.

§ 71. Každá volba ve sněmu, v kuriích a komisích jakož i každé jmenování děje se lístky a rozhoduje se nadpoloviční věčinou. Volba aklamací se nedopouští.

§ 84. Po dokonání prací nebo z Nejv. rozkazu zavře sněm maršálek. Sněm může býti císařem rozpuštěn kdykoli s nařízením nových voleb.

Z vyhlášky c. k. místodržitelství ze dne 1. prosince 1863 č. 56 zem. zák. o způsobu jednání na sněmě.

IV. Jestliže některý poslanec do 8 dnů nevstoupí do sněmu, nebo bez dovolení tak dlouho do schůze nepřijde, má jej nejv. maršálek vyzvati, by do 14 dnů přišel nebo se omluvil. Neposlechne-li vyzvání, oznámí to maršálek sněmu, který pak poslance prohlásí za vystouplého a spůsobí novou volbu.

VIII. Hlasování děje se zdvižením ruky nebo povstáním. Zkouška opačná se činí, když výsledek dle mínění předsedy je pochybný, nebo když 20 poslanců za to žádá. Není-li ni tu výsledek jistý, hlasuje se dle jmen. Mimo to děje se hlasování dle jmen, žadá-li za to 50 poslanců.

IX. Interpelace k místodržiteli musí být opatřeny aspoň 20 podpisy a před schůzí maršálkovi odevzdány.

II. Volební provolání.

1. Mladočechů:

Národe český!

V době veledůležité přistupuje český lid znova k volebnímu osudí, aby vyslal muže své důvěry do sněmu království českého.

Za dobu šesti let, od posledních voleb sněmovních, při kterých český lid poprvé zvolil za poslance z velké části kandidáty národní strany svobodomyslné, způsobeny byly v politických poměrech českých pronikavé změny.

Národ český přízní a důvěrou svou stále provázel činnosť poslanců strany svobodomyslné, schváliv všeobecnými volbami do říšské rady r. 1891 a všemi pozdějšími volbami doplňovacími politiku rozhodného odporu proti vládnoucímu systému, stranou svobodomyslnou zahájenou.

Trojí ministerstvo vídeňské za dobu tu opustilo místo svého působení, aniž se podařilo všelikým pokusům za tou příčinou

činěným uzdraviti politické i parlamentní poměry v soustátí rakouském a aniž zjednán byl v království českém mír a docílena spokojenosť českého lidu.

Naopak nedostatek porozumění prospěchům státu, houževnaté trvání při škodlivém systému centralisačním a poněmčovacím, všeliké pokusy tlakem a mocí donutiti národ český, aby spokojil se s postavením národa podřízeného a aby odřekl se svých požadavků státoprávních i jazykových — utvrdily v národě našem přesvědčení, že jedině pevný i vytrvalý odpor proti nynějším platným ústavním řádům, neoblomné hájení prospěchů veškerého lidu a věrnosť k zásadnímu stanovisku politickému při hájení nepromlčených práv staroslavné koruny české a jazyka českého — bez zřetele na okamžité zdánlivé prospěchy — jsou jedině správnou cestou, po které politika česká ubírati se musí.

Otázka česká zůstává i na dále otázkou neobyčejné důležitosti státní a bez konečného rozřešení jejího není klidu, není pokoje a není také uspokojení roztrpčeného lidu českého.

Při nynějších volbách na novo osvědčiti má lid český, zdali chce v tomto úsilovném zápasu vytrvati aneb zdali mají pravdu ti, kdož tvrdí, že nespokojenosť jeho jest bezdůvodná a jenom dočasná.

Nová vláda, která ujala se řízení státních

záležitostí, volbami těmito má si zjednati přesvědčení o pravém smýšlení národa.

Lid český dá zajisté odpověď jasnou a srozumitelnou, odpověď důstojnou, odpověď, která přesvědčiti musí i nejposlednějšího pochybovače o tom, že národ český, věrný svému programu, neustane v boji svém a v odporu svém, dokud nebudou odstraněny křivdy jemu způsobené a dokud nebudou položeny opravdové základy k politickému a národnímu vyrovnání v celém území koruny české.

Sněm království českého v budoucím složení svém, aspoň pokud se týká zástupců lidu českého, musí tudíž býti věrným obrazem jeho smýšlení, poslanci lidu českého musí být odhodlanými plniteli jeho vůle a tlumočníky jeho nespokojenosti, jeho požadavků a tužeb.

Strana naše doporučuje Vám muže, o nichž je přesvědčena, že plně dostojí těmto úkolům.

Poslanci naši vstoupí na sněm s pevným odhodláním, působiti k tomu, aby sněm, jakožto představitel samostatnosti české, plnou vahou svého významu, důležitosti tohoto království, vzdělanosti a poplatnosti veškerého obyvatelstva hájil smlouvami státními, korunovačními přísahami a přípovědmi královskými uznaných práv tohoto království, aby domáhal se revise nynějších ústavních řádů, bez svolení českého národa

a na újmu jeho sdělaných a aby způsobem vážným i pevným usiloval o takové změny v státním ústrojí monarchie, jež by zadost učinily odvěkým právům zemí koruny české na samostatnost a svézákonnost.

Poslanci strany naší súčastní se prací sněmovních s neoblomnou vůlí, aby i po tu dobu, dokud státoprávní vyrovnání nestane se skutkem, sněm království českého plně a nezkrácené užíval práv jemu nynějšími zákony vyměřených a aby ve všech věcech zákonodárství i správy stal se sebevědomým tlumočníkem požadavků národních, aby podroboval předlohy zákonův říšské radě podávaných své úvaze a zkoumal jejich účinky na prospěchy a poměry zemské, jakož aby v každém případě domáhal se provedení rovného práva našeho jazyka v celé zemi, až do nejposlednějších důsledností, a aby vůbec byl strážcem a ochrancem obyvatelstva tohoto království oproti všemu zkracování v ohledu politickém, národním i hospodářském.

Poslanci naši budou se domáhati, aby sněm zemský i v úzkých mezích své nynější kompetence vydatněji než dosud napomáhal ke kulturnímu i hmotnému povznesení lidu. V tomto směru především hodlají věnovati své úsilí konečnému upravení zemských financí.

Sněm český musí proto s důrazem reklamovati své právo na vypisování berní,

avšak on bude míti též povinnost i v rámci nynějších zákonů dovolávati se širší kompetence berní a žádati část říšských daní pro důchody zemské, jakož i vyhledávati nové prameny příjmů s náležitým arci šetřením poplatnictva, zejména rolnického a živnostenského.

Řešení otázky zemských financí úzce souvisí se soustavným upravením financí sborů samosprávných a poslancové strany naší, jsouce přesvědčeni, že posavadní hospodářství přirážkové, zejmena realní majetek neobyčejně tížící, udržeti se nedá, budou pečovati o provedení oprav v této příčině poměrům doby a zásadám spravedlnosti více hovících.

Pokládajíce samosprávu za přední záštitu svobody občanské, budou poslanci domáhati se toho, aby posavadní obmezující dozorčí moc politické správy byla odstraněna neb aspoň obmezena, aby obcím a zejmena též okresům opatřena byla náležitá moc výkonná a aby způsoben byl takový vývoj veřejné správy v zemi, jímž by rozšířením samosprávy ponenáhlu odstraněn byl drahý a stěžující systém dvojí správy veřejné.

Za nezbytnou průpravu k povznesení samosprávy pokládati budou poslanci trvalé upravení právních poměrů úřadnictva samosprávného, jehož vším úsilím dovolávati se budou.

Oprava volebních řádů do sborů samosprávných, která vyhovovati má oprávněným přáním již často proneseným a jež by odstranila veškerá ustanovení volnost a svobodu volby obmezující a poskytla bezpečnosti, aby vůle většiny poplatného obyvatelstva přivedena byla k platnosti, bude zajisté jedním z předních úkolů budoucí činnosti poslanců zemských.

Zároveň s obmýšlenou již opravou domovského práva musí sněmem řešena býti otázka zaopatřování chudých, a poslanci naši přičiní se o to, aby se tak stalo způsobem pronikavým, který odpovídati bude zásadám lidskosti, jakož i aby zejmena obce nebyly přetíženy.

Vůbec jeví se nalehavou potřebou, aby sněm království českého věnoval otázkám hospodářským i socialním největší pozornost.

Těžká pohroma, která již po desetiletí stíhá naše rolnictvo a která jeví se v hlubokém hospodářském úpadku našeho zemědělství, ukládá poslancům českým za nejpřednější povinnost, celou silou zasazovati se o to, aby sněm si zjednal co nejpodrobnější obraz nynější zemědělské krise a jejich příčin, aby jednak ve vlastní působnosti, jednak energickým zakročením u moci výkonné pracoval k povznesení zemědělství českého.

Organisace rolnictva, zejmena zřízení ho-

spodářských společenstev zákonodárstvím zemským, podporování hospodářských spolků zvýšením subvencí státních i zemských k účelům zemědělským, zřízení skladišť pro plodiny a sklizeň, snížení úrokové míry, konvertování hypotečních dluhů, usnadnění úvěru hospodářského a melioračního, soustavné meliorování půdy za vydatné pomoci zemské a říšské, organisování hospodářské tržby, zejména odstranění škodlivých kartelů, zmírnění veřejných břemen rolnictva, účelná podpora v případech četných živelních pohrom, zřízení zemské pojišťovny, konečně vydání zákona o scelování pozemků atd. jsou vedle jiných úkoly, jimž poslancové naši věnovati budou vytrvalé a energické úsilí.

Sněmu království českého náležeti bude, aby podrobil nejpodrobnější úvaze tržební poměry zemědělských plodin a aby domáhal se toho, by na ochranu domácího zemědělství staly se důrazné kroky, zejmena v oboru tarifů železničních, jakož aby při obnově vyrovnání s Uhry naše zemědělství, náš zemědělský průmysl, naše dříve kvetoucí mlynářství atd. chráněny byly před uherskou soutěží, jež dosud na úkor našeho zemědělství tak vydatné doznává podpory.

Vůbec naskytne se při jednání o obnovení vyrovnání s Uhry příležitost, aby sněm království českého, bez jakékoliv újmy státoprávního postavení zemí koruny uherské,

pozvedl hlas na obranu stejných práv zemí českých a domáhal se toho, by v této příčině slyšán byl hlas jeho stejně závažný.

Sněmu náležeti bude, aby přikročil i k řešení sociální otázky na venkově našem, zákonodárným upravením pojišťování čeledi hospodářské pro případ nemoci, úrazu a stáří, odstraněním tuláctví, zavedením prostředků účinných proti pijáctví a věnoval svou náležitou pozornost otázce výměnků.

Poslanci naši též budou usilovati, aby hospodářské školství bylo nejen rozmnoženo, ale i ve smyslu praktického vyučování zreorganisováno.

Neméně požadavky živnostnictva a obchodnictva budou předmětem úsilovné práce našich poslanců.

Kritické poměry stavu živnostenského a obchodního vyžadují více než jindy, aby i sněm království českého, jemuž bohužel dle oktroyované ústavy právo zákonodárné v příčině té bylo odňato, věnoval otázkám živnostenským napjatou pozornosť.

Poslancové naši obrátí zřetel především k účelné organisaci výchovy živnostenské rozšířením a zdokonalením sítě pokračovacích a odborných škol, podporováním ústavů zřízených k upevnění a prohloubení živnostenské způsobilosti, zejména založením technologického musea, pořádáním odborných výstav atd. a podporovati budou všechny kroky ku zmohutnění konkurenční

způsobilosti po stránce intellektuální i technické.

Rovněž péče o zlevnění a usnadnění úvěru živnostenského, o zakládání a podporování družstev k společnému nakupování surovin, stálé domáhání se toho, aby při zakázkách se strany činitelů veřejných (země, státu atd.) brán byl slušný zřetel k nabídkám malého průmyslu — jsou úkoly, kterým i na sněmu poslancové musí se věnovati.

Vůbec budou poslanci naši starati se, aby činnosť na povznesení živnostenstva byla soustavnou a aby za tou příčinou zřízena byla zemská rada živnostenská.

Vůbec ani sněm český nemůže uzavírati zraků svých před sociálním hnutím; on musí všade, kde příležitost k tomu se naskytne, hleděti k tomu, aby hospodářsky slabší byli sesíleni, aby pracovný náš lid dělnický — jakožto důležitá a nejčetnější součásť národního celku — nebyl vykořisťován ani hmotně, ani intellektuálně a aby chráněn byl jak před tlakem přemoci hospodářské, tak před útiskem v ohledu národním i politickém.

K hmotnému povznesení zemědělství, obchodu i průmyslu přispívá zajisté poměrům hospodářským vyhovující organisace prostředků dopravních. Proto přičiňovati se budou poslanci o doplnění sítě železniční nejen doplněním drah hlavních, ale i sou-

stavným, dle přesného programu určeným zřizováním drah místních, při čemž ovšem dlužno přihlížeti k tomu, aby rozvětvení železniční sítě po celé zemi stalo se spravedlivým, aby financování místních drah nebylo nahodilé a aby v té příčině zahájena byla akce racionální a systematická.

S důrazem pak přihlížeti se musí k tomu, aby správa drah zemí podporovaných byla též v zemi a aby jazykové rovnoprávnosti ve veškerém úřadování těchto dopravních prostředků bylo šetřeno.

Nemenší důležitosť hospodářskou má upravení řek domácích, zejména Labe i Vltavy, a poslanci naši budou pokládati za povinnost svou ne poslední, aby zejména otázka splavnosti Vltavy v královském hlavním městě Praze a úpravy středního i dolního Labe byla definitivně rozřešena co nejdříve.

Stejnou měrou musí přikročeno býti k úpravě menších vodních toků, aby přírodou tak bohatě nadaná síť vodní v království českém byla zemědělství požehnáním a ne jako posud na mnoze záhubou.

Jako hmotnému blahobytu, tak i kulturnímu povznesení obyvatelstva musí sněm království českého věnovati vytrvalou píli a lásku. Poslancové naši budou, jako vždy dosud, i na příště pokládati podporování školství za úkol velikého dosahu.

Jsouce pak přesvědčeni, že škola obecná

jest jen pokračováním školy rodinné, domáhati se budou toho, aby škola byla skutečně národní, aby zbavena byla veškerých pout byrokratických a co nejrozhodněji potírati budou v poslední době tak zjevně projevenou snahu, učiniti ze školy služku systému vládního a snížiti učitelstvo na služebníky dočasných vlád.

Za těžké oběti, které sněm a národ na školství rád přináší, náleží mu právem také rozhodující vliv a proto domáhati se chtějí poslanci naši, aby zákony o dozoru ku školám byly na prospěch samosprávy změněny a opraveny.

Rovněž požadavek, aby školy byly ústavy vychovavacími a ne odnárodňujícími a aby dítky nebyly lákány, vháněny a přijímány do škol, jichžto vyučovacího jazyka neznají, jest tak spravedlivý, že konečně zjednati si musí platnosť.

Bezplatnost vyučování na školách národních pokládáme pak za věc, která z přirozenosti věcí a úkolů školy sama sebou vyplývá.

Konečně zákonodárné upravení školství pokračovacího a škol řemeslnických jest požadavkem, od něhož v zájmu autonomie zemské a škol těchto upustiti lze není.

Rozhojnění škol odborných, obchodních i průmyslových, doplnění a náležité rozvětvení školství středního nalezne v poslancích našich vždy podporovatele horlivé,

jakož vůbec každá snaha za povznesení literatury, umění a všech osvětových podniků, pokud sněmem vůbec může býti podporována, bude míti v poslancích našich vřelé přímluvčí.

Vážným úkolem poslanců našich bude, aby na sněmě království českého pozvedali rozhodný hlas, kdykoli jde o nějakou křivdu, celku i jednotlivcům systémem nynějším způsobenou.

Každé zkracování práv jazyka českého, samosprávy, svobod občanských, práva shromažďovacího a spolčovacího, volnosti tisku a veřejného projevu smýšlení každé podlamování vlastenectví českého, každá urážka citů lidu našeho a zlehčování staletých jeho tradic — vše to dozná od poslanců českých přísné, odhodlané kritiky, zaslouženého odsouzení a rázného odporu.

Poslancové naši, jakožto politikové svobodomyslní, ctí a váží si každé národnosti, každého, na mravních principech založeného náboženství, každého stavu a povolání, uznávají rovnost občanskou před zákonem za podmínku volnosti a pravé svobody.

Obývajíce tuto krásnou zemi, národ český i německý zajisté oba stejně ji mají milovati a stejně horliti pro její povznesení a rozkvět. Nechtějíce menšinu německou nijak zkracovati v jejích právech a prospěších, nemohou poslanci čeští na druhé straně strpěti, aby většina obyvatelstva na prospěch

menšiny byla obmezována a aby jazyk většiny byl tísněn a nadvládou menšiny ve svém přirozeném vývoji zkracován.

Pokládajíce vyrovnání s německými krajany v celém území koruny české na stejných zásadách spravedlnosti a rovnosti za žádoucí, možné a zemi prospěšné, opřeme se jako dříve každému pokusu o zjednání nových privilegií menšině v království českém, každé snaze po roztržení a dělení naší vlasti, jejíž celistvost státními akty byla zabezpečena a budeme co nejrozhodněji potírati úsilí, kterým jazyk český v některé části země vyloučen má býti z úřadův a veřejného užívání.

Vůbec musí otázka českých menšin národních, jimž snášeti jest tolikerých křivd a útisků, státi se předmětem nejpečlivější úvahy sněmu.

Vyrovnání česko-německé však provésti může jen sněm na spravedlivých základech založený; jenom sněm vyšlý z voleb, provedených dle volebního řádu hovícího spravedlnosti a občanské rovnosti.

Jako dříve, budou i příště poslancové naši usilovati, aby křivdy a nerovnosti oktroyovaného volebního řádu odklizeny byly a ve volebním zákoně aby provedeny byly opravy, jimiž by přirozené většině obyvatelstva království českého dostalo se přiměřeného zastoupení a aby zejmena volby nepřímé byly zrušeny.

Chtějíce pak podporovati každou snahu po rozšíření osobního volebního práva do sborů parlamentárních, budou poslancové naši domáhati se toho, aby volební řád do sněmu království českého zbudován byl na zásadě všeobecného a rovného práva hlasovacího, s náležitým zřetelem k spravedlivému zastoupení menšin.

Voličové! V krátkých těchto rysech naznačili jsme, čeho strana naše si přeje a co pokládá za povinnost poslanců, dle návrhu jeho zvolených.

Národní strana svobodomyslná má přesné, určité úkoly a ona po zralé rozvaze zvolila prostředky, jež k dosažení velkých cílů našeho národního snažení jí nejvhodnějšími se zdají.

Národní strana svobodomyslná, k níž s důvěrou obrátila se velká většina národa, jest si vědoma velké zodpovědnosti, kterouž jí vedení politiky české ukládá.

Mužové Vám ponavržení, bude-li jim z vůle voličstva svěřen mandát poslanecký, budou také při veškerém podnikání svém říditi se jenom prospěchem a vůlí národa.

Pevně, odhodlaně a vytrvale a proniknuti přesvědčením o správnosti zvolených cest k dosažení svých politických cílů budou poslancové naši nejen s mužnou rozvahou, ale i s opravdovou rozhodností plniti úkoly na ně vznesené.

Veliký rozruch veřejný a čilý život

politický, o kterýž národní strana svobodomyslná si získala zásluh nepopíratelných, přirozeným věci rozvojem přivodily volnost kritiky a možnost různého nazírání.

Poslancové naši posudku i třeba nespravedlivému se nevyhýbali a také se mu na příště vyhýbati nehodlají; a s celou vahou svého postavení osvědčiti musí rozhodný odpor proti každému trhání jednotného národa dle stavů, jakož budou pokládati za povinnost nedopustiti, aby rozrušena byla pevná organisace národní strany svobodomyslné, v níž spatřujeme záruku konečného vítězství.

Veliké a vznešené jsou úkoly, jichž dosáhnouti chce lid český. Věc česká pak má tak nesmírnou důležitost státní, že rozptylovati tyto úkoly na malichernosti, jest hříchem, na zájmu národním páchaným.

Vážnost doby vyžaduje také vážného pojímání úkolů celku i každého jednotlivce, ukládajíc nám práci a opravdovost ve všem jednání.

Nové ideje pronikají společnost národní, nové cíle snaží se duch lidský vystihnouti, nových sil vyžaduje boj náš za práva národa.

Však ve všem tom proudění nejistém a různém velká věc celého národa vymezuje každému jasnou cestu; ukládá všem vrstvám společnosti české vlastenecké obmezení, volá všechny ku společné práci, proniknuté jedi-

nou tužbou a energií vůle, jedinou snahou po dosažení konečného cíle.

V duchu pokroku a svobody, prosti vší ztrnulosti a nehybnosti, avšak věrni starým českým tradicím, starému českému programu a společné české věci, pracovati chtějí mužové Vám navržení o uskutečnění našich ideálů.

A při všem tom snažení spolehají na věrnost a pevnost našeho lidu.

Politický národ český ve všech zemích koruny české, jen bude-li si vždy vědom svého významu a své síly, jest mocným dosti, aby zvrátil poměry jej tísnící — o tuto vytrvalost národa rozbiti se musí každý nový pokus na utlumení a zadržení lidu českého na cestě k vítězství.

Voličové! Vám platné zákony daly možnost, projeviti jmenem národa, že splnění programu českého jest jeho vůlí, cílem jeho odhodlání a tužeb.

Vy zajisté svým hlasováním nezklamete ani svých přátel ani našich odpůrců.

Letošní volby sněmovní nechť stanou se mohutnou manifestací jednotného národa za státní právo české, za rovnost jazykovou a volnost občanskou

Máme pevnou důvěru že volby tím se stanou, co od nich se očekává, jsme přesvědčeni, že lid český volbami těmito dokáže, že v zahájeném boji věrně vytrvá, že nehodlá se dobrovolně vzdáti svých

práv a prospěchů a že nepřipustí, aby staroslavné toto království ži'o v politickém a hospodářském podruží.

2. Volební provolání Staročechů:

Důvěrníci strany národní na sjezdu konaném v Praze dne 3. listopadu roku 1895 v pilnou úvahu vzali poměry politické, jak se byly vytvořily v poslední době zejména v zemích koruny České, podrobili důkladnému rozboru postavení své strany ku ostatním politickým stranám a jednali o žádoucím vyjasnění vztahů před nastávajícími volbami do sněmu.

Již v roce 1889 po volbách sněmovních a ještě důrazněji po volbách do rady říšské v roce 1891 věrní stoupenci strany dávali na uváženou, zdali by neměli všichni poslanci strany národní složiti mandát pro sněm, ježto bylo patrno, že nové proudy, které způsobily valné sesílení české strany svobodomyslné ve sborech zákonodárných, politiku národa českého, aspoň co do postupu taktického, ženou v jiný směr a tím zřejmě lid odvracejí od zástupců, k nimž před tím přes všechny změny vládních soustav choval nezlomnou důvěru. Setrvání na bojišti politickém bylo však poslancům povinností, dokud v počtu svém viděli důkaz důvěry značného množství voličů a dokud mohli doufati, že totožnost cílů co

do hlavní podstaty programu politického a snad i znenáhlé vystřízlivění způsobí sblížení stran, kteréž by připravovati mohlo — při vzájemném šetření osobního přesvědčení co do zásad podřízených — aspoň spojenství k dobývání obecných práv národa.

Však ani dnes, kdy prošla více než čtyři léta od posledních voleb obecných (do říšské rady), netajíme si, že by smýšlení většiny voličstva bylo se změnilo na prospěch sblížení stran: vývody poslanců náležejících ku straně svobodomyslné, byť i sobě navzájem sebe více odporovaly, přes všechny dosavádní neúspěchy docházejí souhlasu často velice hlučného ve schůzích voličských hojně svolávaných a chladná rozvaha skoro všude ustupuje citu a vášni. Hledíme-li k zápasu stran, tu ode dávna nejtužším, nejvíce bezohledným jest boj české strany svobodomyslné proti české straně národní a čím dále, tím více úží se pole, kde posud je možna ona společná práce pro obecné zájmy národní, která jest nás všech svatou povinností.

Již sama existence strany národní na půdě parlamentární byla a jest bohužel hlavní spružinou svobodomyslné strany v boji politickém, a vytlačení jí ze všeho politického života, vyrvání jí všech mandátů, které jí dosud zbyly, jest hlavním účelem jejího snažení. Tento bezohledný boj rozlévá po léta svůj jed do všech poměrů naší české

domácnosti a rozrušuje všecky svazky rodné lásky a vzájemné úcty, které příslušníky téže národnosti přes rozdíly politického a náboženského přesvědčení měly by úzce spojovati.

Příkrost a ustavičnost boje musí ovšem strana svobodomyslná a s ní spojená realistická a pokroková omluviti před svým svědomím a před světem i činí to bezdůvodným nařknutím, jako by strana národní byla opustila program, který jen ona sama z dějinného vývoje a poslání národa byla vytvořila a k němuž, nemajíce lepšího, mladší strany samy se hlásí. V pravdě však stojíme ode dávna a podnes nezvratně na těch zásadách, kterými jsme se před více než třiceti lety byli v život politický uvedli, a nepodařilo-li se nám pro nepřízeň poměrů a dob uvésti je ve skutek, můžeme dovolávati se předáků strany svobodomyslné, kteří provedení téhož programu odkazují na příznivější dobu neurčitě vzdálenou.

Vydávají nás za stranu, která každé vládě bez ohledu chce přisluhovati a zapomínají, že sami nedospěli k tuhosti toho mnoholetého, ovšem velkých osobních obětí a sebezapření vyžadujícího pasivního odporu, jaký strana národní prováděla vydavši deklaraci a z kterého vytlačena byla pouze oportunistickou politikou strany mladočeské po roce 1874. Že pak zástupcové strany

naší nechtěli svého času svrhnouti vládu od protivníků národa našeho nejvýš nenáviděnou a že pečovali o zachování většiny s obtížemi sestavené — ne z podajnosti stalo se ale z přesvědčení, že úspěchů parlamentárních jen šetřením těchto činitelů dosáhnouti bylo lze.

A skutečné úspěchy politické? Z čeho dnes národ těží v oboru osvětovém, národním a politickém, není-li téměř výhradně dosaženo jen přičiněním strany národní? Politická váha národa, zakládající se na jednotě všech tříd a stran jeho a na pevném postavení českého klubu na radě říšské v letech 1879—1891 hluboce a politování hodně klesla od toho dne, kdy svobodomyslná strana vystřídala stranu národní — a po šestiletém období sněmovním (1883—1889), kterému po celou dobu ústavnosti žádné jiné období se nevyrovná co do výsledku v oboru hospodářském, osvětovém i uměleckém, musí nestranný pozorovatel znamenati, že šestiletí, do kterého vstoupilo sesílené poselství mladočeské (1889—1895) vyznačuje se sice rozsáhlostí protokolů sněmovních, zároveň však skrovným jen užitkem pro vlast a národ.

Radikální směry ovládají vždy více jednání strany svobodomyslné a její kroky; zdálo se ovšem v poslední době někdy, jakoby měly býti zatlačeny rozvahou a klidnějším posuzováním věcí a to na prospěch

cílů nám všem společných, avšak nikoliv na dlouho — vždyť každý, jak se chvíli zdálo, autoritativní projev strany v ohledu tom býval od ní samé ihned vykládán a dotvrzován ve smyslu opačném, čehož příčinu hledáme jedině v obavě, aby nebyl dán průchod mínění, že strana ovládající na ten čas většinu lidí, hledí se přiblížiti ku straně národní a nastoupiti lepší cesty její. Dáti však zástupcům národa možnost, aby byť i v oposici důrazné, při tom však důstojné a účelné nastoupili cesty jedině správné a k cíli vedoucí, pokládáme za přední povinnost vlasteneckou, třeba i vyžadovala zapření sebe většího.

Toť důvod hlavní, který nás vede k tomu, abychom pro nastávající volby do sněmu, položené ku konci měsíce listopadu, žádných kandidátů nenavrhovali. Tím chceme přispěti k nutné svornosti národa, pokud se týče parlamentárního zastoupení, kterou že jen my rušíme, stále druhá strana nám vytýká. Zůstavujíce takto straně svobodomyslné zcela volné pole činnosti, přenecháváme jí zároveň plnou zodpovědnost. Číníme tak i s tím úmyslem, aby straně proti nám stojící nebylo potřebí pro volební zápas úporný vyhledávati kandidátů způsobilých především pro bezohledný boj, nýbrž muže způsobilé pro vydatnou práci a representující národ náš důstojně a čestně dle jeho důležitosti a osvětových i mravních vlastností.

My pak trvajíce na dále jako strana národní, spočívající na zásadách zděděných a v samé bytnosti národní založených, pozorně hleděti budeme na další vývoj věci, na pokračování zápasu za práva a svobodu a zachovávajíce sobě volnost úsudku každému občanu příslušnou o skutcích těch, kdo se cítí před námi povoláni za nás jednati, neodepřeme jim nikdy podpory, kde jí třeba bude ve prospěch našeho lidu; my však zároveň neustaneme přičiňovati se v každém směru, aby došlo k dorozumění a smíru mezi společenskými, politickými a národními stranami na základě humanity, rovného práva a nezadatelných práv zemských, trvajíce vždy v tom přesvědčení, že nikdy jedna strana, nýbrž jen celý národ svorný a sjednocený dovede dosíci velkých cílů svých.

Jménem sjezdu důvěrníků strany národní

předsednictvo:

Dr. Fr. L. Rieger.

MUDr. Ant. Steidl. JUC. Jan Sedlák

3. Volební provolání konservativních velkostatkářů:

Vyhláškou ze dne 8. října t. r. vypsal c. k. místodržitel volby do sněmu král. Českého a ustanovil volbu poslanců za velké statky na den 26. listopadu. Tím nastává

podepsanému volebnímu komitétu konservativních velkostatkářů povinnost, předstoupiti před ctěné voliče své s návrhy pro nastávající volby; povinnost to, jež volebnímu komitétu znova uložena byla ve schůzi voličů, konané dne 19. května r. 1891 v Praze.

Žádaje ctěné voliče, aby volili kandidáty označené na přiložené listině, pokládá volební komitét za slušné spolu i blíže vytknouti hlediště, jímž veden byl, sestavuje tuto kandidátní listinu.

Veliké zásady, jež dosud byly vodítkem konservativních velkostatkářů ve království českém na dráze, kterou v politickém žití naší vlasti nastoupili a po níž posud se ubírali, jsou a nadále též zůstanou směr udávajícími pro volební komitét. Podepsaný komitét volební chová přesvědčení, že setrvati i pro budoucnost při těchto zásadách a uskutečniti je, tvoří nejlepší záruku nejen pro trvání strany, leč o strany v první řadě nejde — nýbrž i pro vnitřní rozvoj a blahobyt jak celé rakouské, tak i české vlasti.

V nezlomné věrnosti a oddanosti ku vznešené osobě milovaného císaře a krále i ku vznešenému rodu panovníkovu hájiti bude konservativní velkostatkářstvo jednotu, moc a lesk celého mocnářství, na jehož blahu závisí i zdar všech království a zemí v něm nerozlučně spojených a tak i blaho země české.

Proniknuto jsouc přesvědčením o nezbytnosti shody zákonů božských a lidských bdíti bude konservativní velkostatkářstvo nad tím, aby náboženské city katolické většiny obyvatelů země nedoznaly žádné újmy ni urážky. V naukách církve spočívá i mocný činitel k umírnění protiv, jež na poli sociálním vždy hlasitěji a ostřeji vystupují. Ponenáhlu však zjedná si nezbytně platnosti přesvědčení, že při vychování mládeže ve všech vrstvách společenských největší váhu klásti sluší na pochopení víry positivní a na šetření zákona jejího. Proti snahám směřujícím k násilnému převratu státního a společenského řádu třeba však pokládati nejúsilovnější odpor za plně odůvodněný.

Konservativní velkostatkářstvo jako dosud i budoucně setrvá v obraně plné integrity království českého, jakožto historicko-politické individuality pragmaticky a nerozlučně říši vtělené, jejíž ústavní právo sebeurčení, které ve sněmu nedílném a k celé zemi se vztahujícím výrazu dochází, před každou úhonou co nejdůrazněji hájiti dlužno. V národních otázkách přihlížeti bude konservativní velkostatkářstvo k tomu, aby se oběma kmenům národním zemi obývajícím dostalo stejného práva jim příslušícího a státními základními zákony zaručeného. Chovajíc stejný zájem pro duševní i hmotné potřeby obou národností, jsouc přesvědčeno

o nutnosti zabezpečiti jim náležité spolupůsobení při zákonodárném spravování země, ochotně podporovati bude požadavky oprávněné a odůvodněné, avšak také bez váhání se opírati všem jednostranným snahám v oboru národnostním, které by míru v zemi na škodu býti mohly, ať by vycházely ze strany kterékoliv. — Vzhledem k vynikající důležitosti, kterou má pozemkový majetek v národohospodářských poměrech země, dlužno bude věnovati dotyčným otázkám největší pozornosti a vší silou o to se zasazovati, aby zemědělství ve všech odvětvích jeho umožněn byl rozvoj úspěšnější.

Poslanci za velké statky musí věnovati obzvláštní péči velice nalehavé nápravě zemských financí, aby se podařilo zjednati zemi vyšších příjmů — ovšem jen s nejšetrnějsím zřetelem k napjatým již nad míru silám poplatnictva — a dodělati se takto rovnováhy v zemském hospodářství.

Na podkladě těchto úvah dovoluje sobě volební komité předstoupiti před své ctěné voliče s prosbou, by pány na příloze označené za poslance do sněmu zemského voliti ráčili.

Volební komité se pokusilo, jak možná stručně vyznačiti stanoviště, jež konservativní velkostatkářstvo od let zaujímalo a také pro příště zaujímati hodlá. Každý jest vítán, kdo vzhledem k těmto vývodům

jmenované kandidáty voliti bude, ať si již náležel ke straně naší, čili nic.

Volební komité zve tudíž členy naší strany, jakož i ty, kteří chovají důvěru ku kandidátům označeným na základě předeslaných vývodů, by sobě neobtěžovali dostaviti se k volbě v počtu jak možno velikém a jen v případě neodkladné překážky svou plnou moc, podepsanou nezkráceným křestním jmenem a příjmením, aniž by však jméno zplnomocněného vypisovali, pod adresou: Ústřední kancelář Karla hraběte Buquoye v Praze na Malé Straně, Velkopřevorské náměstí číslo 2. v čas rekomandovaným listem zaslati ráčili.

Při statcích zapsaných v deskách zemských neb manských, které jsou společným majetkem více osob, jest k platnosti plné moci zapotřebí, aby byla podepsána všemi spolumajiteli.

Při osobním súčastnění se volby se strany těch pánů velkostatkářů, kteří se o majetek dělí s jinými osobami, budiž písemná plná moc těchto opatřena a k volbě přinesena.

V cizině vystavená plnomocenství buďtež náležitě legalisována.

Dle § 18. zákona ze dne 9. ledna 1873 nezasílá cís. král. místodržitelství lístky legitimační a hlasovací k volbám sněmovním; nutno tudíž, by listiny tyto osobně od pp. voličů neb na základě plnomocenství jinou

osobou u c. k. místodržitelství vyzdviženy byly. Dovolujeme si tedy žádati, aby páni voličové volby osobně súčastniti se nemohoucí plnomocenství svá bez prodlení zaslati ráčili. Konečně zveme uctivě veškery pány soudruhy ku poradě, která se dne 25. listopadu 1895 o 6. hodině večer v paláci pana hraběte Karla Buquoye (Praha, Malá Strana, Velkopřevorské náměstí, číslo 2) konati bude.

4. Volební provolání německých nacionálů:

Německému lidu v Čechách!

Sněmovní volby jsou vypsány. Od uzavření sněmu minulého politická situace valně se změnila. Nepřirozený útvar tak zvané koalice rychle vzal za své; vláda, jež o útvar ten se opírala, odstoupila a v lidu německém zůstavilo jednání o tak zvané otázce celjské nejtrpčí zklamání. Pokládali jsme za svou povinnost, vyvoditi z těchto událostí se svého německonacionálního stanoviska důsledky a zaujati naproti nim stanovisko již nyní, před novými volbami sněmovními. Nepatrný v poměru ku významu národa našeho v této zemi jest počet německých sněmovních poslanců, máme jich ze 242 pouze 69. V kurii velkostatkářské nemáme až na jeden hlas virilní vůbec žádného zastoupení. V kurii

měst i v kurii obcí venkovských nalezají se naši zástupcové v menšině. Jde-li o nějakou volbu v některé ze tří kurií, jsou Němci poukázáni na milost poslanců českých nebo velkostatkářských, jichž vůli a ochotě zůstaveno, respektovati německé zástupce čili nic. Po věčině děje se jednání na sněmu i v komisích jazykem věčině německých zástupcův nesrozumitelným. Jen panstvíchtivost popírati může, že oprávněný je požadavek, učiniti tomuto stavu konec dvojí správou: českou a německou. Vyžaduje toho zájem obou národů v zemi, rozděliti ve všech oborech státní a autonomní správy okresy dle národnosti a tím odstraniti příčiny národnostních sporů, které jedině jsou důvodem nepoměrně tak veliké moci, kterou má feudální šlechta, jež kryje se záminkou, že jest posláním jejím národnosti smiřovati. Samostatněji mohli by pak oba národové spravovati hospodářství své dle svých potřeb a samostatněji se vyvíjeti, poněvadž by jeden národ nezasahoval v obor činnosti národa druhého. Cílem německého národa našeho jsou především opravy, pokud jde o politickou svobodu, pak opravy hospodářské a společenské. Chceme, aby každý soudný a zachovalý muž měl přímé právo volební, žádáme za plnou svobodu tiskovou, spolčovací, shromažďovací. Chceme povznésti osvětu svobodnou školou a neodvislým učitelstvem; chceme zasaditi

se o hmotné povznesení dělného lidu, hlavně tím, aby postaráno bylo o dělníky ve stáří. Chceme zasazovati se o udržení stavu středního, zejména o to, aby chráněn byl stav živnostenský a selský oproti přehmatům spekulace a velikého kapitálu, chceme, aby bohatí u větší míře než dosud plnili povinnosti berní, za to ale aby hospodářsky slabším bylo uleveno. Soukmenovci! Nechť jakéhokoli druhu nadejdou úkoly, jež řešiti budou zástupci vaši na sněm povolaní, jisto jest, že tím úsilovněji a správněji se o ně zasadí, čím vroucněji prodchnuti budou horoucí láskou k národnosti své. Zvolte tedy za poslance jen muže takové, již tělem i duchem, celou svou podstatou lnou k národu svému a kteří způsobilí a dost samostatní jsou, nezištně věnovati se službám svého lidu a odporovati jakýmkoli neněmeckým vlivům. Potom teprve možna bude součinnost všech Němců bez rozdílu politického přesvědčení v zájmu konečných národních cílů. Bude-li si každý bez výjimky vědom národních povinností svých, dostaví se národní jednota sama sebou; bezcenna jest ale jednota s těmi, kteří výše kladou zájmy strany nebo dokonce osobní své zájmy, než interesy národa a kteří v okamžicích rozhodných řadu opustí. Na vás je, volbou neodvislých, národně smýšlejících mužů přispěti k tomu, aby skutkem staly se shora uvedené zásady

a abychom dospěli k oné jednotě, jež povznesena nad poměry časův, stran a vlád, německý národ v Čechách učiní nepřemožitelným oproti všem útokům a nebezpečím.

Dr. Arnošt Bareuther, Legler, MUDr. Kindermann, Prade, Dr. Schücker.

5. Volební provolání německých liberálů:

Německému lidu v Čechách!

Šestiletá doba působnosti českého sněmu v červenci 1889 zvoleného uplynula a nové volby vypsány byly na druhou polovici listopadu.

Dříve než k nim přikročíme, jest naší vážnou povinností, bychom svědomitě uvažovali o nynějším národním, politickém a hospodářském postavení našeho lidu a určili opětně principielní stanovisko, jež od svých zástupců ve sněmu k ochraně práv, cti a blahobytu svého lidu pevně očekáváme.

Čest našeho německého lidu v Čechách donutila německé poslance dne 22. prosince 1886, aby sněm opustili s prohlášením, že dotud na jeho poradách nemohou bráti podílu a jich se budou vzdalovati, pokud jim nebude dána záruka, že naše stížnosti a návrhy věcně budou uvažovány. Německý lid četnými projevy úplně schválil tento

krok svých zástupců a svému, bezpodmínečnému souhlasu, dal srozumitelný výraz tím, že v letech 1887 a 1888 svých mandalů zbavené poslance, jak v těchto letech, tak také při nových volbách v roce 1889 opětně svou jednomyslnou důvěrou poctil a do sněmu bez výjimky vyslal.

Tato sebevědomá stálost a věrná jednomyslnost našeho lidu a jeho vestraversa, důvěryplný souhlas se svými zástupci ve sněmu nemohl býti podceňován ve svém významném účinku od dlouho váhající vlády, jakož i od protivných stran většiny sněmovní.

Na podnět vlády došlo s touto a se stranami většiny sněmovní k vídeňským úmluvám ze dne 19. ledna 1890, k nimž německý klub zemských poslanců dne 26. ledna a velká schůze důvěrníků v Teplicích 9. února téhož roku dala svůj souhlas.

Důvěřujíce ve slavnostně uzavřenou smlouvu s vládou a zástupci sněmovní většiny, jejíž obsahem pokládali jsme míti zaručeny ony podmínky, jež jsme při vystoupení ze sněmu dne 22. prosince 1886 žádali, vstoupili němečtí poslanci opětně do sněmu a súčastnili se se vší oddaností a smířlivostí jeho porad.

Příčiny a události, jimiž provedení všestranně kýženého díla nám uvázlo, nebudeme zde vyličovati. Naplnilyť německý lid hlubokým a spravedlivým rozhořčením, jež dosud ještě hárá v srdcích všech.

Avšak ani nejbolestnější zkušenosti nemohou zabrániti tomu, bychom nezdolně trvali na hlavní podstatě vídeňských úmluv a nepřetržitě se vší rozhodností a vytrvalostí zasazovali se za národní samosprávu našeho kmene v rámci státních potřeb. Nezůstaneme státi při opětování již ve směru tomto učiněných návrhů na sněmu, nýbrž připojíme k nim ještě jiné návrhy, týkající se podstaty tohoto předmětu, zvláště pokud se týče osudu našich menšin, hlavně v Praze.

Žádáme-li tudíž o další zákonné dovršení oněch zařízení, jež tvořiti mají ochranu nerušeného vývoje národní podstaty našeho kmene, je nás daleko, bychom na odpor se stavěli stejně oprávněným snahám našich slovanských krajanů.

V požadavku samostatného českého státu, nad tento cíl jdoucím, spatřujeme však největší nebezpečí nejen pro neporušený národní život a působení našeho německého lidu v Čechách, nýbrž pro jednotné trvání a mocné postavení státu.

Budeme tudíž potírati takové snahy jako dříve co nejrozhodněji, dbajíce příkazu národního sebezachování a naplněni mužnou věrností a oddanou láskou k říši a císaři.

Následkem rozvoje veřejných poměrů v naší v asti potěšlivě vždy více prohlubující se národní vědomí našeho lidu bude námi co nejvřeleji a nejsvědomitěji pěstováno a najde vždy silnějšího výrazu v usta-

vičné velké i malé národní práci. V svépomoci jediné může se hledati neztenčené zachování našeho zděděného majetku, jakož i vítězný odpor proti útokům protivníků. Všichni krajané vyzývají se k obětavé práci, každý poslanec pak zavazuje se převzetím svého čestného postavení, že voličům, s nimiž v stálém styku býti musí, bude účinným snažením předcházeti.

Kladouce národní myšlenku v čelo svého politického chování a jednání cítíme se co nejúžeji spojeni se všemi Němci Rakouska, s nimiž ve věrném spojenectví vytrváme ve vzájemné ochraně stejných národních zájmů a všestranně ohroženého postavení německého lidu v Rakousku.

My však též nezlomně trváme na zásadách pravé svobodomyslnosti a pokroku, hluboce zakořeněných v německém lidu a budeme se i nadále zasazovati za svědomité vykonávání a další vývoj občanských svobod a za nepodmíněné zachovávání rovnosti všech státních občanů před zákonem, jak obsaženy jsou v ústavě.

Srdce německého lidu v Čechách není přístupno duchu zpátečnictví z různých stran vyvolanému, byť i tu a tam ještě zastíranému; on naopak věrně svým mnohověkým podáním a v nepomíjející úctě k vznešeným myšlenkám velkého císaře Josefa, povždy třímati bude prapor svobody a pokroku.

Zvláště vezmeme v ochranu svobodnou školu proti všem otevřeným i zakukleným útokům a půjdeme ochotně vstříc oprávněným přáním učitelstva a postavíme se se vší rozhodností proti všem pokusům směřujícím k ztenčení občanských práv jeho, jakož i ostatních stavů.

Ve smyslu svých svobodomyslných a pokrokových názorů zasadíme se za rozšíření a usnadnění politického volebního práva při zachování dosavadní politické državy německých občanův i rolníkův a budeme jmenovitě žádati zavedení přímého práva volebního ve venkovských okresích.

Stále rostoucí tíseň a bída, s níž naše rolnické a živnostenské obyvatelstvo bojují, ukládají nám těžkou povinnosť blahobytu těchto obou stavů věnovati svou zvýšenou pozornost a péči a použiti všech možných prostředků k zlepšení jejich poměrů.

Za tím účelem pozdravujeme v zájmu hospodářského obyvatelstva agrární program na velkém sjezdě selském v Ústí n. L. prohlášený a budeme po svědomitém zkoušení na jeho základě podporovati vše a učiníme předmětem sněmovního jednání vše, co je spůsobilé povznésti hospodářskou výrobu, zvýšiti obrannou sílu i produktívnost hospodářského obyvatelstva zvláště též organisací společenstev a dovršením zemědělských zařízení na podkladě národním, jakož i novým upravením a zevšeobecně-

ním pojišťování ve všech oborech, usnadniti malým i středním statkářům jich soukromé i veřejné závazky, změniti rolnické zákonodárství, pokud spadá do kompetence sněmu dle časových a zemědělských potřeb, jakož i jen umožniti socialními a agrárně politickými opatřeními zákonodárství a správy vůbec, aby mohli snadněji dostáti svým povinnostem oproti společnosti, národu a státu bez poškození své vlastní hospodářské existence.

Neméně jest to však přísnou povinností poslanců, aby co nejzevrubněji obírali se otázkou odstranění bídných poměrů, pod nimiž malý i prostřední stav živnostní těžce úpí a snažili se uskutečniti ona zařízení, která jako zřízení zemské živnostenské rady, na národnostním základě, rozšíření a upravení živnostenského pokračovacího a odborného školství, dovršení živnostenského zákonodárství, opatření v nemoci, v invaliditě a ve stáří, zřízení živnostenských záložen k opatření laciného úvěru, což kruhy živnostenské samy navrhují jako prostředek k zlepšení svého stavu.

Jako německá pokroková strana budeme dle nejlepších sil podporovati snahy pracujících tříd k povznesení jejich hospodářského postavení a získání větších politických sil.

Německý lide v Čechách! Ve vysoce vážné době vstupujeme do nových voleb

do českého sněmu. S napjetím všech svých sil musí se postaviti na odpor náš národ proti vždy prudčeji útočícímu národnímu protivníku; zpátečníci ze všech táborů hledí opětně podrýti bašty svobody a pokroku; v důvěře na spojeneckou věrnost ostatních stran, již jsme poctivě zachovali, byli jsme trpce zklamáni; důvěra v podporu měnivých vlád zmizela, pochopitelné roztrpčení a nespokojenost byly k radosti našich národních odpůrců k tomu zneužity, by oddílné snahy byly vyvolány a podporovány, jichž však litujeme jako těžkého provinění proti jednotě našeho lidu a jako vážného nebezpečí pro mužné hájení našich národních práv a zájmů.

Německý lide, Ty máš jen jediného věrného a spolehlivého přítele a tím Ty jsi sám, budeš-li jednotný a svorný.

Němci v Čechách, přistupte k volbám sebevědomě a pevné mysli. Stůjte k sobě věrně a jednomyslně, jak jste to dosud pod naším nezapomenutelným vůdcem Františkem Schmeykalem povždy činili a Vy podáte důkaz, že spojený německý lid v Čechách, který bojuje pro své nejsvětější statky, pro svoji nedotknutelnou národní državu, pro svůj duševní i hmotný blahobyt, pro svobodu a pokrok, zůstane nepřemožitelným též v budoucnosti proti svým nepřátelům.

Volte v připojeném seznamu uvedené

německé muže, jež jste označili sami jakožto hodny Vaší důvěry; oni ať jsou Vašími borci v českém sněmu a nechť zastupují a bojují za práva, čest a blahobyt našeho slavného národa nezištně, vědomě, statečně, jednotně a svorně.

V Praze, dne 27. října 1895.

Jménem a z rozkazu důvěrníků Němců v Čechách.

Dr. Ludvík Schlesinger.

6. Volební provolání ústavověrných velkostatkářů:

Ústavověrný velkostatek v Čechách po řadu let jest vyloučen z účastenství na sněmu zemském. Poměry, jež okolnost tuto přivodily, jak předpokládati lze, jsou známy. Vzhledem k všeobecným novým volbám sněmovním jest však povinností ústavověrného velkostatku vystoupiti z dosavadní reservy a zaujmouti postavení jak k novým volbám tak i všeobecně k politické situaci v zemi. Obrací se tudíž ke všem voličům, kteří souhlasí s jeho zásadami politickými a posud věrně stáli k jeho praporům — avšak i k oněm, kteří jsou odhodláni přenésti se přes jisté rozdíly názorů, na prospěch upevnění politické vážnosti a vlivu velkostatkářstva jakožto celku. Pokud se týče nových voleb, velkostatek ústavověrný má si zodpověděti především otázku, má-li

se jich tentokráte súčastniti čili nic. Rozhodnutí nemůže býti pochybným, ač-li nechce trvalým nevykonáváním svého práva volebního ponechati politické pole bez boje jiným. Avšak co nejdůtklivěji má se uvážiti, jakým způsobem ústavověrný velkostatek na politické jeviště vstoupiti má.

Od zavedení ústavních poměrů v zemi, tedy po více než 30 let, následkem bezpříkladného rozsahu voleb dle listin ve volebních sborech svěřenského a nesvěřenského velkostatku, stalo se, že po utvoření se stran v prvním sněmu, vždy jen jediná strana a pak opět druhá úplně, s naprostým vyloučením druhé ve sněmu 70 poslanci kurie zastoupena byla.

Během poslední doby však vždy více převahy nabýval názor, že toto naprosté vyloučení dočasné menšiny není omluvitelným stavem. Když pak v tomto směru nastoupena byla cesta již kompromisem, jejž uzavřel ústavověrný velkostatek roku 1879 s tehdejší menšinou ohledně voleb do rady říšské a potomním zákonným rozdělením okresů za účelem voleb do říšské rady, došel názor ten formálního uznání zástupců obou stran také vzhledem k volbám sněmovním v punktacích, jež uzavřeny r. 1890, obsahovaly t. zv. vyrovnání v Čechách. Toto dohodnutí ukládá všem stranám, které loyálně působily k jeho uskutečnění, mravní závazky, na něž máme dnes právo appello-

vati. Avšak zastoupení menšiny, která ve velkostatku v Čechách byla střídavá, co se týče stran, ale vždy poměrně velmi značná, odpovídá nejen slušnosti, ale i politickým důvodům.

Politický rozpor, který mezi oběma skupinami českého velkostatku panuje a spočívá v tom, že každá z nich souvisí s určitým mocným proudem v životě státu, nemůže býti ani zapřen, ani tak zhola odstraněn; avšak průběhem posledních desítiletí trvalým vyloučením dočasné menšiny pohříchu bylo velice oslabeno poznání, že celý velkostatek má jisté společné cíle ve sněmu zemském, a že jeho úloha politická nepozůstává v boji mezi sebou, nýbrž v pospolitém vystupování v určitých otázkách, zejména hospodářských, a že mu ústavou připadlo společné poslání, aby na trvající protivy působil umírňujícím způsobem, a že svého výhodného postavení nemá používati jen k zastupování vlastních bližších zájmů, nýbrž s nepředpojatým uvážením všech poměrů že má při vyřizování politických, sociálních a hospodářských záležitostí zemských nestranně váhu svou přivésti k platnosti. Stávající odcizení se skupin velkostatku nemůže býti odstraněno uvažováním o theoretických programech; skupiny ty však mohly by se sblížiti při společné práci ve sněmu, a tím politický vliv kurie valně sesíliti.

Ústavověrný velkostatek z těchto důvodů postaví při nastávajících volbách sněmovních ve volebním sboru nesvěřenském tolik kandidátů (21), kolik jich bylo při zmíněném jednání o vyrovnání jakožto zastoupení menšiny vyhlídnuto. Byli bychom pokládali za příznivý pokrok, kdyby cestou kompromissu bylo došlo k dohodnutí o celé kandidátní listině. K dotazu předsedy našeho výboru volebního, učiněnému v této věci dne 20. října t. r. k předsedovi konservativního volebního výboru, dostalo se mu dne 1. listopadu t. r. odpovědi, že volební výbor konservativní toho času voličům svým nedoporoučí, aby přistoupili na toto vyzvání.

Poněvadž tedy dlužno pokládati kompromis druhou stranou za odmítnutý, podstoupí ústavověrný velkostatek na základě své kandidátní listiny volební boj a ponechá voličům volnost v ustanovení ostatních 33 kandidátů. Doufá, že soustředí většinu hlasů na svých kandidátech, a že tím způsobem docílí takového složení zastupitelstva velkého statku ve sněmu, jež by odpovídalo zásadám výše zmíněným a myšlence kompromisu. Od doby, kdy ústavověrný velkostatek v Čechách není na sněmu zastoupen, účastnil se sice všeobecné politiky státu zástupci svými v panské sněmovně a poslanci na radě říšské, a měl také příležitost r. 1890 ve schůzi voličstva

vysloviti souhlas svůj s důležitou záležitostí zemskou, s punktacemi tehdy uzavřenými, — avšak tato řada let přece uplynula, aniž by byl při obstarávání záležitostí zemských svému předsvědčení mohl zjednati průchodu a vyjádřiti se vzhledem k poměrům v zemi. Jest tedy nutno dnes ony zásady co nejjasněji spojiti, kterými bude se říditi, dojde-li znovu k jeho vstoupení do sněmu zemského. Vyjádření jeho stejně oplývají věrností k názorům zděděným, jakož nalezají se i pod vlivem poměrových okolností časových a vývoje našich politických i hospodářských poměrů, jež naznačují směr politické straně, která nechce se odsouditi k úplné nečinnosti.

V popředí svého vyjádření položiti musíme pokyn, že stejně jako dříve, plně a zcela stojíme na půdě dané ústavy, která jest spolehlivou základnou, na níž sesílení a zmohutnění naší vlasti rakouské může se spojiti s požadavky jednotlivých zemí, a na níž náš patriotism v osvědčené příchylnosti k císaři a říši má příležitost ve všech směrech živě se osvědčiti.

Neuzavřeme se však úvahám, směřujícím k časovému vytváření ústavních institucí zemských a sice v tom směru, aby hledělo se dosíci zřízení, zamyšlených svého času při jednání o vyrovnání, směřujících k nutnému národnímu zabezpečení, jakož i umožnění v případné formě účastenství

při volbách sněmovních oněm třídám, které dosud zastoupeny nebyly.

Rovněž výslovně stojíme při trvajících zákonech školních, poněvadž je pokládáme za osvědčený podklad lidového vzdělání. Přejeme si, aby při jich vykonávání náboženské potřeby mládeže byly podporovány, aby v ní buzen a pěstěn byl rakouský patriotism a míra jejího užitečného vědění a praktické dovednosti aby byla zvětšena.

Vlastní otázky náboženské jen ojediněle spadají v pravomoc sněmu. Volnost mínění a jeho projevu zabezpečuje se členům strany. Litujeme, že spor národnostní v užší naší vlasti vedl k protivám tak příkrým, a že nedošlo dosud k dorozumění. Máme za to, že dorozumění nejlépe by se posloužilo, kdyby při vyřizování zemských záležitostí vždy dbáno bylo národního citu a kdyby do popředí kladlo se sblížení národností na půdě osvětové a hospodářské. Přejeme si, aby přesvědčení o užitečnosti a znalosti obou jazyků zemských prorazilo; spatřujeme v tom prostředek sbližující i nástroj k odstranění různých obtíží. Jakožto Němci v Čechách státi chceme i na dále po boku německým zástupcům z měst a krajů při hájení jich državy, jakož i v jich snažení kulturním.

Největší úkol připadá hospodářským záležitostem. Nemáme za odporučitelné sledování jediného programu agrárního,

poněvadž právě hospodařský rozvoj Čech tomu nasvědčuje, kterak průmysl, hornictví a doprava s rolnictvím zkvétajícím, nalezají se ve vzájemném působení, a jak velmi přispívají k odbytu a zužitkování hospodářských plodin, — avšak na druhé straně neuzavíráme se pozorování, že hospodářství polní zápasí se vzrůstajícími obtížemi, že potřebuje užšího semknutí se súčastněných a intensivnějšího pěstění

Mocné podpory, již dostalo se průmyslu pokrokem techniky, zjednáním nových pramenů odbytů atd., nedostalo se stejnou měrou rolnictvu. Bylo bezprostředněji a hlouběji raněno cizozemskou soutěží. Břemena, jež nese rolnictvo, stoupají. Kdo má náhled, neupře, že mnohý problém vzhledem k hospodářskému dělnictvu se vyskytne a vyžadovati bude zmnožení pozornosti vůči nižším třídám.

Velká část opatření sem spadajících ovšem spadá do oboru říšského zákonodárství a státní správy, avšak zájem majitelů statků zasahá tu v jednání sněmu a ve správu zemskou tak hluboce, že na velkostatkáře, nechť již náleží té či oné straně, doléhá vážné vybídnutí, aby spojili svůj vliv za tím účelem, aby zemské zákonodárství učinilo zadost požadavkům, poměrům země přiměřeným.

Svým vstoupením do sněmu nechceme rozmnožiti spory stran. V naší době zmí-

tané tolika namnoze převratnými proudy, máme za povinnost zástupců, denním názorem tak bezprostředně nedotčených, aby působili ve smyslu dorozumění a nepouštěli zájem celku se zřetele.

III. Výsledek voleb.

V období sněmovním 1883—1889 bylo v kurii venkovských obcí 49 Čechův a 30 Němců, z těchto bylo 29 liberálův a 1 konservativec (Habert za okr. Chvalšiny). Staročeši měli 43 a Mladočeši 6 mandátů.

Při venkovských volbách v r. 1889 (2. července) zvoleno 30 liberálů, 30 Mladočechův a 19 Staročechů. Pro mladočeské kandidáty hlasovalo přes 2800 volitelů proti 777 při volbách v roce 1883. Ze staročeských kandidátů propadli Zeithammer, Dr. Trojan, Dr. Bráf, Dr. Peták, Dr. Jeřábek, Schwarz, Dr. Milde. V okresu Semily-Železný Brod, kde od r. 1848 Dr. Rieger patnáctkráte volen vždy jednohlasně, obdržel týž toliko o 9 hlasů více než samostatný mladočeský kandidát red. Tůma, ačkoliv se sám do okresu odebral a svolal schůzi voličskou. V městech zvoleno (5. července) 32 Němců (z těch 5 nacionálů), 31 Staročechův a 9 Mladočechů. V uzavřeném území odevzdáno pro české kandidáty asi 400 hlasů, pro antisemity asi 130 hlasů. Němečtí kandidáti v Praze obdrželi 1346 ze 7490 odevzdaných hlasů. Mladočeši měli v období 1883—9 v kurii

městské 4 mandáty a dobyli nově 5 mandátů. V obchodních komorách (9. července) zvoleno 8 Staročechův a 7 Němců. Ve velkostatku zvoleni (15. července) vesměs zástupcové konservativní šlechty.

Sněm na konci zasedání r. 1895 skládal se z 59 Mladočechů, 31 Staročechů, 7 členů skupiny Škardovy, 69 Němců, 70 konservativních velkostatkářů a 6 virilistů. Za města bylo 20 Mladočechů, 16 Staročechů, 4 Škardovci a 32 Němci (z těch 5 nacionálův a 27 liberálů), za komory byli 4 Mladočeši, 4 Staročeši a 7 Němců, za venkovské obce bylo 35 Mladočechů, 11 Staročechů, 3 Škardisti a 13 Němců.

Při volbách v r. 1895 zvoleno:

1. Ve venkovských obcích: 46 Mladočechů, 1 Staročech, 2 agrárníci (volba jednoho později zrušena), 27 něm. liberálů, 2 němečtí lidovci, 1 křesťanský sociál. Celkem 79.

2. Ve městech zvoleno: 37 Mladočechů, 1 Staročech, 1 pokrokář, 1 divoký (Mixa), 22 něm. liberálů, 8 něm. lidovců, 1 křesťan. sociál, 1 nacionální antisemita. Celkem 72.

3. V komorách zvoleni: v Praze 4 Mladočeši, v Plzni 2 Mladočeši, v Budějovicích 1 Mladočech a 1 Staročech, v Liberci 4 něm. liberálové, v Chebu 2 něm. liberálové a 1 německý nacionál. Celkem 15.

4. Za svěřenský velkostatek zvoleno 16 konservativních velkostatkářů, za nesvěřenský velkostatek zvoleno 54 konservativních velkostatkářů.

Dle společenského postavení z 238 zvolených poslanců bylo 61 velkostatkářů, 55 rolníků, 29 advokátů, 8 továrníků, 7 duchovních, 7 lékařů, 5 obchodníků' 8 soukromníků, 5 profesorů, 4 redaktoři, 3 notáři, 3 inženýři, 2 stavitelé, 2 lékárníci, 2 učitelé, 2 okresní starostové, 2 mlynáři, 2 dvorní radové, 2 majitelé tiskárny, 1 radní tajemník, 1 soudní adjunkt, 1 starosta města, 1 předseda obchodní komory, 1 tajemník, obchodní komory, 1 okresní tajemník, 1 spolkový tajemník, 1 kandidát advokacie, 1 ob-1 ředitel kanceláře okresního výboru, 1 c. k. vrchní stavební rada, 1 poštmistr, 1 ředitel reálky v. v., 1 ředitel dívčího lycea, 1 ředitel hospodářské školy, 1 majitel dolů, 1 nájemce dvora, 1 hostinský, 1 majitel domu, 1 knihkupec, 1 klenotník, 1 kameník, 1 řezbář, 1 sládek, 1 cukrář, 1 rukavičkář.

I. *Volba ve venkovských obcích dne 20. listopadu 1895*

a) V českých:

1. **Benešov - Neveklov - Vlašim.** Kandidát mladočeský Karel **Loula**, rolník v Dnespekách, zvolen 103 hlasy. Samostatný kandi-

dát Neubauer obdržel 60 hlasů. Ze 182 volitelů dostavilo se 174.

R. 1889 zvolen v užší volbě 104 hlasy mladočeský kandidát Loula, kandidát strany staročeské J. Matoušek obdržel 72 hlasy.

2. **Březnice - Blatná - Mirovice.** Kandidát mladočeský Frant. **Steiner,** rolník v Lapači u Blatné, zvolen 143 hlasy. Samostatný kandidát mladočeský Novotný obdržel 52 hlasy.

R. 1889. zvolen Mladočech Steiner 164 hlasy, kandidát strany staročeské Kořán dostal 33 hlasy.

3. **Budějovice-Lišov-Trhové Sviny-Hluboká-Vltavotýn.** Zvolen Staročech dr. Aug. **Zátka** 112 hlasy, kandidát strany mladočeské Richard Purghart, kočující učitel zemědělské rady obdržel 66 hl., z nichž 10 neuznáno. Rolník Erhart obdržel 14 hlasů. Několik hlasů obdržel německý rolník Wunderlich.

R. 1889 zvolen opětně kandidát strany staročeské dr. Aug. Zátka z 204 hl. 181 českými hlasy, strana mladočeská nekandidovala. Němec Wunderlich obdržel 22 hl.

4. **Černý Kostelec-Český Brod.** Kandidát mladočeský Václav **Nehasil,** rolník v Tismicích, zvolen 104 hlasy.

Roku 1889 zvolen 91 hl. ze 114 hl. Mladočech prof. Tilšer. Staročech Židlický obdržel 18 hlasů.

5. **Domažlice-Nová Kdyň.** Kandidát mladočeský Antonín **Černý**, rolník v Brnířově zvolen. Volba konána třikráte. Při prvé obdržel Černý 45 hlasů, Staročech dr. Steidl 37 a samostatný kandidát rolnický Vondrovic 29 hlasů. Při druhé Černý obdržel 47 hlasů, dr. Steidl 52 a Vondrovic 11 hlasů. Při třetí volbě **Černý** obdržel 57 hlasů, dr. Steidl 50.

R. 1889 zvolen opětně Staročech MUDr. Ant. Steidl 64 hlasy, kandidát mladočeský Jodl obdržel 48 hlasů.

6. **Hořice-Nová Paka.** Mladočech Heřman **Janda**, rolník v Budohosticích a předseda českého odboru zemědělské rady pro království České, zvolen 132 hlasy ze 134 hlasův odevzdaných. Po 1 hlase dostali biskup Brynych a hrabě Thun.

Roku 1889 zvolen opětně kandidát strany staročeské Munzar 77 hlasy. Mladočech dr. Podlipný obdržel 68 hlasů.

7. **Hořovice-Zbirov.** Kandidát mladočeský Josef **Mareš**, rolník ve Zdicích, zvolen 120 hlasy, prázdných lístků 18. Všech volitelů bylo 156.

Roku 1889 zvolen kandidát strany staročeské J. Jindáček 92 hlasy, kandidát mladočeský Ackermann dostal 66 hlasů.

8. **Chotěboř-Habry.** Kandidát mladočeský Frant. **Niklfeld**, rolník ve Dvorku, zvolen 103 hlasy; 8 lístků bylo prázdných. Ze 122 volitelů dostavilo se k volbě 111.

Roku 1889 zvolen kandidát strany staročeské Felix Hubáček 61 hlasy. Mladočech Niklfeld obdržel 58 hlasů. Když pak se vzdal, zvolen jeho mladočeský protikandidát Niklfeld.

9. **Chrudim-Nasavrky**. Kandidát mladočeský Josef **Kudrnka**, rolník v Kočí, zvolen 107 hlasy, 8 lístkův prázdných. Ostatní hlasy roztříštěny. Ze 130 volitelů dostavilo se 121.

Roku 1889 zvolen opětně Staročech J. Klimeš 98 hlasy. Mladočech Štěpánek obdržel 24 hlasy.

10. **Jičín-Lomnice-Sobotka-Libáň**. Kandidát mladočeský Frant. **Dostál**, rolník v Morašicích, zvolen 174 hlasy; samostatný kandidát Jozek z Č. Brodu obdržel 38 hlasů. Dostavilo se 213 volitelů.

Roku 1889 zvolen opětně kandidát strany staročeské Josef L. Mašek 123 hlasy. Mladočech Nebeský obdržel 92 hlasy.

11. **Jílové-Říčany**. Kandidát mladočeský Jan **Barták**, rolník v Kalištích, zvolen 95 hl., 1 lístek prázdný.

Roku 1889 zvolen opětně Mladočech dr. Herold 69 hlasy, kandidát strany staročeské Ed. Paroubek dostal 26 hlasů.

12. **Jindřichův Hradec-Lomnice-Třeboň-Nová Bystřice**. Kandidát mladočeský Josef **Jann**, rolník ve Stříbřeci, zvolen 125 hlasy. Německý kandidát Soukup obdržel 57 hlasů.

Roku 1889 obdržel Staročech dr. Jeřábek 78, Mladočech Štětka 65, Němec Soukup 47 hl.; zvolen v užší volbě dr. Jeřábek; kandidát mladočeský Štětka zůstal v menšině.

13. **Karlín-Král. Vinohrady-Brandýs-Žižkov.** Kandidát mladočeský JUDr. **Herold**, advokát na Král. Vinohradech, zvolen 375 hlasy, dr. Rašín obdržel 3, J. Hušek 2, Kostomlatský 1 hlas; 17 lístků bylo prázdných. Ze 430 volitelů přišlo k volbě 388.

Roku 1889 došlo v okresu tom k užší volbě, poněvadž při první volbě obdržel dr. Jul. Grégr 151, A. O. Zeithammer 150 hlasův a 1 lístek byl prázdný. Při užší volbě zvolen Grégr, když pak mandát složil roku 1893, zvolen dr. Herold.

14. **Klatovy-Plánice.** Kandidát mladočeský Josef **Kovařík**, rolník v Čiháni, zvolen 131 hlasy. Staročech JUC. Sedlák dostal 3 hl.

Roku 1889 zvolen opětně Staročech JUC. Jan Sedlák 86 hlasy, kandidát mladočeský Jun obdržel 57 hlasů.

15. **Kolín-Kouřim-Uhlířské Janovice.** Kandidát mladočeský Alois P. **Kryf**, rolník v Plaňanech, zvolen 178 hl. ze 186. Všech oprávněných voličů bylo 202.

R. 1889 zvolen Staročech J. A. Prokůpek 99 hlasy, kandidát mladočeský, redaktor Kalaš dostal 89 hlasů.

16. **Králové Dvůr-Jaroměř.** Kandidát mladočeský Jan **Jaroš**, rolník v Čáslavkách,

zvolen všemi hlasy českých volitelů. Němci demonstrativně před volbou odešli.

Roku 1889 zvolen mladočeský kandidát Černý 66 hlasy, německý kandidát obdržel 56 hlasů.

17. **Králové Hradec-Nechanice**. Kandidát mladočeský Václav **Formánek**, majitel domu v Hradci Králové, zvolen 135 hlasy. 6 lístků bylo prázdných.

Roku 1889 zvolen Mladočech V. Formánek ze 150 hlasů 115 hlasy, kandidát strany staročeské Srdínko obdržel 29 hlasů.

18. **Kutná Hora-Čáslav**. Kandidát mladočeský dr. Bedřich **Pacák**, advokát v Kutné Hoře, zvolen 180 hlasy; 5 lístků bylo prázdných. Odevzdáno bylo 185 hlasů.

Roku 1889 zvolen Mladočech dr. Pacák 110 hlasy, kandidát strany staročeské V. Havelka obdržel 81 hl.

19. **Ledeč-Dolní Kralovice**. Kandidát mladočeský dr. Ed. **Brzorád**, advokát v Německém Brodě, zvolen 110 ze 112 hlasů.

Roku 1889 zvolen Mladočech J. Krajíc 69 hlasy, kandidát strany staročeské Kahles obdržel 66 hlasů.

20. **Litomyšl-Polička**. Kandidát mladočeský Jan **Lenoch**, rolník v Makově, zvolen byl 119 hlasy, německý kandidát Peschka obdržel 49 hlasů, Staročech Macků dostal 3 hlasy.

Roku 1889 obdržel Staročech Macků 71, Mladočech Dostál 70 a liberál 24 hlasy;

zvolen v užší volbě kandidát strany staro české Macků 80 hlasy, Mladočech Frant Dostál obdržel 73 hlasy.

21. **Mělník-Roudnice**. Kandidát mladočeský A. **Nedoma***), rolník ve Vraňanech zvolen 90 hl., samostatný mladočeský kandidát Benda dostal 61 hlasův.

Roku 1889 zvolen mladočeský kandidát Ervín Špindler 121 hlasy. Staročech Pavlíček obdržel 14 hl.

22. **Milevsko - Sedlec - Bechyň**. Kandidát mladočeský Frant. **Boček**, rolník v Černošicích, zvolen 79 hlasy. Samostatný kandidát Kazimour obdržel 75 hlasů.

Roku 1889 zvolen opětně Staročech Karel Faber 82 hlasy, mladočeský kandidát obdržel 81 hlasů.

23. **Mladá Boleslav-Mnichovo Hradiště-Bělá**. Kandidát mladočeský Vilém **Teklý**, ředitel hospodářské školy v Hracholuskách, zvolen 142 hlasy. Ze 168 volitelů dostavilo se k volbě 159. 13 hlasů staročeských obdržel okresní starosta bělský, 4 lístky byly prázdny.

Roku 1889 zvolen Mladočech Teklý 79 hlasy, staročeský kandidát Vepřík dostal 77 hlasů.

24. **Německý Brod-Humpolec-Polná-Přibyslav**. Kandidát mladočeský Josef **Hyrš**, rolník v Okrouhlici, zvolen 109 hlasy. Staročeský kandidát Pleva dostal 97 hlasů, tři lístky prohlášeny za neplatné.

*) Složil mandát.

Roku 1889 zvolen opětně Staročec Jan Pleva 128 hlasy, mladočeský kandidát Josef Hyrš obdržel 50 hlasů.

25. **Nové Město - Náchod - Upice - Skalice-Opočno.** Kandidát mladočeský dr. J. **Dvořák**, lékař v Opočně, zvolen 192 hlasy.

R. 1889 zvolen Mladočech dr. Dvořák 120 hlasy, kandidát strany staročeské dr. Milde obdržel 57 hlasů.

26. **Nový Bydžov-Chlumec.** Kandidát mladočeský Jindřich **Doležal**, rolník v St. Bydžově zvolen 109 hlasy, dále obdržel Ryšavý z Lužce 4 hlasy, antisemita Hušek 2 hlasy, za neplatné prohlášeny 2 lístky, prázdných bylo 5. 2 volitelé se nedostavili.

Roku 1889 zvolen Mladočech J. Doležal 73 hlasy, kandidát strany staročeské V. Vacek obdržel 53 hlasy.

27. **Nymburk-Benátky.** Kandidát mladočeský Josef **Šulc**, rolník v Jiřicích zvolen 109 hl., dále dostali Bedřich 7, Hampl 1, Prášek 1 hlas, 4 lístky byly prázdné a 1 prohlášen za neplatný. Ze 128 volitelů přišli 123.

Roku 1889 zvolen Mladočech Josef Hampl 79 hl., kandidát strany staročeské Nebeský obdržel 43 hlasy.

28. **Pardubice-Holice-Přelouč.** Kandidát mladočeský Josef **Komárek**, rolník v Svinčanech zvolen 183 hlasy ze 189 odevzdaných hl.

Roku 1889 zvolen Mladočech dr. Koldinský 107 hlasy, kandidát strany staročeské F. Morávek obdržel 77 hlasů.

29. **Pelhřimov-Pacov-Kamenice n. L.-Počátky**. Kandidát mladočeský J. **Pech** rolník v Novém Rychnově zvolen 153 hlasy. Staročeských hlasův odevzdáno 34, 22 lístků bylo prázdných.

Roku 1889 zvolen opětně Staročech dr. Štrobach 141 hlasy, kandidát mladočeský dr. Malát dostal 66 hlasů.

30. **Písek-Vodňany**. Kandidát mladočeský Josef Müller, rolník ve Vráži, obdržel 33 hlasy. Zvolen agrárník J. **Rataj**, rolník ve Vráži 86 hl.

Roku 1889 zvolen Mladočech Rataj, kandidát strany staročeské Vácslav Boehm zůstal v menšině.

31. **Plzeň-Kralovice**. Kandidát mladočeský František **Koenig**, rolník v Krašovicích, zvolen všemi 174 odevzdanými hlasy.

Roku 1889 zvolen Mladočech Fr. Koenig 71 hlasy, kandidát strany staročeské JUDr. V. Peták, obdržel 49 hlasů.

32. **Poděbrady-Králové Městec**. Kandidát mladočeský Čeněk Kříčka, stavitel v Kolíně obdržel 43 hl. Zvolen byl samostatný kandidát Mladočech Josef **Horák**, nájemce dvora v Šumboru 58 hlasy. Ze 105 dostavili se 102 volitelé.

R. 1889 zvolen Mladočech Jos Horák 77 hlasy, kandidát strany staročeské Alois Václavík dostal 23 hlasy.

43. **Prachatice-Netolice-Volary**. Kandidát mladočeský Václav **Dvořák**, rolník v Pode-

řišti, zvolen 55 hlasy. Ze 111 oprávněných voličů dostavilo se k volbě 109. Samostatný kandidát poštmistr Eduard Šebele dostal 33 hlasy, německý kandidát Alois Pinzker 18 hlasů; 3 lístky byly prázdné.

R. 1889 zvolen ze 115 hl. kandidát strany staročeské dr. Kudrna 61 hl., mladočeský kandidát dr. Brzorád dostal 22 hl., liberál Haselsteiner 31 hlasů.

34. **Přeštice-Nepomuk.** Kandidát mladočeský Jan **Kůs**, rolník v Libakovicích, byl zvolen 114 hlasy.

R. 1889 zvolen Mladočech Trejbal 70 hlasy, kandidát strany staročeské Duchek obdržel 64 hlasy.

35. **Příbram-Dobříš.** Kandidát mlado český Josef **Hodys**, rolník v Nové Vsi, zvolen 118 hlasy. Ze 136 volitelů dostavilo se 120.

R. 1889 zvolen 100 hlasy Mladočech Hodys, kandidát staročeské strany Mixa obdržel 23 hlasy.

36. **Rakovník-Křivoklát-Nové Strašecí-Louny**. Kandidát mladočeský Václav **Jindřich**, rolník v Citolibech, zvolen 214 hlasy ze 233, samostatný kandidát okresní starosta Pánek obdržel 14 hlasů, 5 lístků bylo prázdných.

R. 1889 zvolen Mladočech V. Jindřich 204 hlasy, kandidát strany staročeské dr. Trojan obdržel 33 hlasy.

37. **Rokycany-Blovice.** Kandidát mladočeský dr. Em. **Dyk**, advokát v Plzni, zvolen

72 hl. proti 69, jež dostal samostatný kandidát okr. starosta Hodek.

Roku 1889 zvolen Mladočech dr. Dyk 75 hlasy, kandidát strany staročeské okr. taj. Schwarz obdržel 70 hlasů.

38. **Rychnov-Kostelec n. Orl.** Kandidát mladočeský dr. Frant. **Sláma**, radní tajemník soudu v Opavě, zvolen 86 hlasy. Staročech dr. Jan Kvíčala obdržel 28 hlasů.

Roku 1889 zvolen Mladočech V. Perner 60 hlasy, kandidát strany staročeské T. Kouřil obdržel 45 hlasů.

39. **Semily-Železný Brod.** Kandidát mladočeský dr. K. **Černohorský**, advokát v Praze, zvolen 63 hlasy, radikální kandidát redaktor Klecanda obdržel 21 hlasů, 12 lístků bylo prázdných.

Roku 1889 zvolen opětně kandidát strany staročeské dr. Fr. L. Rieger 48 hl., kandidát mladočeský K. Tůma obdržel 39 hlasů.

40. **Slané-Velvary-Libochovice.** Kandidát mladočeský Václav **Janda**, rolník v Budohosticích, zvolen 191 hl. K volbě dostavil se 201 volitel, 4 lístky byly prázdné, 4 hlasy obdržel Hrubý, po jednom hlase dostali Baňka a dr. Baxa.

Roku 1889 zvolen Mladočech V. Janda 171 hl. ze 183 hl., strana staročeská nepostavila kandidáta.

41. **Smíchov-Zbraslav-Beroun-Kladno-Unhošť.** Kandidát mladočeský Václav **Krumb-**

holz zvolen 322 hlasy. K volbě dostavilo se 371 volitelů. Staročech dr. Walter obdržel 39 hlasů, kandidát socialních demokratů Steiner 4 hlasy.

Roku 1889 zvolen ze 317 hl. Mladočech Krumbholz 182 hlasy, kandidát strany staročeské dr. Walter obdržel 129 hlasů.

42. **Strakonice-Volyň**. V okresu tomto nepostaven úřední kandidát mladočeský. V třetí užší volbě zvolen samostatný mladočeský kandidát V. **Suda**, rolník v Třešovicích 62 hlasy.

Roku 1889 zvolen mladočeský kandidát Kovář 83 hlasy ze 144 hlasů, kandidát strany staročeské dr. Woldřich dostal 55 hl.

43. **Sušice-Horažďovice**. Kandidát mladočeský JUDr. Jan **Vašatý**, soukromník na Král. Vinohradech, zvolen 65 hlasy. Samostatný kandidát agrárník Šlapák obdržel 2 hlasy, Mayer 53, Motl hlas.

Roku 1889 zvolen Mladočech JUDr. J. Vašatý 74 hlasy. Kandidát strany staročeské hosp. rada Fr. Hais obdržel 45 hlasů.

44. **Tábor - Mladá Vožice - Soběslav - Veselí**. Kandidát mladočeský JUDr. Hynek Lang, advokát v Táboře, podlehl 116 hlasy vůdci strany agrární Alfonsu **Šťastnému** z Padařova*), kterýž zvolen 117 hlasy. Jeden lístek byl prázdný. Ze 237 volitelů dostavilo se 234.

*) Volba Šťastného byla zrušena.

Roku 1889 zvolen Mladočech dr. Lang 126 hlasy. Kandidát strany staročeské Vodrážka obdržel 110 hlasů.

45. **Turnov-Český Dub.** Kandidát mladočeský Josef **Bernard**, mlynář v Podolí, zvolen 88 hlasy, 12 lístků bylo prázdných.

Roku 1889 zvolen kandidát strany staročeské Frant. Hartl 66 hlasy, mladočeský kandidát dostal 26 hlasů.

46. **Votice-Sedlčany.** Kandidát mladočeský Jan **Kožmín**, rolník v Nechvalovicích, zvolen 68 hlasy. Staročech Macháček obdržel 39 hlasů. Celkem odevzdáno 109 hlasů.

Roku 1889 zvolen opětně Staročech Fr. Macháček 64 hlasy, kandidát mladočeský Č. Lang dostal 43 hl., druhý kandidát mladočeský Barták 3 hlasy.

47. **Vrchlabí-Rokytnice-Jilemnice - Vysoká.** Kandidát mladočeský dr. K. **Kramář**, spisovatel ve Vídni, zvolen 76 hlasy, německý kandidát Rotter obdržel 34, hr. Harrach 10 hlasů. Volitelů bylo 121.

Roku 1889 zvolen opětně kandidát strany staročeské hrabě Jan Harrach 69 hl. ze 125 hl.; liberál Rotter obdržel 26, Dr. Roser 1, Vejnar 29 hl.

48. **Vys. Mýto-Skuteč-Hlinsko.** Kandidát mladočeský dr. Ed. **Grégr** v Praze zvolen 153 hl. Prázdných lístků bylo 20.

Roku 1889 zvolen opětně Mladočech dr. Ed. Grégr 129 hlasy, kandidát strany staročeské Tomášek obdržel 5 hlasů.

49. **Žamberk-Ústí n. O.** Kandidát mladočeský František **Hovorka**, rolník v Něm. Rybné, zvolen jednohlasně.

R. 1889 zvolen Mladočech Frant. Hovorka 64 hlasy, kandidát strany staročeské prof. Bráf obdržel 49 hlasů.

b) v německých:

1. **Broumov-Teplice-Police.** Zvolen liberál Anselm **Heinzel**, statkář v Dittersbachu 79 z 80 hlasů.

R. 1889 zvolen nacional Heinzel 57 hl. Dr. Roser obdržel 29 hl., český kandidát Dr. Šamánek 21 hlasů.

2 **Česká Lípa-Mimoň-Haida-Cvikov.** Zvolen liberál statkář Vilém **Niesig**, starosta v Lindavě 98 ze 164 hlasů.

R. 1889 zvolen liberál Niesig 130 hlasy ze 162 hlasů.

3. **Děčín-Benešov-Česká Kamenice.** Zvolen liberál Štěpán **Richter**, tajemník něm. ústř. hospodářského spolku v Praze, 166 hl. ze 175 hl. Všech voličů bylo 187.

R. 1889 zvolen liberál Clar 166 hl. ze 168 hl. (Dříve byl zde poslancem dr. Knotz.)

4. **Dubá-Štětí.** Zvolen liberál Václav **Jäger***), rolník ve Vrutici 70 ze 78 hlasů.

R. 1889 zvolen liberál Jäger 64 hl. ze 79 hl.; býv. poslanec Freyer obdržel 15 hl.

5. **Falknov-Kynžvart.** Zvolen liberál Edv. z **Eltzů** ve Falknově 62 hl. nacionál Fischer obdržel 55 hlasů.

---

*) Zemřel.

R. 1889 zvolen liberál Rogler 110 hl ze 113 hl.

6. **Frýdlant**. Zvolen liberál Josef **Herbig** rolník v Raspenavě 76 z 89 hlasů, 13 hlasů obdržel farář Buder.

R. 1889 zvolen opětně jednohlasně liberál dr. Ed. Herbst 80 hlasy.

7. **Horšův Týn-Hostouň-Ronšperk**. Zvolen liberál statkář Jan **Steinbach**, rolník ve V. Semněvicích 103 hlasy

R. 1889 opětně zvolen liberál Mahal 109 hlasy ze 137 hlasů.

8. **Cheb** Něm.-nacionál Jos. **Walter**, rolník v Thurnu zvolen 63 hl. ze 111 hl., liberál Bachmann obdržel 48 hl. Všech voličů bylo 115.

R. 1889 zvolen liberál Walter 77 hl. ze 108 hl. Kreith obdržel 17 hl., Geipel 13 hl.

9. **Jablonné - Chrastava**. Zvolen liberál Fr. **Möse**, statkář v Bílém Kostelci 52 z 98 hlasů naproti navrženému liberálnímu kandidátu Josefu Knoblochovi.

R. 1889 zvolen opětně jednohlasně liberál Teubner.

10. **Jáchymov-Blatno**. Zvolen liberál Jos Rich. **Sobitschka**, továrník v Praze 37 hlasy, konserv. hr. Buquoy obdržel 18 hlasů.

R. 1889 zvolen opětně liberál Patzak.

11. **Kadaň-Přísečnice-Doupov**. Zvolen liberál Ant. **Tausche**, statkář v Teplici 123 hl., 5 lístků bylo prázdných.

R. 1889 zvolen opětně liberál Tausche.

12. **Kaplice-Nové Hrady-Vyšší Brod.** Zvolen křesť. sociál Řehoř **Kletzenbauer**, rolník v Močeradech 73 hl., liberální kandidát Rob. Grabenstein obdržel 40 a starosta Pacher v Něm. Benešově 14 hlasů.

R. 1889 zvolen opětně liberál Hütter 99 hl. ze 128 hl.

13. **Karlovy Vary-Loket-Bečov.** Zvolen liberál dr. Rudolf **Knoll**, okr. starosta v K. Varech 117 hlasy, německo-nacionální kandidát Heinzl obdržel 71 hlasů.

R. 1889 zvolen liberál dr. Knoll 141 hl. ze 156 hlasů.

14. **Kašperské Hory-Nýrsko-Hartmanice-Vimperk.** Zvolen liberál Arnošt **Herbst**, statkář v Kundraticích 124 hlasy, český kandidát farář Škopek obdržel 40 hlasů.

R. 1889 opětně zvolen liberál Ziegler 117 hl., český kandidát Kříž obdržel 47 hl.

15. **Kraslice-Nýdek.** Zvolen německý nacionál Vincenc **Gebler***), stavitel v Kraslici 70 hlasy, liberální kandidát prof. Riedl obdržel 20 hlasů

R. 1889 zvolen opětně liberál Riedel 68 hl. z 83 hl. Kohlert-Breinl obdržel 14, Heider 1 hlas.

16 **Krumlov-Chvalšiny-Horní Planá.** Zvolen liberál Jos. **Taschek**, obchodník v Budějovicích 136 hlasy, konservativec Geyer obdržel 51 hlasů; 36 českých hlasů bylo roztříštěno.

---

*) Dán do ústavu pro choromyslné.

R. 1889 zvolen liberál Wallner 66 hl. z 129 hl. Český kandidát Soukup obdržel 57 hl.

17. **Landškroun-Králíky-Roketnice**. Zvolen liberál Frant. **Peschka**, statkář v Opatově 152 hlasy; 24českých lístků bylo roztříštěno.

R. 1889 zvolen opětně liberál Rotter 126 hl. Český kandidát obdržel 25 hl.

18. **Liberec - Jablonec - Tanwald**. Zvolen liberál dr. Lud. **Schlesinger**, řid. lycea v Praze 192 z 209 hlasů.

R. 1889 zvolen opětně liberál dr. Schlesinger jednohlasně 179 hl.

19. **Litoměřice - Lovosice - Úštěk**. Zvolen liberál Frt. **Křepek**, statkář v Dol. Nezlech 145 ze 190 hlasů, 16 hlasů obdržel dr. Pařík, ostatní byly roztříštěny.

R. 1889 zvolen opětně liberál Křepek 164 hl. z 216 hl. Český kandidát dr. Pařík obdržel 25 hl.

20. **Most-Hory Kateřinské-Bory**. Zvolen liberál Ant. **Steiner**, rolník v Pšově 111 ze 122 hlasů; německo-nacionální kandidát Kittel obdržel 9 hlasů.

R. 1889 zvolen opětně liberál Steiner 92 hl. z 95 hlasů.

21. **Planá-Marianské Lázně-Teplá-Bezdružice**. Zvolen liberál dr. Jos. **Zintl**, lekárník v Teplé 94 hlasy, kandidát Würfl obdržel 58 hlasů.

R. 1889 zvolen liberál Guschall 105 hl. Býv. poslanec Pichl obdržel 44 hl.

22. **Rumburk-Warnsdorf.** Zvolen liberál dr. Ant. **Pergelt**, advokát ve Vídni 41 z 58 hlasů.

R. 1889 zvolen opětně liberál Friedrich jednohlasně 56 hl.

23. **Stříbro-Touškov-Stody.** Zvolen jednohlasně liberál Vinc. **Hofmann**, statkář v Prosečném.

R. 1889 zvolen opětně liberál Streer v. Streeruwitz 150 hl. ze 153 hl.

24. **Šluknov-Hainspach.** Zvolen liberál Jul. **Lippert**, řid. realky v. v. na Smíchově 42 z 43 hl.; 1 hlas obdržel Opitz.

R. 1889 zvolen opětně liberál Lippert.

25. **Tachov-Přimda.** Zvolen liberál Karel **Röhling**, gymn. prof. ve Stříbře; konservativec Gruss obdržel 31 hlasů.

R. 1889 zvolen liberál Schichter.

26. **Teplice-Duchcov-Bilina.** Zvolen liberál Frant. **Pfeifer**, statkář v Oujezdě u Touškova, 141 hlasy, něm. nacion. kandidát Kittel obdržel 69 hlasů.

R. 1889 zvolen opětně liberál Stöhr jednohlasně 157 hl.

27 **Trutnov - Hostinné - Maršov - Žacléř.** Zvolen liberál Josef **Richter**, statkář v Prosečném.

R. 1889 zvolen opětně liberál Fiedler, 158 hl. ze 162 hl.

28. **Ústí n. L., Chřibská.** Zvolen liberál Frant. **Böns**, statkář v Chudenicích 91 hlasy, nacionální kandidát Wichtrei obdržel 64

hlasy, 1 lístek prázdný. Až na jednoho dostavili se všickni volitelé.

R. 1889 byl něm. liberál Böns opětně zvolen 129 hlasy ze 132 hlasů.

29. **Žatec-Postoloprty-Chomutov-Bastianperk-Podbořany-Jesenice.** Zvolen liberál Frt. **Albl**, statkář v Mukodělech 268 hl.; nacionál Kreisl obdržel 29 hlasů; 2 lístky prázdné.

R. 1889 zvolen opětně liberál Tattermusch 245 hl.

30. **Žlutice-Bochov-Manětín.** Zvolen liberál dr. Eman. **Milner**, statkář v Lukách 125 hlasy, 4 lístky byly prázdné.

R. 1889 zvolen opětně liberál dr. Waldert 120 hl. Čech dr. Pařík obdržel 24 hl.

II. *Volba v městech dne 25. listopadu 1895.*

a) českých:

1. 2. **Praha Staré Město.** Kandidáti mladočeští Václav **Němec**, zlatník v Praze, JUDr. Jan **Podlipný**, advokát v Praze zvoleni: 864 resp. 884 hl. z 947 hl. Kromě toho obdržel Lueger 5, P. Šimon 14, Jiří Lobkovic 1 hl.

R. 1889 obdrželi z 2134 hlasů Mladočeši dr. Blažek 891 hl. a Vorlíček 857 hl., Staročeši dr. Šolc 877 hl. a Wiehl 826 hl. liberálové Forchheimer a Richter po 39? hl. a antisemita Hušek 2 hl.

V užší volbě zvoleni pak Šolc 891 hl. a Wiehl 856 hl.

3. 4. **Nové Město.** Kandidáti mladočeští PhDr. Gabriel **Blažek**, profesor na technice v Praze a Vácslav **Březnovský**, rukavičkář v Praze zvoleni 1538 resp. 1479 hl. z odevzdaných 1806 hl. Kromě toho obdrželi křesť. sociál P. Šimon 246, socialisti Regner a Steiner po 13 hl., antisemita Hušek 14 hl.

R. 1889 obdrželi z 3142 hl. Staročeši Tomek 1500 hl. a Toužimský 1426 hl., Mladočeši dr. Jul. Grégr, 1251 hl. a Březnovský 1246 hl., liberálové Forchheimer 698 hl. a Richter 700 hl.

V užší volbě zvoleni Tomek a Toužimský.

5. 6. **Malá Strana.** Kandidáti mladočeští Ot. **Materna**, inženýr a stavitel v Praze zvolen 487 hlasy a JUDr. Ladislav **Pinkas**, advokát v Praze, 458 hlasy z 888 odevzdaných. — Staročeští kandidáti dr. Eiselt obdržel 4·3 a prof. Městecký 385 hlasů.

R. 1889 zvolen Staročech Městecký 552 hl. Liberál Richter obdržel 220, Forchheimer 227 hl., Staročech Dittrich a Mladočeši Bělský a Neumann zůstali v menšině a teprve v užší volbě zvolen opětně Dittrich·

7. 8. **Hradčany-Král.Vyšehrad-Holešovice-Bubny.** Zvoleni kandidáti mladočeští Jan **Kaftan**, inženýr v Praze 413 hl. a MUDr. Jindř. **Záhoř**, městský fysik v Praze, 483 hlasy. V Holešovicích obdržel Kaftan 320, Záhoř 330, staročeští kandidáti dr. Sedlák a dr. Prachenský po 7 hl., na Hradčanech Kaftan

69 hlasů, Záhoř 69 hlasů, staročeští kandidáti po 79 hlasech, na Vyšehradě obdrželi Záhoř a Kaftan po 84 hlasech.

Roku 1889 zvoleni Mladočech Kaftan 319 hlasy, Staročech Kytka 279 hlasy; v menšině zůstal Mladočech Sokol 208 hlasy a Staročech 166 hlasy.

9. 10. **Josefov**. Kandidáti mladočeští JUC. Jakub **Scharf**, kandidát advokacie v Praze a JUDr. Josef **Žalud**, advokát v Praze zvoleni 154 hl. ze 172 odevzdaných hlasů.

Roku 1889 zvolen opětně Staročech dr. Žalud 206 hlasy a Staročech Inwald 336 hl., kandidát mladočeský dr. Strakatý dostal 136 hl. Liberálové obdrželi 33, resp 25 hlasů.

11. **Čáslav-Chotěboř-Golčův Jeníkov.**

V Chotěboři dostavilo se 188 voličů. Kandidát mladočeský JUDr. Mirosl. Krajník obdržel 185 hlasů; 3 hlasy roztříštěny.

V Čáslavi Krajník obdržel 450 hlasů.

V Golčově Jeníkově Krajník obdržel 42 hlasy; dva lístky prázdné.

Zvolen JUDr. **Krajník**, advokát v Praze 677 hlasy; 5 lístků prázdných.

R. 1889 obdržel Mladočech dr. Jan Podlipný v Čáslavi 404 hl., staročeský kandidát dr. Jakub Škarda 155, v Chotěboři Podlipný 10 hlasů, Škarda 229 hlasů, v Golčově Jeníkově Podlipný 92 hlasy, Škarda 41 hlasů. Zvolen dr. Podlipný 506 hlasy proti 425 hlasům dra. Jak. Škardy.

12. **Hořovice - Beroun - Radnice-Rokycany.**

V Hořovicích kandidát mladočeský Anýž obdržel 176 hlasů, 4 lístky prázdné.

V Radnicích odevzdány 73 lístky, ze kterých obdržel Anýž 71 hlasů; 2 lístky byly prázdné.

V Rokycanech Anýž obdržel 261 hlasů, socialista Dědic 6 hlasů.

V Berouně Anýž obdržel 200 hlasů, socialista Dědic 57 hlasů; pět lístků prázdných.

Zvolen Josef **Anýž**, redaktor »Nár. Listů« v Praze 708 hlasy. Kandidát socialních demokratů Dědic obdržel 63 hlasy; prázdných lístků 7.

Roku 1889 obdržel Mladočech dr. Jan Kučera v Hořovicích 142, staročeský kandidát dr. Vlad. Srb 111, v Berouně Kučera 122, Srb 296, v Radnicích Kučera 102, Srb 69, v Rokycanech Kučera 319, Srb 105 hl. Zvolen tudíž dr. Jan Kučera 684 hlasy, kdežto dr. Srb obdržel 582 hlasy.

13. **Hradec Králové-Jaroměř-Josefov.**

V Hradci Králové volilo 255 voličů. Dr. Moravec obdržel 119 hlasů, Jaromír Hušek 85 hlasů, dr. Sláma 31 hlasů, Masaryk 3 hlasy, Alois Dvořáček 1 hlas; prázdných lístků bylo 16.

V Jaroměři volilo 691 voličů, Moravec dostal 690 hlasů, prázdný byl 1 lístek.

V Josefově volilo 123 voličů. Moravec dostal 112 hlasův, Sláma 4 hlasy, Hušek

1 hlas, německý učitel Staud 1 hl, prázdných lístků bylo 5. Zvolen kandidát strany mladočeské MUDr. Josef **Moravec**, fysik ve Dvoře Král. 921 hl. z 1069 hl. odevzdaných.

Roku 1889 zvolen opětně Staročech prof. Kvíčala 841 z 1119 hlasů. Mladočech Červený obdržel 266 hlasů.

14. Chrudim-Heřmanův Městec.

V Heřmanově Městci volilo 266 voličů. JUDr. Karel Pippich obdržel 264 hlasy. V Chrudimi volilo 358 voličů. Dr. Pippich obdržel 341 hlasů, 11 lístků bylo prázdných. Zvolen Mladočech JUDr. Karel **Pippich**, advokát v Chrudimi 605 hl. ze 621 hl. odevzdaných.

R. 1889 zvolen byl Staročech Dr. Pippich 714 hl. Mladočech Schmied obdržel 276 hl.

15. Jičín-Nový Bydžov.

V Jičíně Mladočech dr. Frant. Klouček obdržel 448 hlasů, radikál dr. Baxa 194, Steiner 17, Hajný 1 a dr. Lueger 1 hlas.

V Novém Bydžově dr. Klouček dostal 526 hlasů, dr. Baxa 33, Steiner 12.

Zvolen JUDr. František **Klouček**, advokát v Jičíně 974 hl. Dr. Baxa obdržel 227 hlasů, sociální kandidát Steiner 39 hlasů.

R. 1889 obdržel Mladočech Jedlička v Jičíně 111, Staročech Dollanský 719, v Novém Bydžově Jedlička 609 a Dollanský 77 hlasů. Zvolen tedy Staročech Dollanský 796 hlasy proti 720, které obdržel Jedlička.

16. **Jílové-Černý Kostelec-Benešov.** Kandidát mladočeský MUDr. Eman. **Engel**, lékař na Král. Vinohradech zvolen. V Kostelci obdržel dr. Engel 79 z 81 hl. odevzdaných (všech voličů 161), v Jílovém 123 hlasy.

Roku 1889 zvolen opětně Mladočech dr. Engel 479 hlasy, staročeský kandidát Čeněk Hevera dostal 212 hlasů.

17. **Jindřichův Hradec-Bystřice.**

V Jindřichově Hradci odevzdáno 579 lístkův a zvolen 564 hlasy Mladočech JUDr. Jan **Slavík**, advokát v Jindřichově Hradci; 3 hlasy byly roztříštěny a 12 lístkův bylo prázdných. Němci v Nové Bystřici se volby nesúčastnili.

R. 1889 zvolen kandidát staročeský dr. Naxera 726 hlasy; německý kandidát Pötsche obdržel 117 hlasů. Mladočeská strana nepostavila kandidáta.

18. **Karlín.** Zvolen Mladočech dr. Josef **Kaizl**, univ. prof. v Praze, 557 hlasy; Staročech Topinka obdržel 532. Z oprávněných 1687 voličů dostavilo se 1112 k volbě.

Roku 1889 zvolen byl Staročech starosta Topinka 519 hlasy. Mladočech Trinkmoc obdržel 381 hlas.

19. **Klatovy-Domažlice.** Dostavilo se celkem 411 voličův. Kandidát mladočeský dr. Servác **Heller**, spisovatel na Král. Vinohradech zvolen 393 hlasy; 18 hlasů roztříštěno.

Roku 1889 zvolen opětně Staročech dr. Sedláček 636 hlasy. Mladočech dr. Heller obdržel 541 hlas.

20. **Kolín-Poděbrady-Kouřím-Sadská.**

V Sadské Mladočech redaktor J. V. Kalaš obdržel 140 hlasů, radikál dr. Baxa 32 hlasy.

V Poděbradech dostavilo se 338 voličů. Kalaš obdržel 186 hlasů, dr. Baxa 150 hl.

V Kolíně k volbě dostavili se 363 voliči. Kalaš obdržel 90 hlasů, dr. Baxa 256; 4 hlasy byly roztříštěny a 13 lístků prázdných.

V Kouřimi Kalaš obdržel 26 hlasů, dr. Baxa 35 hlasů.

Zvolen dr. Karel **Baxa**, advokát v Praze 473 proti 442 hlasům, jež dostal Kalaš.

Roku 1889 obdržel Mladočech dr. Fořt v Kolíně 223 hlasy, Staročech dr. Radimský 599 hl., v Poděbradech Fořt 146, Radimský 155, v Kouřimi Fořt 104, Radimský 154, v Sadské Fořt 224, Radimský 13 hlasů. Zvolen staročeský kandidát dr. Radimský 921 hl.; dr. Fořt obdržel 697 hlasů.

21. **Králové Dvůr - Náchod - Hořice - Nové Město n. M.** V Novém Městě obdržel Šíl 60 hlasů ze 73 odevzdaných.

V Náchodě dostavilo se 123 voličů; dr. Josef Šíl obdržel 114 hlasů, Václav Šturc 5 hlasů, Jaroslav Hušek hlas, dr. Masaryk hlas, prázdné lístky byly dva.

V Hořicích dostavilo se 416 voličů: Zvolen Mladočech MUDr. Josef **Šil**, lékař v Kolíně 848 hlasy z 915 odevzdaných.

Roku 1889 zvolen Mladočech dr. Šil 871 hlasy, Staročech řiditel Čížek dostal 259 hlasů.

22. **Kutná Hora.**

Zvolen Mladočech JUDr. Boleslav rytíř **Plaček**, soukromník v Kutné Hoře, 396 hlasy ze 421 odevzdaných lístků. Sociální demokrat Dědic obdržel 11 hlasů. Ostatní hlasy roztříštěny, několik lístků prázdných.

Roku 1889 obdržel Mladočech prof. dr. Kaizl 206 hlasů a kandidát staročeský vládní rada Jos. Müller zvolen 307 hlasy.

23, **Lanškroun - Ústí n. O. - Česká Třebová.**

Zvolen Mladočech Karel **Adámek**, okr. starosta v Hlinsku 777 hlasy; socialista Steiner dostal 28 hlasů, 3 lístky byly prázdny.

Roku 1889 z odevzdaných 1228 hlasů obdržel liberál Niederle 568 hlasů, Mladočech dr. Vašatý 428 a Staročech dr. Marek 229 hlasů.

V užší volbě zvolen dr. Vašatý.

24. **Litomyšl-Polička.**

V Litomyšli k volbě dostavilo se 181 voličů. Mladočech JUDr. Fořt, obdržel 171 hlasů, Hušek 6 hlasů, 4 lístky byly prázdny.

V Poličce odevzdáno bylo 202 hlasův a to vesměs skorem pro Fořta.

Zvolen JUDr. Josef **Fořt**, tajemník obch. komory v Praze 370 hlasy ze 383 hlasů.

Roku 1889 zvolen Mladočech Štěpán 479 hlasy. Staročech dr. Eiselt obdržel 420 hlasů.

25. **Lomnice-Nová Paka-Sobotka.** Kandidát mladočeský Jan **Janďourek**, obchodník v Lomnici zvolen 440 hlasy. V Lomnici obdržel 132 ze 134 odevzdaných hlasů, v Nové Pace 113 hlasů, v Sobotce 195 ze 198 odevzdaných hlasů (všech voličů 285).

Roku 1889 zvolen Staročech dr. A. Zeman 428 hlasy, mladočeský kandidát Jos. Král dostal 268 hlasů.

26. **Mělník-Brandýs nad Labem-Roudnice-Mšeno.** Kandidát mladočeský Ervín **Špindler**, starosta města Roudnice, zvolen 1138 hlasy, radikál Jech obdržel 98 hl. V Brandýse obdržel Špindler 185 hl. ze 192 odevzdaných, Tonner 6 hlasů; na Mělníce Špindler 271, Jech 73 hl., ve Mšeně Špindler 207, v Roudnici Špindler 475 z 512 odevzdaných, (všech voličů 849), Jech obdržel 42 hlasy.

Roku 1889 zvolen opětně Staročech řiditel Em. Tonner 787 hlasy, kandidát mladočeský Frant. Vinkler dostal 766 hlasů.

27. **Mladá Boleslav-Nymburk.** Kandidát mladočeský JUDr. Václav **Škarda**, advokát v Praze, zvolen 645 hlasy. Obdržel v Ml.

Boleslavi 408 hlasů, v Nymburce 237 hl. V Nymburce dostavilo se ze 754 oprávněných voličů 263. Socialista Steiner obdržel 13 hlasů.

Roku 18ɔ9 zvolen opětně Staročech dr. Mattuš 780 hlasy, mladočeský kandidát dr. Bol. rytíř Plaček dostal 506 hlasů.

28. **Mnichovo Hradiště-Turnov-Bělá.** Kandidát mladočeský MUDr. Václav **Šamánek**, lékař v Liberci zvolen 515 hl. V Turnově obdržel dr. Šamánek 234 hlasy z 338 odevzdaných (všech voličů 718), v Bělé 107 ze 113 odevzdaných

Roku 1889 zvolen kandidát staročeský prof. Tieftrunk 574 hlasy proti 339 hlasům, jež obdržel mladočeský kandidát dr. Kopečný.

29. **Německý Brod-Polná-Humpolec.**

Odevzdáno 596 hlasův; zvolen 592 hl. Mladočech MUDr. Fr. **Malinský**, továrník v Ronově.

R. 1889 zvolen opětně Staročech Weidenhofer 698 hl. Mladočech Dr. Brzorád obdržel 454 hl.

30. **Pardubice-Chlumec nad Cidl. - Holice.** Kandidát mladočeský Josef **Sokol**, učitel v Praze, zvolen 385 hlasy. V Holicích obdržel učitel Sokol 64 ze 76 hlasů (všech voličů 498), v Chlumci nad Cidl. 56 hlasů (ostatní z 349 nevolili), v Pardubicích 265 hlasů (ostatní z 893 nevolili).

Roku 1889 zvolen opětně Staročech dr. Jan Žák 773 hlasy, mladočeský kandidát František Hoblík dostal 453 hlasy.

31. **Písek**. Kandidát mladočeský Max **Hájek**, obchodník v Písku, zvolen 231 hl. ze 250 odevzdaných.

Roku 1889 zvolen byl opětně kandidát staročeské strany Max Hájek 316 hlasy, mladočeského kandidáta nebylo.

32. **Plzeň**. Kandidát mladočeský Frant. **Schwarz**, ředitel kanceláře okresního zastupitelstva v Plzni, zvolen 1563 hlasy z 1757 odevzdaných. Vrátný obdržel 160 hlasů, křesťanský sociál dr. Horský 27 hlasů.

Roku 1889 zvolen opětně Staročech dr. J. Krofta 1690 hlasy, mladočeský kandidát redaktor Kalaš obdržel 83 hlasy a německý kandidát dr. Klotz 156 hlasů.

33. **Příbram-Březové Hory**. Hlasův odevzdáno 487. Z těch dostal kandidát strany mladočeské dr. Vilém Kurz, profesor v Praze, 188 hlasů, samostatný kandidát Blažej Mixa, starosta v Příbrami, 192 hlasy, Karel Jůzek, obecní tajemník z Březových Hor, 75 hlasů. Hušek obdržel 19 hlasů, roztříštěných hlasův bylo 9 a prázdné lístky 4.

Při užší volbě 7. prosince 1895 zvolen **Mixa** 319 hlasy proti 276 hlasům dr. Kurze.

Roku 1889 zvolen opětně Staročech Mixa 476 hl. z 567 hl. Mladočech Gutwirt obdržel 58 hl.; roztříštěno 23 hl.

34. **Rychnov-Žamberk-Kostelec nad Orl.-Dobruška.**

V Rychnově Mladočech dr. Prokop Podlipský dostal 347 hlasů, 6 hlasů roztříštěno.

V Kostelci nad Orlicí dostavilo se 130 voličů. Podlipský obdržel 115 hlasů; ostatní hlasy roztříštěny.

V Dobrušce obdržel Podlipský 84 hlasy, Staročech dr. Šolc 60 hlasů, dr. Rudolf 1 hlas.

V Žamberce dostavilo se 69 voličů, kteří volili Podlipského.

Zvolen JUDr. Prokop **Podlipský**, advokát v Praze 615 hl..

Roku 1889 zvolen byl staročeský kandidát dr. Jak. Škarda 540 hlasy proti 358 hlasům, jež dostal Mladočech Frič.

35. **Slané-Louny-Rakovník-Velvary.** Kandidát mladočeský JUDr. Václav hrabě **Kounic**, majitel velkostatku Vysoké, zvolen 616 hlasy. Ve Slaném obdržel 147 hlasů, v Lounech 186 hlasů, v Rakovníku 176, ve Velvarech 107. Ostatní hlasy roztříštěny. Antisemita Hušek obdržel 50 v Lounech, socialista Steiner 33 a prof. Masaryk 8 hl. ve Slaném, dr. Lueger 6 hl. v Rakovníku.

Roku 1889 zvolen opětně Mladočech dr. Kounic 864 hlasy, kandidát staročeský prof. Jos. Čipera dostal 264 hlasy.

36. **Smíchov.** Kandidát mladočeský JUDr. Josef **Kaizl**, universitní profesor v Praze, zvolen 858 hlasy, starosta Elhenický obdržel

77 hlasů, socialista Steiner 8 hlasy, hrabě Thun 1 hlas. Dostavilo se 950 ze 2384 oprávněných voličů k volbě.

Když Dr. Kaizl mandátu se vzdal, zvolen dne 28. ledna 1896 JUDr. Al. **Koldinský**, advokát na Smíchově 773 hl. z 10.33 hlasů.

Roku 1889 z 1295 hl. obdržel Staročech Elhenický 539, Mladočech Krejčí 491, liberál Richter 208 hl. V užší volbě zvolen Staročech starosta Elhenický 604 hlasy. Mladočech Krejčí obdržel 529 hlasů.

37. **Strakonice-Sušice-Vodňany**. Kandidát mladočeský JUDr. Karel **Setunský**, advokát v Praze, zvolen 483 hlasy. Obdržel ve Strakonicích 154 hlasy ze 156 odevzdaných, v Sušici 212 hlasů, ve Vodňanech 117 hl. ze 122 odevzdaných.

Roku 1889 zvolen Staročech Ot. Mokrý 653 hlasy, mladočeský kandidát Stan. Mayer dostal 217 hlasů ze 122 odevzdaných.

38. **Tábor Kamenice n. L.-Pelhřimov-Soběslav**. Kandidát mladočeský Josef **Brdlík**, továrník v Žirovnici a starosta okresního zastupitelstva v Počátcích, zvolen 962 hlasy V Pelhřimově obdržel Brdlík 127 hlasů' v Táboře 313 ze 334 odevzdaných, v Kamenici 133, v Soběslavi 89 z 95 odevzdaných (všech voličů 443).

Roku 1889 zvolen opětně Staročech dr. Em. Zeis 831 hlasy, mladočeský kandidát profesor Bart. Číhař dostal 486 hlasů.

39. **Třeboň-Lišov-Týn nad Vlt.** Zvolen Staročech Josef **Baar**, poštmistr v Třeboni 604 hlasy; kandidát mladočeský dr. Jos. Scheiner, advokát v Praze obdržel 300 hlasův.

Roku 1889 zvolen Staročech František Samec 423 hl., kandidát mladočeský Dekert obdržel 362 hlasy.

40. **Vysoké Mýto-Skuč-Hlinsko.** Ve Vysokém Mýtě dostavilo se 212, ve Skuči 178, v Hlinsku 152, celkem tedy 542 voličův. Mladočech dr. Jaromír **Čelakovský**, univ. profesor v Praze zvolen 465 hlasy, dr. Rašín obdržel 50 hlasů, prázdných lístkův odevzdáno 17, hlasů roztříštěných bylo 10.

Roku 1889 zvolen opětně Mladočech Karel Tůma, redaktor »Národních Listů« 489 hlasy, Staročech J. B. Tůma obdržel 481 hlasů.

b) německých:

1. **Aš-Rossbach.** Nacionál JUDr. Arnošt **Bareuther**, soukromník ve Vídni zvolen 215 hlasy z 220. Liberální strana kandidáta nepostavila.

Roku 1889 zvolen opětně nacionál dr Bareuther 334 z 337 hl.

2. **Budějovice.** Zvolen byl liberál Vojtěch **Wunderlich**, nám. starosty v Č. Budějovicích z 2935 voličů 1606 hlasy. Český kandidát Dr. Aug. Zátka obdržel 1322 hlasy, 7 bylo roztříštěných.

R. 1889 zvolen opětně liberál Schier 1337 z 2557 hlasů. Staročech Dlouhý obdržel 1207 hlasů.

3. **Cvikov—Mimoň.** Odevzdáno bylo 908 hlasův; zvolen liberál dr. Karel **Eppinger**, advokát v Mimoni 459 hlasy, nacionál Sottler obdržel 203 hlasy, socialista Milota 239 hlasů.

R. 1889 zvolen liberál dr. Jahnl 245 hlasy

4. **Česká Lípa.** Zvolen liberál dr. Josef **Katzwendel**, advokát v Č. Lípě 607 hlasy, antisemita Jaeger obdržel 154 a Markert 35 hlasů.

Roku 1889 zvolen opětně liberál Dr. Schmeykal 452 hl. ze 464 hl., dr. Šamánek obdržel 3 hl.

5. **Děčín—Podmoklí—Č. Kamenice—Chřibská.** Zvolen liberál dr. Aug. **Fournier**, univ. prof. v Praze 849 hlasy z 1179. Nacionál Steinhauser obdržel 284 hlasy, Gruss 15 a křesť. sociál P. Langer 17 hl.

R. 1889 zvolen opětně liberál dr. Garreis 494 z 581 hlasů. Ostatní hlasy roztříštěny na dr. Paříka, dr. Knotze, dr. Luegra a Verganiho.

6. **Falknov - Vildštejn - Hazlov - Kynšperk.** Zvolen nacionál dr. **Reiniger**, advokát v Chebu 642 hlasy, německo-liberální kandidát Steiner obdržel 370 hlasů.

Roku 1889 zvolen opětně liberál dr. Bubrl 272 z 275 hl.

7. **Frýdlant - Městečko - Chrastava.** Liberál gymn. profesor na Smíchově, Josef Bendel, obdržel 369 hl. a zvolen nacionál Josef **Aigner**, cukrář ve Frýdlantě 530 hl. Ve Frýdlantě obdržel Aigner 400, Bendel 140. v Městečku Aigner 44, Bendel 149, v Chrastavě Aigner 96, nacionální antisemita Wolf 80.

Roku 1889 zvolen opětně liberál Bendel 271 hl. jednohlasně.

8. **Georgswald—Königswald.** Zvolen křesťanský sociál P. Ambrož **Opitz**, majitel tiskárny v Georgswaldu 412 hlasy z 581 hlasův odevzdaných. Liberální kandidát Lehmer propadl.

Roku 1889 zvolen byl liberál dr. Nagel 238 hlasy z 243 hlasův.

9. **Hajda—Kamenná Šenava—Blottendorf —Parchen.** Odevzdáno 451 hlasů. Zvolen liberál Frant. **Schlegel** st., lékárník v Bóru 288 hlasy, socialista Wedlich obdržel 146 hlasů, ostatní byly roztříštěny.

R. 1889 zvolen opětně liberál Schlegel 261 z 265 hlasů.

10. **Cheb.** Zvolen nacionální antisemita Karel **Iro**, redaktor Schönererových »Unverfälschte deutsche Worte« ve Vídni, 825 hlasy, liberál dr. Zd. Schücker obdržel 415 hl.

Roku 1889 zvolen liberál dr. Gschier 309 ze 406 hl., antisemita dr. Jennel obdržel 77, dr. Schücker 9 hl.

11. **Chomutov-Výprty-Přísečnice.** Zvolen nacionál Edmund **Schmidl**, továrník ve Vý-

prtech 516 hlasy z 586 odevzdaných, dr. Russ dostal 69 hlasů.

Roku 1889 zvolen liberál dr. Russ 481 z 525 hl.

12. **Jablonec-Hodkovice-Smržovka-Český Dub.** V Jablonci dostavilo se z 1852 voličů 838. Liberál Posselt obdržel 696 hl., nacionál Aug. Waller 124 hlasy. V Hodkovicích obdržel Posselt ze 131 odevzdaných hlasů 120 a v Českém Dubě ze 151 hlasu 150. Zvolen Adolf H. **Posselt,** starosta v Jablonci.

Roku 1889 zvolen opětně liberál Müller 762 ze 765 hl. Knotz obdržel 1 a dr. Šamánek 1 hlas.

13. **Jilemnice-Rokytnice.** Z českých 295 voličů jilemnických nedostavil se k volbě nikdo. Zvolen liberál Jan **Müller,** továrník v Horní Rokytnici ze 465 odevzdaných hlasů 433, nacionál Wüst obdržel 31 hlasů.

Roku 1889 zvolen opětně liberál dr. Rilke 458 hl. ze 672, český kandidát Schmid obdržel 210 hlasů.

14. **Karlovy Vary a Jáchymov.** Zvolen byl liberál dr. Viktor **Russ,** soukromník ve Vídni. V K. Varech obdržel Russ 702 ze 774 hl. a v Jachymově 204 z 228 hl.

Roku 1889 zvolen liberál Med. Dr. Hofmann 571 z 575 hl.

15. **Kraslice—Nýdek—Schönbach.** Zvolen liberál bar. Max. **Scharschmid,** c. k. dvorní

rada ve Vídni, 225 ze 256 odevzdaných hlasův.

Roku 1889 zvolen opětně liberál Scharschmid 159 z 167 hlasův.

16. **Krumlov—Kaplice—N. Hrady—Vyšší Brod.** Zvolen liberál dr. Bedřich **Nitsche,** notář ve Vyšším Brodě 731 hlasy z 810 odevzdaných.

R. 1889 zvolen opětně liberál dr. Nitsche 482 hlasy.

17. 18. 19. **Liberec.** Zvoleni němečtí nacionálové Jindř. **Prade,** soukromník v Liberci 730 hl., Karel **Schücker,** advokát v Liberci 739 hl. a Bedřich **Legler,** učitel v Liberci 706 hl. K volbě dostavilo se 755 voličů z 2674 oprávněných. Liberální strana kandidátů nepostavila.

Roku 1889 zvoleni opětně nacionálové Karel Schücker 1122, Prade 1118 a nově Legler 1095 hlasy. Šamánek obdržel 83, Pařík a Hansgirg po 82 hlasech.

20. **Litoměřice-Lovosice.** V Litoměřicích obdržel liberál dr. Alois **Funke,** advokát v Litoměřicích ze 711 odevzdaných hlasů 673, v Lovosicích obdržel ze 112 odevzdaných hlasů 93, na českého kandidáta dra. Hansgirga připadlo 7 hlasů.

Roku 1889 zvolen opětně liberál dr. Funke 590 hl. ze 611 hl. Čech dr. Pařík obdržel 20 hlasů

21. **Loket-Slavkov-Schönfeld-Bečov-Sangerberg.** Liberál Lev **Theumer,** notář v Lokti

zvolen 542 hlasy, antisemita dr. Havelka obdržel 452 hlasy.

Roku 1889 zvolen opětně liberál Theumer 89 z 93 hl.

22. **Mikulášovice—Zeidlery—Krásná Lípa.** Zvolen liberál dr. Albert **Werunsky,** advokát v Praze. V Krásné Lípě dostavilo se z 637 voličů 201, Werunsky obdržel 199 hl., v Mikulášovicích obdržel 139 z 141 hl.

R. 1889 zvolen opětně liberál dr. Werunsky 539 hlasy.

23. **Most—Bílina—Horní Litvínov.** Liberál dr. Jan **Leitner,** adv. v Mostě, zvolen 900 hlasy; nacionál dr. Jos. Herold dostal 875 hlasů. Na českého kandidáta stavitele Staňka z Teplice připadlo 20 hlasů.

R. 1889 zvolen opětně liberál dr. Guntermann 440 z 504 hlasů.

24. **Planá-Tachov-Stříbro-Žandov.** Zvolen liberál dr. Gustav **Schreiner,** notář v Plzni 754 hlasy, antisemita Hofmann obdržel 307 hlasů.

R. 1889 zvolen opětně liberál Rasp 544 hlasy.

25. **Rumburk.** Společný kandidát německý, redaktor »Rumburger Zeitungu« Jindř. **Pfeifer** ml. byl zvolen 326 ze 420 odevzdaných hlasův, ostatní hlasy připadly křesťanskému sociálu a sociálnímu demokratu.

Roku 1889 zvolen opětně liberál Sallmann 335 ze 336 hlasů.

26. **Šluknov—Hanšpach.** Zvolen nacionál dr. Fr. **Kindermann**, lékař v Mikulášovicích 350 hl. z 395. Opitz obdržel 17, 24 lístků prázdných, 3 hlasy roztříštěné. Všech voličů 952.

R. 1889 zvolen nacionál dr. Kindermann 191 z 202 hlasů.

27. **Teplice-Ústí n. L.** Z 2186 oprávněných voličů v Ústí dostavilo se 777; liberál Siegmund obdržel 581, nacionál dr. Bareuther 186 a český kandidát Nechanský 50 hlasův, ostatní hlasy roztříštěny. V Teplicích dostavilo se z 2153 voličů 652. Siegmund obdržel 608 a Bareuther 30 hlasů. Zvolen Adolf **Siegmund**, inženýr v Teplici 1190 hlasy.

Roku 1889 zvolen opětně liberál Siegmund 1008 z 1074 hl. Dr. Pařík obdržel 33 hlasy.

28. **Trutnov - Broumov - Police.** V Broumově obdržel liberál dr. Edv. **Langer**, advokát v Praze, ze 431 odevzdaných hlasů 427 a v Trutnově ze 430 hlasů 413. P. Opitz obdržel 8 hlasů.

Roku 1889 zvolen liberál Suida.

29. **Varnsdorf-Franzensthal-Floriansdorf-Karlsdorf.** Zvolen liberál Karel R. **Goldberg**, starosta ve Varnsdorfě 719 hlasy, německo-nacionální kandidát Mohr obdržel 128 hlasů, Opitz 2 hlasy.

Roku 1889 zvolen opětně liberál Goldberg 300 ze 302 hl.

30. **Vimperk — Prachatice — Volary.** Ze 644 odevzdaných hlasův obdržel liberál dr. Jan **Kiemann**, advokát v Praze 629, český kandidát dr. Kudrna 7, Váňa 2 a kníže Adolf Schwarzenberg 2 hlasy a 5 lístků bylo prázdných.

R. 1889 zvolen opětně dr. Kiemann 396 hlasy, Kreuz obdržel 71 hlasův.

31. **Vrchlabí—Lanov—Hostinné.** Z 940 odevzdaných hlasův obdržel liberál dr. Hallwich 443 hlasy, samostatný kandidát továrník Eichmann 266 hlasů, nacionál redaktor Wolf z Vídně 231 hlasů. Věčina činila 471 hlasů.

V užší volbě dne 4. prosince 1895 zvolen dr. Heřman **Hallwich**, tajemník obchodní komory v Liberci v. v. 505 hlasy proti 483 hlasům Eichmanna.

R. 1889 zvolen opětně liberál Hallwich 408 z 419 hlasů.

32. **Žatec—Kadaň.** Zvolen byl liberál dr. K. **Urban**, sládek v Praze 924 hlasy, antise . ita Pacher obdržel 838 hlasů.

R. 1889 zvolen opětně liberál dr. Titlbach 513 z 525 hlasů.

III. *Volba v obchodních komorách dne 25. listopadu 1895.*

Zvoleni:

V Praze:

Mladočeši:

1. **Krejčík** Josef, řezbář v Praze (15 hl).
2. **Víšek** Josef, majitel kamenického závodu na Král. Vinohradech (16 hl.).
3. **Vorlíček** Jan, hostinský v Nuslích (16 hl.).
4. **Wohanka** Josef, obchodník v Praze (15 hl.).

(Staročeši a Němci nevolili, toliko Mladočeši).

R. 1889 zvoleni byli Staročeši Bondy 30, Nekvasil 29, Němec 29 a Sedlák 29 hl. Dostavilo se 31 voličů z 48.

V Plzni:

5. **Karlík** Jos., maj. mlýna v Blovicích (24 hl.).
6. **Leminger** Jindřich, obchodník v Plzni (24 hl.).

R. 1889 zvoleni byli Staročeši Schiebl a dr. Trojan 20 hl. ze 27. Všech voličů bylo 36.

V Budějovicích:

7. **Holče** Jos., knihkupec v Jindřichově Hradci (22 hl.).

Staročech:

8. **Effmert** Ant., předs. obch. komory v Č. Budějovicích (19 hl. z 23).

R. 1889 zvoleni byli Staročeši Effmert 15 hl. a Zeithammer 16 hl. z 16 hl. Všech voličů bylo 24.

V Chebu:

Nacionál:

1. **Ludwig** Wolfgang, továrník v Rossbachu (15 hl.).

Němečtí liberálové:

2. **Richter** Alexander, továrník na Smíchově (19 hl.).

3. **Schücker** Zdenko dr., advokát v Chebu (15 hl. z 28 hl.).

R. 1889 zvoleni byli liberálové Bernardin a Gröger 19 hl, Plener 21 hl. z 21 hl. Všech voličů bylo 32.

V Liberci:

4. **Bohaty** Adolf, měst. stavitel v Trutnově (28 hl.).

5. **Glöckner** Adolf, zámečník v Městečku (28 hl.).

6. **Kahl** Josef, továrník v Liberci (28 hl.).

15. **Perutz** Adolf, majitel dolů v Teplicích (28 hl.).

R. 1889 zvoleni byli liberálové Bohaty, Hielle, Perutz, Rotter 30 hl. z 31. Všech voličů bylo 48.

IV. *Volba ve velkostatcích dne 26. listopadu 1895.*

a) ve skupině statků svěřenských:

Z 39 voličů súčastnilo se volby 23, jednak osobně, jednak plnými mocemi. Zvoleni byli jednohlasně kandidáti strany konservativní:

1. **Buquoy** Karel, hrabě na N. Hradech.
2. **Černín** Eugen, hrabě v Chudenicích.
3. **Clam-Martinic** Jindřich, hrabě na Smečně.
4. **Harrach** Jan, hrabě na Hrádku.
5. **Chotek** Em., hrabě ve Veltrusích.
6. **Kolovrat** Jindřich, hrabě v Krásném Březně.
7. **Lobkovic** Jiří, kníže v Mělníku.
8. **Mensdorf** Alfons, hrabě v Boskovicích.
9. **Nostic** Karel Ervín, hrabě v Plané.
10. **Schönborn** Karel, hrabě v Lukavicích.
11. **Schwarzenberg** Adolf, kníže v Libějicích.
12. **Schwarzenberg** Karel, princ ve Vosově.
13. **Thun** Jaroslav, hrabě JUDr. v Praze
14. **Sternberg** Leopold, hrabě v Častalovicích.
15. **Sylva-Tarouca** Arnošt, hrabě v Trmicích.
16. **Zedtwitz** Kurt, hrabě v Doupově

R. 1889 zvoleni byli 26 hl hr. K. Buquoy, hr. Rich. Clam, hr. Rud. Chotek, hr. Bedř. Kinský, hr. Jindř. Kolovrat, hr. Zdenko Kolovrat, kn. J. Lobkovic, kn. K. Paar, K. bar. Schirnding, K. hr. Schönborn, kn. Ad. Schwarzenberg, kn. K. Schwarzenberg st., Fr. hr. Thun, Jan hr. Thun, Alfr. kn. Windischgrätz JUDr., Fr. hr. Vratislav.

b) ve skupině statků nesvěřenských:

Voličů je 401, počítaje v to 4 členy císařského domu. 44 legitimací k volbě nebylo vyzvednuto.

Z národních velkostatkářů, kteří vystoupili prohlášením v lednu 1894 na veřejnost jakožto pevně ustanovená politická strana, dostavilo se k volbě 36, a dali hlasy své kandidátům konservativním. Celkem odevzdáno 353 hl.

K volbě dostavilo se 194 voličů osobně, mimo to bylo odevzdáno 159 plnomocenství. Pro kandidáty ústavověrné odevzdáno 126 hlasů: na 35 lístcích bylo mimo 21 jmen kandidátův ústavověrných též 33 kandidátů konservativních, takže ústavověrní kandidáti obdrželi 161—162 hlasů.

Zvoleni byli kandidáti konservativní 192 až 225 hlasy; lístků vyplněných úplnou kandidátní listinou konservativní odevzdáno bylo 191.

Posledně volili ústavověrní velkostatkáři dne 3. července 1883. Tehdy ze 418 oprávněných voličů v nesvěřenském velkostatku volilo 375. Konservativní kandidáti zvítězili 208 hl., ústavověrní obdrželi 167 hl.

1. **Brand** Karel. rytíř, v Nových Dvorech.
2. **Černín** Eugen, hrabě, JUDr., v Praze.
3. **Černín** Josef, hrabě ve Vidimi.
4. **Daubek** Josef Šebastian, rytíř, v Litni.
5. **Dobřenský** Antonín, svob. pán, v Potštýně.
6. **Dobřenský** Jan, svob. pán, v Chotěboři.
7. **Eisenstein** Emerich, rytíř, ve Voděradech.
8. **Fabian** Václav ve Velkém Újezdě.
9. **Fišera** Václav v Malém Barchově.
10. **Hildprandt** Ferd., svob. pán, v Blatné.
11. **Hlávka** Josef v Lužanech.
12. **Hora** Antonín, děkan sv.-Vítské kapitoly.
13. **Horák** Václ., generál křížovníků v Praze.
14. **Chotek** Ferdinand, hrabě, ve Volšově.
15. **Karlach** Mikuláš, dr., kanovník na Vyšehradě.
16. **z Kleistů** Bedřich v Mlazovech.
17. **Krásl** František, dr., kanovník v Praze.
18. **Lažanský** Jan, hrabě, v Manětíně.
19. **Lažanský** Vladimír, hrabě, JUDr. v Chýši.
20. **Lenz** Antonín, dr., probošt na Vyšehradě.
21. **Lobkovic** Ferdinand, princ, v Dol. Beřkovicích.
22. **Mareš** Čeněk v Praze.

23. **Metall** Otakar, JUDr. v Zdechovicích.
24. **Mixa** Alois v Nové Vsi.
25. **Pabstmann** Gustav v Mladějově.
26. **Fálffy** Eduard, hrabě, v Březnici
27. **Parish** Oskar v Žamberku.
28. **Pilz** Gustav ve Vyšeticích.
29. **Pollak** Leopold v Štětkovicích.
30. **Porák** Viktor v Třebenicích.
31. **Pražák** Jiří, c. k. univ. profesor v Praze.
32. **Radimský** Jan v Pašince.
33. **Richlý** Vilém v Mirošovicích.
34. **Richter** Ferdinand v Humburku.
35. **Rom ld** Marian ve Vodlochovicích.
36. **Sajert** František v Bělé.
37. **Steskal** Josef v Zdibech.
38. **Sternberg** Filip, hrabě, v Jemništich.
39. **Schön orn** Vojt. hrabě, v Praze.
40. **Schwarzenberg** Bedřich, princ, JUDr. v Praze.
41. **Schwarzenberg** Jan, dědičný princ v Protivíně.
42. **Shüttelsberg** Gustav Hilbert, šlechtic v Modleticích.
43. **Šembera** Čeněk v Rašovicích.
44. **Šulc** Václav v Želkovicích.
45 **Tersch** Ed., dr., probošt sv.-Vítské kapitoly.
46. **Thun** Zdeněk, hrabě, v Praze.
47. **Tomášů** František v Horní Krči.
48. **Tonder** Alip, provinciál v Praze.
49. **Vitáček** Ferdinand v Novém Čestíně.
50. **Vojáček** Theodor v Tetíně.

51. **Wiedersperg** Gustav, ryt.,. MUDr ve Vídni.
52. **Wolkenstein** Engelhart, hrabě, ve Vildštejně.
53. **Zedwitz** Karel Max, hrabě, v Krugsreuthu.
54. **Zessner** Jindřich, svob. pán, v Dobřičanech.

R. 1889 zvoleni byli dr. Berger, dr. Borový, hr. Bráf, hr. Ferd. Buquoy,hr. Děpold Černín, dr. Eug. hr. Černín, hr. Jos. Černín, Kar. bar. Dalberg, Ant. bar. Dobřenský, Jan bar. Dobřenský, R. bar. Drasche, Fabian, Fišera, Goetzl, Hlávka, Hora, Huspeka, dr. Jahn, hr. Aug. Kinský, z Kleistů, dr. Krásl, Jan hr. Lažanský, dr. Vl. hr. Lažanský, hr. Fr. Ledebur, hr. Jan Ledebur, dr. Lenz, bar. Ad. Leonhardi, Ferd. princ Lobkovic, Zdenko princ Lobkovic, Mareš, Kar. hr. Nostic, Pabstmann, Ed hr. Pálffy, Alfr. baron Pfeill, Pollak, Radimský, Richlý, Sajfert, Vojt. hr. Schönborn, šl. Schüttelsberg, K. princ Schwarzenberg, ryt. Stangler, Starý, Fil. hr. Sternberg, Šulc, dr. Tersch, Zd. hr. Thun, Tomášů, Vojáček, ryt. Wiedersperg, Hugo bar. Wiedersperg, Engelh. hr. Wolkenstein, Eug. hr. Wratislav, Karel hr. Zedtwitz, Kurt hr. Zedtwitz, bar. Jindř. Zessner.

Zvolení obdrželi po 109 hl. vyjma Dr. Bráfa a Pollaka, kteří obdrželi 108 resp. 107 hl.

IV. Sněm dle stran.

Dle politického postavení nalézá se v českém sněmu 88 Mladočechů, 1 pokrokář, 1 agrárník, 3 Staročeši, 2 Čechové nenáležející k žádné straně, 54 německých liberálů, 11 nacionálů, 1 nacionální antisemita, 2 křesť. sociálové, 70 konservativních velkostatkářův a 6 virilistů (z těch je 5 konservativcův a 1 Němec).

Tři mandáty uprázdněny, a sice agrárníka Šťastného, jehož volba zrušena, Mladočecha Nedomy, jenž mandátu se vzdal a liberála Jägra, jenž zemřel. Doplňovací volby vypsány na 23 prosince 1896.

a) Mladočeši:

1 *Adámek Karel, M.,**) Ústí nad Orlicí.
2 Anýž Josef, M. Hořovice.
3 Barták Jan, O., Jílové.
4 Bernard Jósef, O., Turnov.

---

*) Hvězdičkou opatření poslanci byli členy sněmu již v roce 1883. Je jich celkem 58.
**) M. = Města.
O. = Venkovské obce.
K. = Komory obchodní.

5 Blažek Gabriel, dr., M., Praha, Nové Město.
6 Boček Fr., O., Milevsko.
7 Březnovský Václav, M., Praha, Nové městó.
8 Brdlík Josef, M., Tábor.
9 Brzorád Edv., dr., O., Ledeč.
10 *Čelakovský Jaromír, dr., M., Vysoké Mýto.
11 Černohorský Karel, dr., O., Semily.
12 Černý Antonín, O., Domažlice.
13 Doležal Jindřich, O., N. Bydžov.
14 Dostál František, O., Jičín.
15 Dvořák Jan, dr., O., Nové Město n. M.
16 Dvořák Václav, O., Prachatice.
17 Dyk Emanuel, dr. O., Plzeň
18 *Engel Emanuel, dr., M., Benešov.
19 Formánek Václav, O., Králové Hradec.
20 Fořt Josef, dr., M., Litomyšl.
21 *Grégr Edvard, dr., O., Vysoké Mýto.
22 Hájek Max, M., Písek.
23 Heller Servác, dr., M., Domažlice.
24 *Herold Josef, dr., O., Král. Vinohrady.
25 Hodys Josef, O., Příbram.
26 Holče Josef, K., Budějovice
27 Horák Josef, O. Poděbrady.
28 Hovorka Frant., O., Žamberk.
29 Hyrš Josef, O., Německý Brod.
30 Janda Heřman, O., Hořice.
31 Janda Václav, O., Slané.
32 Janďourek Jan, M., Lomnice.
33 Jann Josef, O. Jindřichův Hradec.

34 Jaroš Jan. O., Králové Dvůr.
35 Jindřich Václav, O., Louny.
36 Kaftan Josef, M., Holešovice
37 Kaizl Josef, dr., M., Karlín.
38 Karlík Josef, K., Plzeň.
39 Klouček Frant., dr., M., Jičín.
40 Koldinský Josef, dr., M., Smíchov.
41 Komárek Josef, O., Pardubice.
42 König Josef, O. Plzeň.
43 *Kounic Václav, dr., hrabě, M., Kladno.
44 Kovařík Josef, O., Klatovy.
45 Kožmín Jan, O. Votice.
46 Krajník Miroslav, dr., M., Čáslav.
47 Kramář Karel, dr., O., Vrchlabí.
48 Krejčík Josef, K., Praha
49 Krumbholz Václav, O., Smíchov.
50 Kryf Alois, O., Kolín.
51 Kudrnka Josef, O., Chrudim.
52 Kůs Jan, O., Přeštice.
53 Leminger Jindřich, K., Plzeň.
54 Lenoch Jan, O., Litomyšl,
55 Loula Karel, O., Benešov.
56 Malinský Fr., MUDr., M., Německý Brod.
57 Mareš Josef, O., Hořovice.
58 Materna Otakar, M., Praha, Menší město
59 Moravec Josef, dr., M., Králové Hradec.
60 Nehasil Václav, O., Černý Kostelec.
61 Němec Václav, M., Praha, Staré město
62 Niklfeld František, O., Chotěboř.
63 Pacák Bedřich, JUDr., O., Kutná Hora
64 Pech Josef, O. Pelhřimov.

65 Pinkas Ladislav, dr., M., Praha, Menší město.
66 Pippich Karel, dr., M., Chrudim.
67 Plaček rytíř Boleslav, dr., M., Kutná Hora.
68 Podlipný Jan, dr., M., Praha, Staré město.
69 Podlipský Prokop, dr., M. Rychnov.
70 Setunský Karel, dr., M.. Strakonice.
71 Sláma Fr., dr., O., Rychnov.
72 Slavík Jan, dr., M., Jindřichův Hradec.
73 Sokol Josef, M., Pardubice.
74 Suda Václav, O., Strakonice.
75 Scharf Jakub, M., Praha, Josefov.
76 Šamánek Václav, dr. M., Turnov.
77 Šíl Josef, dr. M., Králové Dvůr.
78 Škarda Václav, dr., M., Mladá Boleslav.
79 Špindler Ervín, M., Mělník.
80 Šteiner František, O., Březnice.
81 Šulc Josef, O., Nymburk.
82 *Schwarz František, M., Plzeň.
83 *Teklý Vilém, O. Mladá Boleslav.
84 Víšek Josef, K. Praha.
85 Vorlíček Jan, K. Praha.
86 Wohanka Josef, K. Praha.
87 Záhoř Jindřich, dr., M., Praha-Holešovice.
88 *Žalud Josef, dr., M., Praha-Josefov.

b) Pokrokář (1):

1 Baxa Karel, JUDr., M., Kolín.

c) Agrárník (1):

1 Rataj Jan, O., Písek.

d) Staročeši (3):

1 Baar J., M., Třeboň.
2 Effmert Ant., K, Budějovice.
3 *Zátka Aug., dr., O., Budějovice.

e) Nenáležejí k žádné straně (2):

1 *Mixa Blažej, M., Příbram.
2 *Vašatý Jan, dr., O. Sušice.

f) Němečtí liberálové (54):

1 Albl Frant., O., Žatec.
2 *Bohaty Adolf, K., Liberec.
3 *Böns Frant., O., Ústí n. L.
4 z Eltzů Ed, O., Falknov.
5 Eppinger Karel, dr., M., Cvikov.
6 Fournier Aug., dr., M., Děčín.
7 *Funke Alois, dr., M, Litoměřice.
8 Glöckner A., K., Liberec.
9 *Goldberg Karel, M., Varnsdorf.
10 *Hallwich Heřm., dr., M., Vrchlabí.
11 Heinzel Anselm, O, Broumov.
12 Herbig Josef, O., Frýdland.
13 Herbst Arnošt, O., Nýrsko.
14 Hofman Vincenc, O., Stříbro.
15 Kahl J., K., Liberec.
16 Katzwendel Josef, dr., M., Č. Lípa.
17 *Kiemann Jan, M., Vimperk.
18 *Knoll Rudolf, O., Karlovy Vary.
19 Křepek Frant., O., Litoměřice.
20 Langer Edv., M., Trutnov.

21 Leitner Jan dr., M., Most.
22 Lippert Julius, O., Šluknov.
23 Milner Em., dr., O., Žlutice,
24 Möse Fr., O., Jablonné.
25 Müller Jan, M., Rokytnice.
26 Niesig Vilém, O., Česká Lípa.
27 *Nitsche Bedřich, dr., M., Krumlov.
28 Pergelt Antonín, dr., O., Rumburk.
29 Perutz Adolf, K., Liberec.
30 Peschka Frant., O., Lanškroun.
31 Pfeiffer Frant., O., Teplice.
32 Pfeiffer Jindřich, M., Rumburk.
33 Posselt A., M., Jablonec.
34 *Richter Al., K., Cheb.
35 Richter Josef, O., Trutnov.
36 Richter Štěpán, O., Děčín
37 Röhling Karel, O., Tachov.
38 *Russ Viktor, dr., M., Karlovy Vary.
39 *Scharschmid Max, M., Kraslice.
40 *Schlegel Frant., M., Bor.
41 *Schlesinger Ludvík, dr., O., Liberec.
42 Schreiner Gustav, dr., M., Planá.
43 Schücker Zdenko, dr., K., Cheb.
44 *Siegmund Adolf, M., Teplice.
45 Sobitschka J. R., O., Jáchymov.
46 Steinbach Jan, O., Horšův Týn.
47 *Steiner A., O., Most.
48 Taschek J., O., Krumlov.
49 *Tausche Ant., O., Kadaň.
50 *Theumer Leo, M., Loket.
51 Urban Karel, dr., M., Žatec.
52 *Werunsky Alb., dr., M., Mikulášovice.

53 Wunderlich Vojtěch, M., Budějovice.
54 Zintl Josef, dr., O., Žlutice.

g) Sdružení poslanců německé lidové strany (nacionálové) (11):

1 Aigner Josef, M., Frýdlant.
2 *Bareuther Arnošt, dr., M., Aš,
3 Gebler Vinc. O., Kraslice.
4 Kindermann Fr., dr., M., Šluknov.
5 Legler Fr., M., Liberec.
6 Ludwig Volfgang, K., Cheb.
7 Prade Jindřich, M., Liberec.
8 Reiniger, dr., M., Falknov.
9 Schücker Karel, dr., M., Liberec.
10 Schmidl J., M., Chomutov.
11 Walter J., O., Cheb.

h) Nacionální antisemita (1):

1 Iro K., M., Cheb.

i) Křesťanští socialové (2):

1 Kletzenbauer Řehoř, O., Kaplice.
2 Opitz P., M., Georgswald.

j) Konservativní velkostatkáři (70):

1 Brand Karel, rytíř.
2 Buquoy-Longueval Karel hrabě.
3 Clam-Martinic Jindřich hrabě.
4 Černín Eugen, hrabě JUDr.

5 *Černín Eugen hrabě.
6 Černín Josef hrabě.
7 Daubek Josef Šeb. rytíř.
8 Dobřenský Antonín, svobodný pán.
9 *Dobřenský Jan, svobodný pán.
10 Eisenstein Em. rytíř.
11 Fabián Václav.
12 *Fišera Václav.
13 *Harrach Jan hrabě.
14 Hilprandt Ferdinand baron.
15 *Hlávka Josef.
16 *P. Hora A.
17 P. Horák Václav dr.
18 Chotek Em. hrabě.
19 *Chotek Ferdinand, hrabě.
20 P. Karlach M., dr.
21 *z Kleistů B.
22 *Kolovrat Jindřich, hrabě.
23 P. Krásl Fr. dr.
24 Lažanský Jan, hrabě.
25 Lažanský Vladimír JUDr. hrabě.
26 P. Lenz Ant. dr.
27 *Lobkovic Ferd., princ.
28 *Lobkovic Jiří, kníže.
29 *Mareš Čeněk.
30 Mensdorf Alfons, hrabě.
31 Mettal Otto dr.
32 Mixa Alois.
33 *Nostic Karel Ervín, hrabě.
34 Pabstmann Gustav.
35 *Pálffy Ed., hrabě.
36 Parish Oskar.

37 Pilz Gustav.
38 *Pollak Leopold.
39 Porák Viktor.
40 Pražák Jiří JUDr.
41 Radimský Jan.
42 *Richlý Vilém.
43 Richter Ferdinand.
44 Rombald Marian.
45 Sajfert Fr.
46 *Schönborn Karel, hrabě.
47 Schönborn Vojtěch, hrabě.
48 Schüttelsberg Aug. šl.
49 *Schwarzenberg Adolf kníže.
50 Schwarzenberg Bedřich, JUDr., princ.
51 Schwarzenberg Jan, dědičný princ.
52 Schwarzenberg Karel, princ.
53 Stejskal Josef.
54 *Sternberg Filip, hrabě.
55 Sternberg Leopold, hrabě.
56 Sylva-Tarouca A. hrabě.
57 Šembera Čeněk.
58 *Šulc Václav.
59 P. Tersch Ed., dr.
60 Thun Jaroslav, JUDr. hrabě.
61 *Thun Zdenko, hrabě.
62 Tomášů František.
63 P. Tonder Alip.
64 Vitáček Ferdinand.
65 *Vojáček Jan.
66 *Wiedersperg Gustav, rytíř, MUDr.
67 *Wolkenstein E., hrabě.
68 Zedtwitz Karel Max., hrabě.

69 Zedtwitz Kurt., hrabě.
70 *Zessner Jindřich svobodný pán.

k) Viriliste (6):

1 *Schönborn F., dr., arcibiskup pražský.
2 Říha Martin dr., biskup budějovický.
3 Brynych Ed., biskup královéhradecký.
4 *Schoebel Em., dr., biskûp litoměřický.
5 Rektor české university.
6 Rektor německé university.

V. Zemský výbor království Českého.

Zemský výbor jest dle zřízení zemského ze dne 26. února 1861 spravujícím a výkonným orgánem sněmu a skládá se z 8 přísedících, jež sněm ze středu svého volí tak, že voleni jsou vždy dva členové od každé ze tří kurií a dva od celého sněmu. Týmž způsobem volí se za každého člena náhradník, jenž v případě trvalého jeho zaneprázdnění nebo delší dovolené na jeho místo nastupuje. Předsedou zemského výboru jest císařem ze středu sněmu jmenovaný nejvyšší maršálek zemský. Členové zemského výboru požívají ročního platu po 3000 zl., maršálek 8000 zl. Vyřizování záležitostí děje se v poradách sborových.

Zemský výbor vede správu jmění, fondův a ústavů zemských, representuje zastupitelstvo zemské a koná přípravné práce pro zasedání sněmu. Spravuje jmění sta-

zvěrolékařského. 4. Záležitosti škol realných, živnostenských, průmyslových a obchodních. 5. Záležitosti průmyslové a obchodní a průmyslová musea. 6. Museum království Českého. 7. Knihovna. 8. Archiv a dějepis český. 9. Záložny Raiffeisenovy. 10. Záležitosti chudiny. 11. Záležitosti vojska a četnictva. 12. Domobrana. 13. Školy válečné.

Zpravodajem odboru V. jest hrabě Schönborn a obsahuje agenda jeho:

1. Zemědělská rada. 2. Záležitosti země, vzdělání, vyjímaje ty, které jsou přikázány odb. I. II. a IV. 3. Vyšší hospodářské ústavy v Táboře a Libverdě. 4. Pomologický ústav v Troji. 5. Hospodářské učení na vysokých školách. 6. Strahovská akademie a nadace hraběte Straky. 7. Fondy nadační hraběte Straky, císaře Leopolda, arcivévodkyně Gisely, Gerstnerovský a fond dobrovolníkův a vysloužilců. 8. Nadace císaře Leopolda, arcivévodkyně Gisely, Gestnerova, vojenské, ústavů slepcův a hluchoněmých. 9. Ústavy a nadace cvičební. 10. Správa statků zemských a Strakovských. 11. Záležitosti šlechty. 12. Zákon o místních drahách a železnice. 13. Oddělení železniční a osobní záležitosti zřízenců jemu přikázaných. 14. Česká akademie císaře Františka Josefa. 15. Konservatoř. 16. Systemalie zřízení zemského. 17. Veškeré záležitosti, které nejsou přikázány jiným odborům.

Zpravodajem odboru VI. jest Dr. Herold (jest zároveň intendantem Národního divadla) a obsahuje agenda jeho:

1. Obecní záležitosti a odvolání z rozhodnutí okresních výborův a zastupitelstev, vyjímaje ty, které jsou přikázány odboru I. II. III. a IV. 2. Volební záležitosti okresů venkovských. 4. Řád cimentní. 5. Řád čelední. 6. Přirážky a dávky obecní. 7. Zemská banka. 8. České divadlo.

Zpravodajem odboru VII. jest Dr. Grégr a obsahuje agenda jeho:

1. Zdravotní záležitosti. 2. Ústavy pro choromyslné. 3. Porodnice a nalezinec. 4. Osobní záležitosti lékařův a ošetřovatelského personálu v ústavech pro choromyslné, v porodnici a v nalezinci. 5. Nemocnice a chorobnice. 6. Očkování. 7. Ústav léčení nemocí očních. 8. Likvidace léčebních nákladů nemocnic.

Zpravodajem odboru VIII. jest Dr. Schlesinger (jest zároveň intendantem německého divadla) a obsahuje agenda jeho:

1. Fond zemský a veškeré fondy vedlejší, které nejsou přikázány jinému odboru. 2. Přirážky zemské. 3. Zemské dluhy a zemský úvěr. 4. Hudebné. 5. Zemská pokladna. 6. Volební záležitosti obchodních komor 7. Záležitosti daně pozemkové. 8. Zacho-

vání stavebních památek. 9. Fondy hasičské. 10. Pracovny donucovací a ústavy polepšovací. 11. Osobní záležitosti úředníkův a služebníků v pracovnách a v ústavech polepšovacích. 12. Něm. divadlo.

— · — —

VI. Nejvyšší zemští maršálkové v Čechách od roku 1861.

1861—63, 1866, 1867, 1870 Albert hrabě Nostic.

1863—66 Karel hr. Rothkirch—Panthen.
1867 Edmund hrabě Hartig.
1867—70. Adolf kníže Auersperg.
1871—72 Jiří kníže Lobkovic.
1872—83 Karel kníže Auersperg.
1883— Jiří kníže Lobkovic.

* * *

Náměstkové nejv. zemských maršálků

1861—63 Dr. V. Vaňka.
1864—66, 1870—72 Dr. V. Bělský
1867—68 Dr. J. ryt. z Limbecků.
1868—70 Dr. Ant. Banhans.
1872—78 Ed. Claudi.
1878—83 Dr. Karel L. ryt. Klaudy
1883—86 Dr. Ant. Waldert.
1887—95 Dr. Jindř. Šolc.
1895— Julius Lippert.

VII. Návrh státoprávní adresy.

»Wiener Zeitung« ze dne 14. prosince 1895 přinesla jmenování knížete Jiřího Lobkovice nejvyšším maršálkem sněmu království Českého a Julia Lipperta jeho náměstkem.

Zároveň uveřejněn byl císařský patent, kterým sněm svolává se ke dni 28. prosince 1895.

V tomto zasedání, které skončilo již dne 14. února 1896, podali Mladočeši návrh státoprávní adresy, který odůvodňován byl Drem. Heroldem dne 11. ledna 1896. Posl. Scharschmid podal jménem Němců protivyjádření. Návrh adresní přikázán pak komisi, která dne 25. ledna měla své první zasedání. Němci ostentativně ze schůze vyšli. Mluvčí šlechty prohlásili se pro státní právo a navrhli volbu subkomité. Dne 27. ledna zvolila komise subkomité, do něhož povoláni: Herold, Kramář, Čelakovský, Bedř. princ Schwarzenberg, Ferd. princ Lobkovic a Pražák. Dne 19. února 1896 adresní komise konala znovu sezení, v němž schválen tento návrh prince Bedř. Schwarzenberga:

Slavná komise adresní račiž se usnésti:

1. Jakožto základ dalšího jednání o návrhu dra. Herolda a soudruhů na podání adresy k Jeho Veličenstvu pojímají se tyto zásady:

a) České státní právo, jehož se domáháme, jest positivní právo, jímž upraven byl v historickém jeho vývoji ústavní ústroj zemí koruny České.

b) Sněmu českému náleželo dle práva tohoto zvlášť také hájiti práva zemí koruně České přivtělených potud, pokud jde o integritu a nedílnost, o práva a prerogativy zemí koruny České.

c) Restituce státního práva českého vyžadovala by odčinění jednak všech úkonův organisačních, jednak všech aktů zákonodárných, které nelze srovnati se samostatnou bytostí království Českého. Za účelem tím slušelo by zvlášť úřady zemskými nahraditi výkonné orgány říšské, pokud jich nepředpokládá již samotná pragmatická sankce, jakož i odčiniti všecka ústavní zřízení, mocí jichž zástupcové jiných zemí vykonávají rozhodný vliv na řízení království Českého.

d) Jelikož však Jeho Veličenstvo sankcí ústavních zákonů se státním právem království Českého se nesnášejících, najmě ústavy únorové říšské i zemské z r. 1861 a ústavy prosincové z r. 1867 ráčilo na se vzíti závazky, které prostě odčiniti nelze, dlužno pokusiti se o to, kterakým způsobem

by bylo možno novější útvary ústavní uvésti za spolupůsobení súčastněných faktorů v souhlas s českým právem státním.

e) Jakožto vážný pokus k odstranění zmíněných neshod jeví se fundamentální články, na nichž usnesl se sněm český, odpovědí k nejvyššímu manifestu ze dne 12. září 1871; k tomuto usnesení sněmu českého nutno vzíti náležité zření, jakmile by byl učiněn pokus k odstranění státoprávních neshod.

f) Za nezbytné podmínky zdaru každého pokusu o upravení státoprávních poměrů nutno označiti mimo nedílnost a celistvost království úplné provedení zásady rovnoprávnosti a rovnocennosti obou národností království toto obývajících, jakož i zvýšení jejich pravomoci jak v oboru zákonodárství tak i v oboru výkonné moci, při čemž by hlavně váhu klásti slušelo na zřízení vlastních zeměpanských orgánů výkonných pro království České.

g) Společenství zemí koruny České representuje na venek koruna Svatováclavská a jest vroucím přáním země, by koruna tato ve staré slávě se zaskvěla na posvátné hlavě Jeho Veličenstva.

II. Slavná komise račiž uložiti subkomitétu, by zásady tuto obsažené náležitě formuloval a na tomto základě další návrhy vypracoval.

* * *

Návrh adresy státoprávní, který Dr. Kramář ve schůzi dne 27. ledna 1896 přečetl, zní takto:

Vaše Veličenstvo!

Nejmilostivější císaři, králi a pane!

Vždy věrný sněm staroslavného království českého, milostí Vašeho Veličenstva ku novému zákonodárnému období povolán, chápe se první příležitosti, by Vašemu Veličenstvu vyjádřil všecku svou oddanosť a nezlomnou věrnosť, starou, dějinnou věrnosť, kterou království české nejjasnější dynastii Vašeho Veličenstva, svým dědičným králům v dobách nejtěžších nezměnně vždy prokazovalo.

Ve chvíli těžké obrací se sněm království českého k dobrotě a moudrosti Vašeho Veličenstva. Hrozivá tíseň zemědělská, povážlivé chudnutí živnostnictva a řemeslnictva, volání dělnictva po socialní spravedlnosti ukládá sněmu království českého povinnosti, kterých pro obmezenou svoji právomoc vyplniti nedovede. A ještě tísnivější je tento pocit bezmoci v době jednání o celní a obchodní spojení s královstvím uherským, kde jde o budoucnosť nejen našeho zemědělství, nýbrž i našeho průmyslu. Zákonodárná moc sněmu obmezena je více než sama ústava t. č. platná v zákoně o zastupitelství říšském tomu chce, zákonodárný sněm je bez odpovědné sobě moci výkonné,

zemský výbor trpí nejasností, nepřirozeností svého postavení, je výkonným orgánem sněmu bez moci výkonné.

Království české, měrou tak vysokou přispívající na potřeby říšské, je bez vlastních, organických finančních prostředků, na nejdůležitější potřeby kulturní a hospodářské nedostává se mu příjmů berních a bohatá kdysi země kryje schodky svých řádných, neodvratných výdajů každoročními půjčkami, poněvadž hospodářská tíseň nedovoluje přirážky zvyšovati.

Ne bez závisti vidí sněm království českého, jak kvetou a mohutní země, jimž popřána svoboda, nezbytná pro rozvoj všech sil, kterými je příroda obdařila a cítil by tíživě všecka ta pouta, kterými svírají nynější ústavní řády rozvoj všech výrobních sil, i kdyby nebylo věrnosti sněmu království českého ku starým nezadatelným právům zemí koruny české. Sněm království českého je si však hluboko vědom svých povinností jako strážce práv a praerogativ koruny české nejen v Čechách, nýbrž jako přední sněm království po staré historické tradici i v zemích jemu přivtělených.

Vaše Veličenstvo!

Svobodnou volbou zvolen slavný předek Vašeho Veličenstva Ferdinand I. za krále českého a země koruny české, koruny uherské a dědičné země rakouské spojeny v per-

sonální unii. Suverenní, samostatné tyto státy po 230 let vyplňovaly své dějinné poslání a pod žezlem slavných předků Vašeho Veličenstva ochránily Evropu před záplavou tureckou. Přetrvaly těžké vnitřní krise, světový boj války třicetileté beze změny vzájemného poměru k nejjasnější dynastii a k sobě. Zůstaly samostatnými, neodvislými státy a jich nerozlučnost a dědičnost v nejjasnější dynastii slavnostně upevněna pragmatickou sankcí. Neodvislými byly země koruny české, v nerozlučném, pevném žily svazku, a představitelem jich nerozdílnosti, jich zákonodárné a správní samostatnosti byli slavní předkové Vašeho Veličenstva, králové čeští se svou královskou českou dvorskou kanceláří, nejvyšší instancí zákonodárnou, správní i soudní pro království české i země jemu přivtělené. A tato neodvislost zemí koruny české, zemí koruny uherské a rakouských zemí dědičných neoslabovala moc nejjasnější dynastie, naopak nikdy nebyla říše slavných Vašich předků tak mohutná a silná. A všecky ty samostatné státy šťastnými byly ve své samostatnosti a nescházelo jim vědomí, že blízky jsou sobě, ač neodvisly, že společné mají zájmy, poněvadž posvátná osoba společného panovníka a nejvyšší dvorské jeho úřady dávaly jim při veškeré neodvislosti vnitřní souvislost. Ochotně přispívali na moc válečnou svého panovníka, který proti celému

světu hájil zájmy všech svých zemí dědičných. A hospodářská politika svým mocným letem v širý svět přibližovala k sobě jednotlivé státy nejjasnější dynastie Vašeho Veličenstva a tvořila vždy nové a mohutnější společné jich zájmy.

Organický tento rozvoj, který by býval vedl ku vytvoření reálné unie šťastných a spokojených států pod žezlem nejjasnější dynastie Vašeho Veličenstva přerván roku 1749.

Veliká císařovna utvořila na místě samostatných, suverenních států scentralisovaný útvar státní ze zemí koruny české a z dědičných zemí rakouských. Země české s napjetím všech sil, s obdivuhodným sebeobětováním všecko nasadily, by své královně lzachovaly trůn a českou korunu. Bez přivohení stavů zemí koruny české, které nevyonutelno bylo podle smluv z roku 1526, podle jbnoveného zřízení zemského, podle všech korunovačních přísah i podle pragmatické sankce bylo nepřípustno, odstraniti zákonodárnou a administrativní neodvislost zemí koruny české, zrušiti královskou dvorskou českou kancelář a utvořiti centrální nejvyšší úřad pro země české a rakouské.

Co stalo se r. 1749, bylo skutkem subektivní státní raisony velké císařovny, ale také porušením práv a praerogativ zemí koruny české.

Historicko-politická individualita království českého a zemí jemu přivtělených nedala se ovšem prostě vymazati z historie, byla příliš silným a závažným elementem světových dějin. Posvátná koruna sv. Václava byla zdrojem síly a moci nejjasnější dynastie Vašeho Veličenstva, tvořila základ světového její postavení, třeba více nehleděno na její práva a praerogativy ve vnitřním životě státním. V patentu z r. 1804, který byl nejen státním aktem pro dědičné země nejjasnější dynastie Vašeho Veličenstva, nýbrž i vážným aktem mezinárodním, slavnostně přiznány státní individuality království uherského a českého.

Ve velikém okamžiku, kdy v královstvích a zemích Vašeho Veličenstva počal život ústavní, Vaše Veličenstvo milostivě ráčilo uznati v diplomu říjnovém práva království českého. A sněm království českého nedovede skrýti žalosti, že následující vlády nechaly památný reskript Vašeho Veličenstva ze dne 12. září 1871 bez důsledkův a bez provedení. A proto s důvěrou se obracejí k Vašemu Veličenstvu všichni ti, jimž lesk a sláva koruny české na srdci leží a kdož znají a ceniti dovedou význam její pro moc a mezinárodní postavení nejjasnější dynastie.

Nynější ústava porušuje práva zemí koruny české, práva na jich nerozlučnosť a na jich zákonodárnou a správní samostatnosť,

porušuje praerogativy českého státu, dědičného království Vašeho Veličenstva.

O ústavě snesení činili ve sborech zákonodárných zástupcové zemí, nepřináležejících ku koruně české, kteří nebyli oprávněni usnášeti se o právrch zemí českých. Jediné sněmy všech tří zemí koruny české, každý ve svém historickém a zákonném shromáždění nebo všechny k tomu cíli spojeny mohou v souhlase s Vaším Veličenstvem právoplatné přivolení k tomu dáti, co postoupeno má býti ze zákonodárství a správy ku společnému projednávání a provádění s ostatními zeměmi Vašeho Veličenstva. ynější ústava je těžkou křivdou na právech a nárocích zemí koruny české. Jest ovšem zákonem, ale její podklad je porušení práv, slavnostně uznaných Vaším Veličenstvem. A nad to je dílem nehotovým, nedokonalým, plným vnitřních odporů. Není postavena na jednotném principu, nýbrž na dvou principech, které se vylučují. Zákonodárství upraveno federalisticky, administrativa však centralisticky a výsledkem všeho toho je stále větší neschopnosť parlamentu k řešení velikých a nutkavých otázek kulturních, hospodářských a sociálních a žalostné postavení sněmů, které přímo odporuje vysokému zákonodárnému postavení, kterýmž obmyslil sněmy sám stát. z. z. o zastupitelství říšském.

Vaše Veličenstvo!

Sněm království českého čím dále, tím tíže nese, že tak veliká křivda stala se království českému a zemím jemu přivtěleným a s důvěrou bere útočiště u spravedlnosti a dobroty Vašeho Veličenstva. Nikdo nechce poškoditi mocenské postavení našeho soustátí, naopak, vroucím přáním sněmu království českého je, by říše Vašeho Veličenstva mocná a vážená chránila mír a pokoj a sněm ochotně a rád by přivolil, aby všecko, co nutné je v zájmu zachování a sesílení mocenského postavení říše, společně se projednávalo a spravovalo.

Sněm království českého také nezneuznává, že světový ráz moderního života hospodářského potřebuje jednotného upravení jistých poměrů na velkém území a v stanovení jistých určitě vymezených oborů politiky hospodářské na společné, nezapomněl by i na vlastní prospěchy, které mají země koruny české z hospodářského spojení s ostatními zeměmi Vašeho Veličenstva, pokud by to možno bylo bez porušení práv království českého na zákonodárnou a správní samostatnosť.

Také finanční sílu říše sněm království českého nikterak by nechtěl poškoditi a ochoten by byl ke všem obětem, jež snášely by se s hospodářskou silou zemí českých.

Ale dávaje tak říši, co v zájmu říše je, tím rozhodněji sněm království českého trvá na dějinném a smluvním právu zemí koruny české na samostatnost zákonodárnou a správní.

A tato věrnost ku nezadatelným právům království jest v zájmu nejen Vašeho Veličenstva a zemí koruny české, nýbrž i v zájmu ostatních zemí Vašeho Veličenstva. Tak nestejny přirozeným útvarem půdy, různým duchem tak četných národů, historickým rozvojem, sociálním utvářením nemohou a nedovedou společným zákonodárstvím a společnou správou všecky být uspokojeny. Země pokročilé jiného žádají než země, které tolik teprv mají doháněti. Spravovati je jedním zákonem a jednou správou znamená jedny zdržovat a druhým ukládati seč nejsou a tak všechny země trpí přílišnou centralisací.

Moderní život kulturní a hospodářský se svou složitostí, se svým krutým bojem hospodářským žádá využitkování všech sil, které daly příroda a povaha obyvatelstva. Centralisace nemůže a nedovede je pěstit a všecky využitkovati ku společným cílům. Jak daleko jsou nejbohatší země našeho soustátí za sousedním federalistickým Německem!

Jenom vrácení se k historickým a právním základům této polovice říše dá králov-

stvím a zemím možnost využitkovati všech svých sil ke kulturnímu a hospodářskému rozvoji, k těžké soutěži hospodářské, ve které nyní klesají a upadají, poněvadž svázány jsou nezdravou a nepřirozenou centralisací. Jak mocnou a mohutnou byla by říše Vašeho Veličenstva, kdyby dána byla zemím stará jich práva a národům možnost svobodného, nerušeného rozvoje ve prospěch vlastní i ku moci a slávě říše!

A na staré, historické půdě, ve společné práci za rozkvět a zdar zemí koruny české našla by se i možnost národnostního smíru, jehož si sněm království českého co nejvroucněji a nejopravdověji přeje.

Centralismus přivedl národnostní boj v nynější jeho formě, snahy po národnostním nadpráví a boj za práva národů.

V zemích koruny české je naprosté rovné právo starým a dosud platným zákonem. Základními zákony zaručené a všemi sněmovními právy chráněné rovné právo obou národů, naprostá rovnocennost národa českého i německého v nerozlučitelných, nedělitelných, v zákonodárství i správě svobodných a samostatných zemích koruny české jest horoucí tužbou vždy věrného sněmu království českého.

Vaše Veličenstvo!

Pro lesk a slávu trůnu Vašeho Veličenstva, pro moc a význam říše, pro blaho

a štěstí zemí koruny české a obou ji obývajících národův obrací se sněm království českého k moudrosti a spravedlnosti Vašeho Veličenstva s nejpokornější prosbou, by Vaše Veličenstvo dáti ráčilo zemím koruny české stará, nezadatelná jejich práva na zákonodárnou a správní jejich samostatnost a koruně svatováclavské starou její slávu, by mohly země české šťastny a spokojeny zkvétat a mohutněti ke vlastní cti a k pevné ochraně nejjasnější dynastie a trůnu Vašeho Veličenstva.

Bůh žehnej, Bůh zachovej Vaše Veličenstvo!

VIII. Podobizny a životopisy poslancův a místodržitele království Českého.

KAREL ADAMEK.

Adámek Karel,

statkář v Hlinsku.

Narodil se 13. března 1840. v Hlinsku. Studoval v Chrudimi a v Praze. Jest od r. 1865 starostou okr. zastupitelstva v Hlinsku. Jest literárně velmi činným, zajímá se statistikou a vydal mnoho spisů hlavně školství a národního hospodářství se týkajících. V radě říšské zasedá od r. 1879 za venkovskou skupinu okresů Rychnov n. K., v českém sněmu zastupuje od r. 1881 venkovské obce Lanškroun. Sněm zvolený r. 1895 vyslal ho do zemského výboru. Byl členem delegace. Adámek jest členem výkonného výboru strany mladočeské a r. 1895 byl čestným předsedou Národopisné výstavy.

JOSEF ANÝŽ.

Anýž Josef,

redaktor »Národních Listů« v Praze.

Narodil se 29. února r. 1852 v Hořovicích. Studoval na realce a technice v Praze. Stal se suplujícím profesorem na české realce pražské r. 1875, načež odešel po třech letech do Brna, kde redigoval »Občana«. R. 1879 vstoupil do redakce »Posla z Prahy« a r. 1882 přestoupil do »Nár. Listů«, jichž zodpovědným redaktorem stal se po smrti Baráka r. 1883. R. 1895 zvolen do českého sněmu. Jest členem výkonného výboru mladočeské strany.

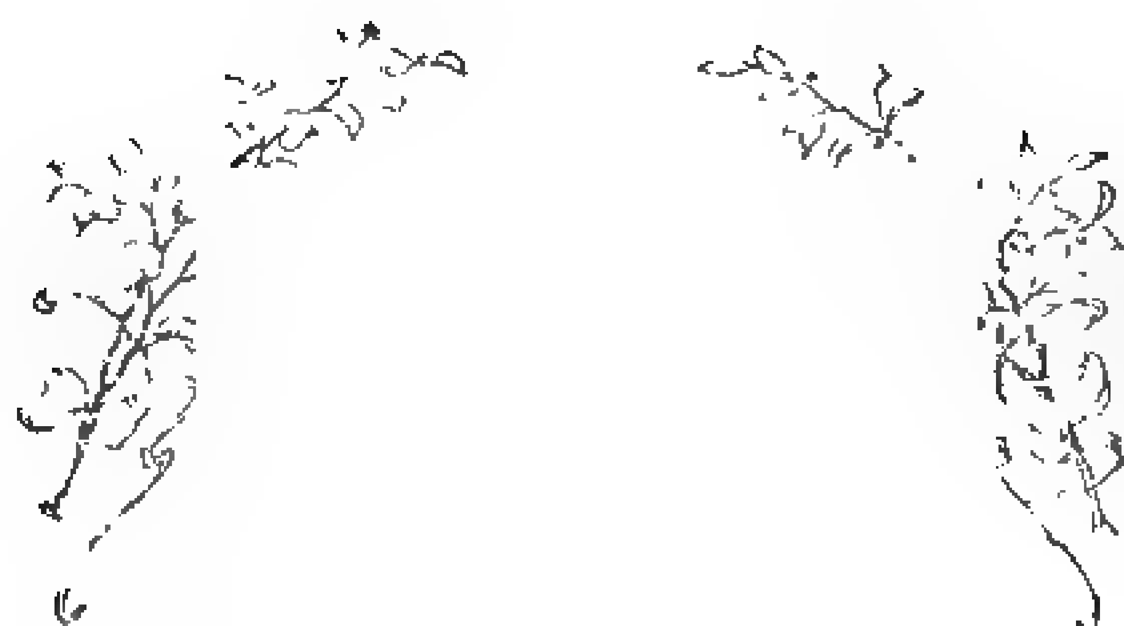

JOSEF BAAR

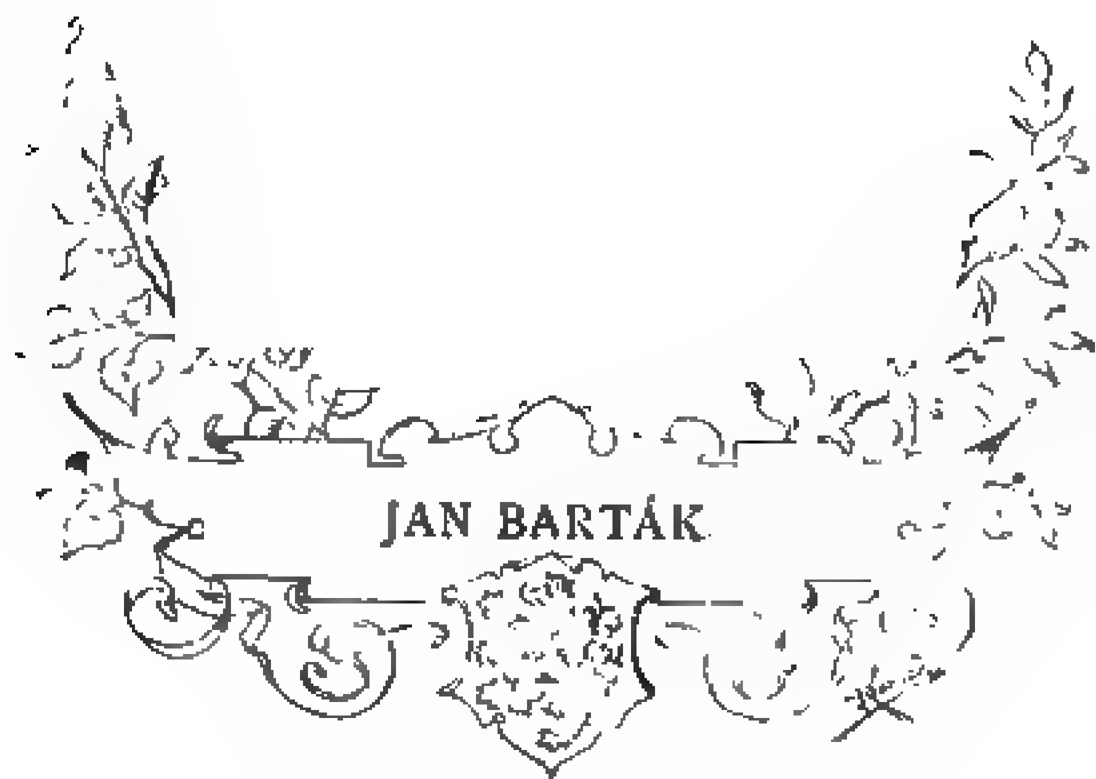
Baar Josef,

poštmistr v Třeboni.

Narodil se 10. prosince 1850. v N. Kdyni. Studoval na realce v Plzni a vstoupil do vojska, kde se stal nadporučíkem. V r. 1878 súčastnil se bosenské okupace a obdržel válečnou medaili. Jest členem okr. výboru a radním v Třeboni, předsedou spolku pošt-mistrů v Čechách a místopředsedou pensijního spolku poštmistrů v Rakousku. R. 1895. zvolen jako staročeský kandidát za poslance za města Třeboň-Lišov-Vltavotýn.

JAN BARTÁK

Barták Jan,

rolník v Kalištích u Ondřejova.

Narodil se 17. prosince 1861 v Kalištích. Studoval 6 gymnasiálních tříd v Praze, načež věnoval se hospodářství. Psal do časopisů. R. 1894 zvolen za starostu rodné obce, r. 1895 za člena okr. zastupitelstva v Říčanech. Téhož roku stal se poslancem zemským za okresy venkovské Říčany.

JUDr. KAREL BAXA.

Baxa Karel Dr.,

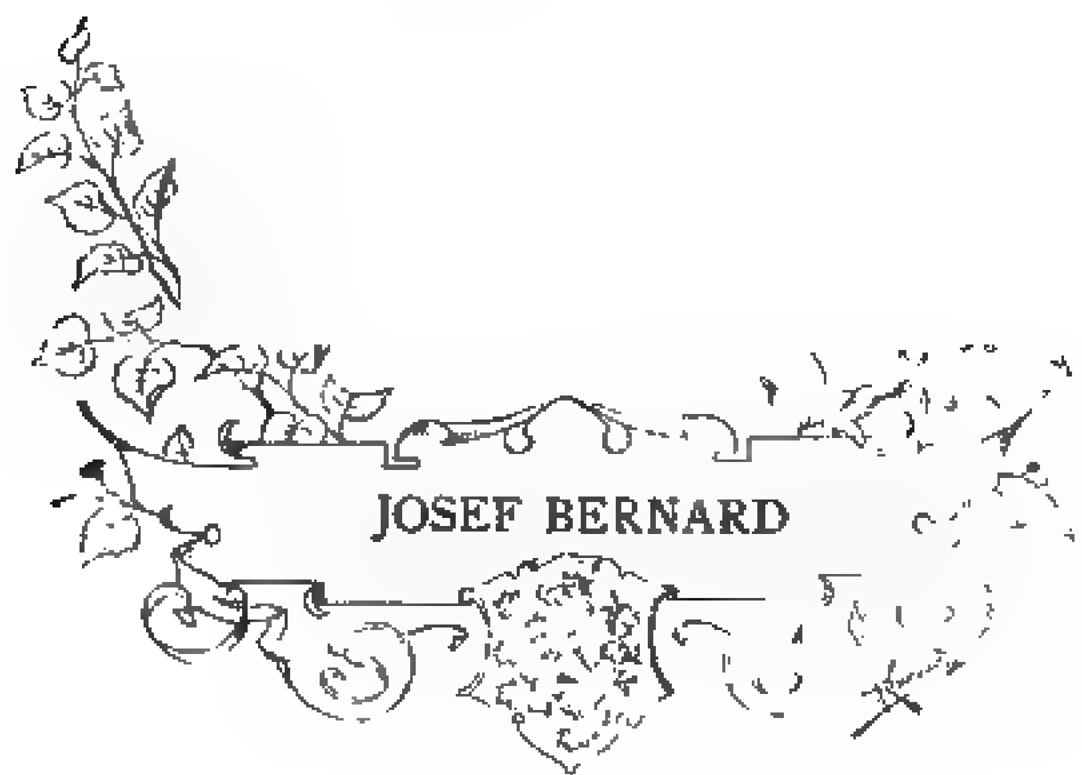
advokát v Praze.

Narodil se r. 1863 v Sedlčanech, studoval na akademickém gymnasiu a práva na české universitě v Praze, kde byl r. 1887 promovován. Byl auskultantem v Táboře, v Chebu a Přimdě. R. 1891 vstoupil do praxe advokátní a r. 1896 otevřel kancelář v Praze. V procesu Omladiny hájil několik obžalovaných. Od r. 1892 byl členem výboru klubu národní strany svobodomyslné. R. 1892 stal se vydavatelem »Neodvislosti«, radikálního týdenníku, r. 1893. pro výminečný stav zastaveného. Za poslance byl zvolen r. 1895 za města Kolín jako radikální kandidát proti kandidátu mladočeskému Kalašovi. Nenáleží k žádnému klubu.

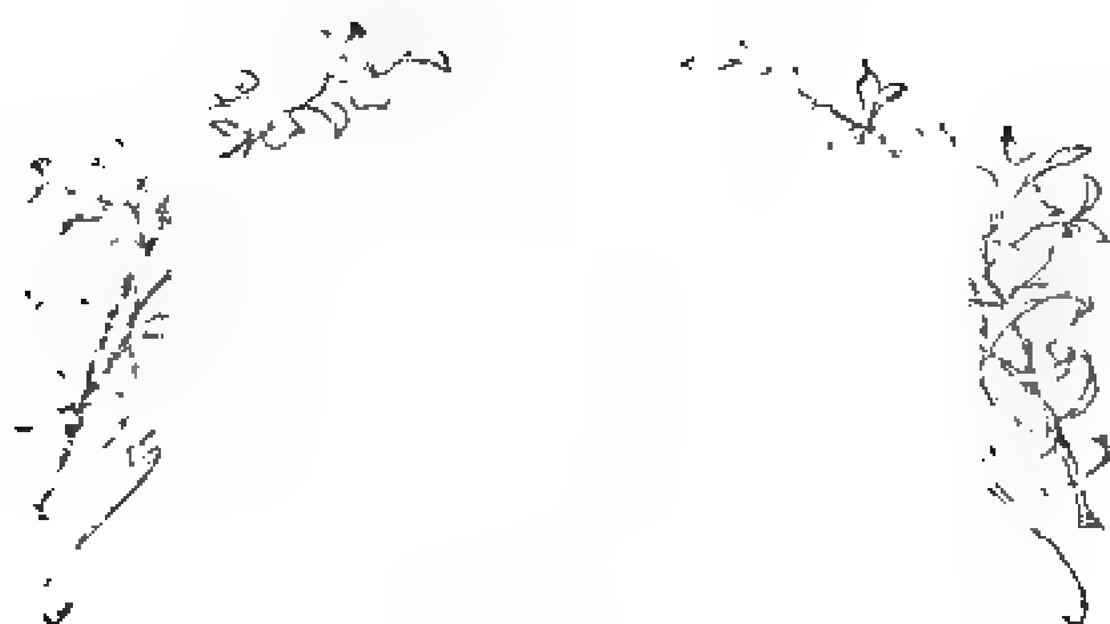

JOSEF BERNARD

Bernard Josef,

majitel mlýna ve Svijanech-Podolí.

Narodil se 17. února 1844 v Modřicích u Turnova. Studoval nižší gymnasium v Ml. Boleslavi a vyšší v Jičíně, načež věnoval se obchodu. R. 1882 zakoupil si válcový mlýn ve Svijanech. Je starostou okr. výboru v Turnově a od r. 1895 poslancem zemským.

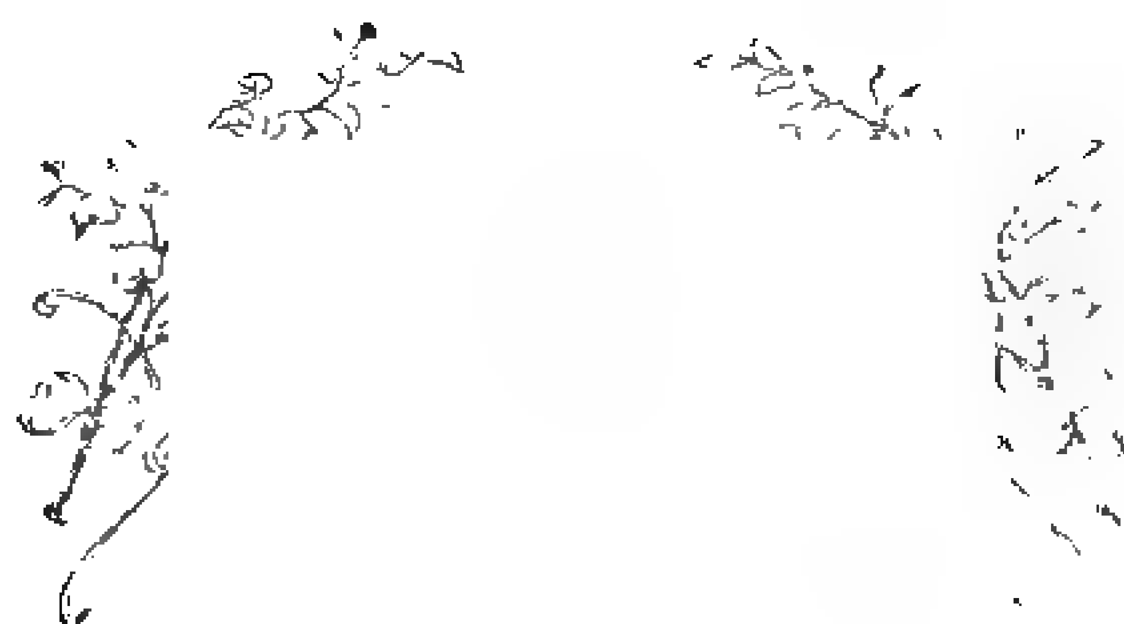

Ph. Dr. GABRIEL BLAŽEK.

Blažek Gabriel Dr.,

profesor na české technice v Praze.

Narodil se 20. září 1840 v Borovicích u Chocně. Studoval na pražské a vídeňské universitě. Povýšen byl r. 1865 na doktora filosofie. R. 1867 jmenován mimořádným a r. 1872 řádným profesorem matematiky na české technice. R .1870 stal se členem král č. učené společnosti. Jest také literárně činným. Byl členem sboru obecních starších. Od r. 1887 zasedá v radě říšské a zastupuje Staré město pražské. Na sněmu českém jest od r. 1890.

FRANTIŠEK BOČEK.

Boček František,

rolník v Černošicích.

Narodil se 1. března 1852 v Dol. Černošicích (okr. Zbraslavský). Zvolen byl r. 1895 za venkovské okresy Milevsko, Bechyň Sedlec do sněmu.

VÁCLAV BŘEZNOVSKÝ.

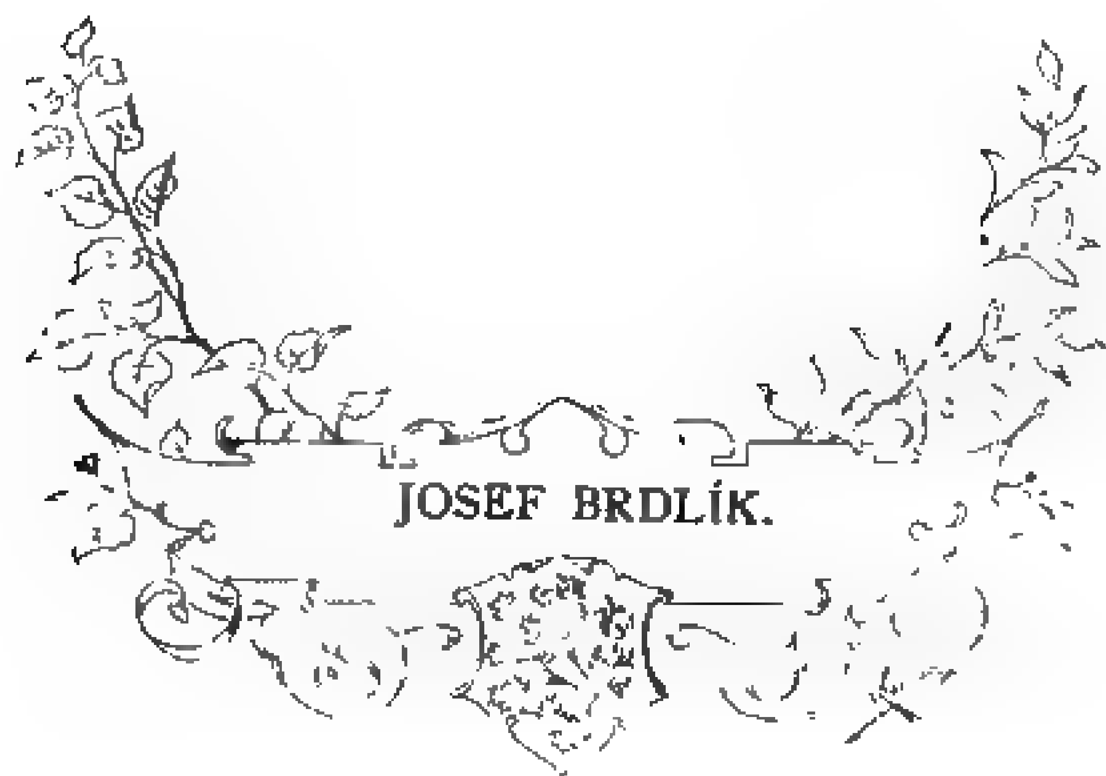
Březnovský Václav,

rukavičkář v Praze.

Narodil se r. 1843 v Praze; věnoval se řemeslu rukavičkářskému. V r. 1863 súčastnil se v Krakově organisace dobrovolníků při povstání Polákův, ale byl zatčen. Od r. 1884 je členem sboru obecních starších. Byl členem obchodní komory pražské. V r. 1893 zvolen byl za říšského poslance za skupinu příbramskou a r. 1895 na český sněm za Nové Město Pražské.

JOSEF BRDLÍK.

Brdlík Jos. A.,

továrník v Žirovnici

Narodil se r. 1848. Studoval vyšší českou realku v Praze a odborné školy tkalcovské v Němcích a Elsasku. Jest majitelem továrny na sukna a parního mlýnu v Žirovnici a chemické továrny v Kralupech. Je starostou města Žirovnice, okresu počáteckého a od r. 1890 zasedá na českém sněmu.

Brzorád Edvard Dr.,

advokát v Něm. Brodě.

Narodil se 8. prosince 1857 v N. Brodě. Studoval práva v Praze, kde byl r. 1880 povýšen na doktora. Od r. 1891 zasedá na radě říšské za venkovské okresy N. Brod; na sněmě českém zastupoval venkovské obce Ledeč a Dol. Kralovice již v minulé periodě. Byl členem delegací.

Čelakovský Jaromír Dr.,

c. k. univ. profesor v Praze.

Narodil se 21. března 1846 ve Vratislavi. Studoval na akademickém gymnasiu a na universitě pražské, kde r. 1871 povýšen na doktora práv a jmenován adjunktem archivu města Prahy. Od r. 1892 je druhým a od r. 1896 prvním archivářem. R. 1883 stal se docentem pro dějiny práva v zemích českých na universitě české, r. 1886 jmenován byl mimořádným a r. 1892 řádným profesorem. R. 1887 stal se mimoř. členem král. české společnosti nauk a r. 1890 řádným členem České akademie. Od r. 1878 do 1889 zastupoval venkovské okresy Kutnohorský a Čáslavský na sněmu a od r. 1895 Vysoké Mýto; od r. 1879 do r. 1881 byl říšským poslancem. R. 1891 zvolen za předsedu Ústřední Matice. Uveřejnil mnoho spisů z oboru práva českého.

Černý Antonín,

majitel hospodářství v Brnířově.

Narodil se 9. dubna 1859 v Brnířově (okres Nová Kdyně.) Studoval hospodářskou školu v Klatovech a r. 1895 zvolen za poslance do českého sněmu.

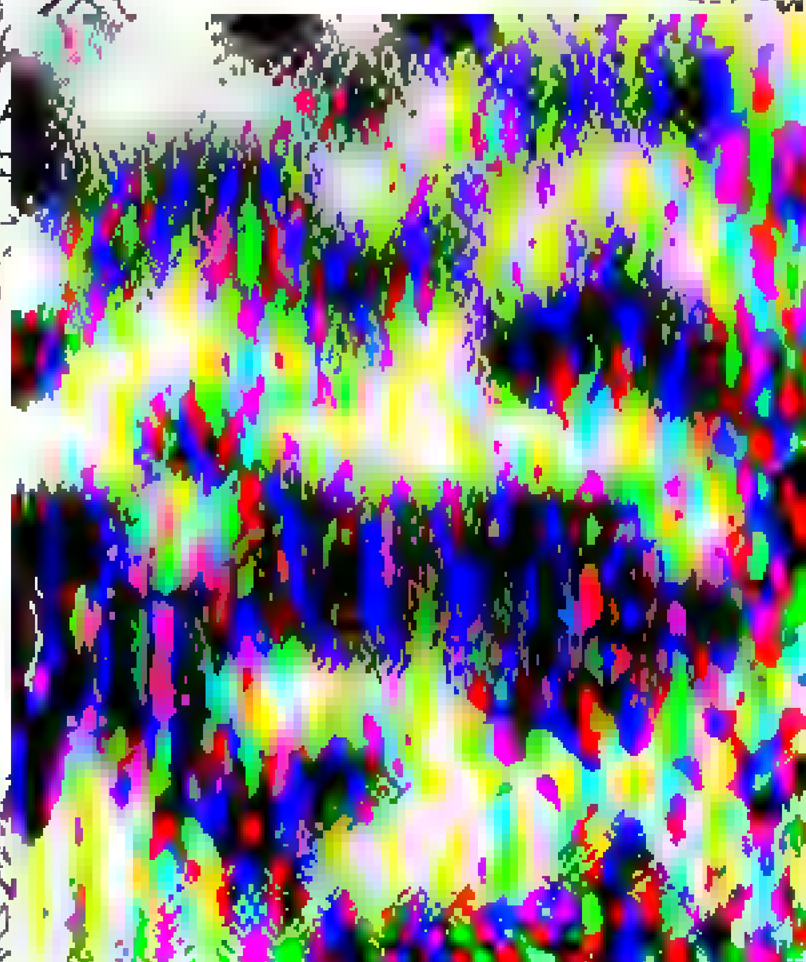

JUDr. K. ČERNOHORSKÝ.

Černohorský Karel Dr.,

advokát v Praze.

Narodil se 24. února 1861 v Praze. Absolvoval realné gymnasium na Spálené ulici v r. 1879 a r. 1884 dosáhl hodnosti doktorské. R. 1892 otevřel advokátní kancelář. V procesu Omladiny hájil několik obžalovaných. Jest členem sboru obecních starších a rady městské, r. 1894 byl vrchním ředitelem ústavu chudých v Praze. Od roku 1893 zasedá na sněmu za okresy Sušice a od r. 1895 za venkovské okresy Železný Brod.

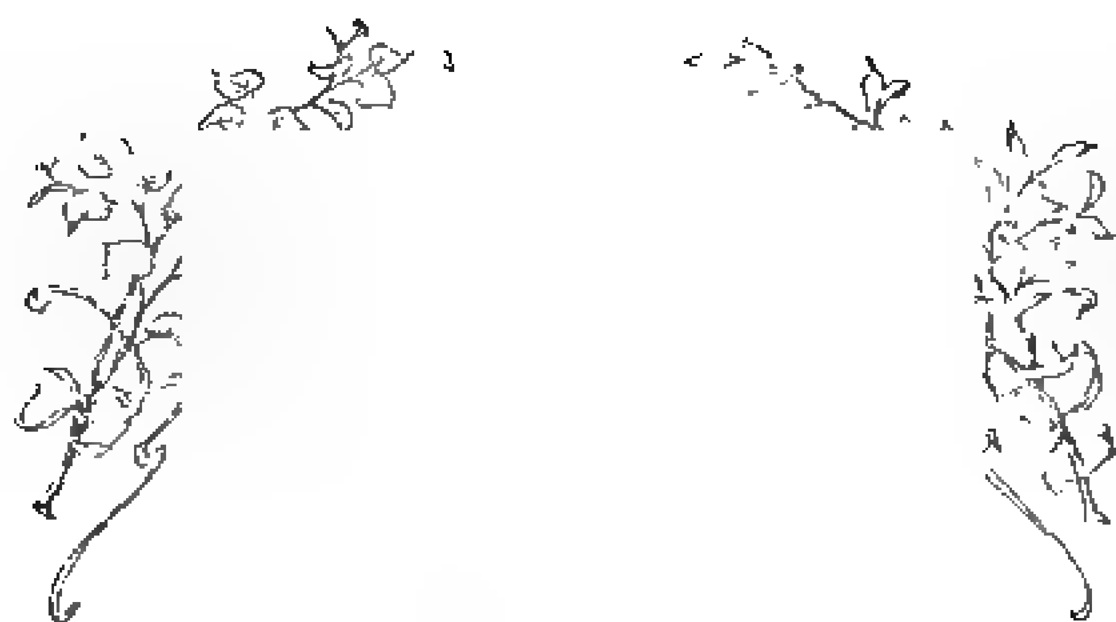
JINDŘICH DOLEŽAL.

Doležal Jindřich,

rolník ve Starém Bydžově.

Narodil se 2. března 1857 v Bydžově. Absolvoval vyšší realku v Králové Hradci a českou techniku v Praze. Byl železničním inženýrem, načež v r. 1885 věnoval se hospodářství. Jest členem zemědělské rady. V českém sněmu zastupuje venkovské obce Nový Bydžov od r. 1889. R. 1891 zvolen byl za venkovské obce okresu Kolínského za poslance říšského, kterýžto mandát r. 1894 složil.

FRANTIŠEK DOSTÁL.

Dostál František,

rolník v Morašicích.

Narodil se 9. ledna 1855 v Morašicích u Litomyšle. Jest náměstkem okresního starosty, členem okresní školní rady, kuratoria hospodářské školy a předsedou hospodářského spolku v Litomyšli. Do českého sněmu zvolen byl r. 1895 za venkovské okresy Jičín-Lomnice, Sobotka a Libáň.

Dvořák Jan Dr.,

lékař v Opočně.

Narodil se 13. května 1849 v Pohoří u Opočna. Studoval medicinu v Praze a r. 1876 stal se doktorem. Jest starostou okresního zastupitelstva v Opočně. Od r. 1889 zastupuje v českém sněmu venkovský okres Nové Město a v radě říšské zasedá od roku 1891 za venkovské obce okresu Králové Hradec. Jest literárně činným.

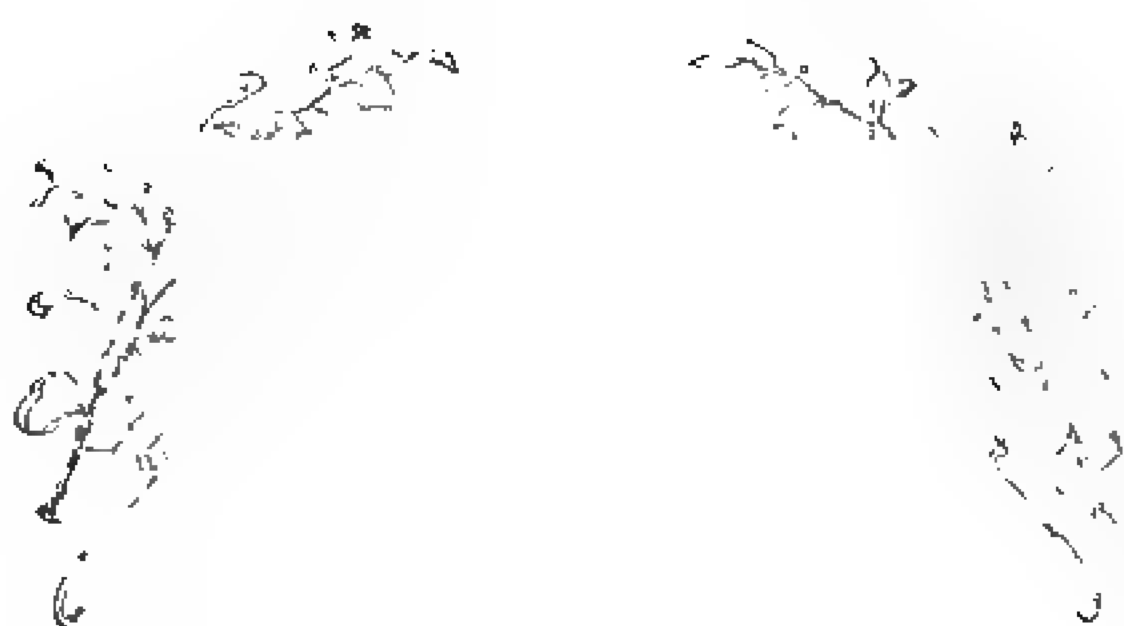

VÁCLAV DVOŘÁK.

Dvořák Václav,

rolník v Podeřištích u Netolic.

Narodil se 27. září 1856 v Podeřištích. Byl starostou obce Podeřiště a nyní jest starostou okresu Netolického. Do sněmu zvolen byl r. 1895 za venkovské okresy Prachatice.

JUDr. EMANUEL DYK.

Dyk Emanuel Dr.,

advokát v Plzni.

Narodil se 17. října 1852 v Německých Břízách u Plzně, absolvoval právnickou fakultu v Praze a r. 1883 povýšen na doktora. Od r. 1889 zastupuje venkovské obce Rokycany ve sněmu, r. 1891 zvolen za říšského poslance za venkovské obce okresu Plzeňského. Když čeští poslanci prováděli obstrukci proti berní opravě ve vídeňském parlamentě, mluvil dr. Dyk dne 14. června r. 1895 řeč půl šesté hodiny.

A J. EFFMERT.

Effmert Antonín Jan,

cís. rada, obchodník v Budějovicích.

Narodil se 25. června 1832 v Táboře. Po absolvování středních škol věnoval se stavu kupeckému. Procestoval Rusko, Švýcarsko, Německo, Italii, Belgii a Nizozemsko. R. 1858 přišel do Č. Budějovic, kde si zařídil později obchod. Od r. 1883 jest předsedou obchodní komory v Budějovicích, která ho od r. 1885 vysýlala do sněmu, kde byl členem staročeského klubu. Jest členem obec. zastupitelstva, přísedícím obchodního senátu při c. k. krajském soudě v Budějovicích, členem stát. železniční rady, censorem rak. uh. banky. Byl členem generálního komitétu pro jubilejní a Národpisnou výstavu. Byl vyznamenán řádem sv. Řehoře V.

MUDr. EMANUEL ENGEL

Engel Emanuel Dr.

lékař na Král. Vinohradech.

Narodil se 20. října 1844 v Praze, povýšen byl na doktora lékařství na universitě pražské r. 1868. Žil v Paříži a byl vychovatelem na Rusi. Poslancem na sněmu jest od r. 1883, poslancem v radě říšské od r. 1885. Jest členem výkonného výboru strany mladočeské a předsedou klubu poslanců této strany na sněmu, jakož i v radě říšské. Jest ředitelem Hypoteční banky.

VÁCLAV FORMÁNEK.

Formánek Václav,

majitel hospodářství v Hradci Králové.

Narodil se 3. února 1845 v Hradci Králové. Navštěvoval nižší realku, pak vyučil se pekařství a byl posledním písařem cechovním. Od r. 1889 zastupuje v českém sněmu venkovské obce okresu Král. Hradce. Do rady říšské zvolen r. 1891 za venkovské okresy Chrudim. Jest censorem rakouskouherské banky, členem výboru záložny a byl členem zastupitelstva v Hradci Králové.

JUDr. JOSEF FOŘT.

Fořt Josef Dr.,

tajemník obchodní komory v Praze.

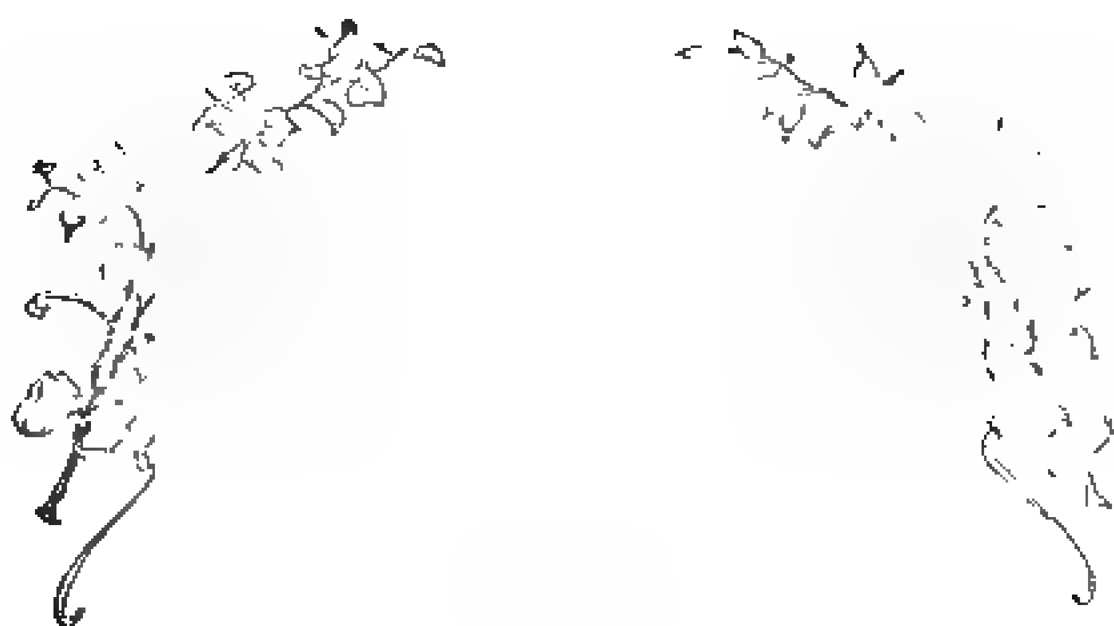
Narodil se r. 1850 ve Klích u Mělníka. Studoval akademické gymnasium a práva v Praze. Byl členem redakce »Posla z Prahy,« později »Národních Listů« až do r. 1884, kdy se stal koncipistou obchodní komory a r. 1891. sekretářem. Jako člen výkonného výboru jubilejní výstavy vyznamenán byl titulem císařského rady. R. 1893 zvolen byl za obch. komoru do rady říšské, kterýžto mandát po dvou letech složil. Od r. 1895 zasedá v českém sněmu. Jest literárně činným v oboru národohospodářském.

MUDr. EDVARD GRÉGR.

Grégr Eduard Dr.,

majitel knihtiskárny v Praze.

Narodil se 4. března 1829 ve Štýru. Studoval gymnasium v Písku, filosofii ve Vídni a medicinu v Praze, kde byl promovován r. 1854 na doktora lékařství. R. 1858 habilitoval se za docenta lékařské fysiky na universitě pražské. Od r. 1861 zastupuje venkovské obce Vysoké Mýto na sněmu, jest tudíž s kn. Jiřím Lobkovicem a Vojáčkem nejdéle členem českého sněmu. Od r. 1883 zasedá v radě říšské za okresy podřipské. Roku 1889 zvolen za přísedícího zemského výboru. Vydal řadu politických brožur a založil »Matici Lidu«. Od r. 1862 jest majitelem knihtiskárny. Jest vynikajícím řečníkem, zejména na táborech a jedním z tvůrců mladočeské strany. S Tyršem a Fügnerem byl zakladatelem »Sokola« pražského.

MAX HÁJEK.

Hájek Max,

obchodník v Písku.

Narodil se r. 1835 v Rychmburce u Skuče. Súčastnil se vojny italské a r. 1860 jako poručík dobrovolně z vojska vystoupil. Studoval na obchodní škole v Praze a stal se samostatným obchodníkem v Písku, kde jest členem obecního zastupitelstva. R. 1885. zvolen do poslanecké sněmovny za obchodní komoru plzeňskou, jejímž jest členem a téhož roku vyslán za město Písek do sněmu.

Dr. SERVÁC HELLER.

Heller Servác Dr.,

spisovatel v Praze.

Narodil se 12. května 1845 ve Vlašimi. Studoval gymnasium a filosofii v Praze kde povýšen byl na doktora filosofie. R. 1867 byl vychovatelem na Rusi. R. 1868 pro pořádání tábora na Blaníku odsouzen na 6 neděl do vězení. Od r. 1870 jest členem redakce Národních Listů, od r. 1873 do 1876 vydával Lumír a od r. 1879 vydává Květy. Súčastnil se rusko-turecké vojny jako zpravodaj Národních Listů. Od r. 1884 do 1885 zasedal v radě říšské za městskou skupinu slánskou a od r. 1895 jest členem sněmu. Jako romanopisec vynikl četnými pracemi.

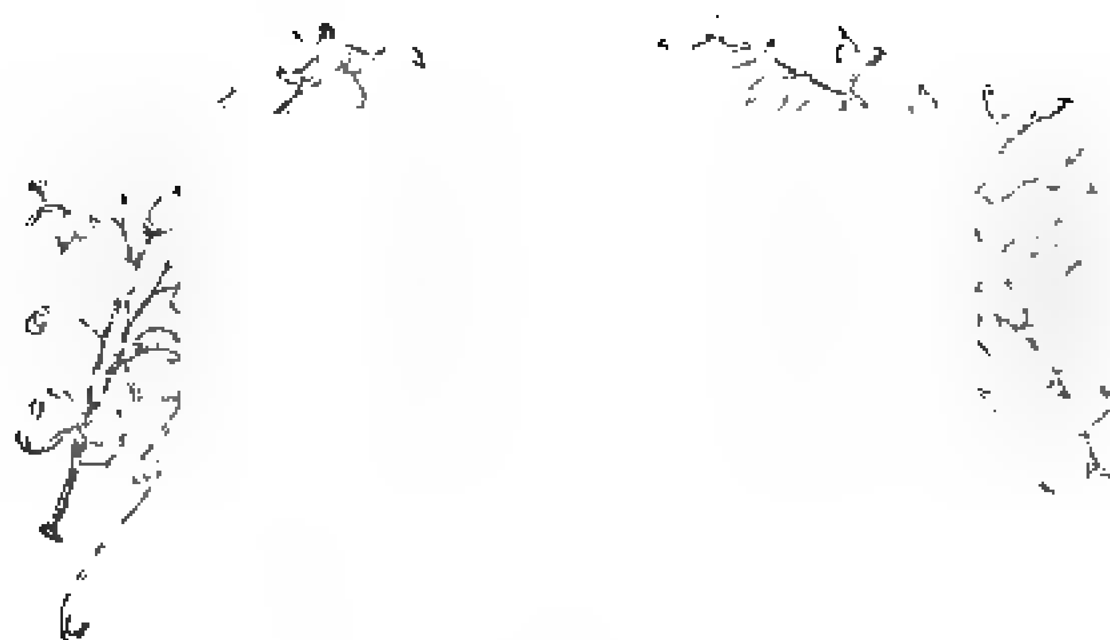
JUDr. JOSEF HEROLD.

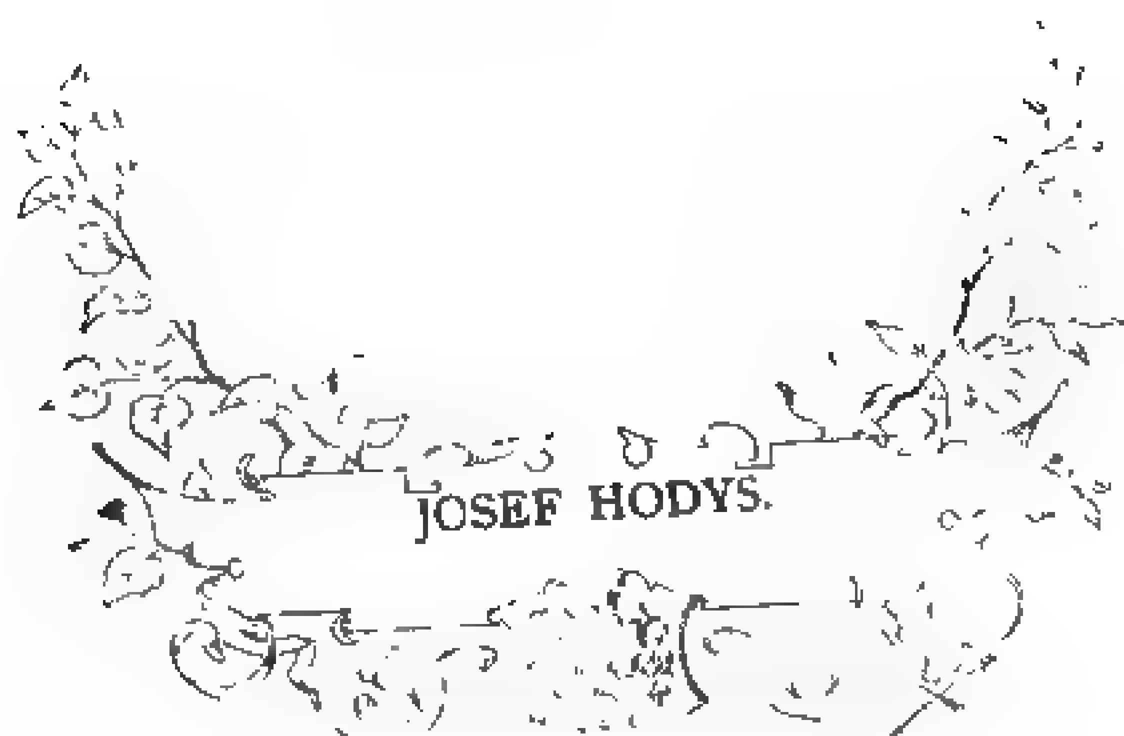
Herold Josef Dr.,

advokát na Král. Vinohradech.

Narodil se 22. října 1850 ve Vršovicích, absolvoval piaristské gymnasium a universitu v Praze, kde byl r. 1874 povýšen na doktora práv. R. 1880 otevřel advokátní kancelář na Král. Vinohradech a proslul záhy jako obhájce. Je starostou okresu Vinohradského, členem okresní školní rady a zemské školní rady, ústředního sboru zemědělské rady, řiditelem Zemské banky, banky Slavie, členem zemského výboru a intendantem Národního Divadla. R. 1883 zvolen za venkovské okresy Jílové a Říčany do sněmu, r. 1895 za okres karlínský. Od r. 1888 zasedá na radě říšské za městskou skupinu čáslavskou. Byl členem delegací. Jest členem výkonného výboru mladočeské strany a parlamentární komise na sněmu a radě říšské a obyčejně mluvčím strany. Nymburská resoluce z r. 1894 o politickém postavení strany mladočeské jest jeho prací. Patří k vynikajícím řečníkům vídeňského parlamentu.

JOSEF HODYS.

Hodys Josef,

majitel hospodářství v Nové Vsi.

Narodil se 8. června 1838 v N. Vsi okr. dobříšského. R. 1864 zvolen byl obec. starostou v N. Vsi a r. 1872 starostou okresu dobříšského, kteréžto úřady až dosud zastává. Po 15 let byl předsedou okr. hospodářské záložny v Dobříši. Od r. 1873 jest členem okr. školní rady v Příbrami a od r. 1893 členem zemědělské rady. R. 1889 byl zvolen za poslance do sněmu.

JOSEF HOLČE.

Holče Josef,

knihkupec v Jindř. Hradci.

Narodil se r. 1851 v Holicích u Pardubic. Studoval gymnasium v Jindř. Hradci, věnoval se lékárnictví a později stal se majitelem knihkupectví a obchodu papírem v Jindř. Hradci, kde zastává úřad starostova náměstka. Jest místopředsedou obchodní komory budějovické, která ho r. 1895 vyslala do českého sněmu.

JOSEF HORÁK.

Horák Josef,

nájemce dvora v Šumboru.

Narodil se 19. června 1850 v Horkách u Čáslavi. V K. Hoře studoval na reálce, načež věnoval se hospodářství. Svého času vydával v Čáslavi »Čáslavské Listy« a »Pravdu«. Od r. 1889 zasedá v českém sněmě. Jest členem ředitelství Ústřední hospodářské společnosti v království Českém a v ředitelství Hypoteční banky.

FRANTIŠEK HOVORKA.

Hovorka František,

rolník v N. Rybné u Žamberka.

Narodil se r. 1850 v Německé Rybné a studoval na realných školách v Hradci Králové, načež převzal hospodářství. R. 1885 zvolen byl za delegáta do zemědělské rady a od r. 1889 zastupuje na českém sněmu venkovské okresy Žamberk a Ústí n./Orl. Roku 1892 zvolen byl za okres. starostu a r. 1896 do okr. školní rady v Žamberku. Jest náhradníkem člena ústřední komise pro revísi katastru daně pozemkové v Čechách.

JOSEF HYRŠ.

Hyrš Josef,

rolník v Okrouhlici.

Narodil se 31. srpna 1849 v Okrouhlici u N. Brodu. Navštěvoval gymnasium v N. Brodě a Chrudimi, načež věnoval se hospodářství. Je starostou hospodářského spolku pro okolí Okrouhlické a delegátem zemědělské rady. R. 1895 zvolen byl za poslance do sněmu českého a r. 1896 za náhradníka přísedícího zem. výboru.

HEŘMAN JANDA.

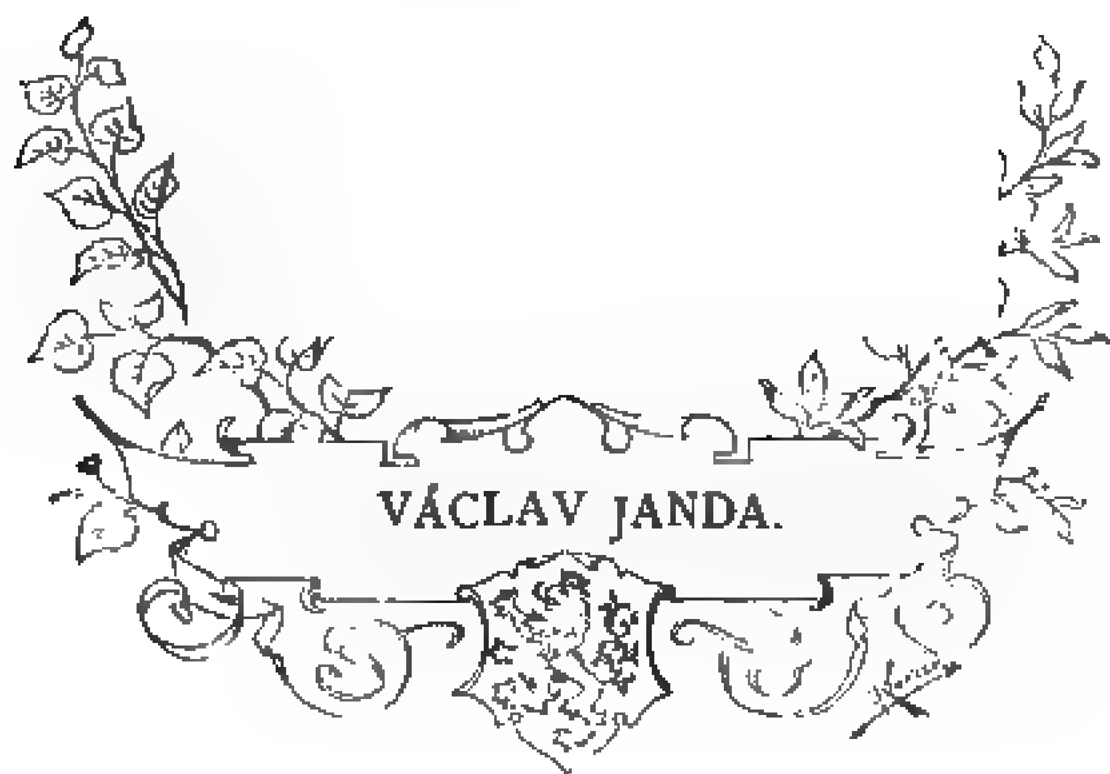
Janda Heřman,

statkář v Budohosticích.

Narodil se r. 1860 v Budohosticích, absolvoval městské gymnasium na Malé Straně a studoval práva na universitě v Praze. Věnoval se pak hospodářství. Od r. 1890 jest poslancem zemským a od r. 1895 poslancem říšským. Byl členem delegací. Jest předsedou českého odboru zemědělské rady. První jeho volbě nedostalo se císařského potvrzení.

VÁCLAV JANDA.

Janda Václav,

statkář v Budohosticích.

Narodil se r. 1835 v Nové Vsi u Velvar; Jest otcem poslance Heřmana Jandy. Studoval nižší gymnasium, načež oddal se hospodářství. Na radě říšské zasedal od roku 1888 do r. 1891. Českému sněmu náležel od r. 1878-81 a od r. 1889. Jest předsedou poslanců venkovské kurie a členem zemědělské rady. Stál vždy v čele ruchu národního v kantónu podřipském a zván byl »selským papežem.« R. 1868 pořádal se Špindlerem památný tábor pod Řipem.

JAN JANĎOUREK.

Janďourek Jan,

obchodník v Lomnici nad Jizerou.

Narodil se dne 2. dubna r. 1849. Do českého sněmu byl zvolen r. 1895 za městské okresy Lomnice n./J. Je starostou »Sokola«.

Jann Josef,

rolník v Stříbřeci.

Narodil se 20. února 1853 v Stříbřeci (okres Třeboň). Navštěvoval realku v Třeboni. Jest starostou obce Stříbřec, členem okr. výboru v Třeboni a od r. 1889 zastupuje na sněmu skupinu venkovských obcí Jindř. Hradec, Třeboň, Lomnice a N. Bystřice.

— — —

JAN JAROŠ.

Jaroš Jan,

rolník v Čáslavkách u Černožic.

Narodil se 12. října 1853 ve Rtyni u Jaroměře. Navštěvoval gymnasium v Broumově, načež věnoval se hospodářství. Jest členem okres. zastupitelstva a předsedou hospodářského spolku v Jaroměři, členem výboru zemědělské rady a r. 1895 zvolen za zemského poslance.

VÁCLAV JINDŘICH.

Jindřich Václav,

rolník v Citolibech.

Narodil se r. 1854 v Citolibech a navštěvoval realnou školu v Lounech. Jest obecním starostou v Citolibech a členem okr. školní rady, předsedou okr. hospodářského spolku a rolnického akciového cukrovaru v Lounech. Na sněmu českém zastupuje venkovské obce okresu Louny, Rakovník, Strašecí a Křivoklát od r. 1889. Jest řiditelem Zemské banky

JAN KAFTAN.

Kaftan Jan,

inženýr v Praze.

Narodil se 11. září 1841 v Praze a po odbytých studiích technických věnoval se službě železniční a řídil stavbu tratí severozápadní a duchcovské dráhy. Od r. 1877 věnoval se studiu kanalisace a procestoval za tím účelem mnohé země a sepsal o tom zvláštní dílo. V r. 1880 zahájil činnost v oboru staveb místních drah v Čechách a na Moravě a r. 1886 uchopil se otázky uplavnění Vltavy a přístavu Pražského. Od r. 1889 zasedá na sněmu a od r. 1891 je členem rady říšské. Byl členem delegací. Je též členem sboru obecních starších v Praze.

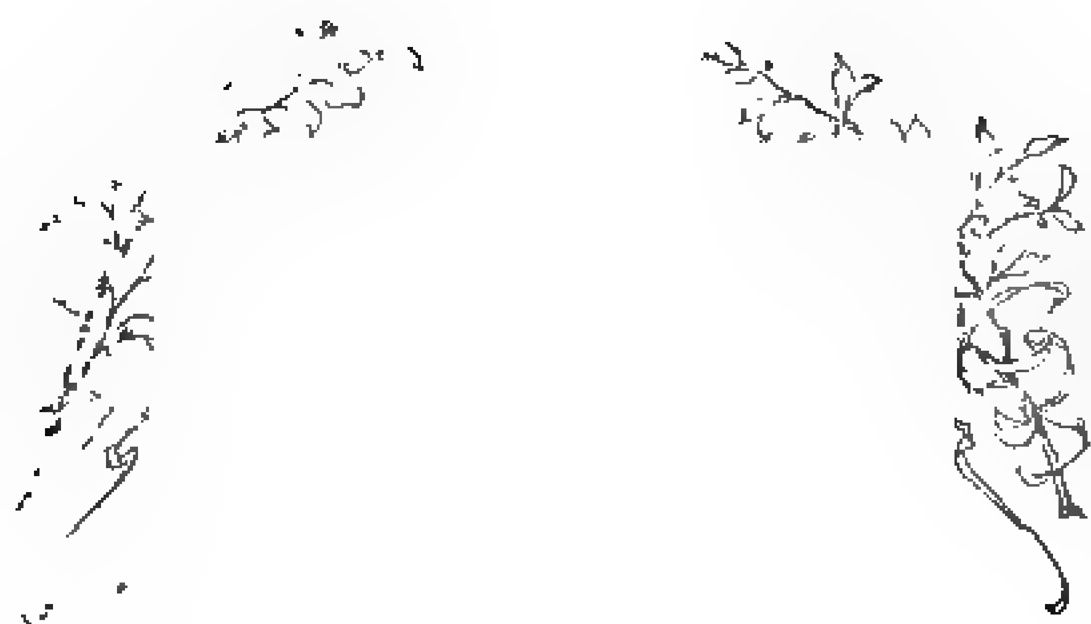
DR JOSEF KAIZL.

Kaizl Josef Dr.,

c. k. profesor národního hospodářství na české universitě.

Narodil se 10. července 1854. ve Volyni. Studoval též v Strassburgu u prof. Schmollera. Sepsal dílo »Der Kampf um Gewerbereform und Gewerbefreiheit in Baiern 1799—1868,« jež vyznamenáno bylo cenou od university štrasburské. R. 1878 stal se docentem, r. 1883 mimoř. prof. na české právnické fakultě. Od 1885 jest členem říšské rady vyjímaje léta 1888—90. S profesorem dr. Masarykem a Dr. Kramářem representoval směr realistický. Do českého sněmu byv zvolen r. 1895 za města Karlín i Smíchov, podržel si mandát Karlínský.

JOSEF KARLÍK

Karlík Josef,

majitel mlýna v Blovicích.

Narodil se 26. února 1844 v Příbrami. Jest členem obchodní komory v Plzni, členem výboru spolku Českomoravských mlynářů, členem komitétu pro postavení Labsko-Dunajského kanálu a členem představenstva Úrazové pojišťovny pro království České. Od r. 1880 účastnil se anket, jež ministerstvo obchodu v zájmu mlynářského průmyslu svolalo. Již v uplynulé periodě zastupoval na českém sněmu obchodní komoru plzeňskou.

Klouček František Dr.,

advokát v Jičíně.

Narodil se 28. června 1849 v Jičíně, kde absolvoval r. 1868 gymnasium a v Praze r. 1872 práva. Na to nastoupil notářskou a později soudní praxi a r. 1881 otevřel advokátní kancelář ve svém rodišti. Je starostou »Sokola«, náměstkem okr. zastupitelstva Jičínského a v r. 1895 zvolen za poslance sněmu českého. R. 1878 byl vyšetřován pro velezrádu, ale vyšetřování to bylo zastaveno.

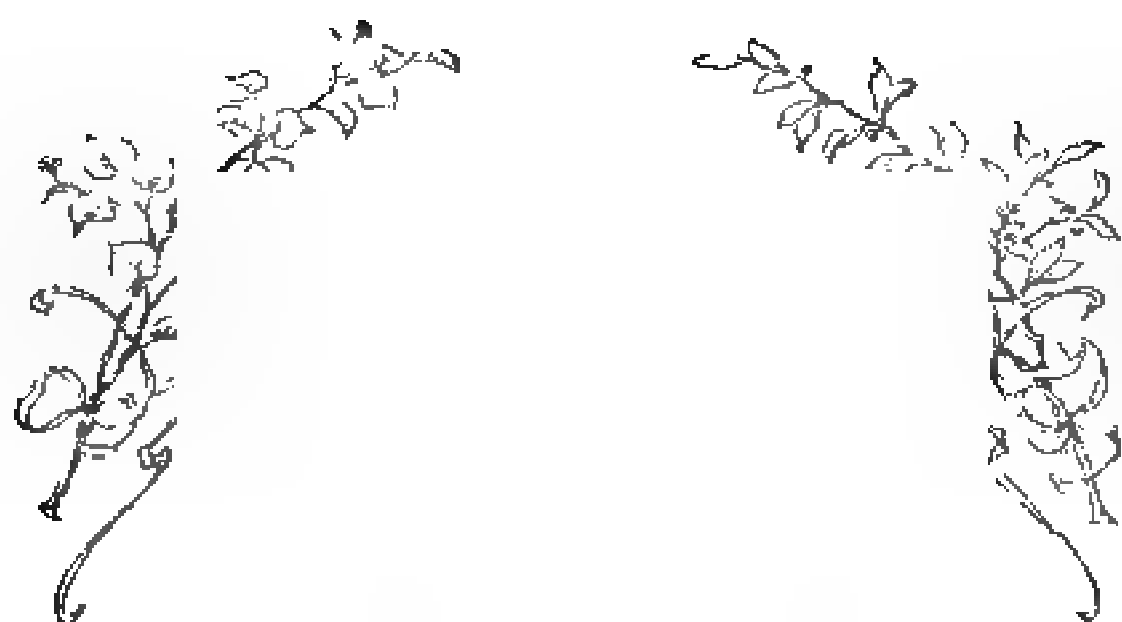

JUDr. ALOIS KOLDINSKÝ.

Koldinský Alois, Dr.

advokát na Smíchově.

Narodil se 8. září 1857 v Jezbořicích (okres Pardubický). Roku 1876 absolvoval gymnasium v Chrudimi, r. 1882 v Praze byl na doktora povýšen a roku 1888 otevřel advokátní kancelář na Smíchově. Byl zvolen za poslance do sněmu roku 1889 za venkovské obce skupiny Pardubice, Přelouč, Holice a roku 1896 za město Smíchov. Zasedá v městské radě a místní školní radě na Smíchově. Byl literárně činným.

JOSEF KOMÁREK

Komárek Josef,

rolník ve Svinčanech (okres přeloučský).

Narodil se r. 1854 tamtéž, navštěvoval realku v Kolíně a v Pardubicích a absolvoval odbor strojnický na technice, načež převzal hospodářství. Do sněmu zvolen byl r. 1895.

FRANTIŠEK KÖNIG.

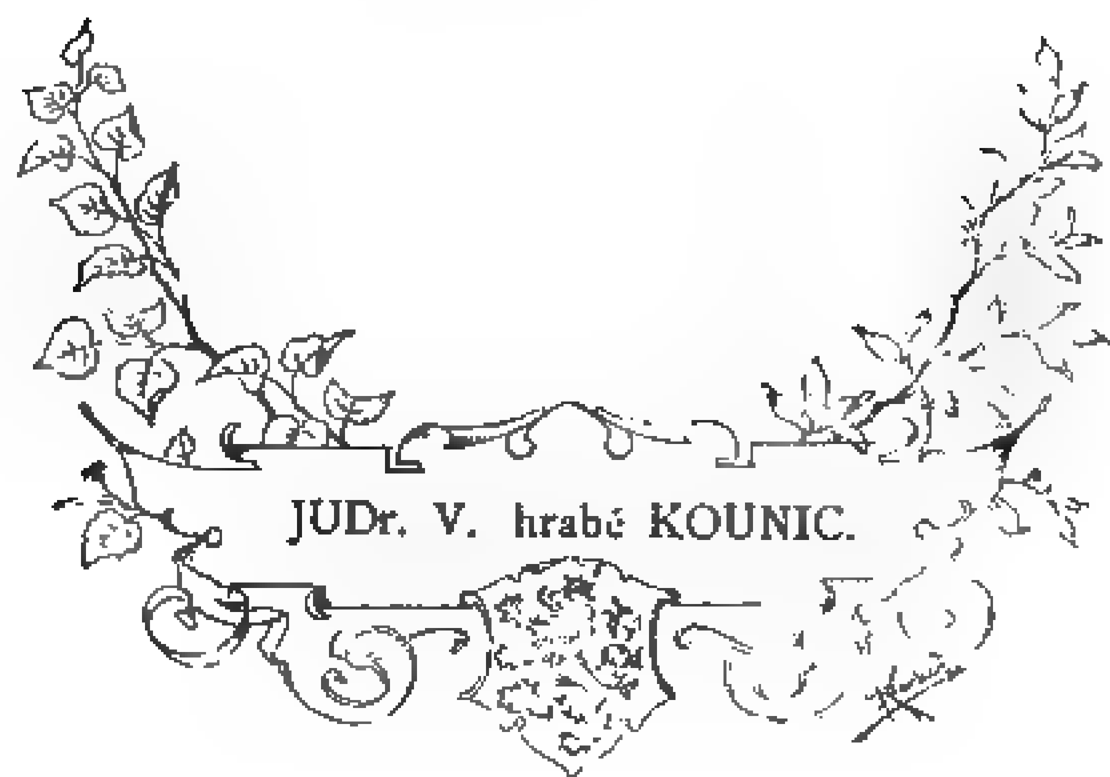
König František,

rolník v Krašovicích u Manětína.

Narodil se 16. dubna 1853 v Krašovicích. Studoval na realce v Plzni a pak věnoval se hospodářství. Od r. 1877 do r. 1895 byl členem okresního zastupitelstva v Manětíně. R. 1881 zvolen byl za starostu rodné obce. Jest členem okr. škol. rady v Kralovicích, ústřední komise pro revisi katastru daně pozemkové v Čechách a výboru českého odboru zemědělské rady. Od r. 1889 jest poslancem zemským, od r. 1894 poslancem říšským. R. 1896 zvolen za náhradníka přísedícího zemského výboru.

JUDr. V. hrabě KOUNIC.

Kounic Václav hrabě Dr.,

velkostatkář ve Vysoké v Příbrami.

Narodil se 26. září 1848. Studoval na akademickém gymnasiu a na universitě pražské a vídeňské. R. 1873 byl v Praze povýšen na doktora práv. Od roku 1883 zastupoval na sněmu českém velkostatek, od roku 1887 město Slané. R. 1885 zvolen do rady říšské za skupinu měst Slané. Zabývá se a mluví hlavně o poměrech lidu dělnického, najmě v hornictví, o studiu ženském, o veřejné bezpečnosti, právu shromažďovacím a přehmatech policejních, následkem čehož považován bývá v klubu za přívržence zásad socialně demokratických.

— —

JOSEF KOVAŘÍK.

Kovařík Josef,

rolník v Čiháni (okres Klatovský).

Narodil se r. 1855 v Čiháni. Roku 1895 zvolen byl za starostu okresu planického, ale nedostalo se mu císařského potvrzení. Jest členem výboru zemědělské rady. Jest předsedou hospodářského spolku téhož okresu, náhradníkem ústřední komise pro revisi katastru daně pozemkové v Čechách a od r. 1895 zasedá na českém sněmu za okresy venkovské Klatovy a Planice.

JAN KOŽMÍN.

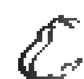
Kožmín Jan,

rolník v Nechvalicích.

Narodil se roku 1845 v Nechvalicích. Jest starostou okresu sedlčanského, členem výboru zemědělské rady, členem okresní školní rady a kuratoria zimní hospodářské školy v Sedlčanech. Roku 1895 zvolen byl za poslance do sněmu českého.

Krajník Miroslav Dr.,

advokát v Praze.

Narodil se 1. ledna 1850 v Humpolci. Studoval gymnasium v Jihlavě, Jindř. Hradci a v Táboře. Byl literárně činným, vydal sbírku básní, překlad písní Berangera a historické drama »Roháč z Dubé«. Jest členem zemské železniční rady, družstva Národního divadla a předsedou Národní jednoty severočeské. Roku 1895 zvolen byl za zemského poslance za město Čáslav. Jest náměstkem vrchního ředitele Zemské banky.

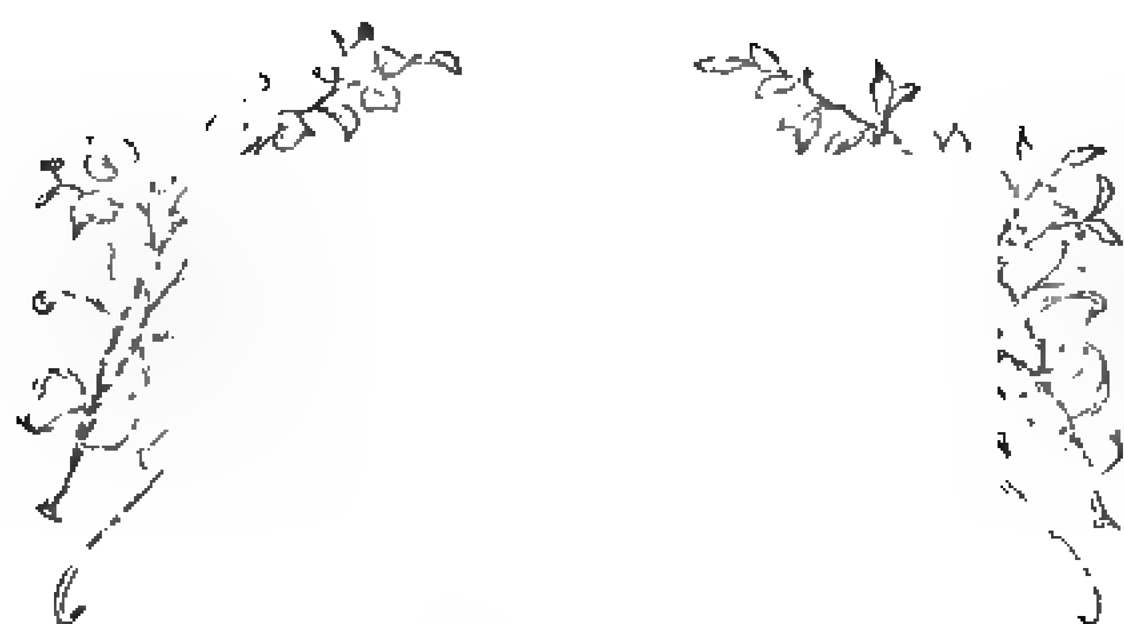

JUDr. KAREL KRAMÁŘ.

Kramář Karel Dr.,

spisovatel ve Vídni.

Narodil se 27. prosince 1860 ve Vysoké nad Jizerou. Studoval v Berlíně, Štrasburgu, Londýně, v Paříži a v Praze, kde byl r. 1884 promovován na doktora práv. Procestoval celou Evropu. Jest literárně činným, hlavně na poli finančním. Psal do českých, německých, ruských a francouzských listův a vydal »České státní právo« a »das Papiergeld in Oesterreich«. Patří k zakladatelům strany realistické. Roku 1891 byl vydavatelem »Času«, do něhož přispíval pod chifrou E. L. Vyjednával o sloučení strany realistické s mladočeskou a roku 1891 zvolen za poslance do rady říšské za venkovské obce Jičín. Byl členem delegací. V sněmu českém zastupuje venkovské okresy Vrchlabí od r. 1894.

JOSEF KREJČÍK.

Krejčík Josef,

řezbář v Praze.

Narodil se 1. března 1855 ve Svojšicích. Navštěvoval průmyslovou školu v Ml. Boleslavi a věnoval se řezbářství. Dlel v Německu, Holandsku, Belgii, Švýcarech a v Paříži. Roku 1880 usadil se v Praze a založil sochařský a řezbářský závod. V r. 1881 redigoval »Hlasy řemeslnické«. Přispívá do »Průmyslových Listů.« Při výstavě Jubilejní i Národopisné byl činným. Roku 1895 zvolen byl do sněmu za obchodní komoru pražskou, jejíž jest členem. Jest bratrem illustrátora Karla Krejčíka.

VÁCLAV KRUMBHOLZ.

Krumbholz Václav,

rolník v Malých Čičovicích.

Narodil se 8. března r. 1846 v Malých Čičovicích. Navštěvoval nižší realku a hospodářskou školu, načež věnoval se hospodářství. Je členem okresního výboru smíchovského. Od r. 1889 zastupuje na sněmu venkovské obce okresu smíchovského, do rady říšské zvolen byl r. 1891.

— — —

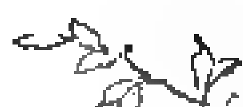

ALOIS KRYF.

Kryf Alois,

rolník v Plaňanech.

Narodil se 1. května 1865 v Plaňanech. Absolvoval českou realku a studoval pozemní stavitelství na české technice v Praze. Byl starostou rozpuštěného akademického spolku v letech 1887 — 1889. R. 1890 byl vydavatelem »Časopisu českého studentstva.« R. 1891 převzal správu svého statku. Jest jedním ze zakladatelů spolku pro zbudování pomníku Husova v Praze. Od r. 1895 zasedá ve sněmu za venkovské okresy Kolín.

———

Kudrnka Josef,

rolník v Kočí.

Narodil se 18. prosince 1860 v Kočí. Studoval na nižším realném gymnasiu v Chrudimi. R. 1885 zvolen byl účetním obce Kočí, kteroužto funkci 7 let zastával. R. 1889 zvolen do obecního výboru a místní školní rady v Kočí. R. 1893 stal se předsedou hospodářského spolku Chrudimského, kterýž ho r. 1894 zvolil za člena kuratoria hospodářské školy v Chrudimi. R. 1894 zvolen za náměstka okresního starosty v Chrudimi. Od r. 1895 zasedá na sněmu českém.

— —

JAN KŮS.

Kůs Jan,

rolník a starosta v Libákovicích.

Narodil se r. 1852 v Libákovicích. Je členem okresního zastupitelstva, okresní školní rady; ředitelstva hospodářské záložny v Přešticích a od r. 1895 poslancem na sněmu českém.

JINDŘICH LEMINGER..

Leminger Jindřich,

obchodník v Plzni.

Narodil se r. 1857 v Kutné Hoře. Studoval realku v Plzni a obchodní školu v Praze. Je členem obchodní komory plzeňské, kterou od r. 1894 na sněmu zastupuje.

JAN LENOCH.

Lenoch Jan,

rolník v Makově u Litomyšle.

Narodil se 5. listopadu 1844 v Makově. Po odbytí nižší realky ve V. Mýtě převzal hospodářství. Je starostou obce Makova, starostou okresního zastupitelstva v Litomyšli, předsedou hospodářského spolku, delegátem zemědělské rady a od r. 1895 poslancem zemským.

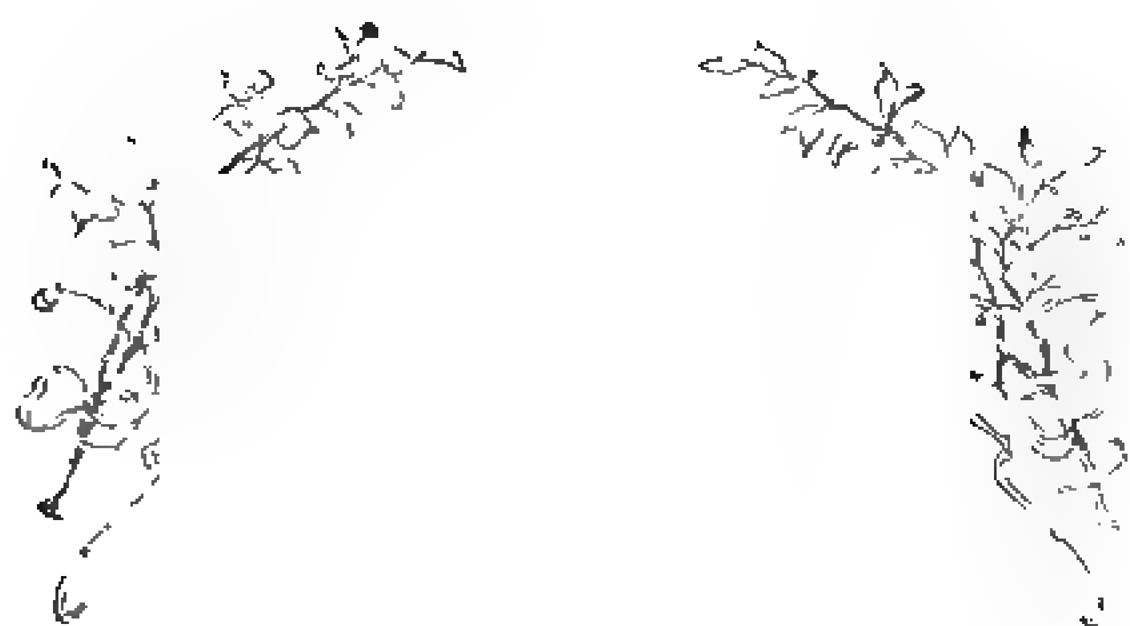
KAREL LOULA.

Loula Karel,

statkář v Dnespekách.

Narodil se 2. května 1854 v Dnespekách (okr. Benešov). Navštěvoval českou realku v Praze a r. 1873 absoloval lesní ústav v Bělé. R. 1875 převzal usedlost v Dnespekách. Jest delegátem zemědělské rady, předsedou hospodářského spolku, členem okr. školní rady a starostou okresním v Benešově. R. 1889 byl zvolen za zemského poslance.

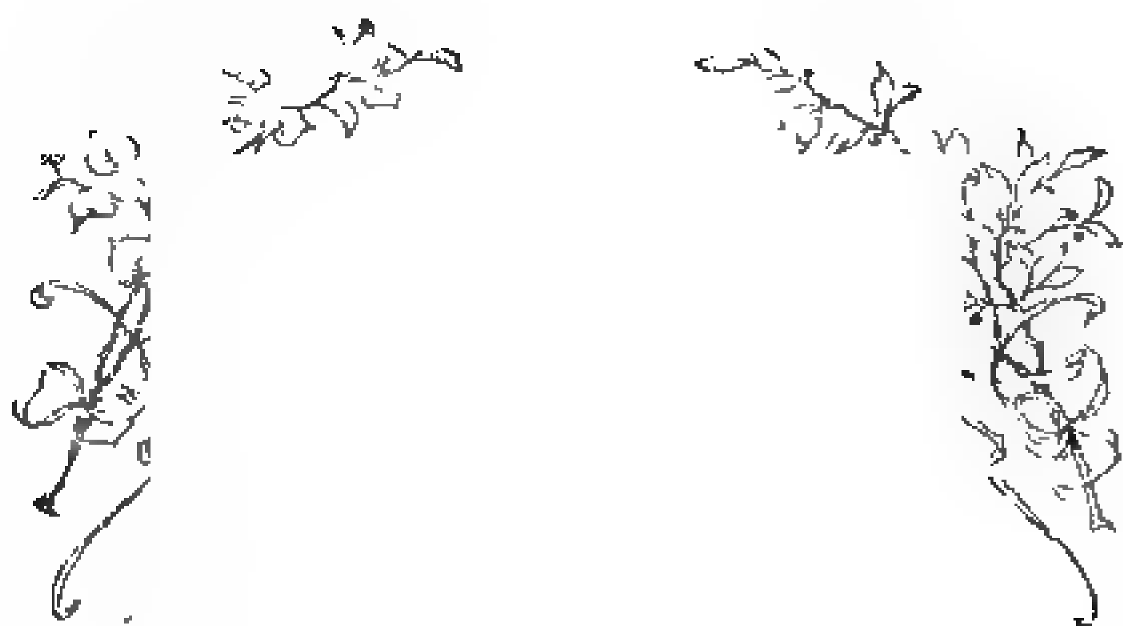

MUDr. FRANT. MALINSKÝ.

Malinský Frant. Dr.,

továrník v Ronově u Přibyslavi.

Narodil se 30. listopadu 1850 v Hlinsku. Roku 1876 byl povýšen v Praze na doktora lékařství a od roku 1877 do r. 1891 sídlil jako lékař v Hlinsku, kde byl též starostou. Do českého sněmu zvolen byl roku 1895 za města Německý Brod-Humpolec-Polná.

JOSEF MAREŠ.

Mareš Josef,

rolník ve Zdicích.

Narodil se r. 1860. ve Zdicích. Studoval v Praze vyšší realku a obchodní školu, načež věnoval se hospodářství. Jest delegátem zemědělské rady, náměstkem starosty okresu hořovického a předsedou hospodářského spolku.

R. 1895. zvolen byl do českého sněmu.

OTOKAR MATERNA.

Materna Otakar,

inženýr v Praze.

Narodil se 13. července r. 1860 v Nagy-Selyk v Sedmihradsku. Absolvoval realku v Kutné Hoře a techniku v Praze. Byl zaměstnán při obci pražské a r. 1883. stal se inženýrem Národního divadla. R. 1889 opustiv zemskou službu jal se prováděti samostatně stavby. Je členem sboru obecních starších. Do sněmu zvolen byl r. 1895 za Malou Stranu.

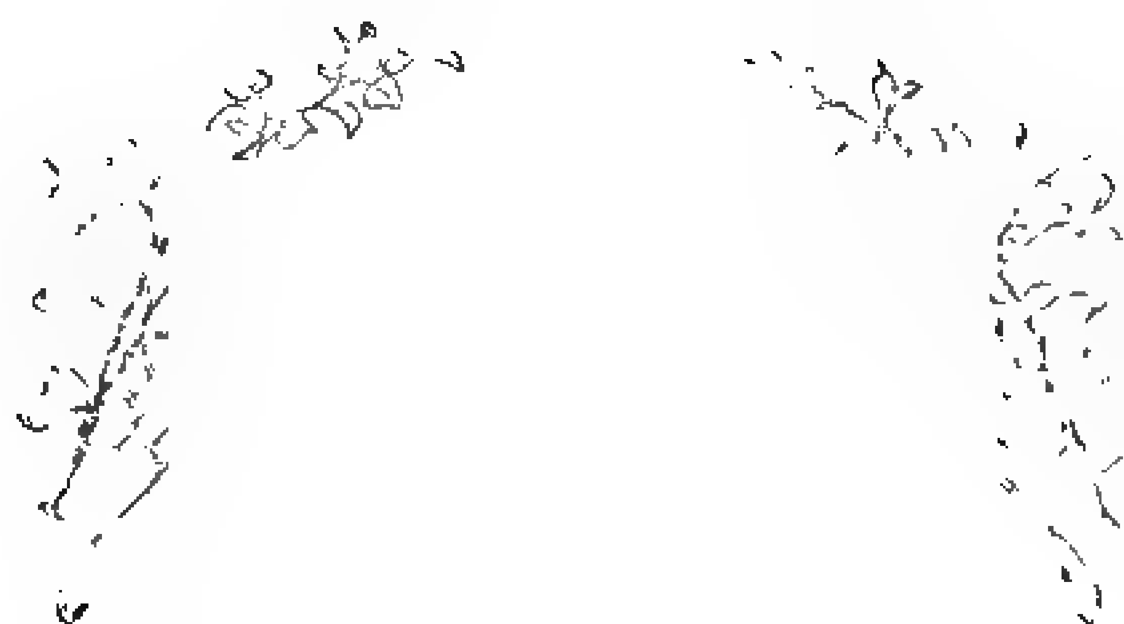

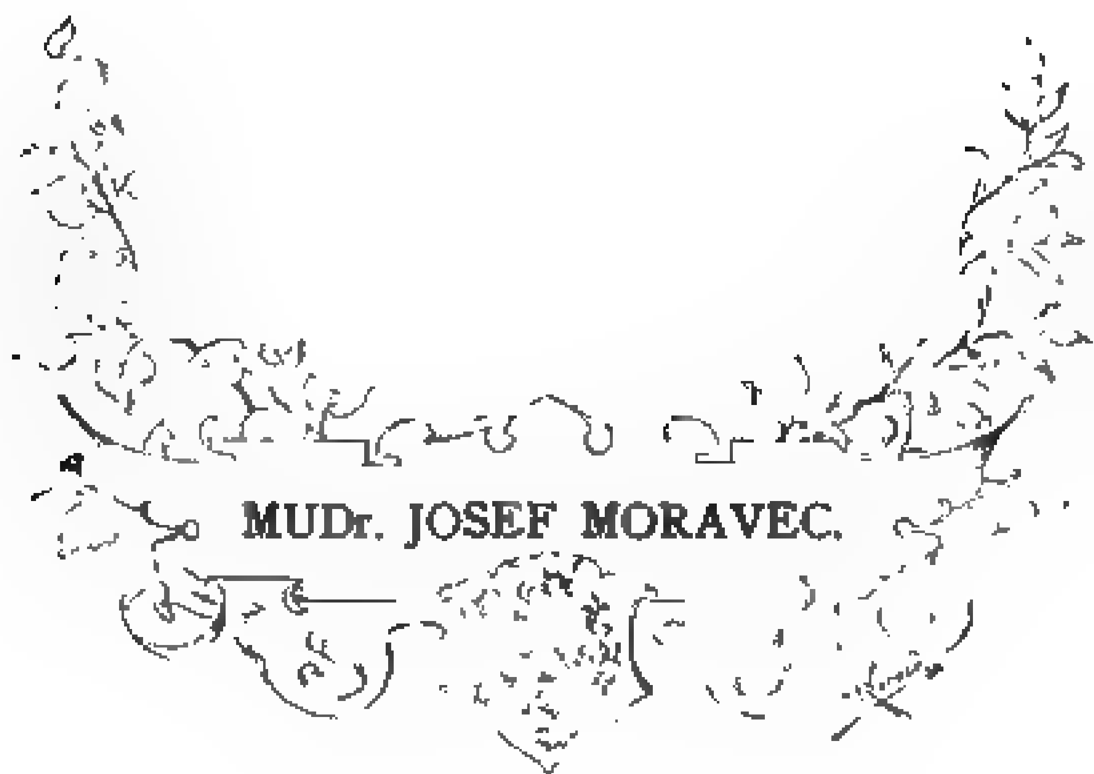

BLAŽEJ MIXA.

Mixa Blažej,

soukromník a starosta v Příbrami.

Narodil se 2. února 1834 v Příbrami, studoval realku a založil si pak závod voskářský. Procestoval skoro celou Evropu. Členem českého sněmu byl již v r. 1874. V r. 1891. kandidován byl od Mladočechů na Příbramsku do rady říšské, mandát svůj složil po dvou letech. V r. 1895. zvolen byl do sněmu českého jako samostatný kandidát proti Mladočechu prof. Dr. Kurzovi a nenáleží k žádné straně.

MUDr. JOSEF MORAVEC.

Moravec Josef Dr.,

městský fysik v Dvoře Králové.

Narodil se 15. srpna 1850 v Č. Petrovicích okresu Kralického. Byl činným ku povznesení českých menšin a na vybídnutí jeho u příležitosti sjezdu studentského »Krakonoše« v Dvoře Králové vznikla »Národní jednota severočeská«. Byl starostou Králové Dvora a se zdarem zasadil se o zřízení gymnasia tamního. R. 1891 počal vydávat »Český venkov«. Do českého sněmu vyslán byl r. 1895.

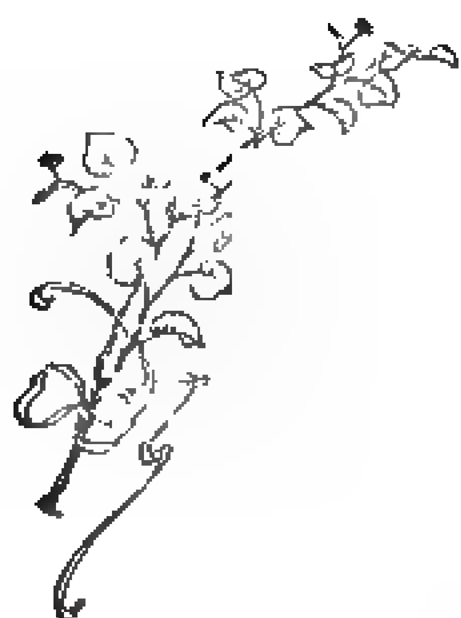
ANTONÍN NEDOMA.

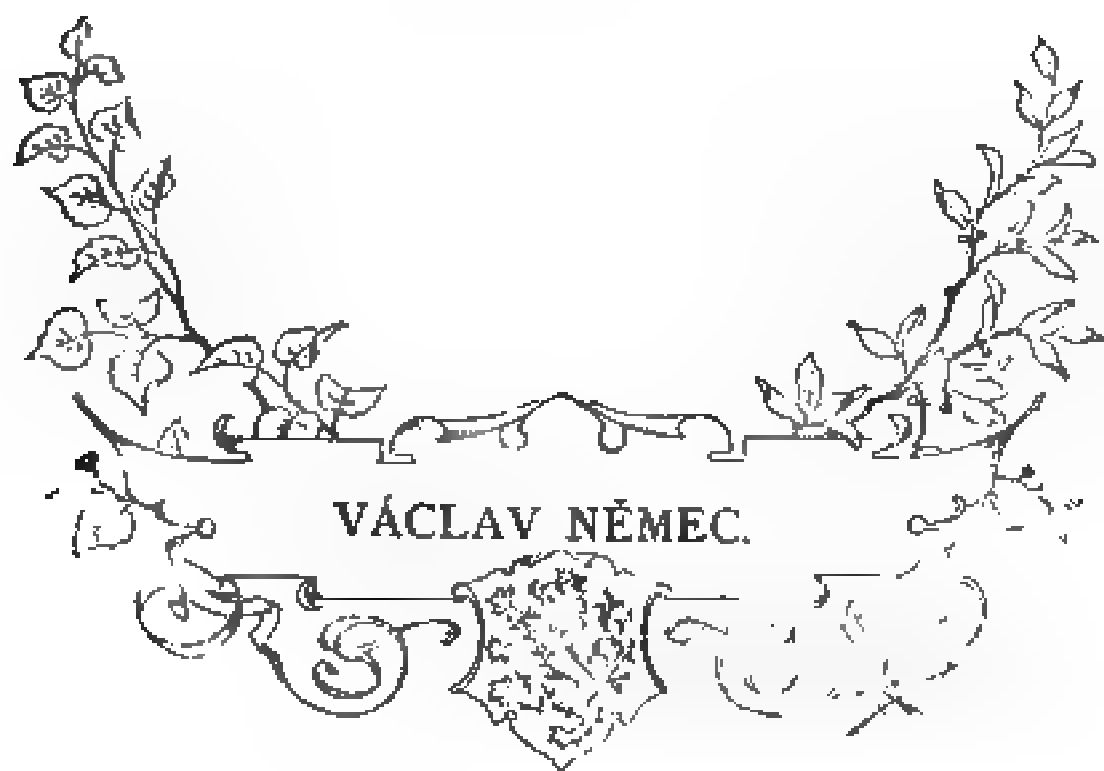
Nedoma Antonín,

rolník ve Vraňanech u Mělníka.

Narodil se r. 1840. v Lečicích u Roudnice. Nejprve věnoval se obchodu, později hospodářství. Jest členem okresního výboru mělnického a okresní školní rady tamtéž, jakož i delegátem rady zemědělské. V r. 1895. zvolen byl za poslance venkovských obcí okresu Mělnického a Roudnického do českého sněmu, kterýžto mandát složil r. 1896

— — —

VÁCLAV NĚMEC.

Němec Václav,

zlatník v Praze.

Narodil se 30. října r. 1845 Praze. Věnoval se řemeslu zlatnickému. Jest členem obchodní komory, která ho vyslala r. 1887 do sněmu a r. 1891 do rady říšské. Mandát říšský však po roce složil. R. 1895. zvolen do sněmu za Staré město Pražské. Jest členem kuratoria umělecko-průmyslového musea v Praze. Byl spoluzakladatelem časopisů »Český dělník« a »Český řemeslník«.

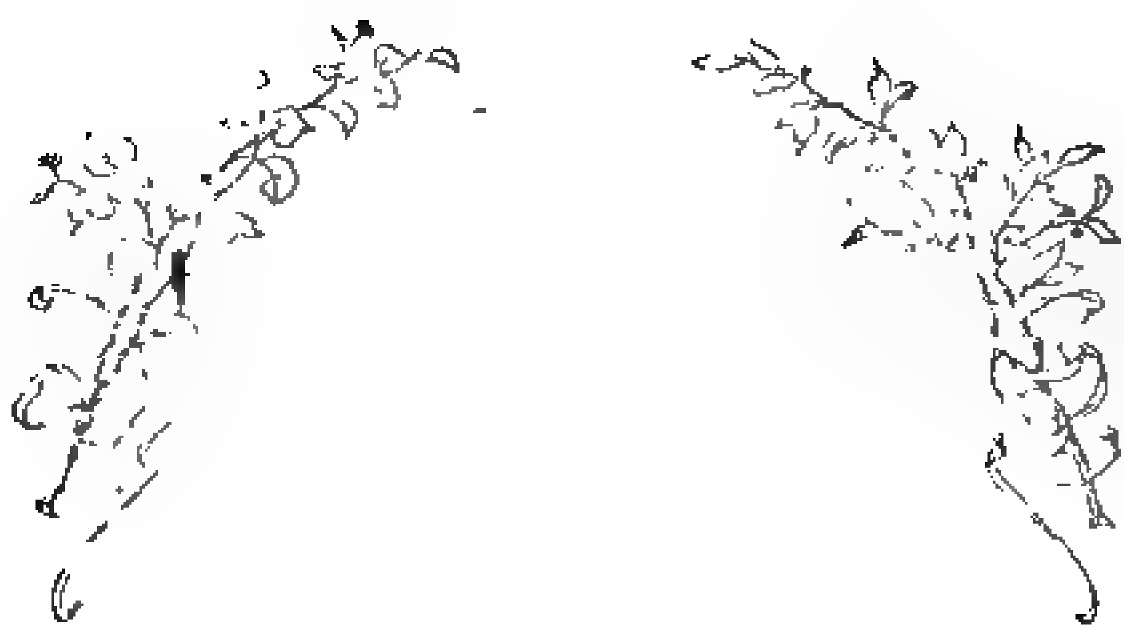

Niklfeld František,

rolník v Dvorku u Přibyslavi.

Narodil se 8. prosince 1841. v Dvorku u Přibyslavi. Jest členem okresní školní rady v Chotěboři a starostou v Přibyslavi. Volba jeho za starostu okresu přibyslavského v r. 1875., 1891. a 1895. nebyla císařem potvrzena. R. 1894. zvolen za předsedu českého odboru zemědělské rady, ale také této volbě nedostalo se potvrzení. Od r. 1891 zastupuje ve sněmu venkovské obce okresu Chotěboř-Habry.

— — - —

JUDr. BEDŘICH PACAK.

Pacák Bedřich Dr.,

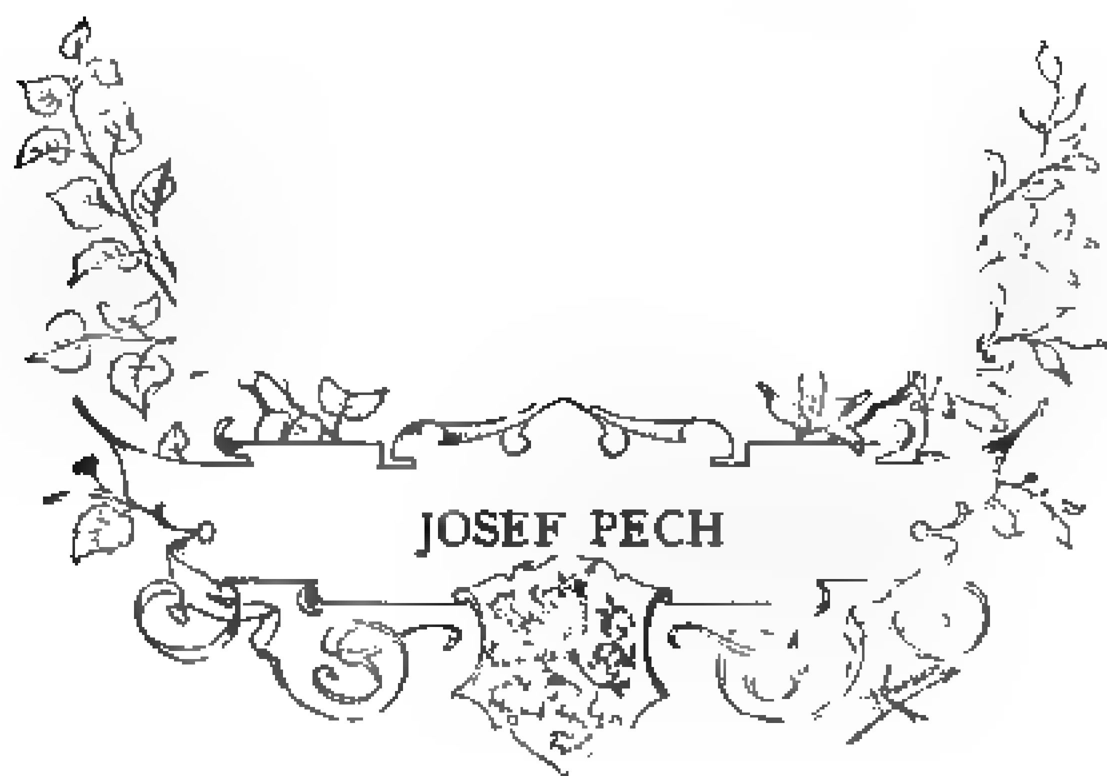
advokát v Kutné Hoře.

Narodil se 13. září r. 1846. v Bělohradě u Nové Paky. Studoval gymnasium v Kremži a Jindřichově Hradci a universitu v Praze. Pro řeč v kruhu studentském v Šárce r. 1868 odsouzen na 5 let. Tři roky z tohoto trestu odbyl ve společnosti J. Baráka, J. M. Černého, Šimáčka a Tůmy v radnici novoměstské a u sv. Václava v Praze. Amnestií udělenou Hohenwartem 7. února 1871. dosáhl svobody. Vstoupil do »Národních Listů«, kde setrval do r. 1876, kdy usídlil se v Kutné Hoře jako advokát. V r. 1889. zvolen byl za okresy Čáslav-Kutná Hora do sněmu a r. 1891 za skupinu Čáslav-Kutná Hora do říšské rady. Byl členem delegací. Psal do mnohých časopisův a vydal různé spisky.

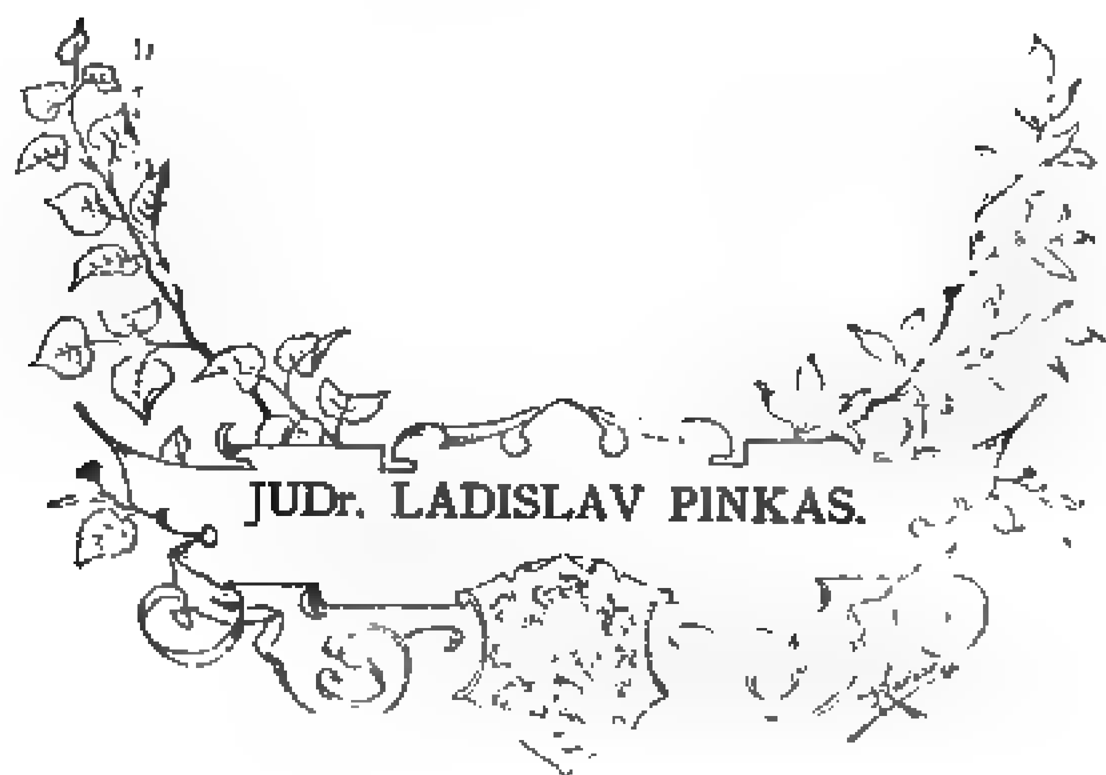

JOSEF PECH

Pech Josef,

rolník v Novém Rychnově.

Narodil se 8. srpna 1849 v N. Rychnově. Studoval na gymnasiu v Jihlavě a v Něm. Brodě a na filosofické fakultě v Praze. Nemoha najíti místo na žádné střední škole ni v Čechách ani na Moravě, ujal se r. 1876 po smrti otce hospodářství. R. 1895 zvolen byl za poslance za okres Pelhřimovský.

JUDr. LADISLAV PINKAS.

Pinkas Ladislav Dr.,

advokát v Praze.

Narodil se 11. září 1863. ve Vaux de Cernay ve Francii z matky Francouzky. Otec jeho malíř Soběslav Pinkas byl synem známého z let 1848. advokáta pražského. Studoval na I. realném gymnasiu v Praze, a povýšen byl na doktora v Praze r. 1885. V r. 1893. a 1894. dlel na école des sciences politiques a právnické fakultě v Paříži. Cestoval po Francii a Alžíru. Od r. 1895. jest advokátem. Též byl literárně činným. Za poslance zvolen r. 1895. za Malou Stranu.

JUDr. KAREL PIPPICH.

Pippich Karel Dr.,

advokát v Chrudimi.

Narodil se 21. dubna 1849. ve Zlonicích. Studoval na pražské universitě. Byl literárně činným jako člen redakce »Hudebních Listů« před r. 1870. a později jako spisovatel dramatický. V r. 1889. zvolen byl do sněmu za města Chrudim-Heřmanův Městec, vstoupil do klubu staročeského, složil pak po episodě punktační v r. 1890. mandát. Opětně stal se členem českého sněmu v r. 1895.

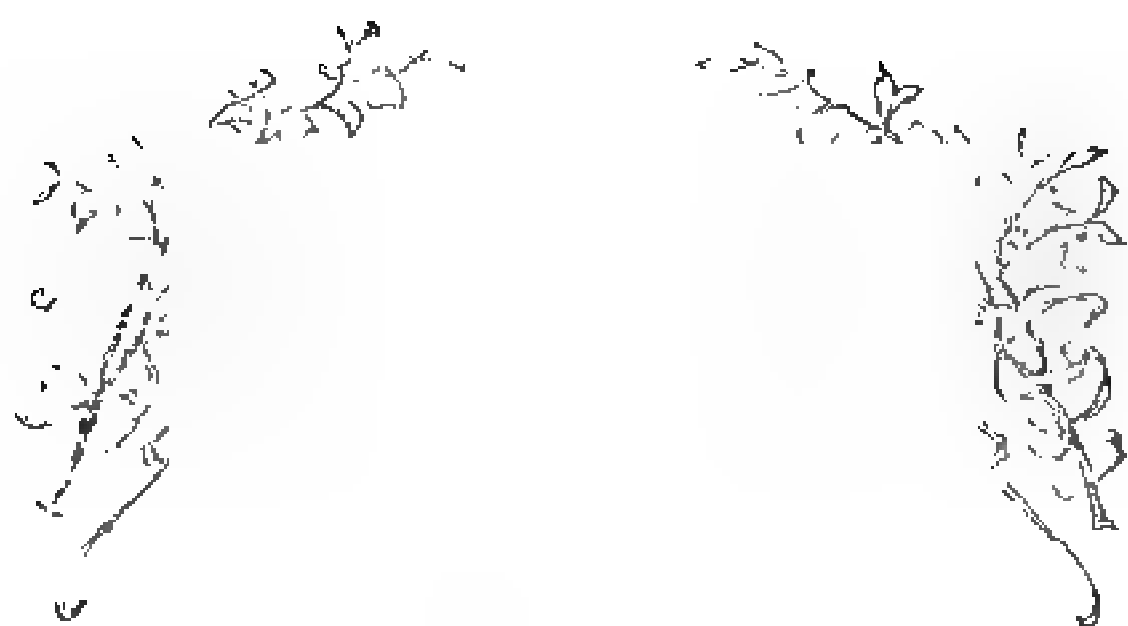
JUDr. BOL. ryt. PLAČEK

Plaček Boleslav rytíř Dr.

býv. advokát v Kutné Hoře.

Narodil se 3. ledna 1846 v Chrudimi. Vstoupil po odbytí studií právnických r. 1867 do soudní praxe, stal se r. 1870 adjunktem v Libochovicích, načež r. 1872 věnoval se advokacii a od r. 1876 do r. 1889 měl svou advokátní kancelář v Kutné Hoře. R. 1895 zvolen byl za poslance do sněmu za Kutnou Horu.

JUDr. JAN PODLIPNÝ.

Podlipný Jan Dr.,

advokát v Praze.

Narodil se 24. srpna 1848 v Hněvčevsi u Hořic. Studoval gymnasium v Hradci Králové a v Praze, kde byl r. 1874 povýšen na doktora a r. 1880 otevřel advokátní kan elář. Od r. 1885 jest členem sboru obecních starších, r. 1893 zvolen za prvního náměstka starostova král. hlav.. města Prahy. Na sněmě českém zasedá od r. 1889, kde zastupuje nyní Staré Město. Od r. 1889-94 byl náhradníkem a r. 1895 přísedícím zemského výboru. Jako starosta české obce Sokolské vedl několik výprav Sokolských do Francie. Po smrti dr. Kučery r. 1895 stal se předsedou výkonného výboru strany mladočeské. Vydal sbírku dokumentů vztahujících se k státnímu právu českému.

— —

JUDr. PROKOP PODLIPSKÝ

Podlipský Prokop Dr.,

advokát v Praze.

Narodil se 9. srpna 1859 v Praze. Jest synem spisovatelky Žofie Podlipské a švakrem Jaroslava Vrchlického. R. 1877 absolvoval akademické gymnasium a r. 1881 práva v Praze, kde otevřel později advokátní kancelář. R. 1893 byl zvolen za člena sboru obecních starších a r. 1894 za městského radního v Praze. Na sněmu zastupuje od r. 1895 města Rychnov nad Kněžnou, Kostelec nad Orlicí, Žamberk a Dobrušku. Jest náhradníkem přísedícího zemského výboru od r. 1896.

JAN RATAJ.

Rataj Jan,

rolník ve Vráži u Písku.

Narodil se 14. července 1855 ve Vráži. Studoval nižší realku v Písku a vyšší absolvoval v Linci r. 1874. Na to převzal živnost hospodářskou. Od r. 1880 — 1883 byl starostou ve Vráži. Jest členem okr. škol. rady, členem okr. zastupitelstva píseckého, jež ho vyslalo do kuratoria lesnického učiliště v Písku. Byl předsedou hosp. spolku píseckého a dosud starostou »selské jednoty« pro království České. Od r. 1889 jest poslancem sněmu českého. S Alfonsem Šťastným a rolníkem Junem patří k zakladatelům agrární strany v Čechách.

JUDr KAREL SETUNSKÝ.

Setunský Karel Dr.,

advokát v Praze.

Narodil se 26. březnı 1850 v Táboře. Studoval gymnasium v Tábore a práva v Praze a r. 1877 povýšen byl nı doktora. Usadil se v r. 1882 jako advokát v Příbrami, později přesídlil se do Prahy. R. 1895 zvolen byl za zemského poslance za města Strakonice, Vodňany a Sušice.

JUDr. FRANTIŠEK SLÁMA.

Sláma František Dr.,

c. k. radní tajemník v Opavě.

Narodil se r. 1850. v Chotěboři. Studoval gymnasium v Něm. Brodě a v Praze, práva v Pešti, a v Záhřebě promovován na doktora. Byla to první promoce na chorvatské universitě. Vstoupil do státní služby ve Vojenské Hranici, odtud dal se později přeložiti k soudu do Moravy a konečně do Slezska, kde 15 let působí. Jest literárně činným a vydal mezi iným Vlastenecké putování po Slezsku a Slezskou kroniku. Na radě říšské od r. 1891. zastupuje městskou skupinu Hradec Králové a od r. 1895 je členem českého sněmu za venkovské obce okresu Rychnov n. K. Byl členem delegací.

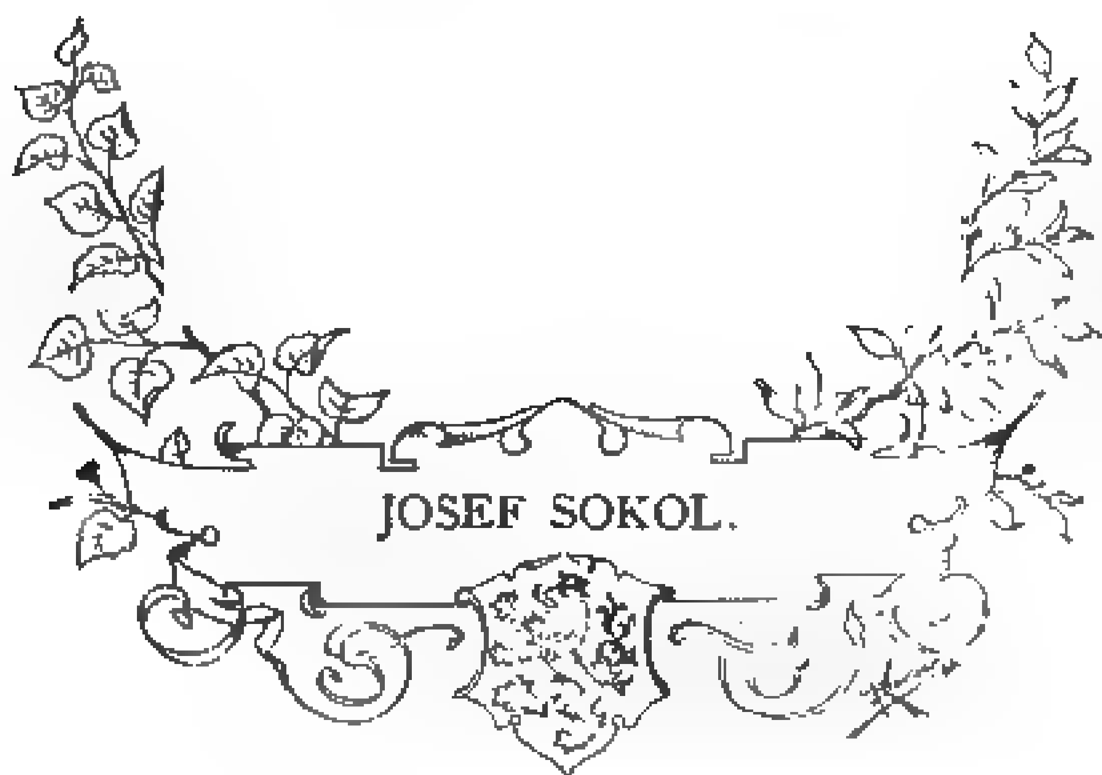
JUDr. JAN SLAVÍK.

Slavík Jan Dr.,

advokát v Jindřichově Hradci.

Narodil se 13. března 1846. v Novém Etinku, byl povýšen na doktora v Praze r. 1873. a r. 1878. stal se advokátem. V českém sněmě zasedá od r. 1889., v radě říšské od r. 1891, kam byl vyslán za město Třeboň.

JOSEF SOKOL.

Sokol Josef,

učitel na cvičné škole při paedagogiu v Praze.

Narodil se r. 1831. v Hor. Jelení. Věnoval se stavu učitelskému a přispíval do paedagogických listů. Sokol je členem sboru obecních starších v Praze. Na radě říšské zasedá od r. 1891. a v r. 1895. zvolen byl poslancem sněmu zemského.

— - -— -

VÁCLAV SUDA.

Suda Václav,

rolník v Třešovicích.

Narodil se 16. října 1856. Je starostou obce Třešovic, členem okres. výboru a výboru hospodářského spolku v Strakonicích. R. 1895 zvolen do sněmu za venkovské obce okresu Strakonice.

JUC. JAKUB SCHARF.

Scharf Jakub JUC.,

kandidát advokacie v Praze.

Narodil se 29. července 1857 v Praze. Byl jedním ze zakladatelů spolku českých akademiků židů, spolku Ortomid a Národní jednoty českožidovské. Byl jedním z těch, kdož v r. 1882 položili základ k dobytí pražského Josefova z rukou německých. R. 1895 zvolen do sněmu za Josefov.

MUDr. VÁCLAV ŠAMÁNEK.

Šamánek Václav Dr.,

lékař v Liberci.

Narodil se 23. října 1846 v Miloticích u Kyjova na Moravě. Studoval gymnasium v Novém Městě za Vídní a vojenskou Josefinskou akademii ve Vídni, kde r. 1872 stal se doktorem. Do roku 1880 zůstal ve vojště, načež oddal se občanské praxi lékařské v Liberci, kde o život české menšiny získal si mnohé zásluhy. Na radu říšskou byl zvolen po smrti dra. Trojana za Nové město Pražské r. 1893 a do českého sněmu r. 1895.

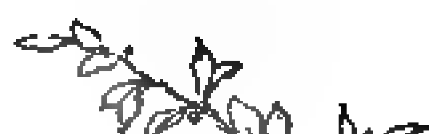

MUDr. JOSEF ŠIL.

Šíl Josef Dr.,

lékař v Kolíně.

Narodil se 5. října 1850 ve Dvoře Králové n. L. Studoval na gymnasiu v Hradci Král. a na universitě pražské, kde byl povýšen na doktora lékařství. V českém sněmu zasedá od r. 1889 a do rady říšské zvolen byl r. 1891 za městskou skupinu Jičínskou, a patří k radikálnímu křídlu mladočeské strany. V listopadu 1896 složil mandát říšský.

— — —

Škarda Václav Dr.,

advokát v Praze.

Narodil se 28. května 1861 Praze. Absolvoval akademické gymnasium a r. 1878 universitu pražskou a byl r. 1883. povýšen na doktora. Od r. 1893—95 byl členem sboru obecních starších. Od r. 1894 zastupuje městskou skupinu Mladou Boleslav na sněmu. Jest členem výkonného výboru mladočeské strany a od r. 1896 přísedícím zemského výboru, který ho jmenoval komisařem při Hypoteční bance.

ERVÍN ŠPINDLER.

Špindler Ervín,

spisovatel v Roudnici.

Narodil se 29. září 1843 v Chocni. Studoval vyšší realku v Praze. Od r. 1864—68 byl členem redakce Národních Listů, načež se stal tajemníkem okr. zastupitelstva v Roudnici Uspořádal s Kratochvílem a Václ. Jandou první tábor dne 10. května 1868 pod Řipem, začež byl obžalován pro velezradu, ale uznán za nevinna. Vydává časopis Podřipan. Jest literárně činným. Sepsal román »Bělohorští mučedníci« a vydal mnohé zdařilé překlady z Meissnera, Wildprandta, Heineho a z frančiny. Od r. 1890 je členem rady říšské za městský okres Ml. Boleslav. V českém sněmu zasedá od r. 1889 a jest náhradníkem přísedícího zemského výboru. Jest starostou města Roudnice.

FRANTIŠEK STEINER

Steiner František,

statkář v Lapači u Blatné.

Narodil se 19. května 1819 v Zavěšíně. Jest tudíž seniorem českých poslanců. Věnoval se nejdříve obchodu dřívím, pak převzal hospodářství, lihovar a mlýny v Lapači. Byl starostou v Zavěšíně od r. 1857 do r. 1896. Byl členem okr. škol. rady v Blatné a jest členem okr. výboru tamtéž. Dvakráte zvolen byl za okresního starostu, ale volba jeho nebyla potvrzena. Jest delegátem zemědělské rady a koncesionářem pro stavbu dráhy ze Strakonic do Blatné. Od r. 1889 jest poslancem sněmu českého.

JOSEF ŠULC.

Šulc Josef,

rolník v Jiřicích.

Narodil se 5. dubna 1857 ve Voděradech u Ml. Boleslavi. Roku 1895 zvolen na sněm za venkovské okresy Nymburk-Benátky.

— —

FRANTIŠEK SCHWARZ.

Schwarz František,

ředitel kanceláře okr. výboru v Plzni.

Narodil se 8. května 1840. v Pardubicích. Absolvoval vyšší realku v Praze, studoval pak mathematiku. R. 1861 věnoval se žurnalistice. R. 1864 založil »Plzeňské Noviny« a r. 1865 stal se okresním tajemníkem v Plzni. Přispíval do časopisův a hlavně do Samosprávného obzoru a vydal »Výklad k českému obecnímu řádu«. Členem českého sněmu jest od r. 1883 vyjma periodu od r. 1889—1895. Do rady říšské zvolen byl r. 1891 jako kompromisní kandidát obou českých stran v Plzni. Byl členem delegací.

Teklý Vilém,

řiditel hospodářské školy v Hracholuskách.

Narodil se 11. ledna 1848 v Červeném Hrádku u Kouřimi. Studoval na technice v Brně a na hospodářském ústavě v Uherských Starých Hradech. Na to věnoval se učitelství. Jest členem ústředního sboru zemědělské rady. Do sněmu zvolen byl r. 1881 a do rady říšské vyslán byl roku 1891 za venkovské obce okresu Ml. Boleslav.

JUDr. JAN VAŠATÝ.

Vašatý Jan Dr.,

soukromník na Král. Vinohradech.

Narodil se 10. srpna 1836 v Skrovnici u Kostelce n. O. Gymnasialní studia konal v Rychnově n. K., v Hradci Králové a v Litomyšli, studia právnická v Praze, kdež r. 1863 dosáhl hodnosti doktora veškerých práv. Rok 1870 otevřel advokátní kancelář v Praze a vykonával advokacii po 21 let. Do českého sněmu vstoupil v r. 1878, říšské radě náleží od r. 1879. Obírá se zvláště otázkou jazykovou a vydal v té příčině několik brožur. Ve svých řečech ve vídeňském parlamentě vystupoval rozhodně proti trojspolku. Jest odpůrcem fideikomisův a hájí otázku zavedení povinného pojišťování proti ohni. Byl v řiditelství hypoteční banky. Náležel k radikálnímu křídlu mladočeské strany a od r. 1887 po rekonstrukci českého klubu zůstal s dr. Englem, dr. Kounicem a dr. Grégrem ve Vídni mimo klub. V říjnu 1896 byl ze strany mladočeské vyloučen.

JOSEF VÍŠEK.

Víšek Josef,

maj. závodu kamenického na K. Vinohradech.

Narodil se 13. ledna 1853. Roku 1869 absolvoval českou vyšší realku v Praze, do roku 1874 studoval na české technice, pak ujal se po otci závodu kamenického. Od r. 1890 je starostou Sokola Pražského, zasedá v obchodní a živnostenské komoře pražské, která ho vyslala r. 1895 do českého sněmu. Od roku 1895 je starostou Král. Vinohradů.

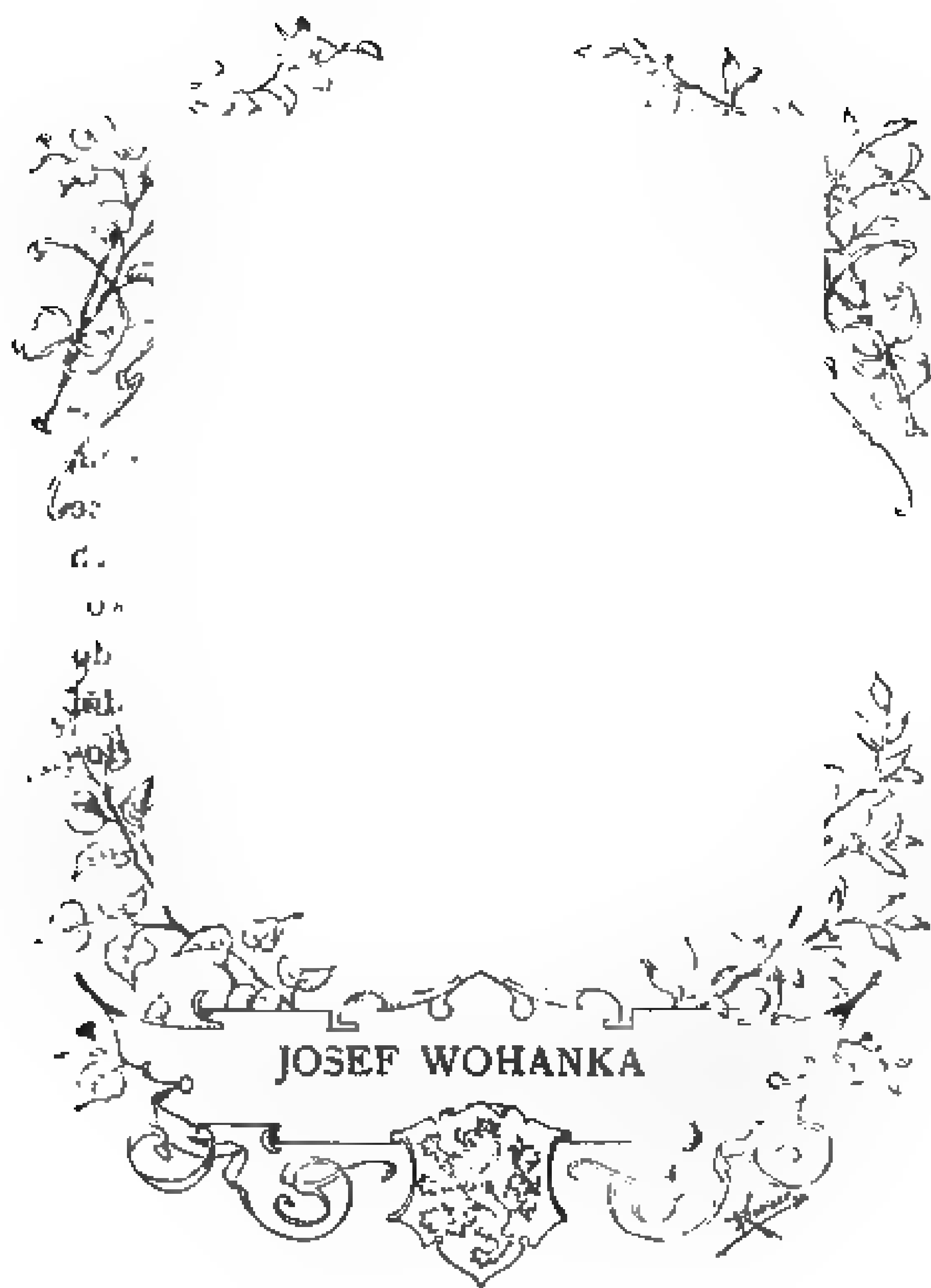

Vorlíček Jan,

hostinský v Nuslích.

Narodil se 16. června 1842 v Praze. Absolvoval nižší realku a školu sladovnickou, vyučil se sladovnictví a r. 1873 věnoval se živnosti hostinské. Byl členem sboru obecních starších v Praze. Jest členem obchodní komory pražské, která ho r. 1895 vyslala do sněmu. R. 1893 zvolen za předsedu Ústřední jednoty hostinských československých »Hostimil« a od r. 1884 je zodpovědným redaktorem »Hostimila«.

JOSEF WOHANKA

Wohanka Josef,

cís. rada a obchodník v Praze.

Narodil se 2. listopadu 1842 v Polehradě. Absolvoval realní a obchodní školu. Zvolen byl r. 1891 do rady říšské za obchodní komoru pražskou, načež složil mandát, který opět v r. 1895 přijal. Na sněmu českém zastupuje od r. 1895 rovněž pražskou obchodní komoru, jejímž je předsedou. Je přísedícím obchodního soudu a c. k. celní rady.

MUDr. JINDŘICH ZÁHOŘ.

Záhoř Jindřich Dr.,

městský fysik v Praze.

Narodil se 6. listopadu 1845 ve Volyni. Studoval gymnasium v Budějovicích a v Písku a r. 1871 dosáhl v Praze hodnosti doktorské. Roku 1878 jmenován měst. okresním lékařem a roku 1884 fysikem v Praze. Jest členem zemské zdravotní rady a r. 1895 zvolen za Hradčany za poslance zemského. Je literárně činným, přispívá do Časopisu lékařů, vydal s Dr. Weissem »Názvosloví lékařské« a od roku 1884 rediguje Zdravotní zprávy města Prahy. Je jedním ze zakladatelů Spolku pro hry mládeže české v Praze.

JUDr. AUGUST ZÁTKA.

Zátka August Dr.,

advokát v Českých Budějovicích.

Narodil se r. 1848. v Českých Budějovicích, byl povýšen v r. 1870. na doktora veškerých práv. Zřídil r. 1872. Matici školskou pro Budějovice a od té doby staral se o školství a rozkvět národní Čechů budějovických, jichž záhy stal se vůdcem. Také o hmotné povznesení českého lidu získal si značných zásluh. R. 1883. vyrval obchodní komoru budějovickou z rukou německých. V letech 1880 až 1884. byl členem s 8 ještě Čechy obecního zastupitelstva budějovického. Na sněmu českém, kde byl členem staročeského klubu, zasedá od r. 1878. za venkovskou skupinu budějovickou.

JUDr. JOSEF ŽALUD.

Žalud Josef Dr.,

advokát v Praze.

Narodil se 12. března 1850 v Stálci u Tábora. Studoval gymnasium v Táboře, universitu v Praze, r. 1878 dosáhl hodnosti doktorské a tři roky na to otevřel kancelář v Praze. Na sněmu českém zastupuje pražský Josefov od r. 1883. Byl též literárně činným. Od r. 1892 je členem sboru obecních starších a náměstkem ředitele Zemské banky.

Schönborn-Buchheim František, říšský hrabě Dr.

kardinál, kníže-arcibiskup pražský.

Narodil se 24. ledna 1844 v Praze. Studoval práva, súčastnil se války prusko-rakouské, načež věnoval se bohosloví. R. 1875 stal se doktorem římským. Byl rektorem pražského semináře, r. 1883 po zvěčnělém Jirsíkovi stal se biskupem v Budějovicích, odkud r. 1885 dostal se do Prahy jako nástupce † kardinála Schwarzenberga. Jest primasem království českého a kancléřem theologické fakulty v Praze. Mocí své kněžské důstojnosti jako kníže arcibiskup pražský jest od r. 1885 členem panské sněmovny, kde hlasuje s pravicí. Virilistou na českém sněmu jest od r. 1883. Vyznamenán je hodností tajného rady.

— · —

Biskup EDV. BRYNYCH.

Brynych Edvard,

biskup královéhradecký.

Narodil se 4. května 1846. ve Vlásenicích. Studoval gymnasium v Jičíně, bohosloví v Králové Hradci, kde byl r. 1868 vysvěcen. Stal se kandidátem doktorátu theologického. R. 1878 jmenován byl profesorem pastorálky v semináři královéhradeckém, načež r. 1883 zvolen za kanovníka na Král. Vyšehradě. Po smrti biskupa Haise jmenován byl r. 1893 biskupem hradeckým. Následkem této důstojnosti dosáhl virilního hlasu na sněmu českém. Jest literárně činným. Jest pánem na Chrásti, Podlažicích, Chlumě, Zájezdci a Roubovicích.

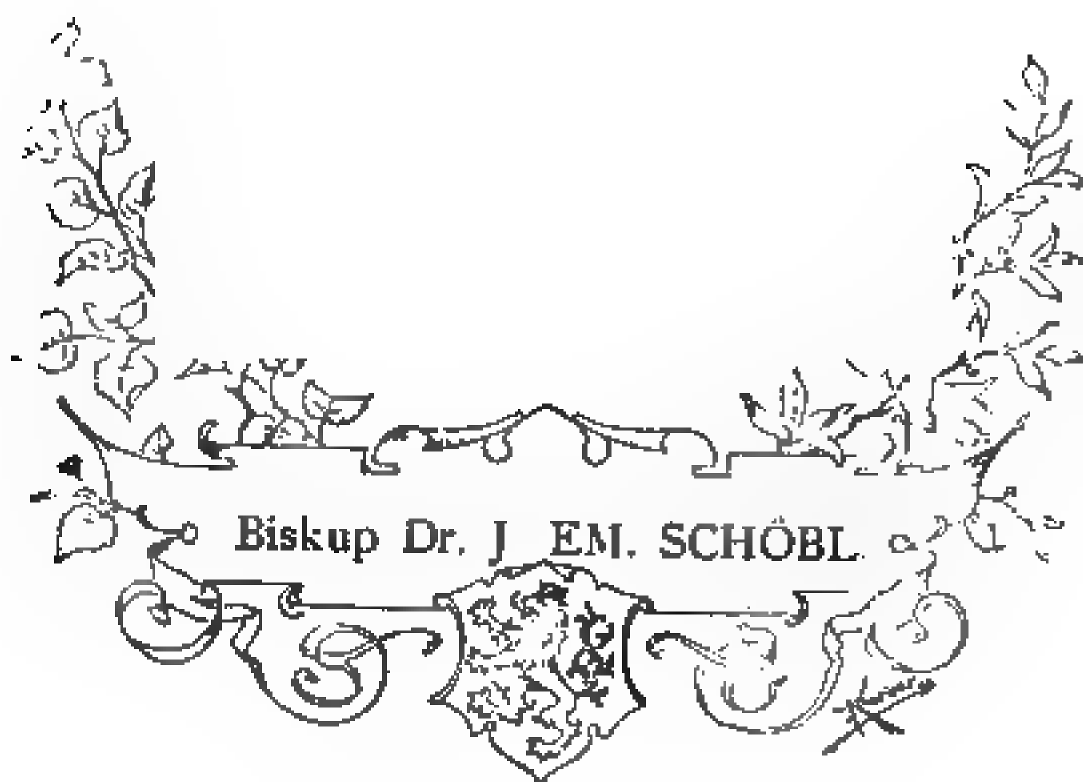
Říha Martin Josef Dr.,

biskup budějovický.

Narodil se **11.** listopadu **1839** ve Voslově; ordinován byl r. **1862**, dosáhl hodnosti doktora bohosloví a stal se později profesorem na theologickém ústavě v Budějovicích. R. **1885** po odchodu hr. Schönborna na arcibiskupský stolec pražský jmenován byl biskupem budějovickým. Tím se stal zároveň virilistou na sněmu českém. Jest majitelem řádu železné koruny **II.** třídy.

Biskup Dr. J EM. SCHÖBL.

Schoebel Emanuel Jan Dr.

biskup litoměřický.

Narodil se 12. února 1824 v Radovenci, vstoupil do kláštera křižovnického v Praze, byl r. 1848 vysvěcen, a později povýšen byl na doktora theologie. Byl profesorem na německé obchodní akademii v Praze, sekretářem řádu a r. 1878 zvolen za velmistra a generála. R. 1882 jmenován byl biskupem v Litoměřicích. Od té doby má v českém sněmu hlas virilní. Jest členem kollegia doktorův university pražské, skutečným tajným radou, domácím prelátem papeže Lva XIII., římským hrabětem, a pánem na Drumu a v Třebouticích.

KAREL rytíř BRAND

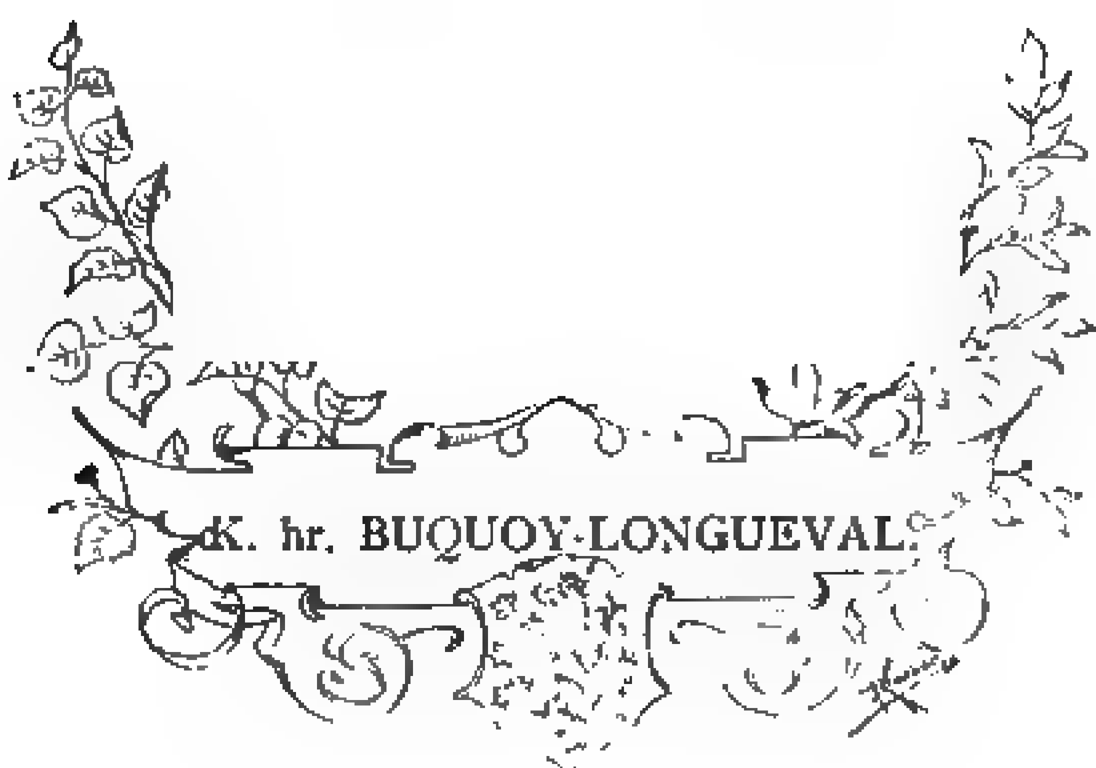
Brand Karel rytíř,

velkostatkář v Nových Dvorech u Chebu.

Narodil se 9. července 1856. Absolvoval právnická studia na pražské universitě r. 1878, načež vstoupil do politické státní služby. Byl zaměstnán u hejtmanství ve Falknově, Trutnově a Lanškrouně a jako okr. komisař přidělen zemské školní radě v Praze. Jako místodržitelský tajemník r. 1893 opustil státní službu a převzal správu statku Nové Dvory. R. 1885 pojal za choť Bertu vicomtessu de Maistre. Od r. 1895 náleží českému sněmu za nesvěřenský velkostatek.

K. hr. BUQUOY-LONGUEVAL.

Buquoy de Longueval Karel hrabě

velkostatkář v Nových Hradech.

Narodil se **24.** září **1854.** Gymnasialní studia konal ve Vídni a v Praze, právnická v Praze. Jest majitelem svěřenského panství Nové Hrady a Rožmberské bašty a nesvěřenského velkostatku Březnice. Jako dědičný člen panské sněmovny nastoupil po otci r. 1880., kde náleží klubu Schwarzenbergovu. Na českém sněmě zastupoval již v minulé periodě svěřenský velkostatek. Vyznamenán jest hodností tajného rady.

EMERICH hrabě CHOTEK

Chotek Emerich hrabě,

velkostatkář ve Veltrusích.

Narodil se 30. prosince 1833. Jest komořím. R. 1869. pojal za choť Julii hraběnku Thun-Hohensteinovu, jež r. 1889 zemřela. Nastoupil r. 1896 jako dědičný člen po svém starším bratru Rudolfu hr. Chotkovi v panské sněmovně. R. 1895. zvolen byl za svěřenský velkostatek do sněmu.

FERDINAND hr. CHOTEK.

Chotek Ferdinand hrabě,

velkostatkář ve Volšově u Sušice.

Narodil se 25. července 1838. Jest bratrem Emericha Chotka. Jest komořím a okresním starostou v Sušici. Pojal za choť r. 1869. Josefu hr. Swérts-Sporckovu. Jest od r. 1894. členem říšské rady a zemskému sněmu náležel již v minulém období r. 1883. Byl do r. 1889 členem zemského výboru za kurii velkostatkářskou.

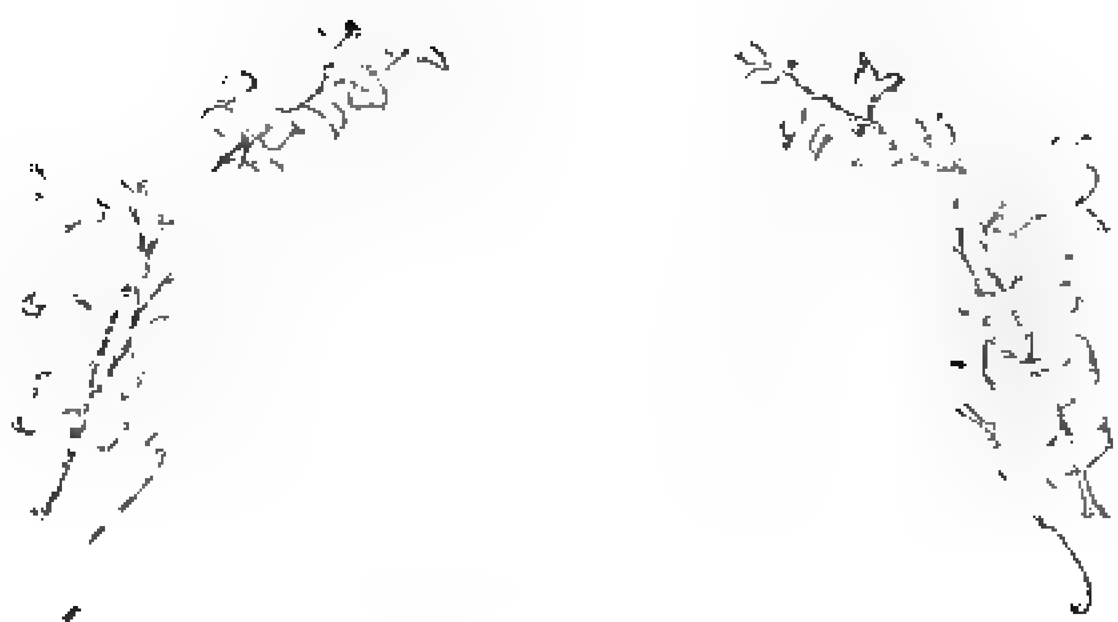
———

E. hr. CZERNIN Z CHUDENIC

Černín Eugen hrabě,

velkostatkář v Chudenicích.

Narodil se 13. února 1851. Je synem Jaromíra hr. Černína. Členem českého sněmu jest od r. 1883. Na radě říšské zasedal od r. 1882 počínaje. Krátce po všeobecných volbách v r. 1891 složil mandát říšský. Jest komořím a švakrem býv. ministra práv hr. Schönborna. R. 1876. pojal za choť princeznu Fr. Schönburg-Hartensteinovu.

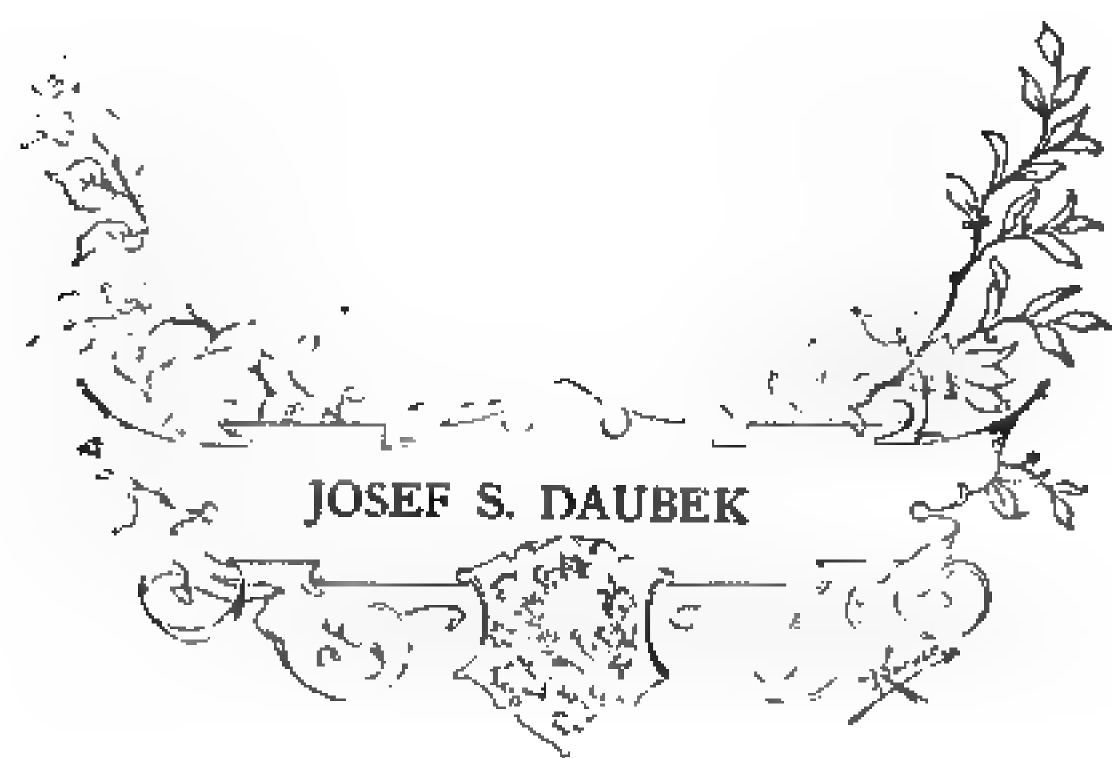
JOSEF hrabě CZERNIN.

Černín Josef hrabě,

velkostatkář ve Vidimi u Liběchova.

Narodil se 20. února 1842. R. 1870. pojal za choť hr. Marii Destours-Walderodovu. Jest rytmistrem. R. 1895. zvolen byl do sněmu za nesvěřenské velkostatky.

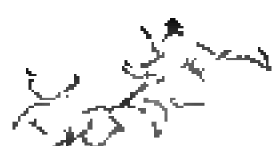

JOSEF S. DAUBEK

Daubek Josef Šebestian rytíř,

velkostatkář v Brněnci.

Narodil se 24. prosince 1842 v Poličce. Po odbytí studií realních, obchodních a hospodářských na školách Pražských a Vídeňských a po víceleté činnosti v závodech svého otce stal se v r. 1873 jeho společníkem v parních mlýnech Brněnských a převzal závody tyto v r. 1878 ve své vlastnictví. R. 1882 stal se též pánem na Litni a Vlenicích. Okresem poličským zvolen byl v r. 1874, 1890 a 1893 starostou, kterýžto úřad posud zastává. Od r. 1883 jest představeným obce Brněnecké a též po několik roků členem okr. výboru v Berouně. Od r. 1892 jest předsedou »Spolku obchodních mlýnů z vých. Čech a záp. Moravy.« V r. 1892 zvolen byl za nesvěřenský velkostatek do sněmu. V r. 1896 povýšen byl do stavu rytířského.

ANT. svob. pán DOBRŽENSKÝ

Dobřenský Antonín baron,

velkostatkář v Potštýně u Rychnova n./K.

Narodil se 25. listopadu 1854. Jest synem Prokopa barona Dobřenského. Je čestným rytířem řádu maltézského, c. a k. komořím R. 1887. pojal za choť Annu hr. Kolovrat-Krakovskou. Zasedal r. 1885 v radě říšské kterýž mandát roku 1887 složil. Na sněmě, jemuž náležel v minulém období. zastupuje nesvěřenský velkostatek. Rod Dobřenských jest stará česká šlechta.

VÁCLAV FABIAN.

Fabian Václav,

velkostatkář ve V. Újezdě u Mšena.

Narodil se 26. srpna 1835. v Livoníně. Studoval vyšší gymnasium a školu dělostřeleckou v Praze. R. 1859. stal se důstojníkem. Účastnil se r. 1859 bitvy u Magenty, Solferina a 1866 u Custozzy, načež r. 1867. opustil vojsko. Do říšské rady zvolen byl roku 1885. V českém sněmě zastupuje nesvěřenský velkostatek od r. 1837.

Harrach Jan hrabě,

velkostatkář na Hrádku.

Narodil se 2. listopadu 1828 ve Vídni. Ve vojště dosáhl hodnosti majora. Je tajným radou, komořím a majitelem řádu zlatého rouna. Od r. 1873—93. zastupoval okres Vrchlabí na českém sněmu. R. 1895. zvolen za svěřenský velkostatek. R. 1873. zvolen za říšského poslance za Litomyšl. R. 1879. zvolen za venkovský okres Král. Hradec do rady říšské, kde náležel Českému klubu do roku 1884. Náleží pravici panské sněmovny, kam po svém otci vstoupil r. 1884 jako člen dědičný. Byl kuratorem »České matice«, po kn. Karlu Schwarzenbergovi stal se předsedou Musea Českého. Je předsedou banky »Slavie« a starostou »Slovanské Besedy« ve Vídni. Vydal chronologický přehled dějin českých a psal do »Osvěty«. Patří mu panství Jilemnice, Sadová, Stěžery, Stračov, Petrovice a j.

Hildprandt Ferdinand baron,

velkostatkář v Blatné.

Narodil se 23. března 1863. v Blatné. Jest komořím, záložním poručíkem a majitelem panství Blatná a Skvořetice. R. 1892. pojal za choť Josefinu hr. Thun-Hohensteinovu. Již v uplynulém období sněmovním zastupoval nesvěřenský velkostatek.

JOSEF HLÁVKA.

Hlávka Josef,

c. k. vrchní stavební rada a předseda české akademie v Praze.

Narodil se r. 1831. v Přešticích. Studoval na technice v Praze a na vídeňské akademii výtvarných umění. Byl městským stavitelem ve Vídni, dělal plány pro arcibiskupský palác a armensko-katolický kostel v Černovicích a porodnici v Praze a stavěl operu ve Vídni. Jest členem akademie výtvarných umění a ústřední komise pro zachování památek ve Vídni. Od r. 1883. do r. 1891. byl říšským poslancem. Náleží pravici v sněmovně panské, jejíž členem doživotním jmenován byl dne 3. dubna r. 1891. Jest majitelem velkostatku Lužany. V českém sněmu zastupoval již v r. 1883 velkostatek nesvěřenský. K založení české akademie daroval 200.000 zl. a na akademii malířskou v Praze věnoval 100.000 zl. Jest rytířem řádu Františka Josefa, majitelem železné koruny III. třídy a komturem řádu Františka Josefa.

ANTONÍN HORA.

Hora Antonín,

Monsignore, děkan metropolitní kapitoly u sv. Víta v Praze.

Narodil se 15. listopadu 1824., vysvěcen byl r. 1847. na kněžství. Jest prelátem království Českého, generálním vikářem, kandidátem theologického doktorátu, členem zemské školní rady, arcib. notářem. Na sněmu českém zastupoval již v r. 1883. velkostatek nesvěřenský. Jest rytířem řádu železné koruny II. třídy a vyznamenán čestným křížem »Pro ecclesia et pontifice«.

Dr. VÁCLAV HORÁK.

Horák Václav Dr.,

generál a velmistr řádu křižovníků v Praze.

Narodil se 28. dubna 1845. v Chyňavě, studoval na akademickém gymnasiu v Praze, načež vstoupil do kláštera rytířského řádu křižovníkův a r. 1872. byl vysvěcen. R. 1882. stal se sekretářem řádu, pak jmenován profesorem pastýřského bohosloví na české universitě pražské a po smrti generála Huspeky r. 1891. zvolen velmistrem řádu. Jest infulovaným prelátem království Českého a bývalým děkanem kollegia doktorů. Na sněmu českém zastupuje nesvěřenský velkostatek od minulého období.

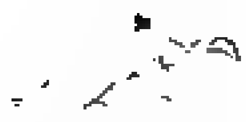
Dr. MIKULÁŠ KARLACH.

Karlach Mikuláš Dr.,

kanovník kollegiátní kapitoly na Vyšehradě.

Narodil se 5. prosince 1831. v Brandýse, studoval na akad. gymnasiu v Praze, ordinován byl r. 1855. Studoval filosofii a dosáhl hodnosti doktorské. Jest kandidátem doktorátu theologického. R. 1871 zvolen za kanovníka vyšehradského. Po 23 let byl starostou okresu Křivoklatského. Byl členem sboru obecních starších v Praze, založil křesťanskou akademii, Svatováclavskou záložnu, Cyrillomethodějskou tiskárnu a knihkupectví a řídil katolický denník »Čech«. Vydával časopis bohoslovecký »Pastýř duchovní«. Jest literárně činným a znatelem finančních otázek. Na sněmu českém zastupuje nesvěřenský velkostatek od r. 1895. Byl vyznamenán rytířským řádem Františka Josefa a jmenován čestným občanem téměř všech obcí okresu Křivoklátského.

---

z Kleistů Bedřich,

velkostatkář v Mlázovech u Kolínce.

Narodil se 15. února. 1851. Navštěvoval gymnasium piaristické v Praze a na Malé Straně, studoval v Halle filosofii a hospodářství, načež věnoval se správě svého statku. V sněmovně poslanců zastupuje český velkostatek od r. 1885., v zemském sněmu od r. 1883. R. 1890. zvolen za zástupce řiditele zemské banky.

J. hr. KOLOVRAT-KRAKOVSKÝ.

Kolovrat-Krakovský Jindř. hrabě,

velkostatkář v Krásném Březně.

Narodil se 27. ledna 1826. v Jindřichově Hradci. Z politické služby vystoupil jako okresní hejtman a nastoupil r. 1879 po svém strýci Filipovi ve fideikomis Kolovrat-Novohradský. Jest majitelem panství Krásné Březno. R. 1857 pojal za choť Malvinu z Palik-Učsevny. Byl členem rady říšské do r. 1891 a na sněmu zasedal za velkostatek svěřenský již r. 1883.

Krásl František Dr.,

kanovník metropol. kapitoly u sv. Víta v Praze.

Narodil se 24. prosince 1844 ve Dvoře Králové, ordinován byl na kněze roku 1870. Byl vícerektorem kněžského semináře a docentem na bohoslovecké fakultě. Jest komisařem náboženství v českých školách realných. Byl do roku 1895 členem sboru obecních starších v Praze. V českém sněmu zastupuje od minulého období nesvěřenský velkostatek. Vyznamenán je čestným křížem »pro Ecclesia et Pontifice«.

JAN hrabě LAŽANSKÝ.

Lažanský Jan hrabě,

velkostatkář v Manětíně.

Narodil se 22. dubna 1857 v Badenu u Vídně. Jest majitelem panství Manětína a Kalec, čestným rytířem řádu maltézského, a komořím. Pojal za choť r. 1886 Idu princeznu ze Schwarzenbergu. V sněmu zasedal již v poslední periodě za nesvěřenský velkostatek.

JUDr. VLAD. hrabě LAŽANSKÝ.

Lažanský Vladimír hrabě Dr.,

velkostatkář v Chýši.

Narodil se 15. června 1857. Věnoval se politické službě a stal se c. k. okr. komisařem. Když pak zdědil panství Chýše, Drahonice, Libín, Lubenec, Struha po svém bratru Leopoldu, býv. říšském poslanci mladočeském, oddal se správě svých statků. Roku 1895 získal si obzvláštní zásluhy o Národopisnou výstavu českoslovanskou v Praze jako její předseda. Na sněmu českém i v minulé periodě zastupoval nesvěřenský velkostatek. R. 1889 zvolen byl náhradníkem zem. výboru z kurie velkostatkářské.

Dr. ANTONÍN LENZ.

Lenz Antonín Dr.,

probošt král. kapitoly na Vyšehradě.

Narodil se 20. ledna 1829 v Netolicích, studoval gymnasium v Budějovicích, kde byl též posvěcen na kněze. V Praze byl rok na filosofické fakultě. Roku 1861 stal se profesorem dogmatiky na bohosloveckém ústavě v Budějovicích. Roku 1881 zvolen za sídelního kanovníka na Vyšehradě a r. 1887 po zvěčnělém spisovateli Václavu Štulcovi jmenován proboštem. Od roku 1888 zasedá na českém sněmu a od 3. ledna roku 1889 je členem doživotním panské sněmovny. Literárně byl velmi činným a vydal značný počet theologických spisů.

FERD. princ LOBKOVIC.

Lobkovic Ferdinand princ,

předseda zemědělské rady království Českého.

Narodil se 26. června 1850 v Dol. Beřkovicích. Je majitelem panství Dol. Beřkovice, Vintířov, Střemy, Citov, Daňoves a Poláky. Jest komořím a dosáhl hodnosti rytmistra. Roku 1883 pojal za choť Idu hr. Podstatsky-Lichtensteinovu Od r. 1892 jest členem panské sněmovny doživotním. Na sněmu, jemuž náležel již v r. 1883, zastupuje velkostatek nesvěřenský. Lobkovicové jsou původní česká šlechta. Jsou potomky pana Plichty ze Žerotína.

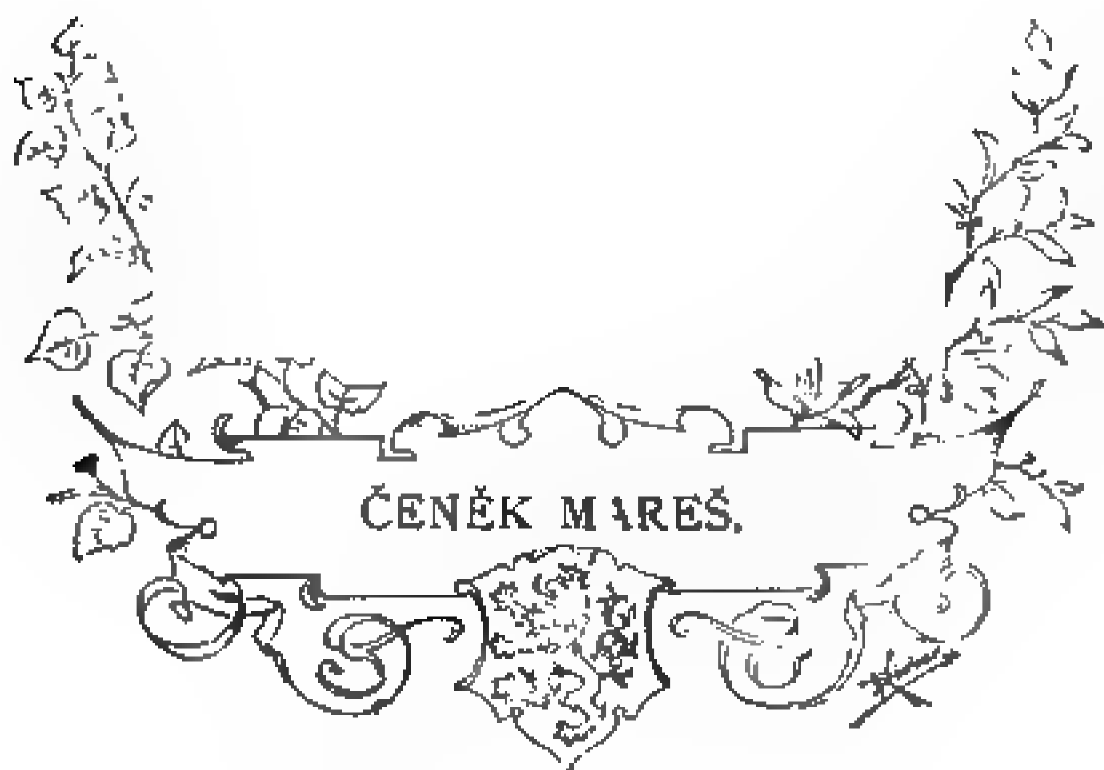

JIŘÍ kníže LOBKOWICZ.

Lobkovic Jiří kníže,

vévoda roudnický, nejv. zemský maršálek království českého.

Narodil se 14. května 1835. Již r. 1861 byl poslancem na sněmu českém, jehož nejv. zem. maršálkem jmenován byl roku 1871, a Když r. 1883 rozpuštěn byl sněm a zvítězila historická šlechta, jmenován byl opětně nejv. maršálkem. Jest s Dr. Grégrem a Vojáčkem zemským poslancem od počátku parlamentární éry. Roku 1875 zvolen říš. poslancem za město Ml. Boleslav, r. 1879 vstoupil do sněmovny poslanecké a stal se členem Českého klubu. Dne 15. března 1881 zvolen za prvního místopředsedu sněmovny. Jest tajným radou a od 18. prosince r. 1883 dědičným členem panské sněmovny, kde náleží pravici. Když Schmerling podal v panské sněmovně návrh na zrušení nařízení Pražákova z r. 1886, v řeči dne 7. května 1887 co nejrozhodněji protestoval proti admistrativnímu rozdělení Čech. Účastnil se vídeňských konferencí v r. 1890. Jest majitelem velkokříže řádu Leopoldova, náměstkem protektora české akademie věd, pánem na Mělníce, v Drhovli, Skuhrově, Rožďalovicích, Sedlci, Čížové, Stražovicích, Šopce. Je vůdcem historické šlechty.

ČENĚK MAREŠ.

Mareš Čeněk,

soukromník v Praze.

Narodil se 6. července 1835 v Mirošovech u Rokycan. Absolvoval akademické gymnasium v Praze a studoval na technice u prof. Lumbe. Na to věnoval se hospodářství a převzal velkostatek Suchomasty. Byl po dvě období starostou okresního zastupitelstva v Berouně, v kterémžto úřadě zvláště získal si zásluhy při veliké povodni v r. 1872. Od r. 1870 zastupuje nesvěřenský velkostatek na českém sněmu. Je t ředitelem zemské banky.

ALFONS hr MENSDORF.

Žalud Josef Dr.,

advokát v Praze.

Narodil se 12. března 1850 v Stálci u Tábora. Studoval gymnasium v Táboře, universitu v Praze, r. 1878 dosáhl hodnosti doktorské a tři roky na to otevřel kancelář v Praze. Na sněmu českém zastupuje pražský Josefov od r. 1883. Byl též literárně činným. Od r. 1892 je členem sboru obecních starších a náměstkem ředitele Zemské banky.

Mensdorff-Pouilly Alfons hrabě,

velkostatkář v Boskovicích na Moravě.

Narodil se 16. srpna 1864. Je komořím a poručíkem. Náleží mu panství Boskovice a Hradisko na Moravě. Roku 1890 pojal za choť Idu hr. Paarovu. Jeho otec Alfons (1810—1894) byl doživotním členem panské sněmovny. Roku 1895 zvolen za poslance za velkostatek svěřenský.

Mettal Otto Dr.,

velkostatkář v Zdechovicích.

Narodil se 30. ledna 1848 na Obci u Humpolce. R. 1866 odbyl studia gymnasialní, absolvoval r. 1870 práva, r. 1872 dosáhl hodnosti doktora veškerých práv, načež vstoupil do praxe k zem. soudu v Praze a kraj. soudu v Liberci. Po konaných studiích národohospodářských a studijních cestách v Německu, Anglii a Francii obdržel r. 1875 po prof. Kleinwächtrovi uprázdněnou profesuru národního hospodářství a hospodářské zákonovědy, statistiky a dějepisu hospodářství na zemském hospodářském ústavě v Libverdě. Vydal německým jazykem »Encyklopaedii hospodářství« a vzdal se r. 1892 profesury, byv zvolen poslancem za nesvěřenský velkostatek. Jest členem ředitelstva »Ústř. hospodářské společnosti pro království České« a »Českého Musea«, c. k. nadporučíkem v ev., komercielním radou, držitelem velkostatků Zdechovic, Rosochatce, Horní a Dolní Krupé s Volešnou.

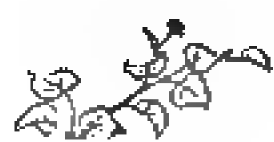
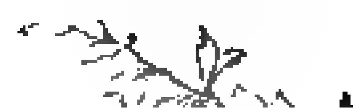

ALOIS MIX

Mixa Alois,

velkostatkář v Nové Vsi u Chotěboře.

Narodil se r. 1845. v Příbrami. Po absolvování vyšší realky a technických hornicko-hutnických studií vstoupil r. 1867 jako elév do horního závodu Idria v Krajině. Později opustiv tuto státní službu byl činným u pražské železářské společnosti na Kladně, a jako vrchní inženýr v uhelných dolech sev. dráhy v M. Ostravě, kde do r. 1895. setrval. Na to věnoval se hospodářství. Do českého sněmu byl zvolen r. 1895 za nesvěřenský velkostatek.

Nostic-Rieneck Karel Ervín hr.,

velkostatkář v Plané.

Narodil se 22. června 1850. Jest komořím. R. 1874 pojal za choť Marii hr. Nosticovu. V sněmu českém, jemuž náležel již v r. 1883, zastupuje nyní svěřenský velkostatek. Jest majitelem panství Planá, Rokytnice a Horka. R. 1889 byl zvolen řiditelem Hypoteční banky za kurii velkostatkářskou. Jest místopředsedou katolicko-politické jednoty pro království české.

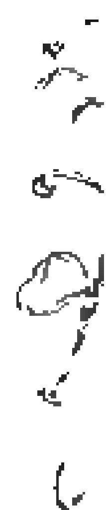
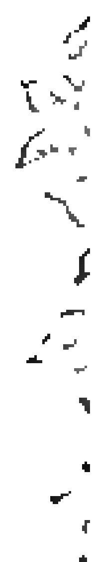

GUSTAV LUD. PABSTMANN

Pabstmann Gustav,

velkostatkář v Mladějově.

Narodil se 4. července 1849 ve Vídni. Studoval na gymnasiu ve Vídni a na hospodářských školách v Mariabrunnu a v Hohenheimu a v r. 1874 převzal statek Mladějov a Roveň. Od r. 1885 je členem rady říšské a na sněmu českém, jemuž náležel též v minulém období, zastupuje nesvěřenský velkostatek. Roku 1885 zvolen byl za starostu okresního zastupitelstva v Sobotce.

Pálffy z Erdödu Edvard hrabě,

svob. pán na Ujezdě a velkostatkář v Březnici.

Narodil se r. 1836. Jest majitelem panství Březnice, Hradiště a Merklína v Čechách, Retzhofu ve Štýrsku a čestným rytířem řádu maltézského. Již od r. 1889 byl členem poslanecké sněmovny, kde s hr. Ferd. Dymem a princem Bedř. Schwarzenbergem stojí v popředí historické šlechty, jež soustředěna je v klubu Hohenwartově. Na sněmu českém, jemuž náležel již r. 1883, zastupuje nesvěřenské velkostatky. Je komořím a tajným radou. R. 1864 pojal za choť baronku Marii Walterskirchenovu.

OSKAR PARISH.

Parish Oskar,

velkostatkář v Žamberku.

Narodil se 25. října 1864 ve Würzburgu. Studoval na universitě v Lausanne (Švýcarsko) a v Lipsku; byl v letech 1886 — 1890 poručíkem u c. k. dragonského pluku č. 1., r. 1891 pojal za choť Adelaidu baronku Wiederspergovu a r. 1894 převzal správu velkostatku Žamberk a Brandýs n./Orl. Poslancem na sněmu jest od r. 1895, na radě říšské od r. 1896 za český velkostatek.

GUSTAV PILZ.

Pilz Gustav,

velkostatkář ve Vyšeticích u Neustupova.

Nar. se r. 1853 v Ižné (okr. Kamenice n. L.) Studoval ve vojenských ústavech, r. 1875 stal se poručíkem, r. 1878 súčastnil se okupace v Bosně, kde byl těžce raněn. R. 1881 až 82 vyslán jako nadporučík a velitel horské baterie proti povstalcům do Krivoščije a jižní Dalmacie, začež byl vyznamenán vojenským záslužným křížem s válečnou dekorací. R. 1886 opustil aktivní službu vojenskou a jmenován později setníkem, zakoupil v témže roce deskový statek Vyšetice v okr. mladovožickém, věnoval se hospodářství. R. 1895 zvolen do sněmu za nesvěřenský velkostatek.

Pollak Leopold,

cís. rada a majitel velkostatku v Štětkovicích u Sedlčan.

Narodil se 25. ledna 1839. v Humpolci. Po studiích gymnasiálních věnoval se hospodářství. Od r. 1885 je členem obchodní komory budějovické a od r. 1883 členem zemského sněmu za nesvěřenský velkostatek. V říšské radě zasedá od r. 1885 za obch. komoru budějovickou.

Porák Viktor,

velkostatkář v Třebenicích u Sedlčan.

Narodil se 7. října 1852 v Trutnově. Studoval na technice v Praze a ve Vídni, načež věnoval se obchodu. Konal cesty po Německu, Belgii, Anglicku, Francii, Švýcarech a Italii. Jest veřejným společníkem firmy Jan Faltis, přádelny v Trutnově, majitelem dolů na tuhu v Krumlově a držitelem deskového velkostatku Třebenice, rodiště maršálka Radeckého. Jest členem okr. zastupitelstva sedlčanského a od r. 1895 poslancem sněmu za nesvěřenský velkostatek.

JUDr JIŘÍ PRAŽÁK.

Pražák Jiří Dr.,

c. k. profesor na české universitě v Praze.

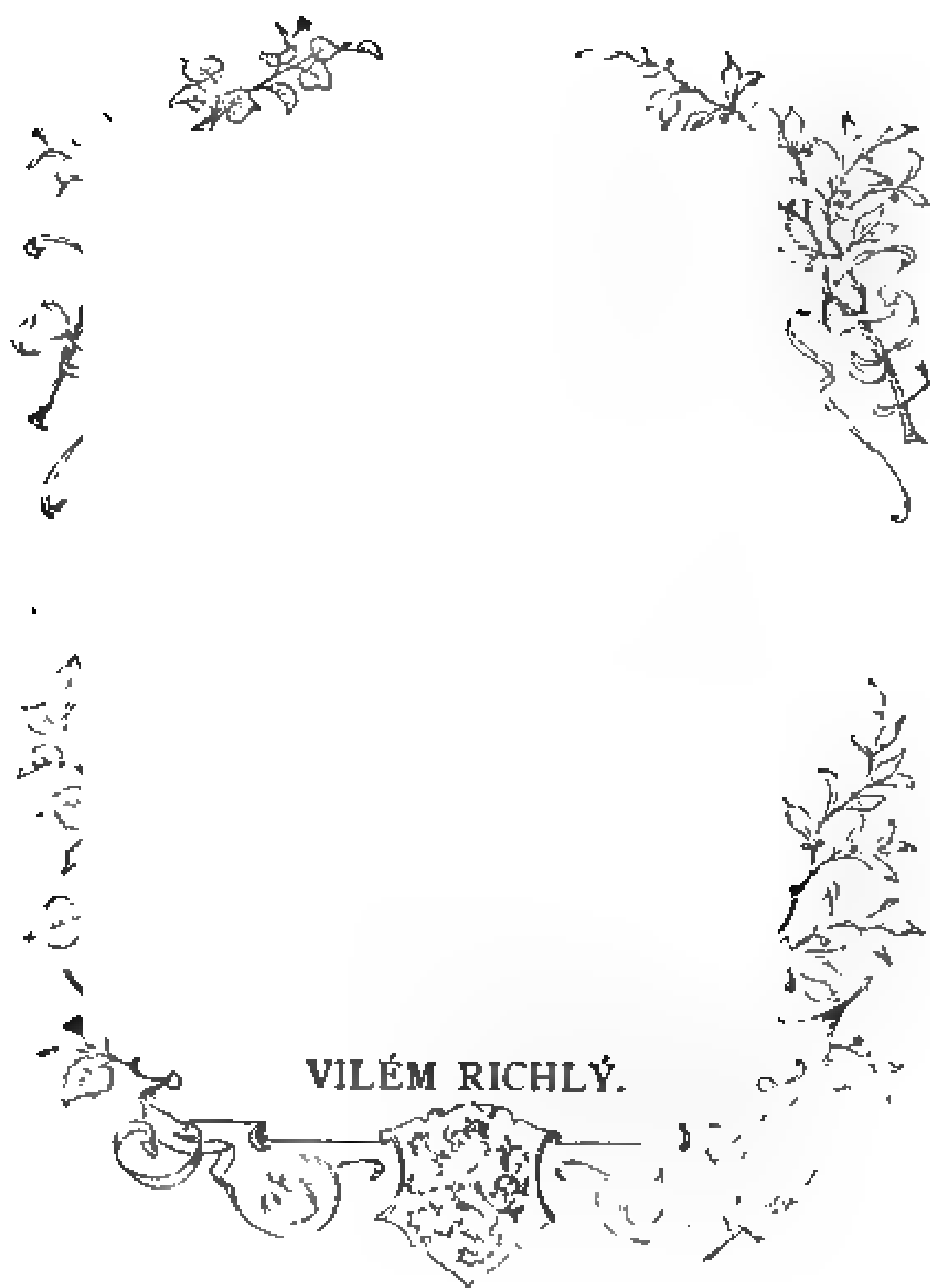
Narodil se 16. října 1846 v Lokti. Gymnasium studoval v Opavě a universitu v Praze, kde r. 1868 stal se doktorem a r. 1876 advokátem. Od r. 1872 je spoluredaktorem »Právníka«. R. 1875 jmenován byl docentem, r. 1879 mimořádným a r. 1884 řádným profesorem rakouského veřejného práva na české universitě. Všeobecně se pokládá za jednoho z nejlepších znatelů veřejného práva na rakouských universitách. Vydal cenný spis »Spory o příslušnost«. Nejdůležitější jeho dílo jest o rakouském veřejném právu, jež právě vychází. R. 1890 zvolen za řádného člena České akademie a jmenován členem zemské školní rady. R. 1892-3 byl rektorem university. Od r. 1895 zastupuje ve sněmu nesvěřenský velkostatek, a je členem zemského výboru.

JAN RADIMSKÝ.

Radimský Jan,

velkostatkář v Pašince u Kolína.

Narodil se 20. května 1840 v Čelakovicích, absolvoval vojenskou akademii v Novém městě Vídeňském, načež r. 1859 věnoval se vojenské kariéře. R. 1868 však vystoupil z vojska a navštěvoval hospodářskou školu v Hohenheimu (ve Würtennbersku) a v Libverdě v Čechách a oddal se hospodářství. Jest rytmistrem zemské obrany. Jest členem ředitelstva Ústřední kospodářské společnosti pro království České. V radě říšské zasedá od r. 1891 a v českém sněmu zastupuje od r. 1889 nesvěřenský velkostatek. Stará se o zájmy Čechů vídeňských a tamní školu spolku »Komenský«.

VILÉM RICHLÝ.

Richlý Vilém,

velkostatkář v Mirošovicích.

Narodil se r. 1837 v Radlíku u Jílového. Studoval gymnasium v Jindřichově Hradci a v Jihlavě, načež r. 1869 převzal rodinný statek Mirošovice u Pelhřimova. Statek ten nalézá se v rodině od r. 1786. Psal různé články z oboru přírodní vědy do Vesmíru. R. 1894 byl členem ankety školské v Praze. Jest náhradníkem zemské komise pro revisi katastru daně pozemkové a od r. 1869 členem okres. zastupitelstva v Pelhřimově. Sněmu českému náleží od r. 1883 za nesvěřenský velkostatek.

— —

FERDINAND RICHTER.

Richter Ferdinand,

velkostatkář v Humburku u N. Bydžova.

Narodil se 15. ledna 1836 v Mostě. Studoval realku v Kutné Hoře a v Praze, načež vstoupil do škol vojenských. R. 1854 stal se poručíkem, r. 1859 nadporučíkem a r. 1866 povýšen na setníka. Účastnil se bitvy u Solferina i u Králové Hradce. R. 1867 vystoupil z vojska a oddal se správě svého statku, dříve si osvojiv praktické zkušenosti. Byl několik let starostou obce Humburské, předsedou hospodářského spolku, členem okr. výboru v N. Bydžově, předsedou vodního družstva pro regulaci Cidliny a delegátem zemědělské rady. Od r. 1892 zasedá na sněmu českém za nesvěřenský velkostatek.

MARIAN ROMBALD.

Rombald Marian,

velkostatkář ve Vodlochovicích.

Narodil se 26. března 1863 v Neustupově. Po absolvování gymnasialních studií vstoupil do kadetní školy a věnoval se stavu vojenskému. R. 1888 vystoupil jako poručík z vojska a převzal zděděný statek Vodlochovice. Od r. 1890 jest členem okres. zastupitelstva ve Voticích a od r. 1894 zastupuje nesvěřenský velkostatek na sněmu českém.

KAREL hr. SCHÖNBORN.

Schönborn-Buchheim Karel hr.,

velkostatkář v Přešticích.

Narodil se 10. dubna 1840. Jest majitelem panství Přestice, Kozolupy, Podsedice, Skalka, Dlažkovice, Malešice, Lukavice a Přichovice. Je předsedou katolicko-politické jednoty pro království České. V zemském sněmu zastupuje svěřenský velkostatek od r. 1883. V panské sněmovně po otci nastoupil jako dědičný člen r. 1881. Jest komořím a poručíkem na odpočinku, komandérem řádu Pia IX., starostou okresu přeštického. R. 1861 pojal za choť Johannu princeznu Lobkovicovu a r. 1875 Zděnku hr. Sternbergovu.

Schönborn Vojtěch hrabě,

c. k. soudní adjunkt v Praze.

Narodil se 2. července 1854 v Dlažkovicích, Jest mladším bratrem Karla Schönborna. předsedy správního soudu Bedřicha Schönborna a kardinála Františka Schönborna. Studoval práva a věnoval se soudnictví. Když pak se stal poslancem zemským, zvolen byl za kurii velkostatkářskou přísedícím zem. výboru. Jest komořím. R. 1889 pojal za choť Adelaidu princeznu Löwensteinovu.

Schüttelsberg August šlechtic,

velkostatkář v Modleticích.

Narodil se r. 1843 v Jindřichově Hradci. Absolvoval vyšší realku v Kutné Hoře a lesnickou školu v Bělé r. 1864, odbyl r. 1865 státní zkoušku lesnickou, načež vstoupil do služby hr. Černína, u něhož až do r. 1883 jako lesní inženýr vytrval. Na to převzal po strýci velkostatky Modletice, Popovičky a Nebřenice. Od r. 1890 zasedá na sněmu za velkostatek nesvěřenský.

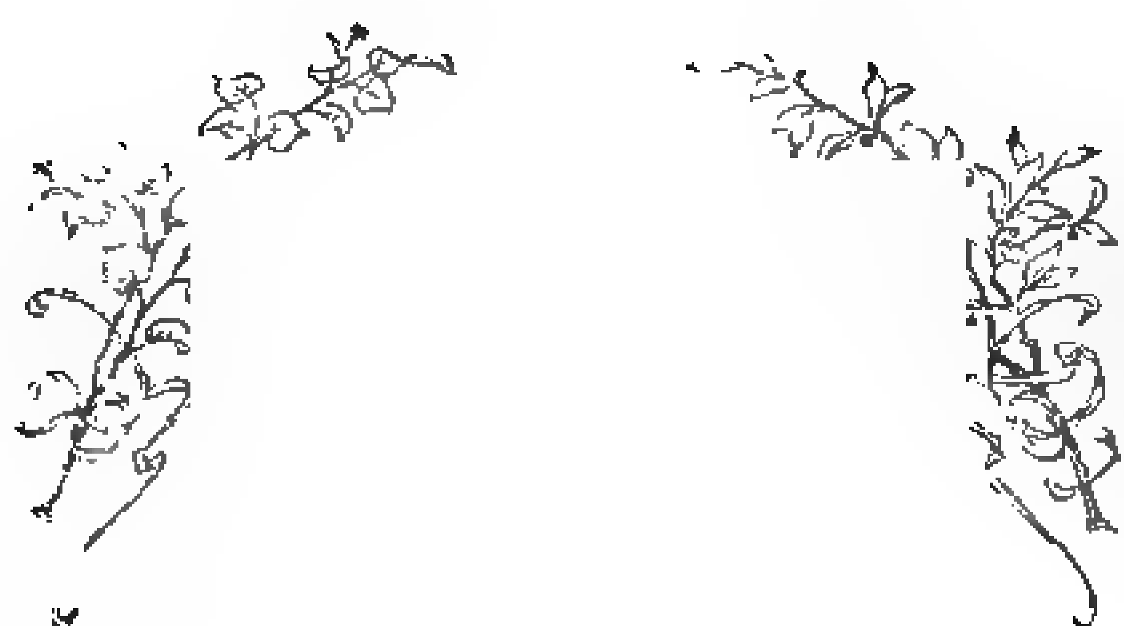

JUDr. B. princ SCHWARZENBERG

Schwarzenberg Bedř. princ Dr.,

v Praze.

Narodil se 30. října 1862 na Vorlíce. Absolvoval r. 1880 české akademické gymnasium v Praze a r. 1884 české vysoké učení Karloferdinandské kde byl povýšen na doktora veškerých práv. Vstoupil do šlépějí otce svého Karla a horlivě účastnil se veřejného života. Byl také starostou Národní Jednoty pošumavské. Je starostou okr. výboru v Mirovicích a v Milevsku a předsedou Ústřední hospodářské společnosti pro království České. Když jeho bratr Karel složil r. 1895 říšský mandát, byl zvolen do říšské rady, kde jeho řeč dne 6. listopadu 1896 o vnitřní úřední řeči české způsobila hluboký dojem. Na sněmu českém, kde byl již v uplynulé periodě, zastupuje velkostatek nesvěřenský a proslovil tam r. 1896 řeč o státním právě, jež nazval právem positivním. Jest komořím. R. 1890 pojal za choť hr. Christianu Schönbornovu.

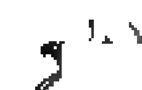

K. princ SCHWARZENBERG.

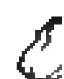
Schwarzenberg Karel princ,

velkostatkář ve Vosově.

Narodil se 1. července 1859 v Čimelicích. Jest synem Karla Schwarzenberga, člena panské sněmovny. Absolvoval r. 1877 české akademické gymnasium v Praze a po odbytých právech r. 1881 oddal se politické službě, z níž později vystoupil jako ministerský koncipista. Psal také do Časopisu Českého Musea. V českém sněmu zastupuje svěřenský velkostatek od r. 1889. Při rokování o zasazení desky Husovy na budovu musejní nazval v řeči dne 25. listopadu 1889 Husity bandou lupičův a žhářů. V říšské radě zasedal od r. 1891, kde stál v popředí historické šlechty. Mandát říšský složil však v říjnu r. 1895. Jest poručíkem v záloze a čestným rytířem řádu maltézského. R. 1885 pojal za choť Marii hr. Kinskou a r. 1891 Idu hr. Hoyosovu.

Stejskal Josef,

velkostatkář ve Zdibech.

Narodil se r. 1857 v Staré Libni u Prahy. Po odbytých studiích realních a absolvování techniky v Praze r. 1878 spravoval statek Zdiby, kterýž po smrti otcově zdědil. R. 1894 zvolen byl za předsedu hospodářského spolku a za člena okresního výboru v Karlíně. Od r. 1895 zasedá ve sněmu za nesvěřenský velkostatek.

FILIP hrabě STERNBERG.

Sternberg Filip hrabě,

velkostatkář v Chotýšanech.

Narodil se 13. srpna 1852. Je majitelem panství Chotýšan a Bílkovic. R. 1884 pojal za choť hr. Karolinu Thurn-Valsassinovu. V českém sněmu, jemuž náležel již r. 1883, zastupuje nesvěřenský velkostatek.

—

A. hr. SYLVA-TAROUCCA

Sylva-Tarouca hrabě Arnošt,

markýz ze Strevi a hrabě z Haufré, velkostatkář v Průhonicích.

Narodil se 3. ledna 1860 na zámku Čechy na Moravě. Studoval gymnasium v Kalksburku a práva ve Vídni a v Praze, načež byl krátce zaměstnán u českého místodržitelství. Od r. 1891 zasedá v radě říšské. V českém sněmu zastupuje svěřenský velkostatek od minulé periody. Jest komořím a delegátem rakouské společnosti červeného kříže. V roce 1895 byl čestným předsedou Národopisné Výstavy Českoslovanské v Praze a svůj palác na Příkopech v Praze věnoval na 10 let k umístění Národopisného musea československého.

ČENĚK ŠEMBERA.

Šembera Vincenc,

velkostatkář v Rašovicích u Ml. Vožice.

Narodil se r. 1839 v Pacově. Absolvoval 6 gymnasialnich tříd, načež věnoval se hospodářství. Byl 12 let správcem panství hr. Kinského v Chlumci n. Cidlinou. R. 1867 zakoupil statky Rašovský a Křtěnovský. Jest okresním starostou v Mladé Vožici. R. 1895 zvolen byl do sněmu za nesvěřenský velkostatek.

VÁCLAV ŠULC.

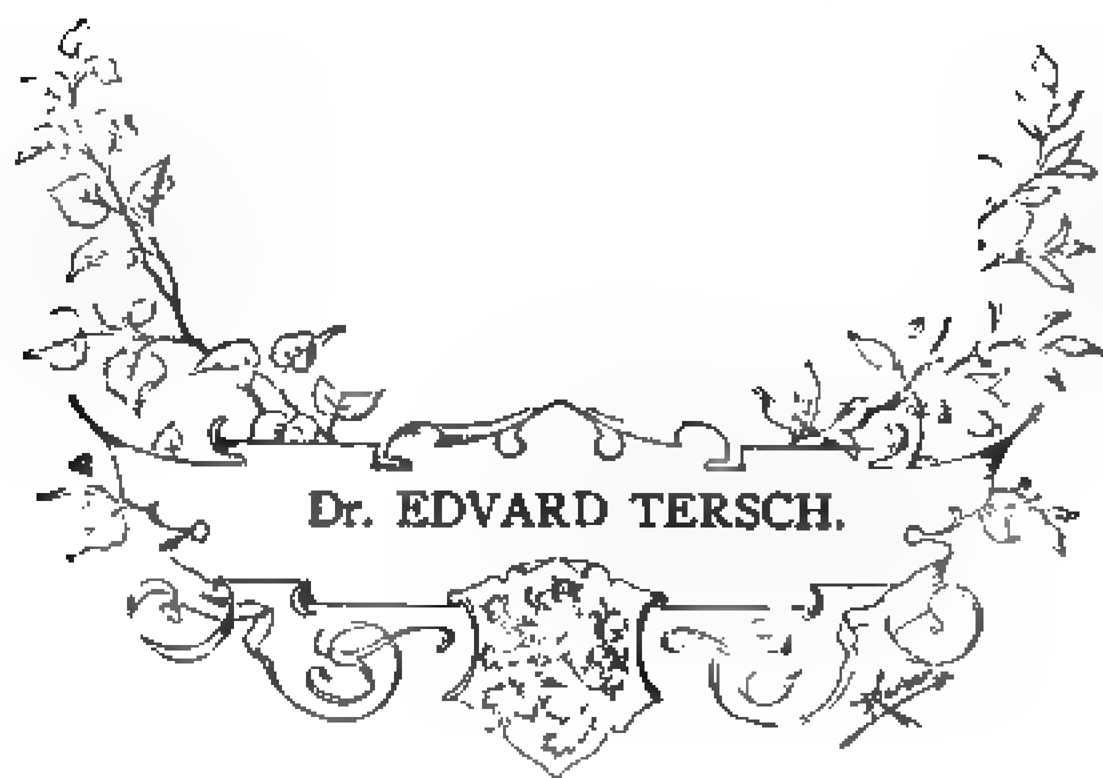
Šulc Vácslav,

velkostatkář v Želkovicích u Lochovic.

Narodil se 6. srpna 1857 v Poučníku u Karlštejna. Studoval na hospodářském ústavě v Uh. Starých Hradech. V českém sněmu zasedá od r. 1883, rovněž i v radě říšské, kde do r. 1891 zastupoval venkovské obce příbramské, potom nesvěřenský velkostatek.

Dr. EDVARD TERSCH.

Tersch Eduard Dr.,

Monsignore, probošt metropolitní kapitoly u sv. Víta v Praze.

Narodil se 11. listopadu 1823 v Praze, posvěcen na kněžství r. 1846, a po smrti Němce Würfla stal se proboštem u sv. Víta. Jest prvním prelátem království českého, čestným členem kollegia doktorů na fakultě bohoslovecké ve Vídni a předsedou církevního soudu ve věcech manželských. Na svůj náklad dal opraviti mnohé kostely a proto byl od četných obcí vyznamenán čestným občanstvím. R. 1896 u příležitosti padesátiletého kněžského jubilea obdržel komturský kříž řádu Frant. Josefa s hvězdou. Sněmu českému přináležel již v uplynulé periodě.

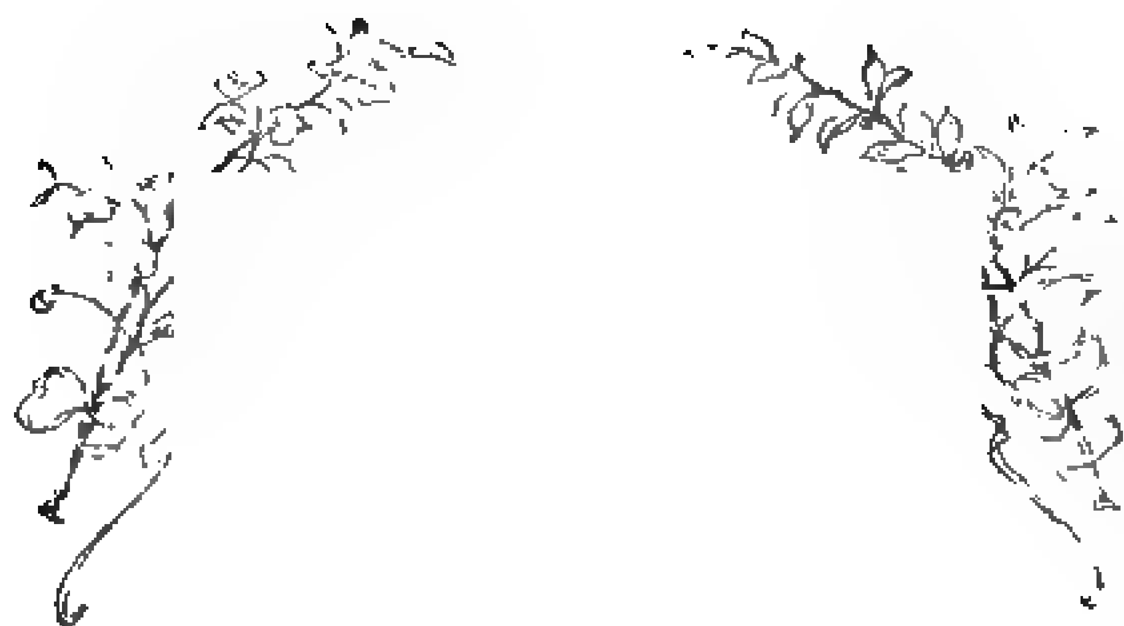

JUDr. J. hr. THUN-HOHENSTEIN

Thun Jaroslav hrabě Dr.,

velkostatkář v Kvasicích na Moravě.

Narodil se 23. května 1864. Absolvoval gymnasium a universitu a dosáhl hodnosti doktora práv. Jest komořím a poručíkem v záloze. R. 1887 pojal za choť Marii hr. Chotkovu. Je bratrem býv. místodržitele Fr. hr. Thuna. Na sněmu českém zastupuje od r. 1895 svěřenský velkostatek.

Z. hr. THUN-HOHENSTEIN.

Thun Zdenko hrabě,

v Praze.

Narodil se 9. září 1842. Jest generálním ředitelem hypoteční banky pro království české a pánem peněžního fideikomisu hr. Bedřicha Thuna. Pojal za choť Josefinu hr. Thunovu r. 1867. Na sněmu českém, jemuž již v r. 1883 přináležel, zastupuje nesvěřenský velkostatek. — Za příčinou stoletého trvání vlastenecké společnosti přátel umění v Čechách obdržel komturský kříž řádu Fr. Josefa.

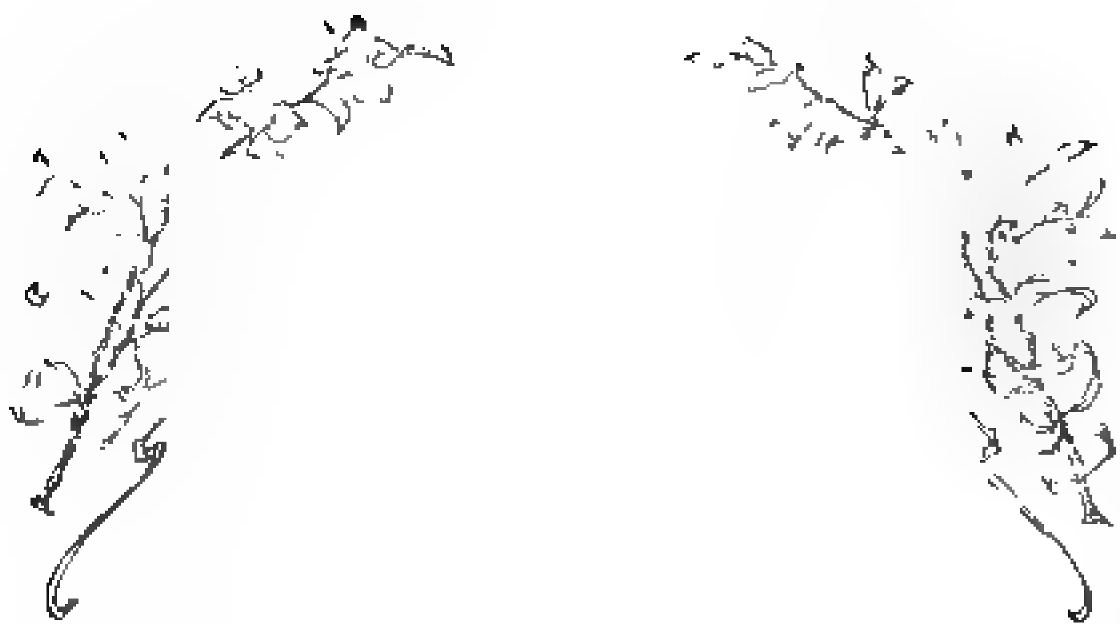

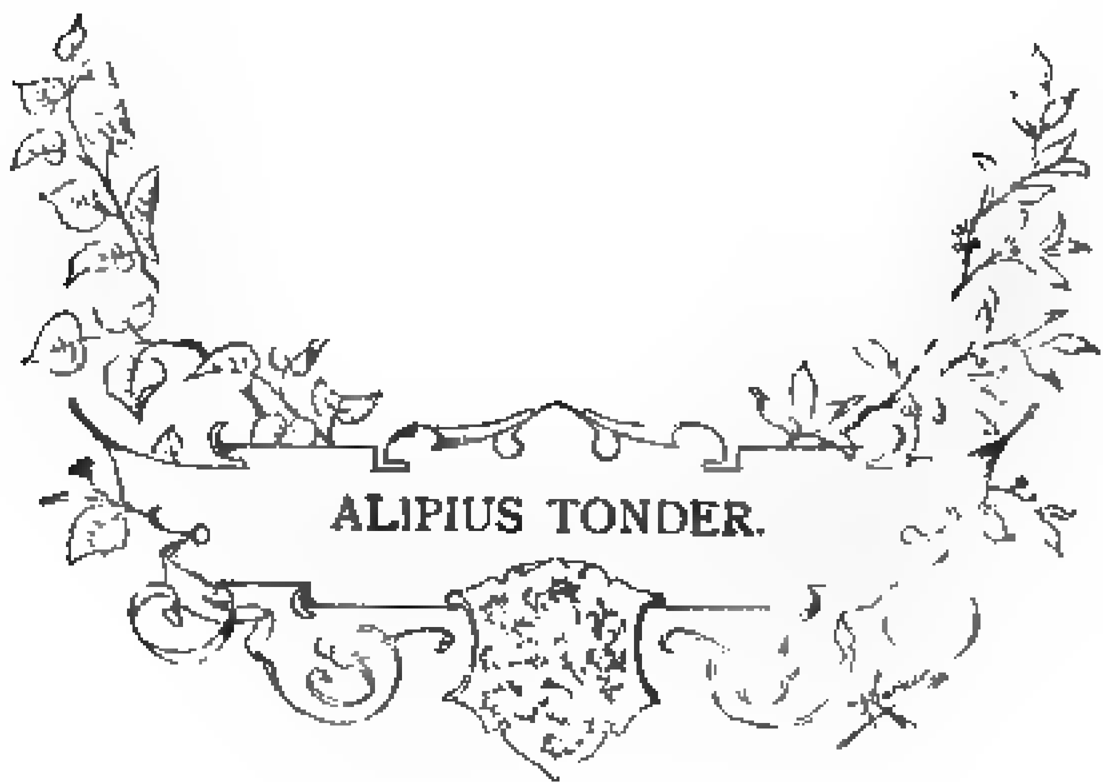

Tomášů František,

velkostatkář v Horní Krči.

Narodil se 23. srpna 1841 v Mrkvojedech u Sobotky. Absolvoval r. 1863 gymnasium v Jičíně a práva r. 1867 v Praze. Dědictvím po Karlu Půlpánu rytíři z Feldsteinu nabyl r. 1876 společně se svojí chotí velkostatek Horní Krč, jehož zvelebení hlavní věnoval péči. Od r. 1884 je členem okr. zastupitelstva Vinohradského. Od r. 1889 zastupuje v českém sněmu nesvěřenský velkostatek.

———

ALIPIUS TONDER.

Tonder Alip Jos.,

provincial řádu Augustinianů v Praze.

Narodil se 26. listopadu 1843 v Mnich. Hradišti, studoval gymnasium v Ml. Boleslavi a v Č. Lípě, vstoupil do řádu Augustiniánů a r. 1867 byl vysvěcen na kněze. Po odbytí filologických studií v Praze stal se v Č. Lípě gymnasialním profesorem, načež roku 1891 zvolen provinciálem řádu. Jest inspektorem náboženství na obecných školách Malostranských a Hradčanských. Na českém sněmu zastupuje od r. 1892 nesvěřenský velkostatek a r. 1895 zvolen náhradníkem přísedícího zemského výboru.

FERDINAND VITAČEK.

Vitáček Ferdinand,

velkostatkář v N. Čestíně u Klatov.

Narodil se 7. dubna 1853 v Žebráce. Po odbytí studií technických v Praze nastoupil do strojnické továrny Daněk & spol. v Karlíně, kde brzy přidělen Kijevské exposituře na Rusi, tehdy se tvořící. R. 1880 přestoupil jako ředitel Kijevské expositury k firmě Märky, Bromovský & Schulz a opustil ji ze zdravotních ohledů v r. 1890. Na to usídlil se na zakoupeném statku N. Čestín. R. 1896 stal se účastníkem stojírny Grether, Křivánek & spol. v Kijevě. Od r. 1892 jest členem českého sněmu.

JAN BOHDAN VOJÁČEK.

Vojáček Jan Bohdan,

velkostatkář v Tetíně.

Narodil se r. 1831 v Tetíně u Berouna. Studoval na akademickém gymnasiu a na technice v Praze. R. 1860 převzal po otci bývalý korunní rytířský, manský (nyní allodialní) statek Tetín. Zasedal jako zástupce manů království českého v c. k. allodialisační komisi pro vybavení manství. Až dosud zasedá jako zástupce oprávněných v c. k. komisi pro uspořádání břemen a služebností v království českém. Je vyznamenán zlatým záslužným křížem s korunou. Již roku 1861 zvolen byl za poslance od sboru majitelů velkých statků, jest tudíž s kníž. Jiřím Lobkovicem nejdéle členem sněmu.

MDr. G. rytíř WIEDERSPERG.

Wiedersperg Gustav ryt. dr.,

ve Vídni.

Narodil se 10. března 1839 ve Vodici u Pacova. Studoval gymnasium a universitu v Praze, kde r. 1862 povýšen na doktora lékařství. Později převzal velkostatek deskový Vodici, který však nedávno prodal. V radě říšské zasedá již od r. 1879, nejprvé za venkovské obce Táborské, od r. 1891 za český velkostatek; v českém sněmu od r. 1883 zastupuje nesvěřenský velkostatek.

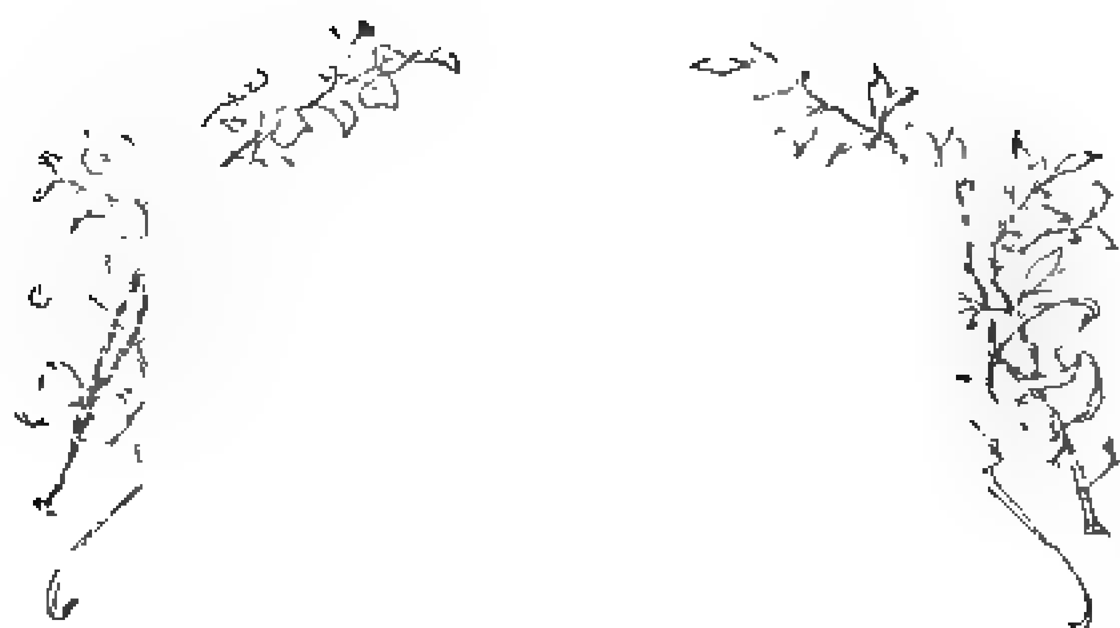

Wolkenstein Engelhart hrabě,

pán na Horním a Dolním Wildšteině.

Narodil se 14. prosince 1848. Jest komořím a pojal za choť r. 1878 Arnoštku hr Nosticovu. R. 1883 náležel již sněmu za nesvěřenský velkostatek.

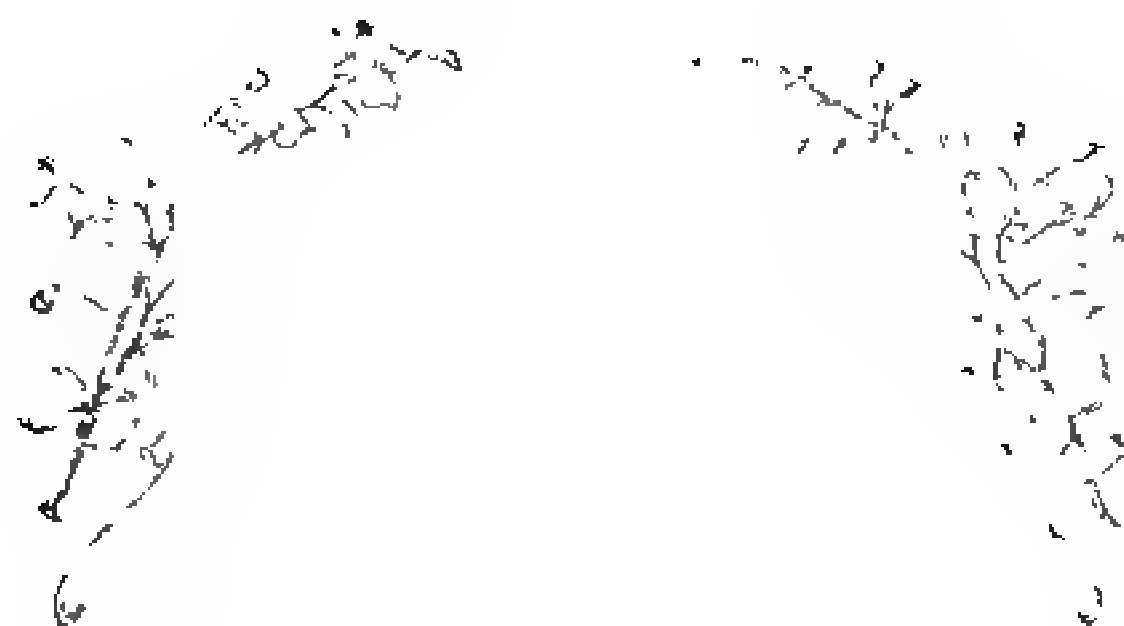

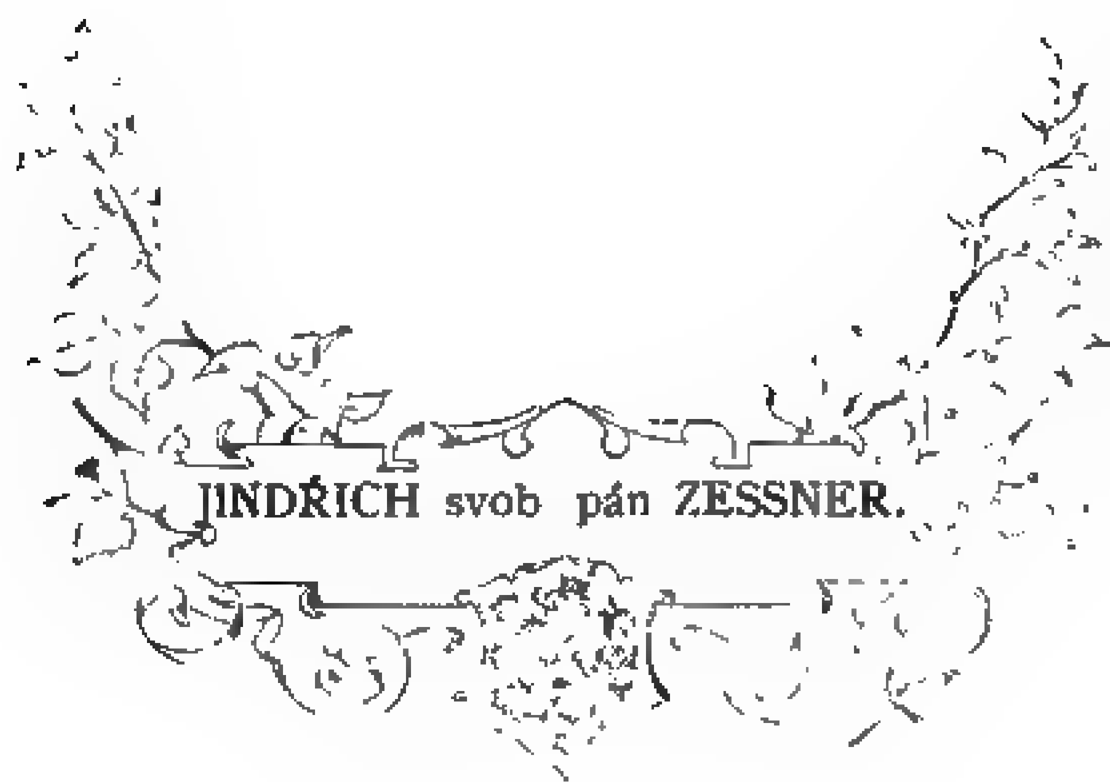

KAREL MAX hr. ZEDTWITZ.

Zedtwitz Karel Maximilian hrabě,

velkostatkář v Krugsreuthu u Aše.

Narodil se 25. června 1844. Pojal za choť r. 1869 Berthu baronku Riegerovu s Riegershofenu. R. 1891 získal si značné zásluhy o zdar jubilejní výstavy v Praze jako její předseda. Byl do rozdělení zemědělské rady jejím předsedou a vyznamenán velkokřížem řádu Leopolda. Zasedá od r. 1893 na radě říšské a jest členem českého sněmu, jemuž náležel i v minulém období.

JINDŘICH svob pán ZESSNER.

Zessner Jindřich svobodný pán,

velkostatkář v Dobřičanech.

Narodil se 4. června 1839 v Dobřičanech. Studoval gymnasium v Žatci a na universitě a technice v Praze. Sloužil 4 léta jako poručík u dragounského pluku kn. Windischgrätze, načež věnoval se správě svých statků po smrti svého otce Vincence. Byl činným ve spolcích hospodářských a od r. 1891 jest předsedou družstva pro pěstování chmele v Žatci. Od r. 1883 jest členem sněmu, kde pracoval hlavně v komisi pro okresní a obecní záležitosti. Před lety byl též členem výboru katolicko-politické jednoty pro království české. Jest majitelem panství Dobřičan, Liběšic, Klučkova, Veletic a Trnovan. Jest komořím. R. 1866 pojal za choť Jindřišku hr. Nosticovu.

VÁCLAV A. FIŠERA.

Fišera Vácslav A.,

velkostatkář v Malém Barchově.

Narodil se 7. února 1837 v Sovèticích u Sadové. Studoval gymnasium v Hradci Králové, načež odbyv vyšší hospodářský ústav v Libverdě, stal se hospodářským úředníkem a později řiditelem velkostatku. Jest členem zemědělské rady, řiditelstva ústřední hospodářské společnosti, zkušební komise učitelstva škol hospodářských, zasedá v okr. výboru v N. Bydžově a jest čestným členem hospodářského spolku královéhradeckého, pardubického, chrudimského a litomyšlského. Zastupuje zem. výbor v kuratoriu zimní hospodářské školy v N. Bydžově, jakož i střední odborné školy v Chrudimi. Na radě říšské zastupoval od r. 1883 – 91 venkovské obce okresů Král Hradec a náležel Českému klubu. Na českém sněmu zasedá od r. 1881 za nesvěřenský velkostatek a byl v jednom období též náhradníkem zem. výboru.

Schwarzenberg Adolf Josef kníže,

vévoda Krumlovský, velkostatkář v Libějicích.

Narodil se 18. března 1832. Jako major vystoupil z vojska. Jest tajným radou, rytířem řádu zlatého rouna a pánem na Krumlově, v Protivíně, Libějicích, Třeboni atd. Jest starostou okresního zastupitelstva v Plané. Od r. 1879 byl poslancem říšským za okresy Prachatice a r. 1888 nastoupil jako člen dědičný po svém otci do sněmovny panské, v níž náleží k pravici. V českém sněmu zasedá od r. 1883 a zastupuje nyní svěřenský velkostatek. R. 1857 pojal za choť Idu princeznu Lichtensteinovu.

FRANTIŠEK ALBL.

Albl František,

rolník v Mukoděech.

Narodil se 11. října 1849 v Mukoděľech. Vzdělával se sám dále. R. 1885 zvolen za předsedu hospodářského spolku ve Vroutku. Od r. 1888—1894 byl starostou obce Mukoděly. R. 1893 založil nový hospodářský spolek a družstvo pro pojišťování dobytka. S A. Steinerem jest spoluzakladatelem hospodářského úvěrního družstva v Podbořanech (landw. Credit-, Ein- u. Verkaufsgenossenschaft), řepového kartelu pro severozápadní Čechy a spolku pro pěstování chmele v Žatci (Hopfenbauverband). R. 1895 zvolen do sněmu, kde patří ke klubu německých liberálních poslanců.

———

JUDr. ARNOŠT BAREUTHER.

Bareuther Arnošt Dr.,

soukromník ve Vídni.

Narodil se 19. ledna 1838 v Aši. Byl ve vychovávacím ústavě v Keilhanu a Durinkách, studoval gymnasium v Chebu, práva v Praze a ve Vídni, a r. 1868 byl povýšen na doktora veškerých práv. Od r. 1871 je členem českého sněmu a od r. 1873 zasedá v radě říšské, kde byl nejprve členem pokrokového klubu, později vstoupil do spojené levice, pak přešel do německého klubu a r. 1885 konečně stal se předsedou německonacionální jednoty r. 1887. V českém sněmu stojí v čele sdružení poslanců německé lidové strany, jejíž jest spoluzakladatelem.

ADOLF BOHATY.

Bohaty Adolf,

stavitel v Trutnově.

Narodil se 6. srpna 1845 v Žluticích. Studoval realku v Plzni a odborné školy v Mnichově. R. 1872 usadil se jako stavitel v Trutnově, kde jest členem měst. rady. Jest jakož jeho předkové německé národnosti, jež dle spisů v zemském archivu dokázati se může až do r. 1654. V zemském sněmu a v radě říšské zastupuje obchodní komoru libereckou, jejíž jest členem od r. 1883. Ve Vídni byl členem klubu spojené německé levice, z níž r. 1896 vystoupil.

— — —

EDVARD Z ELTZŮ.

z Eltzů Edvard,

soukromník ve Falknově.

Narodil se 2. července 1836 v Išlu. Studoval pod vedením Dr. Hanse Kudlicha na škotském gymnasiu ve Vídni a r. 1849 na benediktinském gymnasiu v Kremsmünstru a později v pensionátě v Lausanne (Švýcarsko.) Byl v hospodářské praxi na statcích hr. Hompesze v Haliči a arcibiskupa olomúckého. Studoval pak 3 léta na vídeňské technice. Převzal později správu svého statku, který r. 1870, prodal. Od r. 1870 byl ve vojště do r. 1882 kdy jako setník vstoupil na odpočinek. Měl účastenství v zakládání hospodářských spolkův a kas Raiffeisenových. Byl členem okr. zastupitelstva a okr. výboru ve Falknově. R. 1894 zvolen za poslance do sněmu, kde se hlásí k německé liberální straně. Jest též literárně činným.

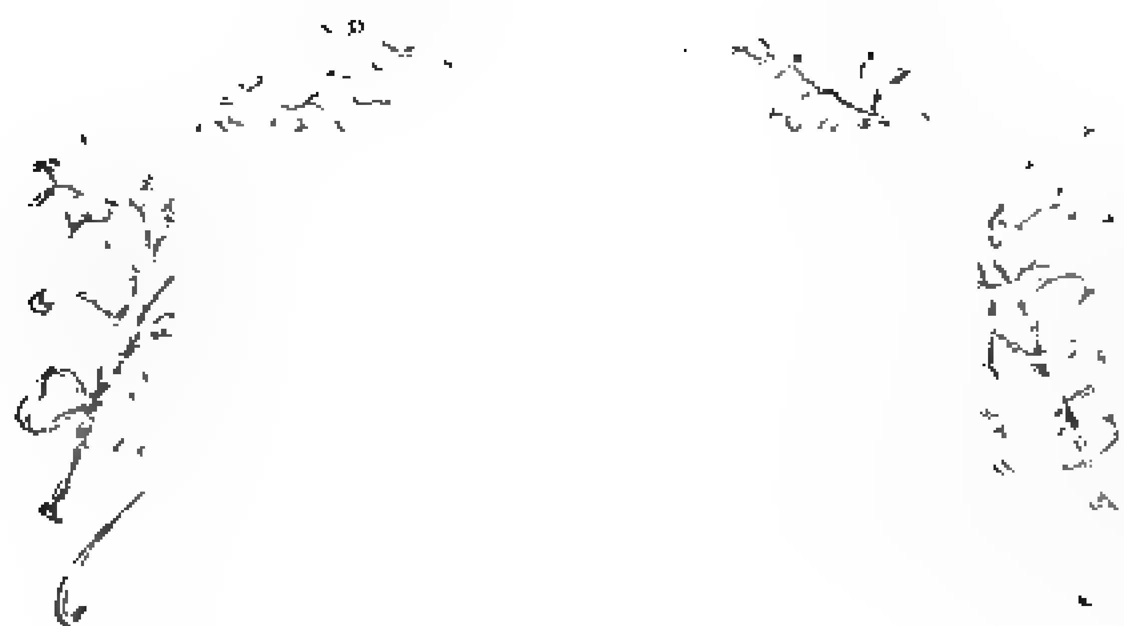
JUDr. KAREL EPPINGER.

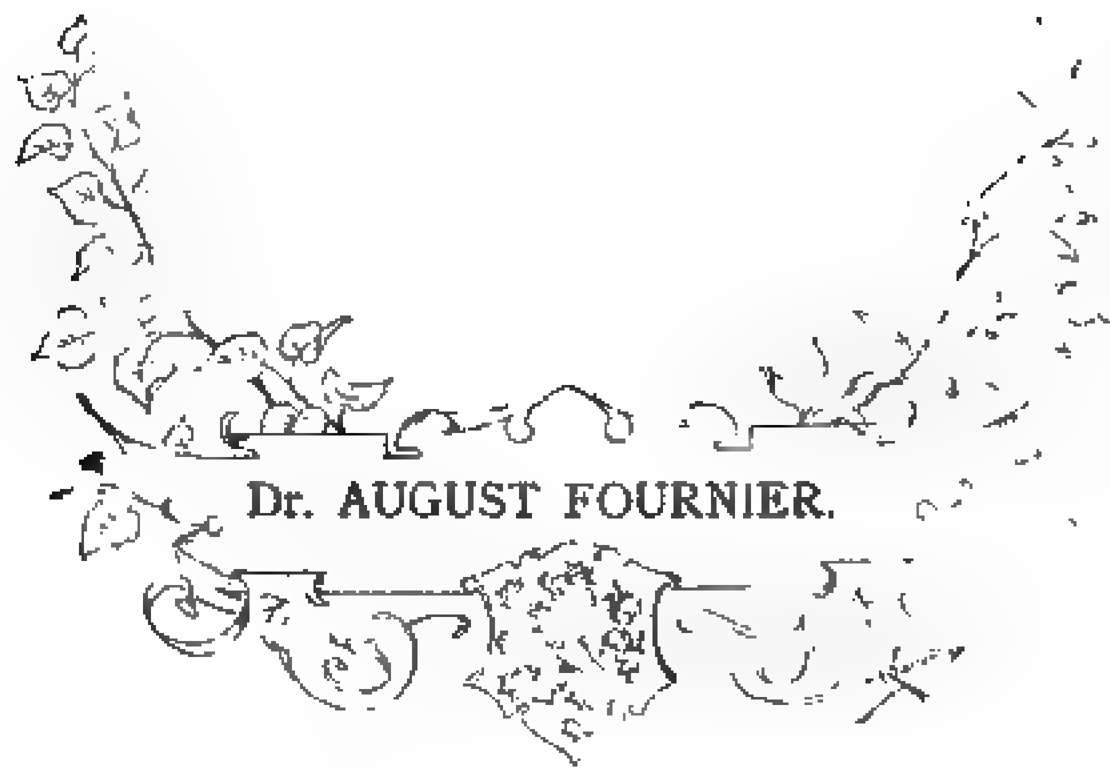
Eppinger Karel, Dr.,

advokát v Mimoni.

Narodil se 6. ledna 1853 v Broumově. Studoval gymnasium v Broumově a v Praze, kde také r. 1877 byl povýšen na doktora práv. R. 1881 otevřel advokátní kancelář v Mimoni, odbyv v letech 1878—1879 soudní praxi u kraj. soudu v Král. Hradci. Za dob právnických studií svých v Praze byl členem akademického Burschenschaftu »Carolina«. Jest nadporučíkem v záloze. R. 1895 zvolen do sněmu, kde náleží liberálnímu klubu.

Dr. AUGUST FOURNIER.

Fournier August Dr.,

c. k. univ. profesor v Praze.

Narodil se r. 1850 ve Vídni, kde r. 1872 povýšen byl na doktora filosofie. R. 1874 stal se docentem rakouského dějepisu na universitě ve Vídni, odkud r. 1883 povolán za řádného profesora na německou universitu v Praze. Vydal některé historické spisy. Od roku 1889 je poslancem zemským a od r. 1891 zasedá na radě říšské, kdež byl členem spojené německé levice, z níž r. 1896 vystoupil.

Funke Alois Dr.,

advokát v Litoměřicích.

Narodil se 5. ledna v Litoměřicích. Po odbytých studiích právnických dosáhl r. 1861 na pražské universitě hodnosti doktorské a otevřel r. 1869 advokátní kancelář v Litoměřicích, kde byl zvolen r. 1864 členem obec. zastupitelstva a r. 1893 starostou. Členem českého sněmu byl již r. 1880. R. 1894 zvolen byl do rady říšské, kde náležel spojené německé levici, z níž r. 1896 vystoupil. V spolkovém životě zajímal se hlavně o hasičtví.

ADOLF GLÖCKNER.

Glöckner Adolf,

zámečník v Městečku u Liberce.

Narodil se 18. července 1850 v Městečku (Neustadtl). Vyučil se zámečnictví a pracoval v Německu, Švýcarech, Francii a Vídni. R. 1873 usadil se ve svém rodišti, kde si zařídil dílnu. R. 1882 zvolen do obecního zastupitelstva, r. 1885 do městské rady, r. 1887 do okr. zastupitelstva, r. 1894 do obchodní komory liberecké, jež ho vyslala r. 1895 do sněmu, kde hlásí se k liberální straně.

JUDr. HEŘMAN HALLWICH

Hallwich Heřman Dr.,

dvorní rada a býv. sekretář obchodní komory v Liberci.

Narodil se 9. května 1838 v Teplicích. Byl nejprve profesorem dějepisu, od r. 1869-90 sekretářem obchodní komory v Liberci. V sněmu českém zasedá od r. 1871, rovněž i v říšské radě, kde byl členem spojené německé levice, z níž r. 1896 vystoupil. R. 1895 zvolen za zemského poslance teprve v užší volbě. Súčastnil se vyrovnávacích konferencí r. 1890 ve Vídni. Vydal několik spisů z oboru národního hospodářství, jest přívržencem ochranného cla. Byl vyznamenán řádem Františka Josefa.

- - - —

ANSELM HEINZEL.

Heinzel Anselm,

statkář v Dittersbachu.

Narodil se r. 1846 v Dittersbachu u Broumova. Navštěvoval nižší realku v Náchodě a Trutnově, načež věnoval se hospodářství. Jest členem obecního zastupitelstva a měst. školní rady v Hynčicích, náměstkem okr. starosty a členem okr. školní rady, starostou hospodářského spolku v Broumově a členem německé sekce zemědělské rady. R. 1889 zvolen byl do sněmu, kde náleží klubu německých liberálních poslanců.

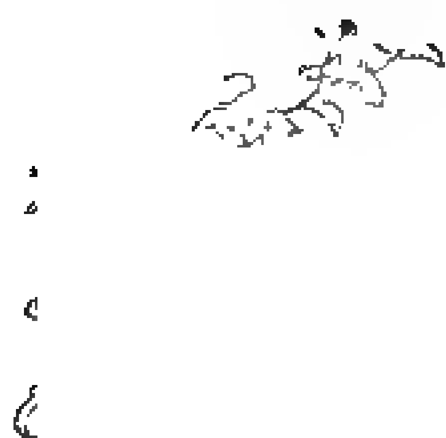

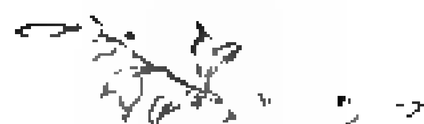

JOSEF HERBIG.

Herbig Josef,

rolník v Raspenavě.

Narodil se 18. ledna 1837 v Raspenavě. Po odbytí obecné školy dán byl do české krajiny, by naučil se češtině. Sloužil ve vojště a pak věnoval se hospodářství. Dále sám se vzdělával a na výstavách byl třikráte vyznamenán. Od r. 1869 je členem obecního výboru od r. 1873 výborem hospodářského a lesnického spolku, od r. 1875 členem místní školní rady. R. 1887 zvolen do výboru německého hospodářského Centralverbandu, téhož roku do okres. zastupitelstva, r. 1892 do okr. výboru. Po smrti Herbstově vyslán byl za okres Fridlanský r. 1891 do sněmu, kde hlásí se k německo-liberální straně.

Herbst Arnošt,

statkář v Kundraticích u Prahy.

Narodil se v Po otci svém, býv. ministru práv Dr. Ed. Herbstovi, zdědil deskový statek Kundratice. Jest členem německé sekce zemědělské rady. R. 1895 zvolen byl do sněmu, kde se hlásí k německo-liberální straně.

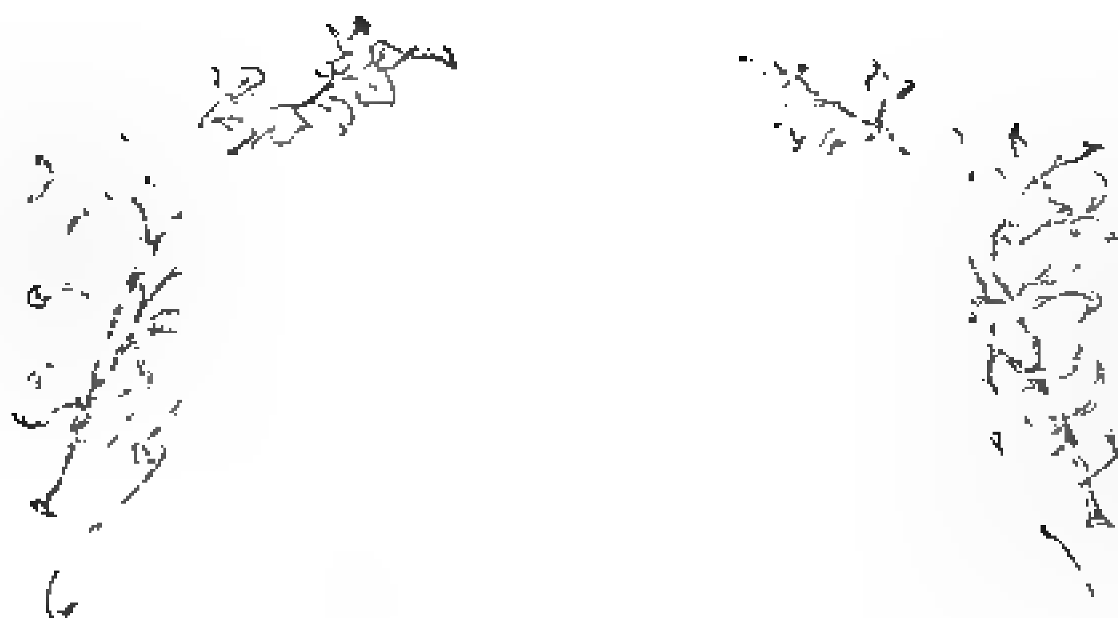

ČENĚK HOFFMANN.

Hofmann Čeněk,

statkář v Úherci u Nýřan.

Narodil se 2. listopadu 1857 v Červeném Újezdě u Stříbra. Navštěvoval realku v Písku, načež věnoval se hospodářství. Je starostou v Úherci, členem okres. zastupitelstva v Stodech a náhradníkem člena ústřední komise pro revisi katastru daně pozemkové v Čechách. V českém sněmu zastupuje od r. 1890 venkovské obce Stříbro a v radě říšské zasedá od r. 1891, kde byl členem spojené německé levice, z níž r. 1896 vystoupil.

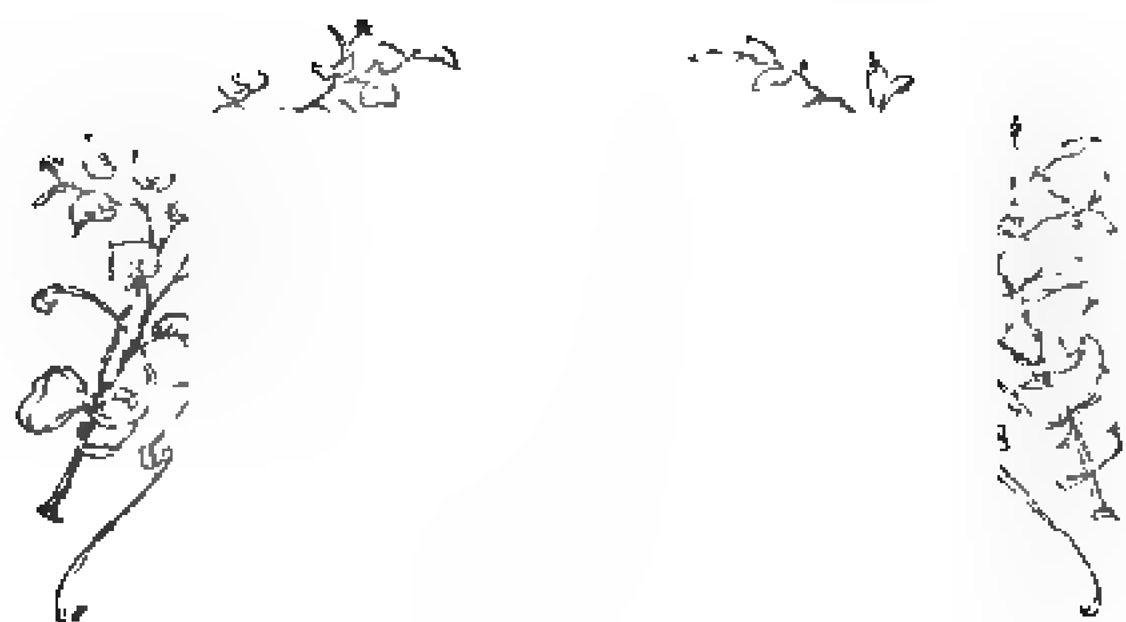

KAREL IRO.

Iro Karel,

vydavatel časopisu »Unverfälschte Deutsche Worte« ve Vídni.

Narodil se 25. září 1861 v Chebu. Navštěvoval realku a vstoupil do obchodu cukrářského, kterýžto závod po smrti otce svého převzal. Studoval soukromě jako samouk a dopisoval do německých časopisů. Později povolán jako kočující učitel »Schulvereinu für Deutsche« do Vídně. Když antisemitský spolek ten byl rozpuštěn, převzal redakci Schönererem založeného listu německo-nacionálního »Unverfälschte Deutsche Worte». R. 1885 zvolen byl do obecní rady města Chebu, které ho vyslalo r. 1895 do sněmu, v němž jako přívrženec Schönererův nepřináleží žádnému klubu. Jeho řeč pronesená dne 14. února 1896 v rozpočtové debatě za neodvislost Chebska vzbudila na českých lavicích bouřlivý odpor.

VACLAV JÄGER.

Jäger Václav,

statkář ve Vruticích.

Narodil se 7. června 1846 ve Vruticích. Od r. 1875 — 1883 byl starostou obce Vrutice. Byl členem okr. zastupitelstva ve Štětí, c. k. okr. školní rady v Dubé, hospodářského spolku v Litoměřicích a Štětí, spolku pro pěstování chmele v Polepích, obecního výboru a místní školní rady ve Vruticích. Od r. 1888 náležel českému sněmu, v němž se hlásil k německo-liberální straně. Zemřel 20. září 1896.

———

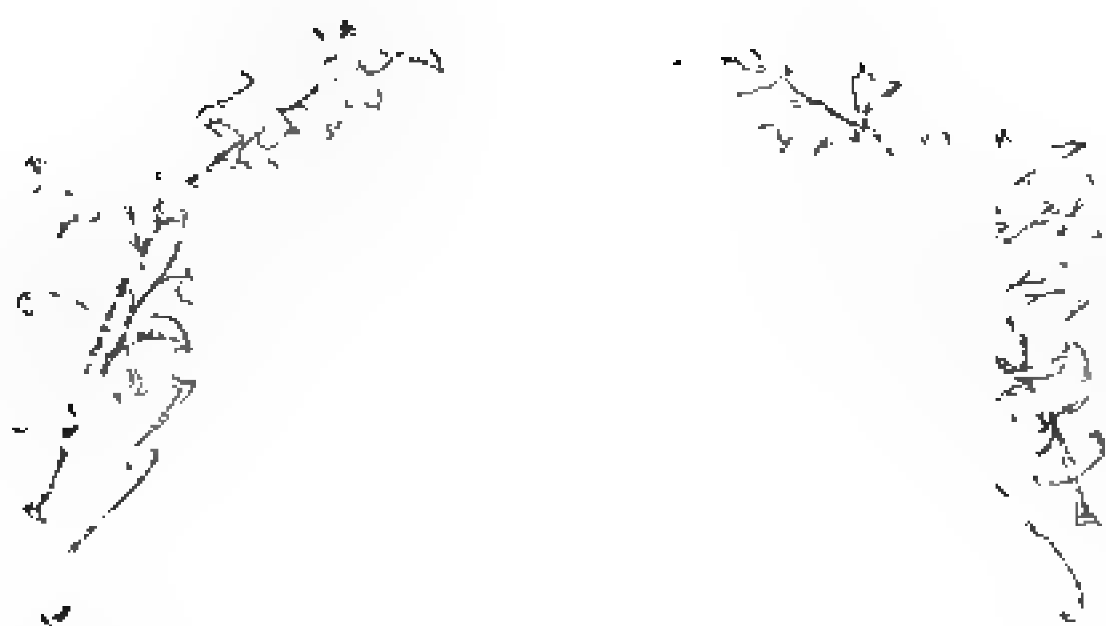

AMBROŽ OPITZ

Opitz Ambrož P.,

kněz církevní a majitel tiskárny ve Warnsdorfě.

Narodil se 27. září 1846. v Šenově u Šluknova. Po odbytých studiích theologických v Litoměřicích, byl r. 1870 posvěcen na kněze. Byl tři léta kaplanem ve Warnsdorfě, načež vénoval se žurnalistice. Je majitelem knihtiskárny ve Warnsdorfě a ve Vídni, vydavatelem listu »Österreichische Volkszeitung« ve Warnsdorfě a »Reichspost« ve ve Vídni a šiřitelem křesťansko-socialního hnutí v severních Čechách. Zvolen byl r. 1895 za poslance do sněmu českého.

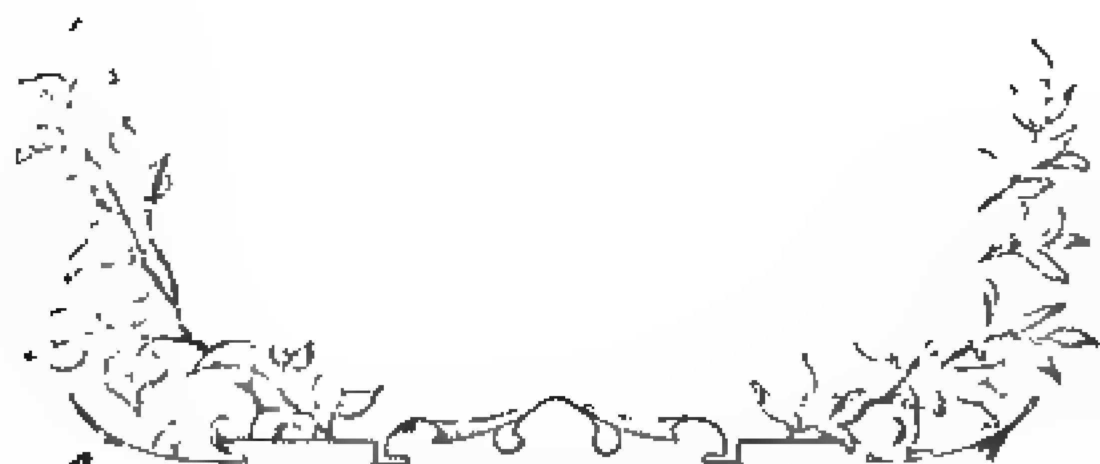

FRANTIŠEK PESCHKA.

Peschka František,

rolník a starosta v Opatově u Litomyšle.

Narodil se 14. srpna 1856 v Opatově. Studoval na hospodářské škole v Mödlingu. R. 1891 zvolen byl za venkovské okresy Litomyšl, Lanškroun proti býv. poslanci Heinrichovi do rady říšské, kde byl členem spojené německé levice, z níž r. 1896 vystoupil. Od r. 1895 zastupuje na sněmu venkovskou skupinu Lanškroun. Jest členem výboru německého odboru zemědělské rady.

FRANTIŠEK PFEIFER.

Pfeifer František,

statkář v Oujezdě u Touškova.

Narodil se v Po rozdělení zemědělské rady království Českého stal se předsedou německého odboru. R. 1895 zvolen za poslance do sněmu, v němž náleží liberálnímu klubu německému. Jest předsedou agrárního sdružení poslanců téhož klubu. Vyznamenán byl řádem železné koruny III. třídy.

Pfeifer Jindřich ml.,

redaktor v Rumburku.

Narodil se 5. září 1862 v Zeidleru u Šluknova. Studoval realné gymnasium v Žitavé a obchodní akademii v Praze. Jest spolumajitelem knihkupectví a knihtiskárny a redaktorem »Rumburger Zeitung«. R. 1895 zvolen jako společný kandidát do sněmu, kde náleží klubu poslanců německé liberární strany.

Posselt Adolf H.

obchodník v Jablonci n. N.

Narodil se 9. května 1844 v Jablonci n./N., studoval na realce v N. Bydžově a v Liberci, načež věnoval se od r. 1868 exportnímu obchodu ve svém rodišti. Od r. 1877 jest členem obecního zastupitelstva, od r. 1881 starostou v Jablonci. Od r. 1884 jest členem okr. zastupitelstva, od r. 1887 okr. výboru a od r. 1894 okr. starostou v Jablonci, a jako takový ředitelem okr. nemocnice korunního prince Rudolfa. Jest správním radou dráhy Jablonecké, členem okr. školní rady, předsedou kuratoria obchodní školy. R. 1893 zvolen za poslance sněmu českého, kde náleží německému liberálnímu klubu.

JINDŘICH PRADE.

Prade Jindřich,

soukromník v Liberci.

Narodil se 15. června 1853. Věnoval se obchodu. Byl v tkalcovně svého otce, později stal se úřednikem jihoseveroněmecké spojovací dráhy a r. 1871 vstoupil do služeb pojišťovny »Concordia« v Liberci. Roku 1885 zařídil si exportní obchod. Nyníje soukromníkem. R. 1885 stal se členem obecního zastupitelstva a náměstkem starosty v Liberci. V radě říšké zasedá od r. 1885, v českém sněmě zastupoval Liberec v uplynulých dvou obdobích. Jest členem sdružení německé lidové strany ve sněmu a německé národní jednoty v radě říšské.

JOSEF RICHTER.

Richter Josef,

rolník v Prosečné u Hostinného.

Narodil se 15. listopadu 1837. Věnoval se hospodářství. R. 1895. zvolen byl do sněmu, kde se hlásí k německo-liberální straně.

ŠTEPÁN RICHTER.

Richter Štěpán,

tajemník německého hospodářského Central-verbandu v Čechách na Král. Vinohradech.

Narodil se r.   v   Vydává časopis »Der deutsche Landwirt«, který jest orgánem německého hospodářského Central-verbandu v Čechách. Byl krátký čas poslancem říšským a v minulé periodě byl již členem českého sněmu, kde se hlásí k německo-liberální straně.

JUDr. JOSEF KATZWENDEL

Katzwendel Josef Dr.,

advokát v České Lípě.

Narodil se 19. února 1842 v České Lípě. Studoval na gymnasiu tamtéž a byl r. 1868 povýšen na pražské universitě zároveň s prof. Dr. Pražákem na doktora práv. R. 1876 otevřel advokátní kancelář v České Lípě, kde jest členem městské rady. Jest předsedou správní rady spořitelny a od r. 1895 velitelem a majorem c. k. priv. obč. sboru ostrostřelců. Jest předsedou politického spolku v České Lípě a poslancem zemským po Dr. Schmykalovi, jenž r. 1894 zemřel.

Legler Bedřich,

učitel v Liberci.

Narodil se 1. ledna 1852 v Broumově. Studoval nižší gymnasium tamtéž a německý ústav učitelský v Praze. Byl učitelem v Broumově, později v Liberci. Od r. 1882 rediguje »Freie Schulzeitung«. R. 1886 zvolen za člena okr. škol. rady, r. 1890 za člena sboru obec. starších v Liberci, kteréžto město vyslalo ho r. 1889 do sněmu, v němž náleží sdružení německé lidové strany. Jest členem školní komise sněmovní a hájí zájmy učitelstva.

JUDr. JAN LEITNER.

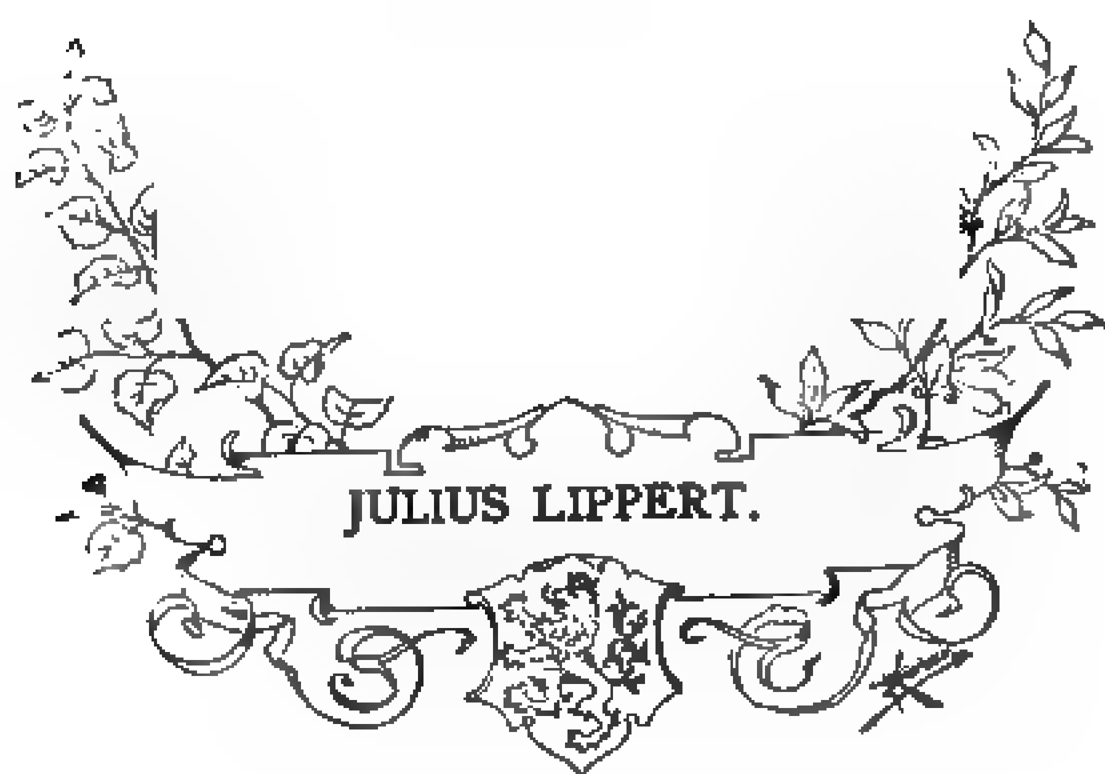
Leitner Jan Dr.,

advokát v Mostu.

Narodil se 26. listopadu 1861 ve Falknově nad Ohří. Absolvoval r. 1879 gymnasium v Žatci, práva r. 1883. ve Vídni a po odbyté praxi ve Vídni a v Mostu otevřel r. 1891 vlastní kancelář v Mostu. R. 1892 zvolen byl do sněmu, kde hlásí se k německo liberální straně.

JULIUS LIPPERT.

Lippert Julius,

ředitel reálky v. v. v Praze.

Narodil se 12. dubna 1839 v Broumově. Studoval v Praze a stal se r. 1864 profesorem na realce v Litoměřicích. R. 1869 přišel za ředitele dívčí školy do Budějovic, kdež r. 1872 stal se ředitelem realky. R. 1874 byl kočujícím učitelem a r. 1885 zvolen za gen. tajemníka spolku pro rozšiřování vzdělání lidu v Berlíně. R. 1885 usadil se v Kundraticích u Litoměřic a věnoval se spisovatelství, hlavně kulturní historii. R. 1887 zvolen do rady říšské a po smrti nacionála Pickerta do sněmu. Když Němci po exodu z r. 1886 vrátili se do sněmu, byl r. 1890 zvolen z celého sněmu za přísedícího zemského výboru. Mandát říšský pak složil. R. 1895 jmenován náměskem nejv. zemského maršálka a zvolen za prvního místopředsedu klubu liberálních poslanců sněmovních.

WOLFGANG LUDWIG.

Ludwig Wolfgang,

továrník v Rossbachu u Aše.

Narodil se 19. května 1846 v Rossbachu. Vlastní továrnu převzal v Rossbachu r. 1871. Od r. 1876 jest členem obecního zastupitelsva, od r. 1888 starostou v Rossbachu, od r. 1878 jest členem okr. zastupitelstva v Aši. Od r. 1881 jest členem obchodní komory chebské, která ho r. 1895 vyslala do sněmu, kdež náleží sdružení poslanců německé lidové strany. Za svou více než 25letou činnost v oboru dobrovolného hasičství vyznamenán byl diplomem Ústředního zemského spolku hasičského.

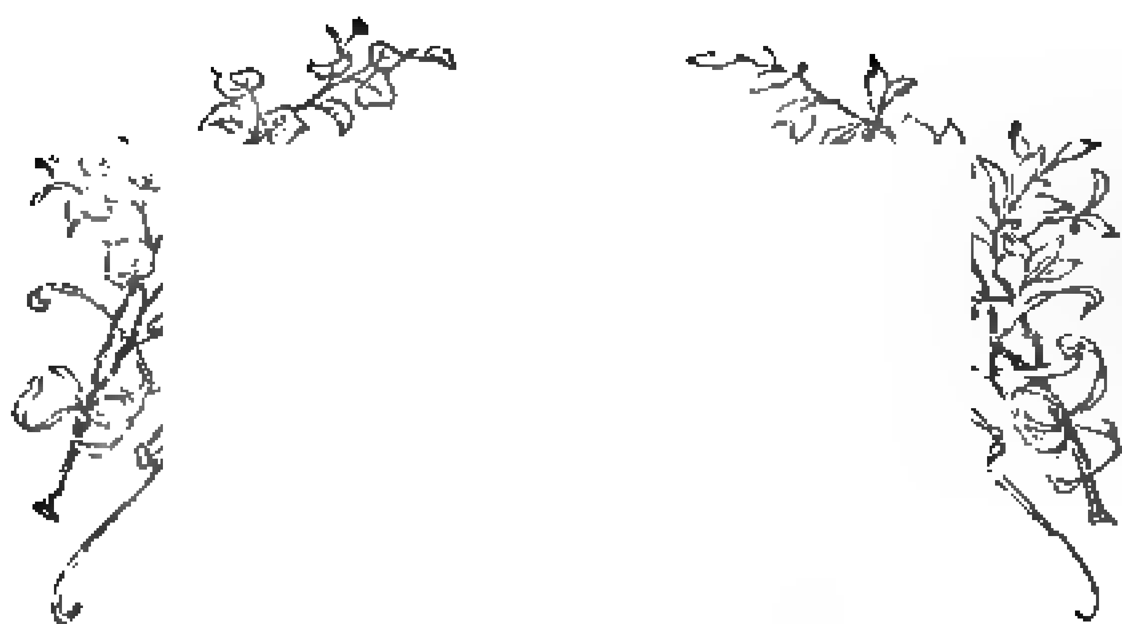

Milner Emil Dr.,

statkář v Lukách.

Narodil se v Po absolvování studií právnických dosáhl hodnosti doktorské. Později věnoval se hospodářství. Jest členem německé sekce rady zemědělské. Českému sněmu náležel již v uplynulé periodě a v radě říšské zasedal do r. 1891. Hlásí se k německo-liberální straně.

— —

FRANTIŠEK MÖSE

Möse František,

rolník ve Weisskichen u Chrastavy.

Narodil se 25. května 1854 ve Weisskirchen. Navštěvoval tamtéž obecnou školu a věnoval se hospodářství. Od r. 1883 jest členem obecního zastupitelstva a r. 1895 zvolen proti oficielnímu kandidátu do sněmu, kde vstoupil do německého liberálního klubu.

JUDr. BEDŘICH NITSCHE.

Nitsche Bedřich,

c. k. notář ve Vyšším Brodě.

Narodil se 23. června 1835 v Innsbrucku. Po odbytých studiích právnických stal se r. 1868 advokátem v Hor. Rakousích a r. 1871 notářem ve Vyšším Brodě. Jest členem výboru německého odboru zemědělské rady. Od r. 1877 až do r. 1887 byl členem sněmovny poslanecké, v r. 1891 zvolen byl opětně, kde byl členem spojené německé levice, z níž r. 1896 vystoupil s ostatními německými liberálními poslanci za města a venkovské obce z Čech a jako senior stal se předsedou jich volného sdružení. Od r. 1878 zasedá v českém sněmu.

Russ Viktor Dr.,

soukromník ve Vídni.

Narodil se 28. května 1840 ve Vídni. Zvolen r. 1870 do českého sněmu, r. 1871 do říšské rady. Jest členem železniční rady a spisovatelsky činným, zabývá se otázkami národohospodářskými a finančními. Jest přívržencem svobodného obchodu. V r. 1893 po Plenerovi zvolen za předsedu budžetního výboru, kteréž hodnosti r. 1896 se vzdal zároveň s předsednictvím spojené levice německé, z níž r. 1896 vystoupil. R. 1892 vyznamenán komturským křížem řádu Fr. Jos.

M. svob. pán SCHARSCHMID.

Scharschmid Max baron,

velkostatkář v Trnové a býv. dvorní rada u správního soudu.

Narodil se 8. října 1831 ve Weilburgu u Vídně. Věnoval se politické službě a v r. 1876 povolán za radu k správnímu soudu. R. 1892 dán byl na odpočinek, při čemž obdržel komturský kříž řádu Fr. Jos. Ve sněmě zastupoval od r. 1871—83 ústavověrný velkostatek a po té městskou skupinu Kraslice. Od roku 1871 jest členem rady říšské, kdež náleží spojené německé levici a zastupuje nyní plzeňskou skupinu velkostatku. Dne 12. března 1886 odůvodňoval ve sněmovně poslanců svůj návrh na zavedení německé státní řeči. V r. 1890 účastnil se vyrovnavacích konferencí ve Vídni. R. 1894 stal se členem říšského soudu.

Schlesinger Ludvík Dr.,

řiditel německého dívčího lycea v Praze.

Narodil se 13. října 1838 v Horním Litvínově. Byl čtyři léta profesorem na první německé realce v Praze, pak sedm let řiditelem realky v Litoměřicích a od r. 1876. jest řiditelem lycea v Praze. Byl členem českého sněmu již v minulých periodách a přísedícím zemského výboru od r. 1885 vyjma r. 1886—89, kdy Němci provozovali pasivní odpor. Jest intendantem německého divadla v Praze. Súčastnil se vyrovnavacích konferencí ve Vídni roku 1890. Po smrti Schmeykalově převzal vůdcovství Němců v Čechách. Jest předsedou klubu liberálních poslanců ve sněmu jakož i výkonného výboru důvěrníků německého lidu v Čechách. Vydal několik historických spisův a od r. 1870—92 redigoval »Mittheilungen des Vereines für Geschichte der Deutschen in Böhmen«, kterýžto spolek r. 1861. založil.

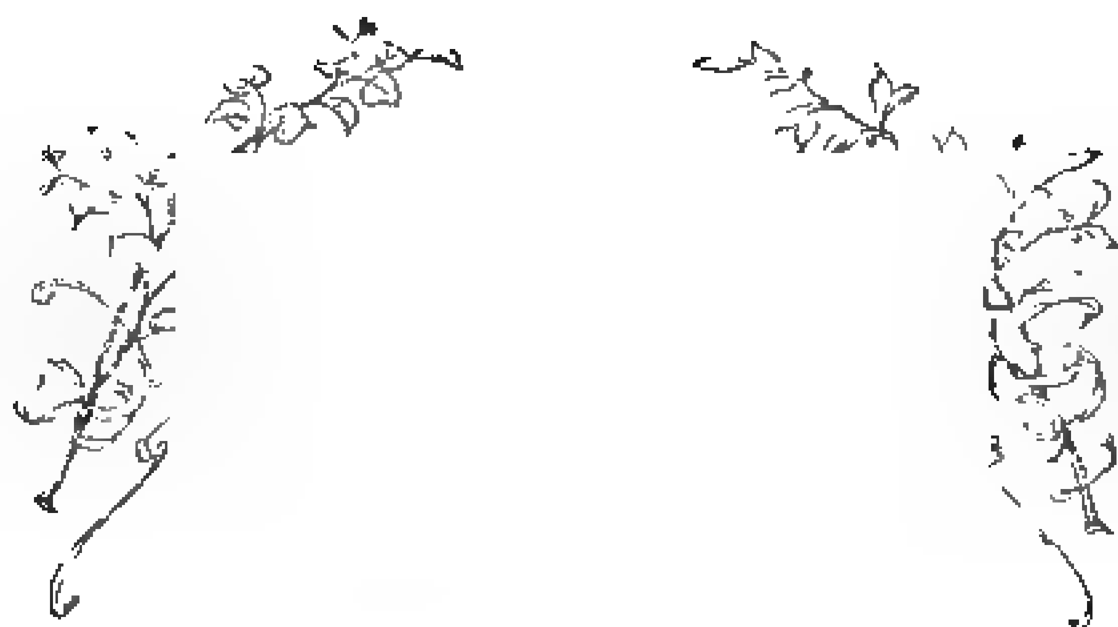

Schreiner Gustav Dr.,

notář v Plzni.

Narodil se v Po odbytých studiích právnických dosáhl hodnosti doktorské. Věnoval se notářské praxi, byl notářem v Nýrsku, odkud r. 1896. přeložen do Plzně. Jest členem německé sekce zemědělské rady a r. 1895. byl zvolen do sněmu, kde náleží německému liberálnímu klubu.

———

JUDr. KAREL SCHÜCKER.

Schücker Karel Dr.,

advokát v Liberci.

Narodil se 27. prosince 1836 v Plzni. Studoval gymnasium v Žatci a v Praze, kde r. 1861 povýšen byl na doktora práv. V soudní praxi byl u soudů v Praze, Dobříši, Vodňanech a Kutné Hoře. R. 1869 otevřel svou advokátní kancelář v Liberci. Od r. 1886 jest poslancem sněmu, v němž náleží sdružení poslanců německé lidové strany. Od r. 1886—92 byl starostou města Liberce. Při návstěvě císaře r. 1891 vyznamenán byl řádem železné koruny III. tř.

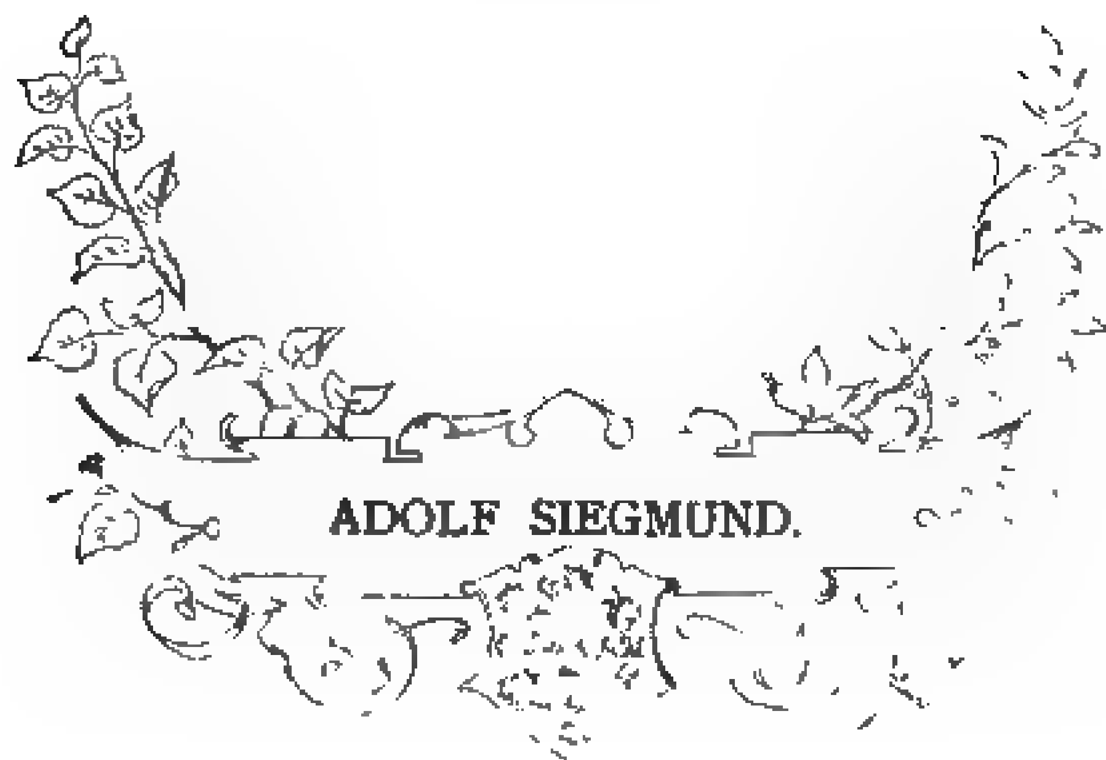
Schücker Zdenko Dr.,

advokát v Chebu.

Narodil se 26 října 1842 v Žatci. Studoval gymnasium v Žatci a na Malé Straně v Praze, kdež r. 1865 absolvoval práva. Po odbyté soudní praxi v Praze otevřel r. 1872 v Chebu advokátní kancelář. R. 1870 byl členem předsednictva politického spolku v Chebu, r. 1884 založil německý Nationalverein pro severozápadní Čechy, kterýžto spolek r. 1895 se proměnil v »Bund der Deutschen im Eger Kreis«. Jest důvěrníkem německého lidu v Čechách. R. 1888 při volbách sněmovních podlehl proti antisemitskému kandidátu Dr. Gschierovi. R. 1893 byl zvolen za zemského poslance za město Cheb, r. 1895 však podlehl nacionálnímu antisemitovi Irovi, obchodní komora chebská vyslala ho pak do sněmu, kde hlásí se k liberálnímu klubu. R. 1895 zvolen též za město Žatec do rady říšské, kde náležel spojené německé levici, z níž r. 1896 vystoupil.

ADOLF SIEGMUND.

Siegmund Adolf,

inženýr v Teplicích.

Narodil se 27. listopadu r. 1831 v Teplicích a studoval na pražské a vídeňské technice. Byl u c. k. stavebního řiditelství v Budíně, u měst. staveb. řiditelství ve Vídni a u společnosti státní dráhy, načež usadil se v Teplicích. Jest členem okresního zastupitelstva v Teplicích, obchod. komory v Liberci a od roku 1879 zasedá v českém sněmu, kde jest druhým náměstkem starosty klubu liberálních poslanců. Jest členem výkonného výboru a parlamentární komise strany. Na radě říšské zastupuje města Ústí n L. od r. 1885, a náležel klubu spojené německé levice, z něhož r. 1896 vystoupil. R. 1896 zvolen za starostu města Teplice.

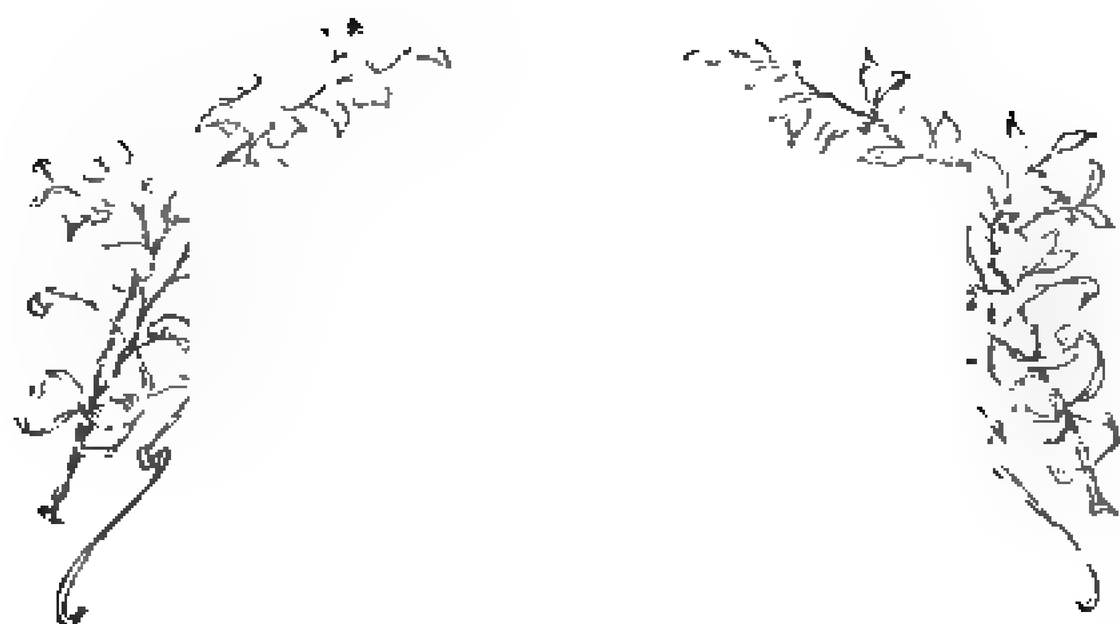
JOSEF RICHARD SOBITSCHKA.

Sobitschka Jos. Rich.,

továrník v Praze.

Narodil se 9. ledna 1854 vė Wiesenthale. Absolvoval nižší realku v Praze a věnoval se obchodu. R. 1879 založil továrnu na rukavice v Praze a r. 1880 ve Wiesenthale. Uveřejnil několik statí z oboru rukavičkářského. Jest censorem rak. uherské banky, řiditelem zemské banky a poslancem od r. 1895.

ANTONÍN STEINER.

Steiner Antonín,

statkář v Pšově.

Narodil se r. 1849. Studoval nižší realku a hospodářskou školu v Kadani. Od r. 1884 do r. 1891 byl členem říšské rady, kde nejprve náležel spojené levici. Sněmu českému náležel již v roce 1883. Jest členem německé sekce zemědělské rady a hlásí se k liberální straně.

Taschek Josef,

obchodník v Budějovicích.

Narodil se 31. července 1857 v Budějovicích. Absolvoval r. 1874 vyšší realku a r. 1878 techniku ve Vídni. Založil roku 1884 německý Böhmerwaldbund, jehož jest předsedou. R. 1893 založil pašijové hry v Hořicích (Höritz). Od r. 1884 je členem obecního výboru a od r. 1891 náměstkem starosty v Budějovicích. R. 1891 zvolen za delegáta zemědělské rady a jest členem výboru německého odboru. Od r. 1893 jest poslancem a od r. 1895 členem výkonného výboru německých poslanců.

Tausche Antonín,

statkář v Teplicích.

Narodil se 27. června 1838 v Teplicích. Konal hospodářské studie v Praze a v Uherských St. Hradech, byl inspektorem hospodářským do r. 1875, pak členem zemědělské rady a učitelem do roku 1879. Jest členem ústřední komise pro revisi katastru daně pozemkové v Čechách. Od r. 1879 zasedá na radě říšské, kde byl členem spojené německé levice, z níž r. 1896 vystoupil. V českém sněmu zastupuje od r. 1881 venkovské okresy Kadaň.

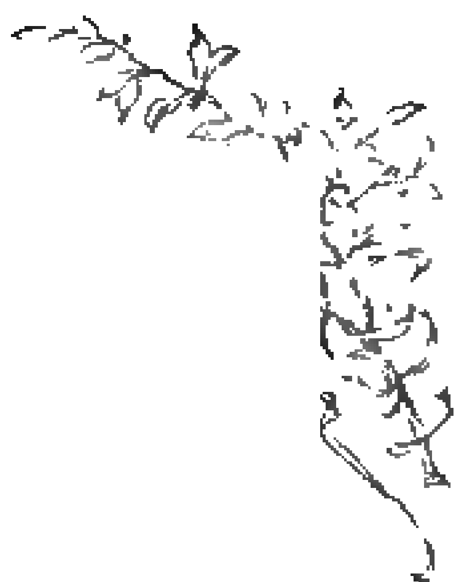

JUDr. KAREL URBAN.

Urban Karel Dr.,

majitel pivovaru v Praze.

Narodil se 1. *září* 1855 v Praze. Po skončených studiích právnických na universitě pražské, převzal v Praze r. 1879 pivovar, jenž jeho rodině patřil přes sto let. Jest členem německé sekce zemědělské rady, obchodní komory, řiditelství české spořitelny, správním radou hospodářské úvěrní banky, vicepresidentem spolku pro průmysl pivovarský a německého hospodářského Centralgenossenschaftsverbandu, členem rozhodčího soudu v úrazovně a poradcem ve finančním ministerstvě. Od r. 1895 jest členem českého sněmu, kdež hlásí se k liberální straně německé.

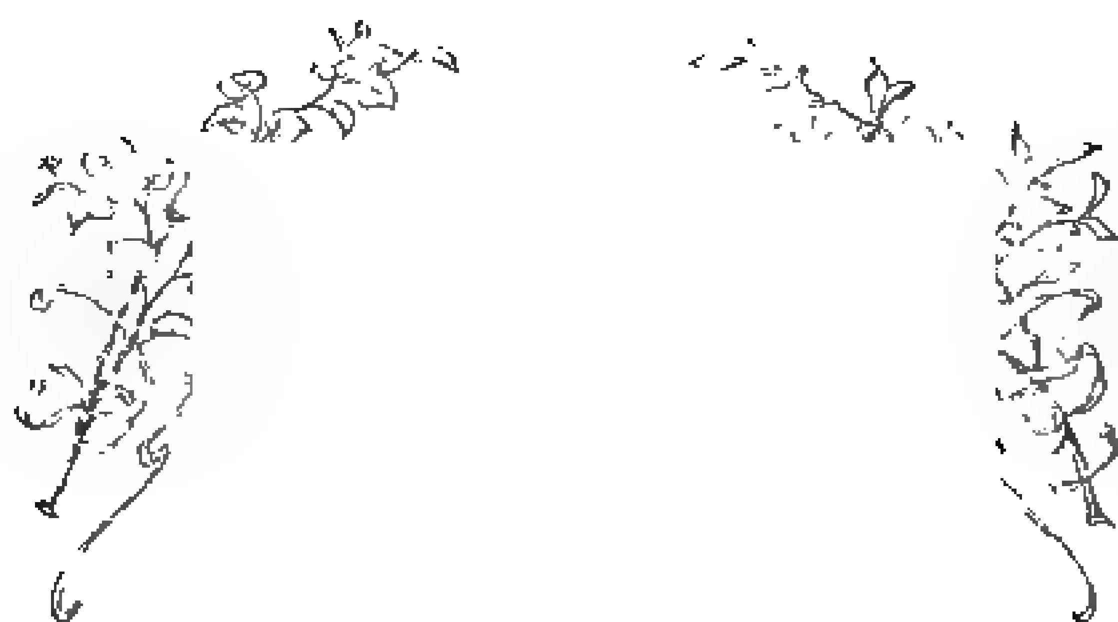

JUDr. ALBERT WERUNSKY.

Werunsky Albert Dr.,

advokát v Praze.

Narodil se 13. března 1844 ve Stříbře. R. 1867 povýšen byl na pražské universitě na doktora veš erých práv. Od r. 1874 jest advokátem, od r. 1879 zkušebním komisařem pro kandidáty advokacie, od r. 1884 členem c k. státovědecké zkušební komise, od r. 1886 členem rady disciplinární advokátní komory a od r. 1887 právním zá tupcem české spořitelny. Od r. 1884 je profesorem národního hospodářství na německé obch dní akademii v Praze. R. 1881 byl zvolen do českého sněmu za město Mikulášovice. Od r. 1883 je členem zemské školní rady a od r. 1885 náhradníkem přísedícího zemského výboru.

ADALBERT WUNDERLICH.

Zintl Josef Dr.,

lékárník v Teplé.

Narodil se 3. ledna 1834 v Teplé. Věnoval se lékárnictví, a po odbytých studiích universitních ve Vídni byl r. 1860 povýšen na doktora chemie. R. 1864 zřídil lékárnu v Teplé. Od r. 1865 je členem okres. výboru v Teplé a dvakráte byl okres. starostou. Českému sněmu náležel od r. 1870—1883 za venkovské obce Planá. R. 1894 zvolen opětně za poslance jako kandidát německé liberální strany. Od r. 1877—1883 a od r. 1890 je starostou města Teplé, členem okres. školní rady a od r. 1871—1883 byl c. k. okr. školdozorcem. V posledním čase zvolen byl též za delegáta do zemědělské rady.

Coudenhove Karel, hrabě,

místodržitel království Českého.

Narodil se 8. února 1855 ve Vídni. Po odbytých studiích právnických věnoval se r. 1878 politické službě. R. 1880 jmenován okr. komisařem v Unčově, odkud r. 1882 povolán do ministerstva orby. R. 1886 stal se místodržitelským tajemníkem a správcem hejtmanství v K. Varech. R. 1890 povolán k místodržitelství, kdež rok na to jmenován místodrž. radou. Když bylo r. 1892 rozpuštěno obecní zastupitelstvo v Liberci, vyslán tam byl jako vládní komisař. R. 1893 jmenován dvor. radou a ještě téhož roku vicepresidentem místodržitelství v Praze. R. 1894 stal se zemským presidentem ve Slezsku, odkud v únoru r. 1896 povolán za místodržitele království českého jako nástupce hr. Thuna. Jest komořím a tajným radou. R. 1886 pojal za choť Marii hr. Trautmannsdorfovu, dceru nejv. komořího a předsedy panské sněmovny hr. Ferdinanda Trautmannsdorffa. Jeho mladší bratr Max, místodržitelský rada v Hranicích na Moravě, jest zetěm † hr. Taaffa.

Nehasil Václav,

rolník v Tismicích.

Narodil se r. 1845 v Tismicích u Č. Brodu. Navštěvoval německou piaristickou nižší reálku v Brandýse n. L., načež věnoval se hospodářství. Byl 13 let obecním starostou v Tismicích, jest členem okresního výboru, okr. školní rady a předsedou hospodářského spolku v Č. Brodě. R. 1895 zvolen do českého sněmu.

Clam-Martinic Jindřich hrabě,

velkostatkář na Smečně.

Narodil se dne 1. ledna 1863. Jest majitelem panství Smečno a Slané v Čechách, Clam, Arbing a Auszernstein v Hor. Rakousích. Jest komořím a nadporučíkem. Roku 1895. pojal za choť Annu hr. Abensperg-Traunovu. Již v uplynulém období sněmovním zastupoval velkostatky svěřenské.

Černín Eugen hrabě Dr.,

v Praze.

Narodil se 1. ledna 1851 v Praze. Studoval gymnasium a konal právnická studia v Praze,

kde dosáhl r. 1874 hodnosti doktora. Jest komořím. V radě říšské zastupuje český velkostatek od r. 1887., v českém sněmě od r. 1889. Jest náměstkem předsedy české společnosti pro zvelebování zahradnictví v Praze.

Dobřenský Jan baron,

velkostatkář v Chotěboři.

Narodil se 28. března 1841. Jest pánem Chotěboře, Dobkova a Nemajova, čestným rytířem řádu Maltézského, c. a k. komořím od r. 1895. doživotním členem panské sněmovny, poslancem sněmu, jemuž náleží od r. 1883. R. 1869. pojal za choť hr. Elišku Kottulinskou.

Eisenstein Emerich říšský rytíř,

velkostatkář ve Voděradech u Bečvár.

Narodil se r. 1859 v Praze. Studoval gymnasium v Kalksburgu u Vídně, absolvoval vyšší hospodářský ústav v Libverdě, nabyl praktického vzdělání v oboru zemědělském v Čechách a Německu a od r. 1883 spravuje velkostatek Voděrady v okresu Kouřimském.

Jest důstojníkem zemské obrany a členem okr. zastupitelstva v Kouřími. R 1895 zvolen byl do sněmu za nesvěřenský velkostatek.

Schwarzenberg Jan Ad. děd. princ,

velkostatkář v Protivíně.

Narodil se 29. května 1860 ve Vídni. Je synem vévody krumlovského Adolfa knížete Schwarzenberga. Studoval gymnasium ve Vídni, pak státovědeckou fakultu v Mnichově a r. 1884 lesnictví. Od r. 1879 do r. 1884 sloužil ve vojště. Je nadporučíkem v záloze. Zvolen byl r. 1891 do rady říšské za venkovské okresy Prachatice proti liberálu Zieglerovi. Na sněmu zastupuje velkostatek nesvěřenský od minulé periody. Roku 1889 pojal za choť Teresii hr. Trautmansdorfovu.

Sternberg Leopold hrabě,

velkostatkář v Častolovicích.

Narodil se 22. října 1865. Je synem Leopolda Sternberga, generála jízdy, tajného rady, dědičného člena panské sněmovny a rytíře zlatého rouna Jest komořím, poručíkem a

majitelem panství Cirkvice. R. 1895 pojal za choť Františku hr. Larisch-Moenichovu. Od r. 1895 je členem českého sněmu za svěřenský velkostatek.

Zedtwitz Kurt Krištof hrabě,

velkostatkář v Doupově.

Narodil se 14. prosince 1849. Jest komořím. R. 1882 pojal za choť Markétu hr. Lippe-Biesterfeld-Weiszenfeldovu. Pochází z větve evangelické. Jeho otec Kurt František jest od r. 1881 doživotním členem panské sněmovny. V sněmu, jemuž také v uplynulém období náležel, zastupuje velké statky svěřenské.

Böns František,

rolník v Chuderovicích u Ústí n. Labem.

Narodil se r. 1847 tamtéž. Po absolvování středních škol věnoval se hospodářství. Od r. 1878 je členem českého sněmu a od r. 1889 zasedá v radě říšské, kde byl členem klubu spojené levice, z níž r. 1896 vystoupil Je předsedou hospodářského spolku v Ústí n L

Kahl Josef A.,

továrník v Liberci.

Narodil se v .Věnoval se průmyslu a převzal továrnu v Liberci. Byl členem obecního zastupitelstva a obchodní komory liberecké, která ho roku 1894. vyslala (místo Jantsche) do sněmu, kde hlásí se k liberální straně.

Kiemann Jan JUDr.,

advokát v Praze.

Narodil se 19. listopadu 1844. Absolvoval malostranské gymnasium a universitu v Praze, kde byl r. 1867 povýšen na doktora. Od r. 1877 jest advokátem v Praze. R. 1878 zvolen byl za poslance za městské okresy Prachatice do sněmu, kde náleží liberálnímu klubu. Od r. 1891 jest náhradníkem přísedícího zemského výboru.

Kindermann Fr. Dr.,

lékař v Mikulášovicích.

Narodil se roku v

Od r. 1882 zasedá ve sněmovně poslanecké,

kde vstoupil do německého klubu, když pak klub ten spojil se s německou levicí, přešel do německo-nacionální jednoty. V českém sněmu zastupoval již v minulém období skupinu měst Šluknov a jest členem sdružení poslanců německé lidové strany.

Kletzenbauer Jiří,

rolník v Močeradech.

Narodil se 10. března 1855 v Hablesreith u u Kaplice a r. 1874 stal se majitelem živnosti hospodářské v Močeradech. Od roku 1879—1885 byl členem obec. výboru, od r. 1883 jest obecním zapisovatelem, od roku 1888—1891 byl starostou, od r. 1891 jest obecním radním v Zieringu. Již v r. 1891 kandidoval při všeobecných volbách do říšské rady a obdržel 148 hlasů, kdežto jeho liberální protikandidát zvítězil 178 hlasy. R. 1895 zvolen byl do českého sněmu, kde s poslancem P. Opitzem hlásí se k programu křesťansko-sociálnímu.

Knoll Rudolf Dr.,

advokát v Karlových Varech.

Narodil se v Po odbytých studiích právnických dosáhl hodnosti dokto ské a otevřel advokátní kancelář v Karlových Varech. Jest několik období okresním starostou. Již v uplynulých periodách byl členem sněmu. R. 1895 zvolen byl do rady říšské, kde náležel spojené německé levici, z níž r. 1896 vystoupil.

Křepek Frant.,

rolník v Dolních Nezlech u Litoměřic.

Narodil se 5. ledna 1855, studoval na technice a na vysoké škole pro zemědělství ve Vídni, načež r. 1879 věnoval se hospodářství. Od r. 1885 zasedá v radě říšské, kde byl členem spojené německé levice, z níž r. 1896 vystoupil. Českému sněmu náleží od r. 1885.

Langer Eduard Dr.,

advokát v Praze.

Narodil se 25. prosince r. 1852 v Rokytnici. Po odbytých studiích gymnasialních a práv-

nických v Praze dosáhl hodnosti doktorské a otevřel r. 1887 advokátní kancelář v Praze. Byl tajemníkem důvěrníků Němců v Čechách od r. 1894—96 členem zemské školní rady jest zakladatelem a storostou spolku »Bund der Deutschen Ostböhmens« a literárně a žurnslisticky činným. Od r. 1892 náleží českému sněmu, kde hlásí se k německé liberální straně.

Pergelt Antonín Dr.,

advokát ve Vídni.

Narodil se   Po odbytých studiích právnických dosáhl hodnosti doktorské a otevřel advokátní kancelář ve Vídni. V poslední periodě zvolen byl do rady říšské, kde náležel německé spojené levici, z níž r. 1896 vystoupil. Od r. 1895 jest členem českého sněmu.

Reiniger Jindřich Dr.,

advokát v Chebu.

Narodil se   Po odbytí studií právnických dosáhl hodnosti doktorské

a otevřel advokátní kancelář v Chebu. R. 1895 zvolen byl za skupinu Falknov do sněmu, kde náleží sdružení poslanců německé lidové strany.

Richter Alexander,

továrník na Smíchově.

Narodil se   Věnoval se průmyslu. Jest členem obchodní komory pražské, která ho do r. 1886 vysílala do českého sněmu. Nyní tam zastupuje obchodní komoru chebskou. Hlásí se k německo-liberální straně.

Röhling Karel,

c. k. gymnasialní profesor ve Stříbře.

Narodil se   Po odbytých studiích filosofických věnoval se profesuře. R. 1895 zvolen do českého sněmu, kde náleží klubu poslanců německé liberální strany.

Schmidl Edmund,

továrník ve Výprtech.

Narodil se 11. listopadu 1859 ve Výprtech. Absolvoval gymnasium v Chomútově a r. 1889

převzal do vlastní správy továrnu ve Výprtech. R. 1895 zvolen za poslance do sněmu, kde přináleží sdružení německých poslancův lidové strany v Čechách.

Theumer Lev,

c. k. notář v Lokti.

Narodil se Po odbytých studiích právnických věnoval se praxi notářské. Jest starostou okres. zastupitelstva v Lokti. Již v minulých periodách byl členem českého sněmu, kde se hlásí k německé liberální straně.

Fotografie nezaslal Mladočech: Nehasil. Velkostatkáři: Clam, Dr. Černín, J. Dobřenský, Eisenstein, Sajfert, Jan Schwarzenberg, L. Sternberg, Kurt Zedtwitz. Němci: Böns, Kahl, Kiemann, Kindermann, Kletzenbauer. Knoll, Křepek, Langer, Pergelt, Reiniger, A. Richter, Röhling, Schmidl, Theumer.

Ani **fotografie** ani **životopisy** nezaslali Němci: Aigner, Gebler, Goldberg, Müller, Niesig, Perutz, Schlegel, Steinbach, Walter.

Obsah.

Brzorád Edv., dr., O., Ledeč.
Čelakovský Jaromír, dr., M., Vysoké Mýto.
Černohórský Karel, dr., O., Semily.
Černý Antonín, O., Domažlice.
Doležal Jindřich, O., N Bydžov.
Dostál František, O., Jičín.
Dvořák Jan, dr., O., Nové Město n. M.
Dvořák Václav, O., Prachatice.
Dyk Emanuel, dr. O., Plzeň.
Effmert Ant., K , Budějovice.
Engel Emanuel, dr., M., Benešov.
Formánek Václav, O., Králové Hradec.
Fořt Josef, dr., M., Litomyšl.
Grégr Edvard, dr., O., Vysoké Mýto.
Hájek Max, M., Písek.
Heller Servác, dr., M., Domažlice.
Herold Josef, dr., O., Král. Vinohrady.
Hodys Josef. O., Příbram.
Holče Josef, K., Budějovice.
Horák Josef, O. Poděbrady.
Hovorka Frant., O., Žamberk.
Hyrš Josef, O., Německý Brod.
Janda Heřman, O., Hořice.
Janda Václav, O., Slané.
Janďourek Jan, M., Lomnice.
Jann Josef, O. Jindřichův Hradec.
Jaroš Jan, O., Králové Dvůr.
Jindřich Václav, O., Louny.
Kaftan Josef, M., Holešovice.
Kaizl Josef, dr., M., Karlín.
Karlík Josef, K., Plzeň.
Klouček Frant., dr., M., Jičín.

Koldinský Josef, dr., M., Smíchov.
Komárek Josef, O., Pardubice.
König Josef, O. Plzeň.
Kounic Václav, dr., hrabě, M., Kladno.
Kovařík Josef, O., Klatovy.
Kožmín Jan, O. Votice.
Krajník Miroslav, dr., M., Čáslav.
Kramář Karel, dr., O., Vrchlabí.
Krejčík Josef, K., Praha.
Krumbholz Václav, O., Smíchov.
Kryf Alois, O., Kolín.
Kudrnka Josef, O., Chrudim.
Kůs Jan, O., Přeštice.
Leminger Jindřich, K., Plzeň.
Lenoch Jan, O., Litomyšl,
Loula Karel, O., Benešov.
Malinský Fr., MUDr., M., Německý Brod.
Mareš Josef, O., Hořovice.
Materna Otakar, M., Praha, Menší město.
Mixa Blažej, M., Příbram.
Moravec Josef, dr., M., Králové Hradec.
Nedoma Antonín, Mělník.
Němec Václav, M., Praha, Staré město.
Niklfeld František, O., Chotěboř.
Pacák Bedřich, JUDr., O., Kutná Hora.
Pech Josef, O. Pelhřimov.
Pinkas Ladislav, dr., M., Praha, III.
Pippich Karel, dr., M., Chrudim.
Plaček rytíř Boleslav, dr., M., Kutná Hora.
Podlipný Jan, dr., M., Praha, Staré město.
Podlipský Prokop, dr., M. Rychnov.
Rataj Jan, O., Písek.

Stunský Karel, dr., M.. Strakonice.
Sláma Fr., dr., O., Rychnov.
Slavík Jan, dr., M., Jindřichův Hradec.
Sokol Josef, M., Pardubice.
Suda Václav, O., Strakonice.
Scharf Jakub, M., Praha, Josefov.
Šamánek Václav, dr. M., Turnov.
Šíl Josef, dr. M., Králové Dvůr.
Škarda Václav, dr., M, Mladá Boleslav.
Špindler Ervín, M., Mělník.
Steiner František, O., Březnice.
Šulc Josef, O., Nymburk.
Schwarz František, M., Plzeň.
Teklý Vilém, O. Mladá Boleslav.
Vašatý Jan, dr., O. Sušice.
Víšek Josef, K. Praha.
Vorlíček Jan, K. Praha.
Wohanka Josef, K. Prahá.
Zátka Aug., dr., O., Budějovice.
Záhoř Jindřich, dr., M., Praha-Holešovice.
Žalud Josef, dr., M., Praha-Josefov.

b) poslanců virilistů:

Schönborn F., dr., arcibiskup pražský.
Brynych Ed., biskup královéhradecký.
Říha Martin dr., biskup budějovický.
Schoebel Em., dr., biskup litoměřický.

c) poslanců velkostatkářských:

Brand Karel, rytíř.
Buquoy-Longueval Karel hrabě.
Chotek Em. hrabě.
Chotek Ferdinand, hrabě.
Černín Eugen hrabě.

Černín Josef hrabě.
Daubek Josef Šeb. rytíř.
Dobřenský Antonín, svobodný pán.
Fabián Václav.
Harrach Jan hrabě.
Hilprandt Ferdinand baron.
Hlávka Josef.
P. Hora A..
P. Horák Václav dr.
P. Karlach M., dr.
z Kleistů B.
Kolovrat Jindřich, hrabě.
P. Krásl Fr. dr.
Lažanský Jan, hrabě.
Lažanský Vladimír JUDr. hrabě.
P. Lenz Ant. dr.
Lobkovic Ferd., princ.
Lobkovic Jiří, kníže.
Mareš Čeněk.
Mensdorf Alfons, hrabě.
Mettal Otto dr.
Mixa Alois.
Nostic Karel Ervín, hrabě.
Pabstmann Gustav.
Pálffy Ed., hrabě.
Parish Oskar.
Pilz Gustav.
Pollak Leopold.
Porák Viktor.
Pražák Jiří JUDr.
Radimský Jan.
Richlý Vilém.
Richter Ferdinand.
Rombald Marian.

Schönborn Karel, hrabě.
Schönborn Vojtěch, hrabě.
Schüttelsberg Aug. šl.
Schwarzenberg Bedřich, JUDr., princ.
Schwarzenberg Karel, princ.
Stejskal Josef.
Sternberg Filip, hrabě.
Sylva-Tarouca A. hrabě.
Šembera Čeněk.
Šulc Václav.
P. Tersch Ed., dr.
Thun Jaroslav, JUDr. hrabě.
Thun Zdenko, hrabě.
Tomášů František.
P. Tonder Alip.
Vitáček Ferdinand.
Vojáček Jan.
Wiedersperg Gustav, rytíř, MUDr.
Wolkenstein E., hrabě.
Zedtwitz Karel Max., hrabě.
Zessner Jindřich svobodný pán.

Po vytištění dotyčných archů nás došly dodatečně podobizny:

Fišera Václav.
Schwarzenberg Adolf kníže.

d) lidových poslanců německých:

Albl Frant., O., Žatec.
Bareuther Arnošt, dr., M.. Aš,
Bohaty Adolf, K., Liberec.
z Eltzů Ed , O., Falknov.
Eppinger Karel, dr., M., Cvikov.
Fournier Aug., dr., M., Děčín.
Funke Alois, dr., M., Litoměřice.

Glöckner A., K., Liberec.
Hallwich Heřm., dr., M., Vrchlabí.
Heinzel Anselm, O., Broumov.
Herbig Josef, O., Frýdland.
Herbst Arnošt, O., Nýrsko.
Hofman Vincenc, O., Stříbro.
Iro K., M., Cheb.
Jäger Václav, Dubá.
Katzwendel Josef, dr., M., Č. Lípa.
Legler Fr., M., Liberec.
Leitner Jan dr., M., Most.
Lippert Julius, O., Šluknov.
Ludwig Volfgang, K., Cheb.
Milner Em., dr., O., Žlutice.
Möse Fr., O., Jablonné.
Nitsche Bedřich, dr., M., Krumlov.
Opitz P., M., Georgswald.
Peschka Frant., O., Lanškroun.
Pfeiffer Frant., O., Teplice.
Pfeiffer Jindřich, M., Rumburk.
Posselt A., M., Jablonec.
Prade Jindřich, M., Liberec.
Richter Josef, O., Trutnov.
Richter Štěpán, O., Děčín.
Russ Viktor, dr., M., Karlovy Vary.
Scharschmid Max, M., Kraslice.
Schlesinger Ludvík, dr., O., Liberec.
Schreiner Gustav, dr., M., Planá.
Schücker Karel, dr., M., Liberec.
Schücker Zdenko, dr., K., Cheb.
Siegmund Adolf, M., Teplice.
Sobitschka J. R., O., Jáchymov.
Steiner A., O., Most.
Taschek J., O., Krumlov.

Tausche Ant., O., Kadaň.
Urban Karel, dr., M., Žatec.
Werunsky Alb., dr., M., Mikulášovice.
Wunderlich Vojtěch, M., Budějovice.
Zintl Josef, dr., O., Žlutice.

e) místodržitele:

Karel, hrabě Coudenhove, místodržitel král. Českého.

Životopisy:

a) Nehasil Václav, O., Černý Kostelec.
b) Böns Frant., O., Ústí n. L.
Kahl J., K., Liberec.
Kiemann Jan, M., Vimperk.
Kindermann Fr., dr., M., Šluknov.
Kletzenbauer Řehoř, O., Kaplice.
Knoll Rudolf, O., Karlovy Vary.
Křepek Frant., O., Litoměřice.
Langer Edv., M., Trutnov.
Pergelt Antonín, dr., O., Rumburk.
Richter Al., K., Cheb.
Reiniger, dr., M., Falknov.
Röhling Karel, O., Tachov.
Schmidl J., M., Chomutov.
Theumer Leo, M., Loket.
c) Clam-Martinic Jindřich hrabě.
Černín Eugen, hrabě JUDr.
Dobřenský Jan, svobodný pán.
Eisenstein Em. rytíř.
Sajfert Fr.
Schwarzenberg Jan, dědičný princ.
Sternberg Leopold, hrabě.
Zedtwitz Kurt., hrabě.

IX. Plán sněmovny z roku 1895.

Mixa A.	Rataj	
		90
Radinský	Mixa B.	Paar
	87	88
[illegible]	Zatka	Hübsch
[illegible]		
Kr[illegible]	Ko[illegible]ký	
[illegible]ra	Ko[illegible]	Dostal
	84	
Hl[illegible]a	Lemoch	Jandourek
	79	80
Rychlý	[illegible]zovský	Samánek
	77	75

T[illegible]ký	Krumbholz	[illegible]	Sláma	[illegible]
Hem[illegible]	Boček	[illegible]	Kouřírek	104
Sotolský	Kožmin	[illegible]	Hyrš	101
Kramer	Fait	[illegible]	[illegible]	90

[illegible]	[illegible]		[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	Zá[illegible]	[illegible]
	Dvořák	[illegible]	Engel	[illegible]

